

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA IV

TUZLA, septembar/rujan 2006.g.

BROJ 13/14

**FEDERACIJA DOBILA SLUŽBE
ZAŠTITE I SPAŠAVANJA**

PROVEDENA OBUKA OŠCZ

**IZVJEŠTAJ O RADU KUCZ
ZA 2006. GODINU**

**PROGRAM DEMINIRANJA
TK U 2007. GODINI**

POŽARI VELIKA PRIJETNJA

DEMINIRANJE OBAVEZA DOMAĆIH VLASTI

PROSLAVA DANA CIVILNE ZAŠTITE

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA V TUZLA, septembar/rujan 2007.g. BROJ 13/14

SADRŽAJ

Promocija Zbirke propisa iz oblasti zaštite i spašavanja	4
Federacija dobila Službe zaštite i spašavanja	5
Provedena obuka općinskih štabova civilne zaštite Tuzlanskog kantona	7
Izveštaj o radu KUCZ za 2006.g.	12
Opasnost od zaraznih bolesti životinja	38
Demineri civilne zaštite rekordno	44
Gojčin Kalesija, Behranovina Banovići, Đamuruša Sapna, Miričina Gračanica	48
Spreča Jaz Lukavac, Sportska dvorana Sapna, Skipovac Gračanica, Kovačica Tuzla	52
PLANT tim FUCZ pomaže povratak	56
Programa deminiranja Tuzlanskog kantona u 2007. godini	57
Razvoj protuminskih akcija u BiH od 1996.g.	60
Deminiranje obaveza domaćih vlasti	62
Ekstremno visoke temperature nanijele veliku štetu poljoprivredi	66
Požari velika prijetnja	69
Saradnja direktora civilne zaštite	85
Saradnjom unaprijediti sistem zaštite i spašavanja	86
Ekipe pokazale ne samo dobro znanje nego i pozitivan takmičarski duh	87
Vježba pružanja prve pomoći u prirodnoj katastrofi	88
Recikliranje otpada, Voda, Zrak	90
Racionalizacija potrošnje goriva vatrogasnih vozila	100
Minski rat u Bosni i Hercegovini	102
Svečano obilježen Dan civilne zaštite	103

Civilna zaštita - Glasilo Kantonalne uprave civilne zaštite Tuzlanskog kantona

Izdavač - Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzlanskog kantona

Godina 5 septembar / rujan 2007. g. Broj 13/14

Glavni i odgovorni urednik : Zdenko Tadić

Uredništvo : Zdenko Tadić, Mesud Tanović, Benedin Pejić i Ljiljana Pavljašević

Adresa : Bosne srebrene 31, telefon/fax : 00 387 35 22 85 70, 22 85 65

E-mail : cz.tk @ bih.net.ba

Kompjuterska obrada : Ozren Božanović * Fotografije : Zdenko Tadić i Arhiv KUCZ

Štampa : Harfo-graf Tuzla, Za štampariju : Mulaosmanović Alija

Glasilo izlazi kvartalno i po potrebi. Tiraž 400 primjeraka

ISSN 1840-1554

PROMOCIJA ZBIRKE PROPISA IZ OBLASTI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U Sarajevu obavljena službena promocija Zbirke propisa iz oblasti zaštite i spašavanja koju je uz finansijsku potporu Delegacije Evropske Komisije uradila Federalna uprava civilne zaštite.

Donošenje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća sredinom 2003. godine i njegovim izmjenama i dopunama u 2006. godini postavljen je zakonski okvir za izgradnju novog savremenog sistema zaštite i spašavanja.

Primjena navedenog zakona, u proteklih nekoliko godina, nije tekla željenom dinamikom.

Pored problema koji su se pojavili kod primjene Zakona o izgradnji novog sistema od općina, preko kantona do Federacije BiH problem je predstavljao i nedostatak podzakonskih propisa za njegovu provedbu.

Krajem 2006. godine dovršena je izrada navedenih propisa, njih 25 i stvorene sve zakonske pretpostavke da civilna zaštita bude organizirana na način koji će omogućiti punu zaštitu građana i njihove imovine od prirodnih i drugih nesreća.

Istovremeno dok se završavao projekat novog sistema zaštite i spašavanja, u okviru Federalne uprave civilne zaštite stvorene su pretpostavke da se Zakon i podzakonski propisi sa komentarom i stručnim objašnjenjima objave kao integralni projekat.

Delegacija Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu prihvatila je da u okviru Programa deminiranja finansijski podupre navedeni projekat.

To je bilo zeleno svjetlo za gospodu Aliju Tihić, direktora FUCZ i Stanka Sliškovića, sekretara FUCZ da sa svojim saradnicima stupe u akciju. Podjeljena su zaduženja za izradu komentara i stručnih objašnjenja i taj posao su veoma uspješno uradili: Milenko Lepušina, Alija Tihić, Stanko Slišković, Ismet Poljo, Murat Barudžija, Boško Kutleša, Jadranka Jurić, Jovan Savić, Mira Lazić, Mirsad Teskeredžić, Ivka Marić i Darko Kalaš.

Tehničku pripremu i uređivanje obavio je Boško Kutleša.

Zbirka propisa je rađena na tri službena jezika.

Poslove recenzije obavili su: Dr. Izet Beridan, redovni profesor Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, dr- Čamil Huseinbašić, vanredni profesor na istom fakultetu i Željko Silađi direktor Ureda za zakonodavstvo Vlade Federacije BiH.

Promocija navedene Zbirke propisa je obavljena 23.05.2007. godine u Sarajevu.

U svečanoj atmosferi u Centru za obuku u FUCZ u Sarajevu, uz prisustvo velikog broja gostiju i predstavnika struktura civilne zaštite, projekat je službeno predstavljen i stavljen u upotrebu.

Bez ikakve lažne skromnosti ili subjektivnosti Zbirka propisa iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda i drugih nesreća u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima izuzetnu vrijednost i jedinstven je projekat u novijoj povijesti Bosne i Hercegovine.

Na blizu 12.000. strana, luksuzno uvezane knjige, na samom početku date su recenzije i Uvodni dio u kojem je dat opći osvrt na propise kojima je reguli-

rana oblast zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.

U prvom dijelu Zbirke propisa koje je, kao i Uvodni dio, obradio Milenko Lepušina dati su osnovni principi organiziranja i funkcioniranja sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nepogoda i drugih nesreća na kojima se zasnivaju osnovna rješenja Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

U drugom dijelu dat je Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća sa komentarom koji je također uradio Milenko Lepušina.

Treći dio Zbirke propisa sadrži 22 podzakonska propisa sa stručnim objašnjenjima kao i više sporazuma sa stručnim tumačenjima za njihovu primjenu.

Zbirka propisa je iskorištena da se u njoj objave i propisi iz oblasti deminiranja i uništavanja neeksplozivnih ubojnih sredstava u Bosni i Hercegovini.

U završnom petom dijelu, dati su propisi kantona i općina u oblasti zaštite i spašavanja.

Ono što je posebno značajno je da je odštampano 1.600 primjeraka navedene zbirke i da su isti služ-

beno dostavljeni u potrebnom broju primjeraka na sve adrese na kojim a ima obaveze nadležnosti i odgovornosti po pitanju zaštite i spašavanja.

Zbirka je dostavljena svim federalnim institucijama, kantonalnim štabovima, vladama, ministarstvima i institucijama kao i općinskim štabovima i službama civilne zaštite, općinskim načelnicima, općinskim vijećima, općinskim službama i institucijama.

Zbirka je dostavljena u sve organe i tijela izvršne i zakonodavne vlasti i druge nositelje zaštite i spašavanja u Federacije Bosne i Hercegovine.

Nema prepreka niti nejasnoća kada je izgradnja novog savremenog sistema zaštite i spašavanja u pitanju.

Na nama samima je da li želimo i hoćemo li izgraditi sistem koji će omogućiti da u svakom trenutku možemo pružiti kvalitetnu zaštitu građanima, njihovoj imovini i imovini naše zajednice.

Ispred glasila „Civilna zaštita“ i struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona upućujemo čestitke i zahvalnost Federalnoj upravi civilne zaštite na navedenom projektu.

Zdenko Tadić

FEDERACIJA DOBILA SLUŽBE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U Federalnoj upravi civilne zaštite obavljeno potpisivanje ugovora kojima je Federacija BiH dobila službe zaštite i spašavanja.

Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi, materijalnih dobara od prirodnih drugih nesreća, predvidio je odnosno projektovao sistem zaštite i spašavanja koji treba osigurati građane i njihovu imovinu.

Pored profesionalaca u Federalnoj i kantonalnim upravama civilne zaštite i općinskim službama civilne zaštite predviđeno je da na svakoj od narednih razina postoji i stručno-operativno tijelo odnosno štab civilne zaštite u kojem pored navedenih profesionalaca svoju ulogu i odgovornost imaju i važni predstavnici odnosno funkcioneri iz izvršne vlasti.

Prema podacima, kojima raspolažemo, implementacija Zakona u navedenom smislu je izvršena i taj dio sistema zaštite i spašavanja je gotovo u potpunosti operativan.

Trenutno je u procesu provedbe imenovanja i stavljanje u funkciju povjerenika civilne zaštite i spašavanja koji se određuju u nekim dijelovima naselja, stambenim zgradama, selima i zaseocima, u organima uprave i službama za upravu općina, drugim

organima, ustanovama, pravnim licima u kojima se ne osniva štab civilne zaštite.

Kao četvrtu kariku sistema zaštite i spašavanja Zakon je predvidio službe zaštite i spašavanja koje se, u pravilu, organizuju u pravnim licima čija je osnovna djelatnost od neposrednog značaja za zaštitu i spašavanje odnosno može ugroziti život i zdravlje ljudi ili okoliš na određenom području.

Pravilnikom o organiziranju službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite njihovim poslovima i načinu rada data su dodatna pojašnjenja dijela Zakona o zaštiti i spašavanju koji se odnosi na ovo pitanje.

Navedenim Pravilnikom utvrđeno je da se službe zaštite i spašavanja mogu organizirati na razini Federacije, kantona, općine i u pravnim osobama ovisno od područja na kojem djeluju.

Vodeći se interesima zaštite i spašavanja u okviru FUCZ provedena je opsežna analiza subjekata koji mogu biti u funkciji službi za zaštitu i spašavanje na području cijele Federacije BiH uzimajući u obzir potrebe novog sistema zaštite i spašavanja i njihove tehničke i kadrovske potencijale.

Obavljen je odabir i Vladi Federacije BiH ponuđen prijedlog koji je ista prihvatila i donijela Uredbu o organizovanju službi zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine.

Navedenom Uredbom određene su pravne osobe i udruge građana u kojima se organizuju službe zaštite i spašavanja, koje će djelovati na području Federacije BiH, utvrđeni zadaci tih službi i uređena druga pitanja od značaja za organizaciju i rad tih službi.

Službama zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine proglašene su:

Služba za radiološko hemijsku i biološku zaštitu.

Formirana je u Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH zajedno sa Upravom za jonizirajuće zračenje i radijacijsku sigurnost koja se nalazi u Sarajevu.

Služba za medicinsku pomoć.

Formiraju se u javnim ustanovama iz oblasti zdravstva i to: zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo, Javnoj zdravstvenoj ustanovi Univerzitetsko-klinički centar-Tuzla, Kliničkoj bolnici – Mostar i Regionalnom medicinskom centru "Dr. Safet Musić" Mostar.

Služba za veterinarske poslove.

Formira se u Veterinarskom fakultetu u Sarajevu.

Služba za kontrolu zemljišta.

Formira se u Federalnom zavodu za agropedologiju Sarajevo,

Služba za zaštite i spašavanja na vodi i podvodom.

Formira se pri "Savezu ronilaca Bosne i Hercegovine"

Služba za zračni transport i izviđanje.

Formira se u Zrakoplovnom savezu Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Služba za seizmologiju i hirologiju.

Formira se u Federalnom meteorološkom zavodu Sarajevo.

Služba za spašavanje s visina.

Formira se u Klubu spasilaca 2000 Sarajevo.

Nakon obimnih priprema i provedenih usaglašavanja, dana 12.06.2007. godine u Centru za obuku FUCZ na Stupu u Sarajevu, obavljeno je svečano potpisivanje ugovora sa federalnim službama civilne zaštite i spašavanja.

U svečanoj atmosferi i prisustvo svih direktora KUCZ i drugih gostiju obavljen je čin koji će imati dugoročne poledice za zaštitu i spašavanje u Federaciji BiH.

Prvi puta u povijesti Bosne i Hercegovine stvorene su pretpostavke da građani i njihova imovina imaju organizovan i opremljen sistem zaštite i spašavanja i sigurnost koju do sada nisu imali.

Na žalost iako se radilo o tako značajnom trenutku, potpisivanju nisu prisustvovali mnogi kojih se to itekako tiče kao i predstavnici medija, osim Radija federacije koji zaslužuje da se posebno istakne.

Zdenko Tadić

Današnji čin potpisivanja ugovora o formiranju službi zaštite i spašavanja za područje Federacije Bosne i hercegovine je kruna višegodišnjeg rada na projektovanju i stvaranju jednog novog savremenog sistema zaštite i spašavanja.

Ovo je historijski događaj jer se prvi puta, na ovaj način, svi raspoloživi stručni i tehnički kapaciteti stavljaju u funkciju zaštite i spašavanja građana i imovine naše zajednice u cjelini.

(Iz obraćanja gospodina Alije Tihica, direktora FUCZ)

PROVEDENA OBUKA OPĆINSKIH ŠTABOVA CIVILNE ZAŠTITE TUZLANSKOG KANTONA

Dvodnevnu obuku u skladu sa Nastavnim planom i programom FUCZ prošli općinski štabovi svih trinaest općina Tuzlanskog kantona

I PRIPREMA INSTRUKTORA - PREDAVAČA

U skladu sa Nastavnim planom i programom Federalna uprava civilne zaštite je organizirala pripremnu obuku instruktora-predavača, koji će biti angažirani u obuci općinskih štabova civilne zaštite.

Pripremna obuka instruktora-predavača je izvedena u Federalnom centru za obuku i osposobljavanje struktura zaštite i spašavanja u Sarajevu dana 29. i 30. augusta 2006. godine, prema operativnom planu koga je uradila Federalna uprava civilne zaštite.

Svi instruktori-predavači u vrijeme priprema za obuku su obavezni pripremiti prezentaciju teme za koju su se opredijelili prema usaglašenom sadržaju i metodama izlaganja.

Obuka instruktora-predavača je izvršena po sljedećim temama:

Tema 1: Organizovanje općinskog štaba civilne zaštite, njegova ovlaštenja, način rada i vrijeme funkcioniranja.

Tema 2: Zadaci operativnog općinskog centra civilne zaštite u prikupljanju i dostavljanju podataka općinskim štabovima civilne zaštite.

Tema 3: Rukovođenje općinskog štaba civilne zaštite akcijama zaštite i spašavanja.

Tema 4: Zadaci općinskih službi za upravu i upravnih organizacija u realizaciji naredbi općinskog štaba civilne zaštite.

Tema 5: Mjesto i uloga općinskog štaba civilne zaštite u planiranju i provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja, naročito u izradi i donošenju procjene ugroženosti, programa razvoja i planova zaštite i spašavanja, te u fazi oporavka, nakon prestanka prirodne i druge nesreće.

Tema 6: Rad štaba na pripremama za donošenje naredbi.

Prva radionica:

- proučavanje supozicije i utvrđivanje prijedloga općinskom načelniku za proglašenje prirodne nesreće,

- prijem i proučavanje odluke o proglašenju prirodne nesreće,

- pojedinačna procjena situacije svakog člana štaba iz svojih nadležnosti,

- rad na koncipiranju prijedloga za donošenje naredbi štaba po određenim događajima iz supozicije,

- angažiranje općinskih službi za upravu sa svojim resursima,

- angažiranje službi zaštite i spašavanja, jedinica CZ i povjerenika,

- angažiranje stručnih ustanova, privrednih društava,

- aktiviranje planova evakuacije i zbrinjavanja,

- transport i logističko obezbjeđenje,

- ostvarivanje komunikacija sa javnošću.

Tema 7: Rad na donošenju odluka i naredbi.

Druga radionica - nastavak supozicije iz prve radionice:

- prezentacija procjene situacije svakog člana štaba,

- analiza predloženih mjera i postupaka (svi članovi štaba),

- utvrđivanje odluka i naredbi za angažiranje raspoloživih resursa u zaštiti i spašavanju na saniranju ili ublažavanju posljedica saniranja ili ublažavanju posljedica izazvanih prirodnim i drugim nesrećama, prema mjestu i vremenu,

- upućivanje odluka i naredbi nadležnim strukturama na izvršenje,

- praćenje izvršenja zadataka na izvršenju,

- poduzimanje dodatnih mjera prema razvoju situacije,

- ako su postojeći resursi nedovoljni, upućivanje zahtjeva za pomoć,

- ostvarivanje saradnje sa sredstvima informisanja,

- diskusija, prijedlozi i sugestije po predloženim rješenjima određenih zadataka.

Po temi 6. i 7.: Priprema supozicija za praktični dio obuke i praktično rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja direktori KUCZ su bili obavezni na ovu pripremu donijeti pripremljene supozicije za praktični dio obuke, za svaku općinu, koje moraju odražavati najčešće oblike ugrožavanja iz procjena ugroženosti Kantona i općina.

Sa područja Tuzlanskog kantona na pripremi instruktora-predavača, koji su angažovani na obuci općinskih štabova civilne zaštite određeni su: Zdenko Tadić, direktor KUCZ, Nuriya Porobić, pomoćnik direktora za obuku, planiranje, pravne, opće i materijalne poslove, Mesud Tanović, pomoćnik direktora za mjere zaštite i spašavanja, Ervina Avdibegović, šef općinske službe civilne zaštite Kladanj i Bajro Imširović, šef općinske službe civilne zaštite Srebrenik.

Analizom dvodnevne obuke instruktora-predavača utvrđeno je da je obuka vrlo uspješno izvedena i da su instruktori osposobljeni za realizaciju

zaduženih tema na predstojećoj obuci općinskih štabova civilne zaštite.

II OBUKA OPĆINSKIH ŠTABOVA CIVILNE ZAŠTITE

Cilj obuke općinskih štabova civilne zaštite je da se kao operativno stručni organi za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, obuče i osposobe za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u prirodnim i drugim nesrećama, te za ostvarivanje uspješne saradnje sa drugim strukturama koje su dužne sudjelovati u zaštiti spašavanju. Osim toga, članovi OŠCZ treba da se na osnovu procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća i opasnosti, osposobe za preventivno djelovanje, odnosno sprečavanje nastojanja i otklanjanja ili ublažavanja posljedica izazvanih prirodnim i drugim nesrećama. Kroz programe obuke neophodno je postići visok stepen osposobljenosti OŠCZ za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja i otklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Pri realizaciji obuke potrebno je posebnu pažnju posvetiti procjenama situacije na ugroženim područjima, predlaganju i donošenju odgovarajućih odluka i naredbi za upotrebu snaga i sredstava u zaštiti i spašavanju.

Da bi obuka OŠCZ bila što uspješnije izvedena dana 29.09.2006. godine održan je sastanak komandanata OŠCZ i šefova općinskih službi civilne zaštite sa direktorom KUCZ u cilju dogovora oko realizacije dvodnevne obuke općinskih štabova civilne zaštite Tuzlanskog kantona koja je planirana da se izvede u periodu od 05.10. do 20.10.2006. godine u pet nastav-

nih centara.

Dana 03.10.2006. godine održana je i konferencija za medije na temu: Obuka općinskih štabova civilne zaštite u Tuzlanskom kantonu, radi afirmacije i značaja spomenute obuke.

Radi sličnosti prirodnih i drugih nesreća koje se dešavaju u općinama Tuzlanskog kantona prihvaćen je prijedlog direktora KUCZ i u konačnom terminu planu izvođenja obuke OŠCZ koji je donijela FUCZ, za Tuzlanski kanton utvrđen sljedeći raspored obuke:

1. Kalesija i Živinice u Živinicama dana 05. i 06.2006. godine.
2. Lukavac, Gračanica i Doboj Istok u Lukavcu dana 09. i 10.2006. godine.
3. Srebrenik, Gradačac i Čelić u Srebreniku dana 12. i 13.2006. godine.
4. Tuzla, Teočak i Sapna u Tuzli dana 16. i 17.10.2006. godine
5. Banovići i Kladanj u Banovićima dana 19. i 20.10.2006. godine.

U pripremnom dijelu obuke OŠCZ, kao i radi boljeg odaziva članova općinskih štabova direktor KUCZ kroz neposredni kontakt sa općinskim načelnicima ukazao je na značaj i važnost predstojeće obuke. Pored toga rukovodioci općinskih službi civilne zaštite su obavezni da pored upućenog službenog poziva za obuku, obavljaju razgovor sa članovima svojih štabova, sa ciljem upoznavanja sa značajem provođenja obuke i pojedinačnim obavezama članova štaba u prevenciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, uključujući i sankcije.

Radi individualne pripreme za predstojeću obuku svim članovima OŠCZ podijeljeni su rokovnici sa prečišćenim tekstom Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službene novine F BiH" broj:39/03 i 22/06).

Prvog dana obuke sa OŠCZ obrađene su teoretske teme 1,2,3,4,i 5 radi pripreme za drugi dan obuke na rješavanju praktičnih zadataka. Ove teme su realizovali instruktori –predavači koji su verifikovani od strane Federalne uprave civilne zaštite.

Kao pomoć i podršku u realizaciji ove obuke FUCZ je osigurala po dva svoja instruktora-predavača za realizaciju dogovorenih tema za prvi dan obuke. Isti predstavnici su drugi dan obuke bili u funkciji medijatora u cilju pružanja pomoći u praktičnom rješavanju zadataka.

Kao instruktor-predavač odnosno medijatori, ispred FUCZ na obuci OŠCZ TK su učestvovali: Alija Tihić, Stanko Slišković, Poljo Ismet, Mirsad Teskeredžić, Milenko Lepušina, Muzafera Rastoder i Enisa Bajrović.

Drugog dana obuke OŠCZ su radili na rješavanju praktičnih zadataka. Za rješavanje praktičnih zadataka predviđena je po jedna supozicija za svaki štab po kojoj su članovi štaba radili na prvoj, a potom na drugoj radionici koje su predviđene u temi 6. i 7.

Prije početka rada na rješavanju supozicija direktor KUCZ kao medijator obuke dao je uvodne napomene o supoziciji koja se oslanja, u načelu na Procjenu ugroženosti konkretne općine i iskustvima u prethodnim prirodnim i drugim nesrećama. Neki elementi u Supoziciji bili su i izvan stvarnog stanja, radi lakšeg shvatanja i proigravanja svakog člana općinskog štaba civilne zaštite.

Sve planirane supozicije za obuku svojih OŠCZ, KUCZ je blagovremeno dostavila FUCZ radi uvida.

Obuku je u svojstvu moderatora vodio direktor KUCZ.

U skladu sa dogovorom i usvojenim Nastavnim planom i programom drugog dana obuke obavljeno je pojedinačno animiranje svih članova OŠCZ kao i svakog OŠCZ kao stručno-operativnog tijela u rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na području svoje općine.

Svi članovi OŠCZ Tuzlanskog kantona koji su se odazvali na dvodnevnu obuku pokazali su visok stepen zainteresovanosti i sa ozbiljnošću su pristupili rješavanju praktičnih zadataka.

Prisustvo na obuci, rad, red i disciplina bili su na potrebnom nivou.

Svi članovi OŠCZ koji su prošli kroz dvodnevnu obuku dobit će "Uvjerenje o učešću na obuci OŠCZ za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja".

III ODAZIV NA OBUKU

Iako su u pripremnom dijelu obuke animirani i službeno pojedinačno pozvani na obuku od planiranih 174 člana na obuku se nije odazvao 28 član.

Na obuku se nisu odazvali: OŠCZ Čelić - komadant i sedam članova štaba, OŠCZ Dobojević - komadant i jedan član štaba, OŠCZ Gračanica - komadant i jedan član štaba, OŠCZ Gradačac - jedan član štaba, OŠCZ Lukavac - komadant i jedan član štaba, OŠCZ Ključ - komadant, OŠCZ Sapna - jedan član štaba, OŠCZ Srebrenik - jedan član štaba, OŠCZ Teočak - komadant i jedan član štaba, OŠCZ Tuzla - jedan član štaba i OŠCZ Živinice - sedam članova štaba.

Protiv onih članova koji se nisu odazvali obuci iz neopravdanih razloga bit će pokrenute sankcije shodno članu 196. stav 2. Zakona o mjerama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine F BiH", broj: 39/03 i 22/06).

IV ZAKLJUČCI

Nakon provedene dvodnevne obuke OŠCZ na području Tuzlanskog kantona uočeno je više propusta koje je potrebno u narednom periodu otkloniti.

Donijeti nove odluke i rješenja o imenovanju OŠCZ za sve općine.

Rješenjem na čelo OŠCZ za komandanta imenovati općinskog načelnika ili njegovog zamjenika.

Pored komandanta, načelnika-rukovodioca općinske službe civilne zaštite i sekretara općinske

organizacije Crvenog križa, koji su utvrđeni Zakonom za članove OŠCZ imenovati i sve pomoćnike općinskog načelnika – rukovodioca općinskih službi za upravu.

Također za članove OŠCZ imenovati predstavnike policije, doma zdravlja, veterinarske službe i vatrogasne jedinice zbog specifičnosti i stručnog pristupa u donošenju naredbi prilikom rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja.

2. Donijeti odluku o naknadi za članove OŠCZ u mjesečnom iznosu od 150,00 KM za komandanta i načelnika i 100,00 KM za sve članove štaba zbog složenosti zadatka i odgovornosti u rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja i izgradnji sistema zaštite i spašavanja općine utvrđenih Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Sredstva za naknadu osigurati u redovnim budžetskim sredstvima općine i iz sredstava posebne naknade iz člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju.

3. Hitno pristupiti organiziranju i popuni općinskih službi civilne zaštite u skladu sa članom 31. Zakona o zaštiti i spašavanju.

4. Hitno provesti aktivnosti na stvaranju uvjeta za funkcioniranje općinskog Operativnog centra civilne zaštite 24 sata dnevno u okviru općinske službe civilne zaštite za vrijeme trajanja stanja prirodne i druge nesreće.

To podrazumijeva pored jednog profesionalnog uposlenika u okviru općinske službe civilne zaštite i donošenje rješenja o mobilizaciji u slučaju potrebe potrebnog broja građana i njihovo povremeno stručno osposobljavanje.

5. Ubrzati aktivnosti na donošenju Procjene ugroženosti područja općina od prirodnih i drugih nesreća, Programa razvoja zaštite i spašavanja općine od prirodnih i drugih nesreća za period 2007. – 2010. godine i Plana zaštite i spašavanja

ljudi i materijalnih dobara općine od prirodnih i drugih nesreća.

6. Provesti potpunu implementaciju Zakona o zaštiti i spašavanju i izgraditi sistem zaštite i spašavanja građana i njihove imovine na općini kako je to navedenim zakonom predviđeno.

To podrazumijeva pored općinske službe i štaba civilne zaštite, formiranje štabova civilne zaštite i imenovanje povjerenika civilne zaštite u mjesnim zajednicama i drugim subjektima, službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite u skladu sa potrebama i mogućnostima općine.

7. Donijeti Odluku o organizaciji i funkcionisanju sistema zaštite i spašavanja na općini u kojoj treba detaljno utvrditi: nadležnosti svih općinskih organa vlasti u oblasti zaštite i spašavanja, prirodne i druge nesreće koje se mogu desiti na općini, odnose i saradnju općinske službe civilne zaštite i svih općinskih službi za upravu, saradnju

općinske službe civilne zaštite sa Kantonalnom upravom civilne zaštite i općinskih službi za upravu sa odgovarajućim kantonalnim ministarstvima i drugim organima kantonalne uprave u pitanjima od zajedničkog interesa i nadležnosti, sastav i način rukovođenja općinskog štaba civilne zaštite.

8. U skladu sa članovima 180. i 184. Zakona o zaštiti i spašavanju i Odluci o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih temeljem posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 46/-05) otvoriti poseban račun u banci ili podračun na kojem će biti evidentiran priliv i potrošnja sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Potrošnju navedenih sredstava vršiti isključivo kako je to propisano navedenim zakonskim propisima .

9. Održati sastanak predstavnika civilne zaštite kantona i općina sa rukovodećim ljudima na temu punjenja i pražnjenja hidroakumulacije kao i protoka informacija odnosno načina dojavljivanja opasnosti.

10. U skladu sa članom 29 točka 3. Zakona o zaštiti i spašavanju odnosno zaključcima u usvojenoj Procjeni ugroženosti Federacije BiH od prirodnih i drugih nesreća u budžetu općina planirati 1% sredstava godišnjeg budžeta za potrebu zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća za provođenje preventivnih, operativnih i sanacionih mjera zaštite i spašavanja na općini.

11. Nastaviti sa obukom OŠCZ i u narednom periodu kao i praktičnim vježbama odgovora na specifične opasnosti kojima može biti izložena općina.

Zdenko Tadić

IZVJEŠTAJ O RADU KANTONALNE UPRAVE CIVILNE ZAŠTITE ZA 2006. GODINU

I UVOD

Kantonalna uprava civilne zaštite (u daljem tekstu KUCZ), obavljala je, u toku 2006. godine, zadatke iz svoje nadležnosti, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu Zakon o zaštiti i spašavanju) ("Službene novine F BiH" broj 39/03 i 22/06), odredbama Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o ministarstvima i drugim organima uprave TK ("Službene novine TK" broj: 12/2003, od 27.11.2003. godine), Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji KUCZ, (u daljem tekstu: Pravilnik) i u skladu sa Programom rada KUCZ za 2006. godinu..

Donošenjem svih podzakonskih akata predviđenih Zakonom o zaštiti i spašavanju u potpunosti će biti uređen sistem zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, prava i dužnosti građana i organa FBiH, kantona i općina, privrednih društava i drugih pravnih lica čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje, a bit će uređena i druga pitanja od značaja za oblast zaštite i spašavanja u F BiH.

Funkcioniranje sistema zaštite i spašavanja provodi se kroz:

Samozaštitu građana, po principu dobrovoljnosti, ali i po principu obaveznosti u slučaju potrebe za poduzimanjem mjera zaštite i spašavanja, a naročito u situaciji kada se dogodi prirodna i druga nesreća.

Zbog zakonske neuređenosti prava pripadnika civilne zaštite-učesnika proteklog rata i veoma diskriminirajućeg odnosa vlasti prema pripadnicima civilne zaštite koji su bili angažirani u toku rata, na raznim poslovima, kao što su: kopanje rovova, tranšeja i zemunica, izvlačenje ranjenika ili uklanjanje neeksploziranih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: NUS), navedeni segment zaštite i spašavanja-samozaštita građana i odziv građana u akcijama zaštite i spašavanja je, u sadašnjem periodu, na veoma niskoj razini.

Državne organe uprave (Federacija BiH, Tuzlanski kanton, općine), što se posebno ogleda kroz poduzimanje preventivnih mjera navedenih organa, iz svoje nadležnosti, radi sprječavanja ili predupređenja prirodnih i drugih nesreća, poduzimanja operativnih mjera kada se prirodna i druga nesreća već dogodila kao i poduzimanja sanacionih mjera, radi otklanjanja posljedica prirodne i druge nesreće. Navedene aktivnosti se, pored ostalog, ostvaruje i kroz učešće, predstavnika navedenih organa uprave, u

radu štabova civilne zaštite, kao što su: Općinski štabovi civilne zaštite (u daljem tekstu: OŠCZ) i Kantonalni štab civilne zaštite (u daljem tekstu: KŠCZ)).

Osim u vrijeme prirodnih i drugih nesreća, kao i za vrijeme pokazno-štabnih vježbi struktura civilne zaštite, ova suradnja, sa državnim organima uprave na nivou TK, u 2006. godini, nije bila na zadovoljavajućem nivou.

Preduzeća i druga pravna lica, kroz aktivnosti u oblasti samozaštite (požari, poplave, klizišta i drugo).

Zbog opće ekonomske situacije, privatizacije i drugih problema, ovi subjekti ne provode odgovarajuće aktivnosti iz oblasti zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Službe zaštite i spašavanja iz oblasti vatrogastva, zdravstva, veterinarstva, komunalnih i drugih djelatnosti, koje djeluju u okviru sistema zaštite i spašavanja (pravni subjekti iz člana 32 Zakona o zaštiti i spašavanju).

Za vrijeme prirodnih i drugih nesreća, u toku prethodnih godina, pokazalo se da u većini općina kao i na nivou TK navedene službe zaštite i spašavanja nisu formirane u skladu sa članovima 122. i 123. Zakona o zaštiti i spašavanju, a u općinama gdje postoje slabo su organizirane, osposobljene i opremljene.

Jedinice, štabove i povjerenike civilne zaštite u MZ i preduzećima.

Zbog nepostojanja određenih podzakonskih akata iz ove oblasti, kao i sredstava za opremanje i osposobljavanje navedenih struktura civilne zaštite, ove strukture nisu u dovoljnoj mjeri efikasne za djelovanje u preventivnim i operativnim akcijama zaštite i spašavanja.

Kada je u pitanju stručno usavršavanje i materijalno-tehnička opremljenost i osposobljenost KUCZ i Općinskih službi civilne zaštite (u daljem tekstu: OSCZ) stanje, također, nije zadovoljavajuće.

Za razliku od KUCZ, koja ima zadovoljavajuću kvalifikacionu strukturu uposlenika, u nekim OSCZ kvalifikaciona struktura nije u skladu sa odgovarajućim zakonskim odredbama.

Materijalno-tehnička opremljenost KUCZ i OSCZ, te KŠCZ i OŠCZ specifičnom opremom, iz oblasti civilne zaštite, za potrebe zaštite i spašavanja, zbog nedovoljnih finansijskih sredstava nije na zadovoljavajućem nivou, ali se ona svake godine poboljšava zahvaljujući sredstvima koja se prikupljaju na os-

novu posebnog doprinosa od 0,5 % na neto plate zaposlenih, za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća, kao i zahvaljujući budžetskim sredstvima općina i TK za ove namjene.

Na osnovu donesenog Nastavnog plana i programa obuke općinskih štabova civilne zaštite i provedene obuke instruktora-predavača u oktobru 2006. godini izvršena je vrlo uspješna obuka pripadnika svih 13 OŠCZ sa područja TK, a planira se obuka i pripadnika drugih struktura civilne zaštite (stanovništva i jedinica civilne zaštite specijalizirane i opće namjene).

Obavljana je edukacija stanovništva, od strane OSCZ, putem lokalnih medija i na drugi prikladan način, u vezi poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja, u slučaju određenih prirodnih i drugih nesreća. Također, su i vatrogasne jedinice vršile ustaljenom obuku svojih pripadnika.

II AKTIVNOSTI

U obavljanju svih poslova iz oblasti zaštite i spašavanja, iz domena civilne zaštite, i realizaciji planiranih zadataka iz Programa rada KUCZ za 2006. godinu, u KUCZ je bilo angažirano ukupno 10 uposlenika (direktor, dva pomoćnika direktora, jedan stručni savjetnik za NUS, jedan mlađi samostalni referent, dva mlađa referenta, tehnički sekretar i 2 namještenika za pomoćno-tehničke poslove).

U Kantonalnom timu za NUS i deminiranje čiji rad direktno nadzire i njegove poslove koordinira KUCZ, angažirano je ukupno 14 pripadnika, od kojih u «A» komponenti, na prikupljanju i neutralisanju neeksplozivnih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: NUS)- 4 pripadnika, a u «B» komponenti, na deminiranju objekata infrastrukture koji su u funkciji progananih i izbjeglih lica angažirano je 10 pripadnika, potrebnih specijalnosti.

Općinske službe civilne zaštite formirane su kao samostalne općinske službe, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, a na osnovu odluka Općinskih vijeća, u 12 općina TK. U općini Čelić poslovi civilne zaštite nisu formirani u okviru samostalne službe za upravu nego se nalaze u okviru druge općinske službi za upravu. Upraznjena su mjesta šefova OSCZ u općinama: Sapna i Teočak, a u OSCZ: Doboj Istok i Živinice postavljeni su vršioci dužnosti šefa OSCZ.

Na poslovima civilne zaštite u 13 OSCZ, čiji rad koordinira KUCZ, u 13 općina TK, angažirano je ukupno 89 uposlenika, uz napomenu da u taj broj ulaze i pripadnici vatrogasnih jedinica u OSCZ- Gračanica-13 vatrogasaca i u OSCZ Kalesija-7 vatrogasaca, (organizaciono se nalaze u ovim OSCZ), kao i 12 uposlenika OSCZ Sapna koji se organizaciono vode u toj OSCZ iako njihovi poslovi nisu u vezi sa civilnom zaštitom .

U svim općinama postoje Općinski štabovi civilne zaštite (OŠCZ), koji su formirani, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, kao operativno-stručni organi civilne zaštite u općini, u koje je imenovano ukupno 168 članova, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Na nivou TK postoji KŠCZ koji broji 15 članova, a formiran je u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Samo u općinama: Doboj Istok, Gračanica, Kladanj, Lukavac i Sapna načelnici općina su komandanti OŠCZ.

Operativni centri civilne zaštite, (u daljem tekstu: Operativni centar) u okviru OSCZ, formirani su, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, u općinama: Banovići (1 uposlenik), Doboj Istok (1 uposlenik), Gračanica (1 uposlenik), Gradačac (1 uposlenik), Kalesija (1 uposlenik), Kladanj (1 uposlenik), Lukavac (1 uposlenik), Sapna (1 uposlenik).i Tuzla (7 uposlenika). U općini Srebrenik je nabavljena odgovarajuća oprema za rad Operativnog centra, ali još uvijek, u radni odnos, nije primljen referent za ove poslove. U ostalim općinama (Čelić, Teočak i Živinice) još uvijek nisu formirani operativni centri.

Popuna Operativnih centara u OSCZ potrebnim brojem izvršilaca, koji obezbjeđuje rad Operativnog centra 24 sata u toku dana, u periodu kada je proglašeno stanje prirodne ili druge nesreće, izvršit će se mobilizacijom.

U KUCZ formiran je Operativni centar u kome radi jedan uposlenik (mlađi referent za osmatranje i uzbuđivanje), tako da Operativni centar obavlja poslove samo u prvoj smjeni, u radne dane. Rad Centra u trajanju od 24 sata, u toku dana, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, osigurat će se prijemom ostalih uposlenika (4), prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji rada KUCZ.

Sagledavajući rad KUCZ u 2006 godini, pored redovnih poslova koji su najdirektnije vezani za zaštitu i spašavanja, neke aktivnosti zaslužuju da budu posebno istaknute:

1. Održane su 44 sjednice stručnog kolegija KUCZ, na kojim su razmatrana sva važnija pitanja iz nadležnosti KUCZ, te dogovarane aktivnosti u vezi sa tim, kao i način njihove realizacije.

U cilju podizanja odgovornosti, boljeg informisanja i kvalitetnije suradnje sa strukturama civilne zaštite na terenu, posebno OSCZ, na sjednicama stručnog kolegija KUCZ, redovno su analizirani nedjeljni izvještaji o radu OSCZ kao i pitanja o najaktuelnijim problemima zaštite i spašavanja u općinama, donošeni odgovarajući zaključci o rješavanju najvažnijih pitanja, u vezi čega su vođene odgovarajuće aktivnosti KUCZ sa OSCZ.

2. Održano je 5 sastanka direktora KUCZ sa

Izvještaj o radu

šefovima svih OSCZ TK i komandantima OŠCZ TK, na kojim su razmotrena važnija pitanja iz zajedničke nadležnosti navedenih organa civilne zaštite.

3. U toku 2006. godine održane su ukupno 3 redovne sjednice KŠCZ na kojim su razmatrana pitanja iz nadležnosti KŠCZ, kao i 2 vanredne sjednice KŠCZ.

Na vanrednim sjednicama KŠCZ su razmatrane Informacije o poplavama i klizištima u toku 2006. godine, a na jednoj vanrednoj sjednici KŠCZ je razmatrana problematika vezana za preduzimanje preventivnih mjera u cilju sprječavanja pojave ptičije gripe na području TK.

Na 5. vanrednoj sjednici KŠCZ održanoj 23.03.2006. godine KŠCZ je odobrio, iz sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, interventnu pomoć za sanaciju posljedica djelovanja klizišta općinama: Sapna-15.000 KM, Doboj Istok-10.000 KM, Gradačac-5.000 KM i Kladanj-5.000 KM,.

Na 12. redovnoj sjednici KŠCZ, održanoj 05.07.2006. godine KŠCZ je odobrio pomoć, iz sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, za sanaciju posljedica djelovanja klizišta općinama: Sapna-25.000 KM, Doboj Istok-10.000 KM, Gračanica-10.000 KM, Srebrenik-10.000 KM, Gradačac-5.000 KM, Živinice-5.000 KM, Kladanj-5.000 KM, Lukavac-5.000 KM i Kalesija-20.000 KM (za izgradnju vatrogasnog doma),.

4. Urađen je Izvještaj o radu KUCZ za 2005. godinu i Program rada KUCZ za 2006. godinu.

Na temelju navedenih dokumenata, u toku izvještajnog perioda, na sjednicama stručnog kolegija

KUCZ donošeni su planovi rada KUCZ i usvajani izvještaji o radu KUCZ za svaki mjesec, koji su dostavljeni Vladi TK i Federalnoj upravi civilne zaštite, Sarajevo (u daljem tekstu: FUCZ).

5. U cilju rješavanja konkretnih problema i poboljšanja međusobne suradnje organizirano je više sastanaka sa predstavnicima određenih kantonalnih ministarstava, drugih kantonalnih organa uprave, Regionalnog ureda MAC-a, Tuzla,, Zavoda za javno zdravstvo TK, načelnicima više općina sa područja TK, direktorima privrednih i javnih preduzeća, predstavnicima Oružanih snaga BiH, EUFOR-a, predstavnicima KUCZ sa područja FBiH, predstavnicima organa civilne zaštite iz Republike Srpske i predstavnicima drugih organizacija i institucija koje su od značaja za zaštitu i spašavanje.

6. Direktor KUCZ imao je nekoliko sastanaka kod premijera TK na kojim je razmatrana problematika iz oblasti rada KUCZ, i OSCZ. Direktor KUCZ, također, je održao nekoliko sastanaka sa predstavnicima ministarstava TK, na kojim je razmatrana problematika od zajedničkog interesa u vezi pitanja zaštite i spašavanja.

U toku 2006. godine direktor KUCZ učestvovao je u radu 4 sastanka direktora KUCZ sa područja FBiH, koje je organizovala FUCZ; Sarajevo, na kojima je razmatrana problematika realizacije odredaba Zakona o zaštiti od prirodnih i drugih nesreća i druga aktuelna pitanja iz oblasti zaštite i spašavanja. Na sastancima su doneseni odgovarajući zaključci koji su realizovani u praksi.

7. Predstavници FUCZ održali su, sastanak sa uposlenicima KUCZ i pripadnicima A i B timova za

NUS i deminiranje na kome je razmotrena aktuelna problematika u vezi sa zadacima na poslovima deminiranja te prikupljanja i unuštavanja NUS-a u 2006. godini kao i u vezi sa navedenim zadacima u 2007. godini.

8. U toku 2006. godine KUCZ je sačinila je više Informacija, koje su dostavljene Vladi TK, FUCZ i drugim subjektima, u kojima je obrađena sliedeća problematika:

- Ostvareni rezultati na neutralizaciji NUS-a i deminiranju terena na području TK za period I-VI 2006. godine.

- Stanje i kretanje zaraznih bolesti životinja na području TK.

- Informacija o izvedenoj obuci Općinskih štabova civilne zaštite na području TK

- Stanje deponija za odlaganje otpada na području TK.

- Stanje gromobrana sa izvorima jonizirajućeg zračenja (radioaktivni gromobrani) i izvora jonizirajućeg zračenja u industrijskoj primjeni na području TK.

- Aktivnosti mašinskog PLANT tima FUCZ, Sarajevo, na uklanjanju ostataka porušenih individualnih stambenih objekata na području TK u 2006. godini (općine Srebrenik i Tuzla).

- Rezultati rada tima za deminiranje i NUS KUCZ, Tuzla u 2005. i 2006. (I-X mjesec) na području TK.

- Pripremljenost nadležnih subjekata za održavanje lokalnih puteva, gradskih ulica, regionalnih i magistralnih puteva, u zimskom periodu, (sezona 2006/2007. godina) na području TK

- Pregled utrošenih finansijskih sredstava za protuminske akcije, (čišćenje/tehničko izviđanje, trajno obilježavanje, upozoravanje na opasnost od mina i pomoć žrtvama od mina) na području TK, u 2006. godini.

9. U toku 2006. godine KUCZ je pripremila za štampu i izdala 2 broja (dvobroj: 11/12) glasila KUCZ TK "Civilna zaštita" koji su bili posvećeni najaktuelnim aktivnostima struktura civilne zaštite TK, na poslovima zaštite i spašavanja.

Izdavanje ovog glasila bit će trajna orijentacija KUCZ, sa ciljem da se prezentiraju aktivnosti i rezultati rada struktura civilne zaštite TK, kao i radi edukacije pripadnika struktura civilne zaštite u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara u slučaju prirodnih i drugih nesreća.

10. I ove godine je ostvarena odgovarajuća saradnja sa regionalnim odjeljenjima civilne zaštite RS u Doboju i Bijeljini na realizaciji međuentitetskog Sporazuma o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite, kao i saradnja Općinskih službi civilne zaštite sa područja TK sa organima civilne zaštite susjednih

općina RS na realizaciji aktivnosti od zajedničkog interesa.

Ova saradnja je naročito izražena za vrijeme prirodnih ili drugih nesreća, zatim na poslovima deminiranja i zaštite od NUS-a, koji se sastoje u razmjeni podataka o ugroženosti izbjeglih i raseljenih lica od NUS-a i MES-a u povratničkim naseljima. Također je ostvarena saradnja u pružanju međusobne pomoći u slučaju minoincidenata kao i saradnja u oblasti protivpožarne zaštite..

11. Na redovnoj sjednici Vlade TK, održanoj 06.02.2006. godine donesen je, na prijedlog KUCZ Zaključak kojim je usvojeno:

- Informacija KUCZ o rezultatima Kantonalnog tima za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava u Fazi VII Programa deminiranja na području TK, uz ocjenu da je tim „B“ za deminiranje i tim „A“ za uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava TK sa deminiranih 67.015 m² i prikupljenih i uništenih 32.993 komada raznih neeksplozivnih ubojnih sredstava i 31,30 kg eksploziva ostvario izuzetan rezultat i dao veliki doprinos povećanju bezbjednosti građana na području TK.

- Prihvaćeno je sufinansiranje deminiranja na području TK, u okviru potpisanog Programa deminiranja 2006./2007.-Faza VIII, koji je potpisala Vlada FBiH, od strane Vlade TK u iznosu od 71.113,33 KM u budžetu za 2006. godinu, za doprinose i beneficirani staž pripadnika deminerskog tima TK u skladu sa dogovorenom dinamikom.

- Prihvaćena je obaveza sufinansiranja navedenog tima na isti način i u 2007., 2008., i 2009. godini, što će biti utvrđeno posebnim odlukama za svaku novu budžetsku godinu.

- Iskazna je spremnost vlade TK da, u skladu sa Zaključkom broj: 02/1-14-14172/04 od 07.10.2004. godine i prihvaćenom Izlaznom strategijom za stvaranje održivih timova civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava u FBiH, preuzme, od 01.01.2010. godine, u cijelosti finansiranje Tima za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava koji trenutno djeluje pri KUCZ TK.

Na istoj sjednici Vlada TK je donijela Rješenje o imenovanju direktora KUCZ Zdenka Tadića za Koordinatora za saradnju sa Federalnim centrom za uklanjanje mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava.

Također, na istoj sjednici Vlada TK je donijela Odluku o davanju saglasnosti na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji KUCZ.

Na prijedlog direktora KUCZ Vlada TK je, na sjednici održanoj 06.02.2006. godine, također, donijela i Rješenje o izmjenama Rješenja o postavljenu komandanta, načelnika i članova KŠCZ i umjesto mr.

Izvještaj o radu

Zahida Arnautalića, u KŠCZ postavila Nasihu Jukić, a umjesto Envera Halilovića postavila Benedina Pejića..

Vlada TK je na redovnoj sjednici, održanoj 17.07.2006. godine, usvojila Izvještaj Kantonalne komisije za procjenu šteta na području TK, o štetama koje su pričinjene od djelovanja poplava i klizišta, u periodu I-V 2006. godine.

Na istoj sjednici Vlada je, također, usvojila i prijedlog KŠCZ o finansijskoj pomoći općinama, i u vezi sa tim donijela Odluku o odobravanju sredstava, iz budžetskih rezervi Vlade TK, na ime pomoći općinama za saniranje posljedica prirodnih nesreća.

Finansijska pomoć, iz budžetskih rezervi Vlade TK, je dodjeljena općinama koje su pretrpjele najveće štete usljed poplava i djelovanja klizišta, a bazirana je na procjeni šteta usljed poplava i djelovanja klizišta u 2006. godini, koju je uradila kantonalna komisija za procjenu šteta.

Iznosi odobrene finansijske pomoći općinama, iz budžetskih rezervi TK: Sapna -30.000 KM, Doboj Istok-15.000 KM, Kladanj-10.000 KM, Gračanica -10.000 KM i Srebrenik-10.000 KM.

Vlada TK je na redovnoj sjednici, održanoj 24.03.2006. godine, usvojila, na osnovu obrazloženja direktora KUCZ, Izvještaj o radu KUCZ za 2005. godinu i Program rada KUCZ za 2006. godinu.

Na istoj sjednici Vlade direktor KUCZ podnio je Informaciju o stanju na području TK nakon velikih poplava i aktiviranih klizišta na području gotovo svih općina TK.

Vlada TK je na redovnoj sjednici, održanoj 06.04.2006. godine, usvojila na prijedlog direktora KUCZ, Izvještaj o prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, prikupljenih u 2004. i 2005. godini.

Vlada TK je na redovnoj sjednici, koja je održana 15.12.2006. godine, donijela, na osnovu prijedloga direktora KUCZ; Zaključak kojim je odobreno

sufinansiranje, iz budžeta TK, tima za deminiranje i NUS-a KUCZ, u 2007. godini (faza IX) u iznosu od 128.678 KM, za plaćanje poreza, doprinosa i beneficiranog radnog staža uposlenika deminerskog tima.

Od strane Premijera TK, u funkciji poslodavca, izdato je, na osnovu rezultata provedenog konkursa, (koji je raspisala Agencija za državnu službu FBiH), za izbor direktora KUCZ, Tuzla, rješenje o postavljenju gospodina Zdenka Tadića za direktora KUCZ, Tuzla.

12. KUCZ je usmjeravala rad kantonalne komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća i obavljala sve administrativno-tehničke poslove neophodne za rad ove komisije, u skladu sa odgovarajućom odlukom Vlade TK u vezi sa tim.

U prostorijama KUCZ, koja obavlja sve administrativno-tehničke i druge poslove neophodne za rad kantonalne komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća, održani su svi sastanci ove komisije u toku 2006. godine.

13. U toku 2006. godine izvršena je primopredaja slijedećih deminiranih terena civilnim vlastima općina:

Projekat (ID 11728) "DV Svatovac Vijenac", općina Lukavac, površine 8.940 m².

Projekat (ID 11.680) na lokaciji "DV 10 KV Jaruške-Aličići", općina Lukavac, površine 1.250 m². Deminiranje je izvršila kompanija UXB Balkans.

Projekat na lokaciji "Dalekovod Šibošnica", površine 3.342 m², općina Čelić. Deminiranje iz izvršila kompanija UXB Balkans.

Projekat na lokaciji "Dalekovod Lukavica-Miladići", površine 1.862 m², općina Čelić. Deminiranje je izvršila kompanija UXB Balkans.

Projekat na lokaciji "Bučje-Drijenča", površine 1.194 m², općina Čelić. Deminiranje je izvršio "B" tim za deminiranje KUCZ Tuzla.

U toku deminiranja pronađene su 3 protiv pješadijske mine PMA-3, koje su uništene na licu mjesta od strane predstavnika "A" i "B" tima KUCZ.

Projekat na lokaciji "Turija-Panjik", površine 14.982 m², općina Lukavac. Deminiranje je izvršila kompanija UXB Balkans. Primopredaji deminiranog terena su prisustvovali, pored predstavnika KUCZ i civilnih vlasti općine Lukavac i predstavnici Regionalnog ureda MAC-a Tuzla i predstavnici Elektro-distribucije Lukavac.

Projekat na lokaciji "Spreča-Pružni prijelaz", općina Lukavac, površine 891 m². Deminiranje je izvršio „B“ tim KUCZ Tuzla. Primopredaju deminiranog terena su prisustvovali, pored predstavnika KUCZ i civilnih vlasti općine Lukavac i predstavnici Regionalnog ureda MAC-a Tuzla i predstavnici firme Željeznice FBiH-direkcija Tuzla..

Projekat na lokaciji "Kazin Tuk", općina Kale-

Izvještaj o radu

sija, površine 107.878 m². Deminiranje je izvršila firma BH Demining.

Projekat na lokaciji "Obala i korito rijeke Spreče", općina Gračanica, površine 35.348 m². Deminiranje je izvršila deminerska četa OS BiH. Primopredaji deminiranog terena su prisustvovali, pored predstavnika KUCZ i civilnih vlasti općine Gračanica i predstavnicima Regionalnog ureda MAC-a Tuzla.

Projekat na lokaciji "Vjenac", općina Lukavac, površine 463 m². Deminiranje je izvršila deminerska firma UXB, Balkans. Primopredaji deminiranog terena su prisustvovali, predstavnici civilnih vlasti općine Lukavac i predstavnici Regionalnog ureda MAC-a Tuzla.

Projekat na lokaciji "DV Tulovići-Treštenica Goli", općina Banovići, površine 400 m². Deminiranje je izvršila deminerska firma UXB Balkans. Primopredaji deminiranog terena su prisustvovali, predstavnici civilnih vlasti općine Banovići i predstavnici Regionalnog ureda MAC-a Tuzla.

Projekat na lokaciji "Memići-Hemlijaši", općina Kalesija, površine 2.060 m². Deminiranje je izvršila deminerska firma UXB Balkans. Primopredaji deminiranog terena su prisustvovali, predstavnici civilnih vlasti općine Kalesija i predstavnici Regionalnog ureda MAC-a Tuzla.

Projekat na lokaciji "Tetima-Stupine", općina Tuzla, površine 18.724 m². Deminiranje je izvršila deminerska četa Oružanih snaga BiH.

Projekat "Lednice Donje-Oklopni", općina Gradačac, površine 29.247 m². Deminiranje je izvršila deminerska četa Oružanih snaga BiH.

Projekat (ID 11774) "Spreča-Jaz", općina Lukavac, površine 51.313 m². Čišćenje terena je izvršio "B-tim" KUCZ, pri čemu je korištena metoda tehničkog izviđanja uz upotrebu mašine (FML 200) i metoda manuelnog tehničkog izviđanja uz upotrebu POEK tima (psi) na oko 30% površine.

Projekat "Nikolići", općina Teočak, površine 58.655 m². Čišćenje terena, metodom tehničkog izviđanja, izvršila je deminerska četa Oružanih snaga BiH.

Projekat "Đumuruša", općina Sapna, površine 4.089,75 m². Čišćenje terena metodom manuelnog deminiranja izvršio je "B" tim KUCZ, Tuzla.

Projekat (ID 11714) "Obala i korito rijeke Spreče 1", općina Gračanica, površine 15.200 m². Čišćenje terena, metodom tehničkog izviđanja izvršio je "B" tim KUCZ Sarajevo.

Projekat na lokaciji "Lednice Gornje-Zelenkići", općina Gradačac, površine 10.458 m². Čišćenje terena metodom tehničkog izviđanja izvršila je deminerska četa O.S. BiH.

Projekat na lokaciji "Jasinje-2", općina Teočak, površine 45.201 m². Čišćenje terena metodom te-

hničkog izviđanja i manuelnog deminiranja izvršila je deminerska organizacija "Detektor" Banja Luka.

Projekat (ID 11938), na lokaciji Avramovina 3/1, općina Gradačac, površine 28.612 m². Radove je izvršila deminerska firma NPA, uz korištenje metode manuelnog deminiranja.

Projekat deminiranog terena na lokaciji "Kealjevići-magacin", općina Sapna, ukupne površine 583,20 m². Deminiranje terena je izvršio „B“ tim KUCZ, Tuzla. Primopredaji su prisustvovali, pored predstavnika KUCZ i vlasti općine Sapna i predstavnici Regionalnog ureda MAC-a, Tuzla i predstavnici medija.

14. Mašinski PLANT tim FUCZ, Sarajevo, za uklanjanje ostataka porušenih stambenih objekata bio je angažovan na području TK u općini Srebrenik, gdje su uklonjeni ostaci 14 porušenih kuća i u općini Tuzla gdje su uklonjeni ostaci 11 porušenih kuća.

15. KUCZ je, u toku novembra, uradila prijedlog nacрта budžeta/proračuna KUCZ za 2007. godinu, sa procjenama za 2008. i 2009. godinu i dostavila ga Ministarstvu finansija TK na dalje postupanje.

Direktor KUCZ je, u skladu sa zakonskom obavezom, uradio Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika KUCZ na osnovu kojeg su urađena nova rješenja o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika KUCZ.

U skladu sa instrukcijama Vlade TK i Ministarstva finansija urađen je prijedlog izmjena i dopuna budžeta KUCZ za 2006. godinu i preusmjeravanje neupotređenih sredstava za rješavanje kapitalnih projekata na području TK.

16. Komisija KUCZ, koje je formirao direktor KUCZ, obavila je popis finansijskih potraživanja, stalnih sredstava i sitnog inventara KUCZ u upotrebi i u magacinu, za 2006. godinu, sa stanjem na dan 31.12. 2006. godine. Također je donijeta i Odluka o otpisu uništenog i neupotrebljivog sitnog inventara i druge opreme. Kompletan elaborat o popisu navede-

nih sredstava bit će dostavljen nadležnoj službi Ministarstvu finansija TK.

17. Predstavnici KUCZ održali su, u toku 2006. godine, 5 vrlo dobro posjećenih konferencija za elektronske i štampane medije, na kojima je šira javnost informirana o aktivnostima i rezultatima rada KUCZ i OSCZ Tuzlanskog kantona, iz oblasti zaštite i spašavanja koje su u nadležnosti KUCZ i OSCZ, a naročito o rezultatima deminiranja i prikupljanja i uništavanja NUS-a, rezultatima rada PLANT tima FUCZ na raščišćavanju ostataka porušenih kuća, i posljedicama djelovanja prirodnih i drugih nesreća i načinu sanacije šteta od prirodnih i drugih nesreća. Također je prezentirano i glasilo KUCZ "Civilna zaštita".

KUCZ je također u više navrata upućivala, preko elektronskih medija, apele stanovništvu u cilju poduzimanja preventivnih mjera u zaštiti od požara, posebno šumskih, poljskih i požara na kontejnerima, zatim apele i informacije u vezi sa zaštitom od NUS-a i zaštitom okolice.

Može se konstatirati da je i u 2006. godini ostvarena vrlo dobra suradnja KUCZ sa medijima na području TK, što je doprinijelo boljoj informiranosti šire javnosti o radu svih struktura civilne zaštite TK.

18. Dana 02.03.2006. godine održana je, u Tuzli, svečana sjednica Kantonalnog štaba civilne zaštite, povodom 1. marta Dana civilne zaštite u FBiH, koji se, u čitavom svijetu, obilježava kao Dan civilne zaštite.

Na svečanoj sjednici je, u prisustvu predstavnika struktura civilne zaštite sa područja TK, predstavnika organa vlasti TK i predstavnika drugih subjekata, dodijeljena su priznanja Federalnog, Kantonalnog i Općinskih štabova civilne zaštite (Gračanica, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Tuzla i Živinice) zaslužnim djelatnicima civilne zaštite, pravnim licima i društvenim organizacijama sa područja TK, za doprinos razvoju sistema civilne zaštite, kao i za rad na preduzimanju mjera zaštite i spašavanja.

Dana 01.03.2006. godine, na svečanoj sjednici FŠCZ u Sarajevu, povodom 1. marta Dana civilne zaštite FBiH, dodijeljena su priznanja FŠCZ zaslužnim djelatnicima civilne zaštite i pravnim subjektima za doprinos razvoju sistema civilne zaštite u FBiH.

19. Nakon provedene aktivnosti na detaljnoj analizi i obilasku interesantnih projekata na području TK, predstavnici KUCZ, u saradnji sa predstavnicima menadžment tima FUCZ, obavili su odabir i utvrdili list prioriteta za rad TUN tima KUCZ na deminiranju i tehničkom izviđanju u 2007. godini.

U saradnji sa općinskim koordinatorima za deminiranje i regionalnim uredom BH MAC-a, kantonalni koordinator je uradio Listu prioriteta deminiranja i trajnog obilježavanja minskih polja na području

TK u 2007. godini koja je usvojena od BH MAC-a.

20. U toku 2006. godine održano je, u prostorijama KUCZ, nekoliko sastanaka Radne grupe za izradu Programa razvoja zaštite i spašavanja na području TK, za period 2006-2010. godina, na kojim su analizirani urađeni zadaci članova Radne grupe na izradi Programa razvoja.

Radna grupa je, na sastanku održanom 30.03.2006. godine, usvojila, uz određene izmjene i dopune, Prednacrt Programa razvoja i uputila ga na razmatranje KŠCZ.

Na svojoj redovnoj sjednici održanoj 26.04.2006. godine KŠCZ je razmatrao predloženi Prednacrt Programa razvoja i uz određene izmjene i dopune (izmjene u sadržaju Programa razvoja u skladu sa odredbama člana 76. stav 3 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju-Sl. novine FBiH broj 22/06 od 08.05.2006. godine) usvojio tekst Programa razvoja u vidu nacрта i uputio ga Vladi TK na razmatranje i usvajanje.

Vlada TK je na redovnoj sjednici održanoj 28.06.2006. godine razmatrala Prednacrt programa razvoja zaštite i spašavanja za period 2006.-2010. godina.

Nakon obavljene rasprave na sjednici Vlade TK, predlagač Programa razvoja KUCZ je povukla iz procedure usvajanja navedeni dokument, zbog ocjene iz rasprave na Vladi TK, da su potrebne dopune istog sa određenim podacima koje treba pribaviti od nadležnih kantonalnih ministarstava koji nisu bili stavljeni na raspolaganje Radnoj grupi za izradu Programa razvoja, a odnose se na djelatnost kojom se bave navedena kantonalna ministarstava, a ti podaci su od značaja za zaštitu i spašavanja koja se obrađuje u Programu razvoja.

Konačan tekst Programa razvoja usvojiti će, u skladu sa odredbama člana 273. stav 4. Zakona, Skupština TK na prijedlog Vlade TK.

21. U skladu sa usvojenim Planom utroška sredstava prikupljenih u 2006. godin, po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, a u skladu sa propisanom zakonskom procedurom, izvršena je nabavka, za potrebe KŠCZ:određene opreme (lap/top, projektor sa ekranom).

22. Dana 09.02.2006. godine u večernjim satima, pripadnik A tima KUCZ za uništavanje NUS-a, Osman Gibić, izvršio je samoubistvo, aktiviranjem eksploziva. Od zadobijenih smrtonosnih povreda Osman Gibić je preminuo, istog dana, u 23⁵⁵ na odjelu za intenzivnu njegu UKC Tuzla.

Naknadno je utvrđeno da je Osman Gibić, eksploziv kojim se ubio, uzeo iz magacina za skladištenje eksploziva, NUS-a i MES-a KUCZ, koji se nalazio u krugu Instituta za hemijsko inženjerstvo (IHI) u Miladijama, općina Tuzla. Uviđaj u magacinu eksplo-

Izvještaj o radu

ziva, NUS-a i MES-a izvršili su inspektori kriminalističke službe MUP TK.

Zbog nepostojanja 24 satnog nadzora magacina u krugu IHI-a, isti je ispražnjen i više se ne koristi za skladištenje eksploziva, NUS-a i MES-a. Na osnovu dobijenog odobrenja eksploziv se do 25.07.2006. godine skladištio u odgovarajućem magacinu Rudnika Kreka u Lipnici, a nakon toga datuma skladištenje navedenih sredstava se privremeno vrši, na osnovu odgovarajućeg odobrenja nadležnih vlasti općine Banovići, u magacinu NUS-a i MES-a Općinske službe civilne zaštite Banovići koji zadovoljava sve zakonski propisane uslove za ovu namjenu.

23. Dana 30.03.2006. godine, oko 14⁰⁰ desio se minoincident u mjestu Orahovica, općina Lukavac. U šumi zvanoj "Loševica", Muhamed Mujagić, rođen 1970. godine, nastanjen u Orahovici, općina Lukavac, nagazio je i aktivirao eksplozivnu napravu-PP minu, od čije eksplozije je podlegao na putu do Doma zdravlja Lukavac.

Pripadnici B tima KUCZ izvršili su čišćenje terena do mjesta stradanja, radi obavljanja uviđaja od strane nadležnih lica.

Dana 18.05.2006. godine oko 9¹⁵ sati, desio se minoincident na lokaciji Heldište, šuma Gušta, MZ Gornji Skipovac, općina Gračanica, za vrijeme sječe šume, kom prilikom je, od zaostalog neeksploziranog ubojnog sredstva (mina tipa PROM-1) smrtno stradao Ešef Muharemović, rođen 1974. godine u Malešićima, općina Gračanica. Teže tjelesne povrede su zadobili Mehmed Jašarević, rođen 1948. godine u Babićima i Usmir Mehoć, rođen 1988. godine u Malešićima.

Na licu mjesta, sa navedenim licima, su bili, u sječi šume, i Čolić Mire i Šakić Mirsad koji nisu povrijeđeni. Oni su nastradale izvukli sa mjesta minoincidenta.

Uviđaj na licu mjesta su izvršili inspektori MUP-a, a članovi "B" deminerskog tima KUCZ su osigurali bezbjedan pristup službenim osobama, do mjesta minoincidenta radi vršenja uviđaja.

Dana 11.09.2006. godine, u poslijepodnevnom satima, dogodio se minoincident na lokaciji Vjenac općina Lukavac, u kojoj je smrtno stradao Emir (Nusret) Galamić, rođen 1979. godine u Treštenici, općina Banovići.

Smrtno stradali je, idući u sjeću drva, nagazio na minu PROM-1. Nastradalog su, sa mjesta minoincidenta, izvukli mještani, a pripadnici A tima KUCZ i lider B tima su, dana 12.09.2006. godine, u okviru akcije "Brzi odgovor" izvršili pregled i čišćenje terena do mjesta minoincidenta i obezbijedili bezbjedan pristup inspektorima MUP-a TK i predstavnicima PU Lukavac koji su izvršili predviđene istražne radnje.

Područje na kome se desio minoincident je bilo

propisno obilježeno tablama upozorenja o opasnosti od postojanja mina.

24. Pomoćnik direktora KUCZ za mjere zaštite i spašavanja, učestvovao je, od 04.04. do 06.04.2006. godine, u Sarajevu, (H:"Italija") u radu seminara pod nazivom: "Civilno-vojno upravljanje operacijama u katastrofama izazvanim opasnim materijama". Seminar je održan u organizaciji Ministarstva odbrane BiH i ambasade SAD u Sarajevu.

U radu seminara učešće su uzeli predstavnici civilnih i vojnih struktura sa područja čitave BiH.

25. Dana 11.02.2006. godine obijene su prostorije u zgradi Biroa za zapošljavanje u kojoj se nalaze i prostorije KUCZ. Osim manjih oštećenja u prostorijama KUCZ nije pričinjena nikakva materijalna šteta niti su otuđena sredstva i oprema KUCZ. Inspektori MUP-a TK, istog dana, su izvršili uviđaj.

26. Dana 24.01.2006. godine komandant KŠCZ, direktor KUCZ i premijer TK održali su u FUCZ, Sarajevo, sastanak sa direktorom FUCZ i njegovim saradnicima na kome je obavljena rasprava o najaktuelnijoj problematici rada struktura civilne zaštite na području TK. Razmotrena je mogućnost i postignut je odgovarajući dogovor, o učešća deminerskih timova civilne zaštite FUCZ sa područja FBiH, na poslovima deminiranja korita rijeke Spreče, na području TK.

27. Dana 17.01.2006. godine izvršeno je, u prostorijama KUCZ, potpisivanje Ugovora o djelu između KUCZ, kao naručioca posla i članova Kantonalnog štaba civilne zaštite (KŠCZ), kao izvršilaca obavljanja poslova člana KŠCZ, kojim su regulisane međusobne obaveze potpisnika Ugovora o djelu.

28. Dana 18.01.2006. godine izvršeno je, u prostorijama KUCZ, u prisustvu predstavnika KUCZ i menadžmenta FUCZ, Sarajevo, potpisivanje Ugovora između pripadnika A i B timova za deminiranje i uništavanje NUS-a i FUCZ, u okviru VIII faze realizacije poslova deminiranja i uništavanja NUS-a na području TK.

Izvještaj o radu

U dane 29. i 30. 08. 2006. godine, u FUCZ, u Sarajevu, obavljena je pripremna obuka instruktora-predavača za obuku OŠCZ, iz Kantonalnih uprava i Općinskih službi civilne zaštite, iz FBiH, u kojoj su učestvovali, u funkciji instruktora-predavača, direktor i 2 pomoćnika direktora KUCZ Tuzla i šefovi OSCZ Srebrenik i Kladanj.

Na pripremljenoj obuci instruktora-predavača je, kroz pismenu prezentaciju, obrađeno svih 7 tema koje su planirane za obuku OŠCZ TK, prema usvojenom terminskom planu.

29. U oktobru.2006. godine realizovana je dvodnevna obuka svih 13 OŠCZ sa područja TK, prema Operativnom planu obuke OŠCZ koji je donijela FUCZ. Organizacija obuke OŠCZ je sprovedena od strane KUCZ, a predavači planiranih tema, u okviru prvog dana obuke, bili su: uposlenici KUCZ (direktor i 2 pomoćnika direktora), uposlenici FUCZ, Sarajevo i šefovi OSCZ: Srebrenik i Kladanj.

Obuka je realizovana po grupama gdje su domaćini bile OSCZ iz 5 općina: **Živinice** (Kalesija), **Lukavac** (Gračanica i Doboj Istok), **Srebrenik** (Gradačac i Čelić), **Tuzla** (Teočak i Sapna) i **Banovići** (Kladanj).

U toku prvog dana obuke prezentirano je, od strane instruktora-predavača iz KUCZ, OSCZ i FUCZ, 5 tema predviđenih Nastavnim planom i programom obuke, a drugog dana obuke obrađene su dvije teme u okviru kojih su članovi OŠCZ rješavali praktične zadatke iz dobijenih supozicija (predpostavljene prirodne i druge nesreće koje se mogu desiti na području konkretne općine-prema Procjeni ugroženosti) u postupku donošenja naredbi OŠCZ, prema procedurama navedenim u temama 6 i 7 Operativnog plana obuke OŠCZ.

Dana 11.09.2006. godine direktor KUCZ učestvovao je kao instruktor-predavač, u Sarajevu, u obuci OŠCZ Kantona Sarajevo.

Direktor KUCZ Zdenko Tadić i pomoćnik direktora KUCZ Mesud Tanović učestvovali su, kao instruktori-predavači, dana 26.10.2006. godine, u Orašju, u obuci OŠCZ sa područja Posavskog kantona (Orašje, Odžak i Domaljevac-Šamac), gdje su prezentirali teme br.1 i br.5 Nastavnog plana i programa za obuku OŠCZ.

30. Dana 30.10.2006. godine predstavnici Agencije za državnu službu FBiH-Ured u Tuzli, izvršili su reviziju radnih mjesta državnih službenika KUCZ (direktor, dva pomoćnika direktora i stručni suradnik), u okviru koje je izvršen pregled odgovarajuće personalne dokumentacije navedenih državnih službenika KUCZ.

31. Izvršeno je završavanje reversa za opremu koju je FUCZ, Sarajevo, preko KUCZ ustupila OSCZ sa područja TK, na korištenje u trajanju od dvije go-

dine, u periodu od 13.06.2006. godine (Zaključak Vlade FBiH) i to OSCZ Kalesija: jedna prenosna motorna muljna pumpa, OSCZ Živinice: jedan gumeni čamac "Maestral 11.2", sa vanbrodskim motorom i drugom pripadajućom opremom i OSCZ Gračanica: jedan gumeni čamac "Maestral 11.2", sa vanbrodskim motorom i drugom pripadajućom opremom

32. Dana 08.06.2006. godine, na sastanku svih uposlenika KUCZ, izabran je, u skladu sa zakonskim odredbama, medijator KUCZ (Nurija Porobić). Također, je u skladu sa zakonskim odredbama izabrana i disciplinska komisija KUCZ u sastavu Benedin Pejić (predsjednik), Mesud Tanović (član) i Nurija Porobić (član).

33. U dane 21.06.2006. i 19.07.2006. godine, pomoćnik direktora KUCZ učestvovao je u radu sastanaka u bazi "Orao" EUFOR-a na Dubravama, na temu: Prezentacija mogućnosti i kapaciteta EUFOR-a u akcijama zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća.

Na poligonima EUFOR-a, u bazi „Orao“ su prezentirana MTS-a i oprema za potrebe zaštite i spašavanja (helikopterska jedinca, vatrogasna vozila i vozila i oprema medicinske pomoći).

EUFOR održao, u augustu 2006. godine, seminar i praktično-pokaznu vježbu "Phoenix"- Spašavanje u slučaju avionske nesreće u bazi "Orao", na kojoj su bili prisutni svi subjekti sa područja TK koji se bave zaštitom i spašavanjem ljudi i materijalnih dobara u slučaju prirodnih i drugih nesreća.

34. Dana 14.07.2006. godine KUCZ je posjetila delegacija talijanske pokrajine Toskana, koja se nalazila u posjeti općinama Gračanica i Doboj Istok i općini Petrovo u RS-u.

Na sastanku u KUCZ pomoćnik direktora KUCZ je upoznao članove talijanske delegacije sa organizacijom, zadacima i sadržajem rada struktura civilne zaštite u sistemu zaštite i spašavanja u TK u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Od strane KUCZ je iskazana želja za uspostavljanjem konkretne saradnje sa strukturama civilne zaštite u talijanskoj pokrajini Toskana što je prihvaćeno.

Krajem oktobra 2006. godine delegacije općina: Lukavac, Gračanica i Doboj Istok (u delegaciji su bili i šefovi OSCZ) bili su u četverodnevnoj posjeti pokrajini Toskana, Italija, gdje je potpisan protokol o pomoći ove pokrajine u realizaciji projekta sanacije korita rijeke Spreče, (zaštita od poplava) kao i o drugoj vrsti pomoći strukturama civilne zaštite navedenih općina.

35. Uposlenici KUCZ, u svojstvu državnih službenika, učestvovali su u Tuzli, na nekoliko seminara i savjetovanja, u okviru realizacije programa obuke-treningu, za državne službenike TK, na razne teme od značaj za rad državnih službenika. Seminari

su održani u organizaciji Agencije za državnu službu Federacije BiH i raznih organizacija Ujedinjenih nacija.

36. Predstavnici KUCZ, u toku godine, vršili su obilazak općina u kojima je došlo do aktiviranja klizišta, zatim kada su se desile poplave većih razmjera, kao i za vrijeme drugih prirodnih i drugih nesreća koje su zahvatile područja općina.

37. Iz budžeta KUCZ dodjeljena su općinama finansijska sredstva u iznosu od 20.000 KM za realizaciju poslova trajnog i hitnog obilježavanja minskih polja, i to slijedećim općinama: Banovići-5.000 KM, Sapna-3.000 KM, Čelić-2.000 KM, Doboj Istok-2.000 KM, Gračanica-2.000 KM, Kladanj-2.000 KM, Teočak-2.000 KM i Lukavac-2.000 KM.

III MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća F BiH, Civilna zaštita planira, koordinira i poduzima slijedeće mjere zaštite i spašavanja:

1. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,
2. Evakuacija,
3. Zbrinjavanje ugroženih i stradalih,
4. Zamračivanje,
5. Zaštita i spašavanje od radioloških, hemijskih i bioloških sredstava,
6. Zaštita i spašavanje od rušenja,
7. Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom,
8. Zaštita i spašavanje od požara,
9. Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava,
10. Prva medicinska pomoć,
11. Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
12. Asanacija terena,
13. Zaštita okolice,
14. Zaštita i spašavanje u rudnicima i
15. Zaštita bilja i biljnih proizvoda.

U ovom Izvještaju bit će obrađene samo mjere zaštite i spašavanja u vezi kojih je ostvarena konkretna aktivnost KUCZ i OSCZ TK.

1. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara

Zakonom o zaštiti i spašavanju i odgovarajućom Uredbom Vlade FBiH, regulirano je i pitanje sklanjanja ljudi i materijalnih dobara, kao i izgradnja i održavanje skloništa osnovne i dopunske zaštite, te javnih skloništa koja su u nadležnosti općina i kantona.

Javna skloništa se po svojim tehničkim karakteristikama grade kao skloništa osnovne zaštite)

Investitor koji je dobio rješenje o oslobađanju obaveze izgradnje skloništa, ili u slučaju kada sklonište nije urađeno u skladu sa rješenjem o dozvoli grad-

nje, obavezan je uplatiti naknadu od 1 % od ukupne vrijednosti građevinskog dijela objekta i unutrašnjih instalacija, na poseban račun OSCZ ili KUCZ. Ova sredstva koriste se, kako je to precizirano Zakonom o zaštiti i spašavanju, isključivo za izgradnju i održavanje javnih skloništa.

Na području TK postoje četiri javna skloništa, i to u općinama: Gračanica, Kalesija, Živinice i Tuzla. Navedena skloništa se ne mogu koristiti dok se ne otklone nedostaci na vodovodnim, elektro i kanalizacionim instalacijama.

Filtro ventilacione uređaje potrebno je dovesti u ispravno stanje i atestirati ih. Neophodno je također, uraditi i hidroizolaciju, malterisanje, krećenje, dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju prostorija kao i druge neophodne poslove da bi se skloništa dovela u ispravno stanje i kao takva mogla koristiti kao dvonamjenski objekti.

U toku su pripreme aktivnosti na sagledavanju načina sanacije navedenih javnih i drugih skloništa koja će se finansirati iz sredstava uplaćenih na račun KUCZ i na račune OSCZ, a prema utvrđenoj dinamici i u skladu sa zakonskom procedurom.

Na većini općina TK, kao zaštitni objekti, odnosno skloništa, koriste se podrumske i druge prostorije u stambenim objektima kao skloništa dopunske zaštite. Ova skloništa su prilagođena za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara, ali je za sanaciju velikog broja ovih skloništa neophodno uložiti znatna finansijska sredstva, a veliki problem predstavlja činjenica da nije definisan vlasnik ovih skloništa jer su ova skloništa (podrumske prostorije u stambenim zgradama) izuzeta iz privatizacije u okviru Zakona o korištenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada koji je donijela Skupština TK (Službene novine TK broj 7/2000 od 18.08.2000. godine).

2. Evakuacija

Evakuacija ljudi i materijalnih dobara tokom 2006. godine, poduzimana je od strane OSCZ Sapna,

Doboj Istok, Gradačac, Kladanj, Lukavac, Živinice i Srebrenik kada je usljed poplava, požara i djelovanja klizišta došlo do težeg ugrožavanja bezbjednog boravka ljudi u stambenim i drugim objektima, zbog čega su se ugrožene porodice morale evakuisati i privremeno smjestiti kod rodbine, komšija, u privatni smještaj, kao i u objekte za kolektivni smještaj.

U općini Sapna, iz oštećenih kuća je evakuisano 12 porodica sa ukupno 42 lica. Privremeni smještaj je obezbjeđen u izbjegličkom naselje Debeljak u MZ Nezuk.

U općini Doboj Istok iz oštećenih kuća su evakuisane 4 porodice sa 9 lica.

U općini Gradačac iz oštećenih kuća je evakuisana jedna porodica sa 4 lica

U općini Kladanj, selo Tuholj, evakuisana je jedna porodica iz kuće koja je ugrožena djelovanjem klizišta. Porodica je bila, privremeno, smještena u stan na lokaciji „Holandska kuća“.

Kao posljedica plavljenja stambenih objekata, na području općine Živinice, nije vršena organizovana evakuacija ljudi i materijalnih dobara, ali je stanovništvo, u najugroženijim područjima, samoinicijativno vršilo premještanje ugroženih materijalnih dobara na više spratove kuća i premještanje stoke na bezbjedne lokacije.

U općini Gračanica, u 3 poplavljene kuće u Donjoj Orahovici, porodice su se izmjestile na više spratove kuća.

U općini Kladanj izvršena, dana 13.12.2006. godine, evakuacija petočlane porodice iz kuće koja je potpuno izgorjela u požaru. Evakuisana porodica je privremeno smještena u dva susjedna domaćinstva.

3. Zbrinjavanje ugroženih i stradalih

U okviru ove mjere zaštite i spašavanja OSCZ: Sapna, Doboj Istok, Gradačac, Kladanj, Lukavac, Živinice i Srebrenika su vodili aktivnosti na obezbjeđenju najneophodnijih sredstava potrebnih za život porodica koje su evakuirane iz oštećenih i srušenih stambenih objekata kao posljedica prirodnih i drugih nesreća.

4. Zaštita i spašavanje od radioloških, hemijskih i bioloških sredstava

Radiološko-hemijsko-biološka (RHB) zaštita obuhvata mjere i postupke koji se organizuju i provode radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja posljedica od RHB djelovanja na stanovništvo, životinjski i biljni svijet i materijalna dobra u ratu, kao i radi ublažavanja i otklanjanja posljedica tehnoloških havarija i drugih akcidenata sa RHB agensima u miru.

U toku 2006. godine, na području TK, nije registrovan ni jedan akcident sa radioaktivnim materijama, kao ni jedan slučaj ekscenčnih situacija u proizvo-

dnji, korištenju i transportu toksičnih i agresivnih hemijskih materija.

U 2006. godini u pogonu je bila fabrika "Polihem", Tuzla, koja je radila sa smanjenim kapacitetom u okviru proizvodnje poliola, tako da je postojala relativno mala potencijalne opasnosti od štetnog djelovanja hlora iz "Polihema".

U radu su bili i proizvodni kapaciteti Koksne industrije Lukavac (GIKIL), sa smanjenim kapacitetom i redukovanim asortimanom finalnih proizvoda, te su postojale potencijalne opasnosti od negativnog uticaja štetnih hemijskih materija iz Koksne industrije Lukavac na zdravlje ljudi i zagađivanje okoline. U nekoliko navrata registrovano je, na širem području oko Koksne industrije, a posebno u gradu Lukavcu, prisustvo zagađujućih materija u vazduhu što je posljedica neodgovarajućih i nepotpunih mjera zaštite okoline, od nepovoljnog uticaja štetnih i opasnih materija iz proizvodnih pogona ove industrijske firme, na okolinu.

Određenu opasnost, za okolinu i ljude, sa aspekta zagađivanja okoline, zbog prisustva štetnih hemijskih materija u vodotocima i vazduhu, predstavljao je i rad Fabrike sode, Lukavac.

Što se tiče ugroženosti ljudi od bioloških agenasa najveću opasnost predstavlja mikrobiološka kontaminacija hrane i vode što može dovesti do teških intoksikacija i infekcija ljudskog organizma, te je neophodno uspostaviti i stalno održavati sistem kontinuirane kontrole higijensko-zdravstvene ispravnosti hrane i vode za piće.

Na području TK postoje mikrobiološke laboratorije koje raspolažu odgovarajućom opremom i stručnim kadrovima za obavljanje pregleda biološkog materijala, hrane i vode, radi izolacije i identifikacije bakterija, virusa, parazita, gljiva i toksina.

5. Zaštita i spašavanje od rušenja

Po ovoj mjeri zaštite i spašavanja predstavnici samo OSCZ Tuzla imali su određene aktivnosti veza-

no za snimanje stanja na stambenim objektima koji su bili u ruševnom stanju te je postojala opasnost od ugrožavanja bezbjednosti ljudi.

Dana 24.02.2006. godine došlo je do urušavanja jednog dijela napuštenog i devastiranog građevinskog objekta u ulici Hadžibakira bega Tuzlića, broj 10, općina Tuzla. Bila je ugrožena bezbjednost prolaznika i automobila na parkiralištu. Predstavnici OSCZ Tuzla, snimili su stanje na licu mjesta i zapisnik o tome dostavili nadležnim općinskim službama, koje su preduzele odgovarajuće mjera na sanaciji stanja i otklanjanju opasnosti po bezbjednost građana..

Dana 29.03.2006. godine, usljed olujnog vjetrova, došlo je, na području grada Tuzle, do obrušavanja krovne konstrukcije i fasadnih elemenata, sa zgrade bivšeg kina „Centar“ i bivše „Aljine kafane“.

Predstavnici OSCZ snimili su stanje na licu mjesta, preduzeli mjere zaštite iz svoje nadležnosti i o ovom slučaju informisali nadležnu općinsku službu radi preduzimanja mjera na sanaciji stanja na oštećenim objektima.

Dana 02.06.2006. godine, u Tuzli, u ulici Trg Oslobođenja br. 2, došlo je do obrušavanja, na ulicu, opeka sa krova stare zgrade čime je bila ugrožena bezbjednost građana. Angažovana je nadležna općinska služba te je izvršeno uklanjanje preostalih opeka sa oštećene krovne konstrukcije.

Inspeksijska služba je naredila vlasnicima navedenog objekta da izvrše sanaciju istog.

Dana 21.08.2006. godine, u 12 sati i 49 minuta, registrovan je zemljotres, na udaljenosti 100 km sjeverno od Sarajeva, sa epicentrom između Gračanice i Gradačca.

Magnituda zemljotresa je u hipocentru iznosila 3,9° Rihterove skale, a jačina zemljotresa u epicentru je iznosila 5,0° Merkalijeve skale.

Prema informacijama od OSCZ sa terena, osim uznemirenosti stanovništva, nisu registrovane materijalne štete na građevinskim i drugim objektima.

Dana 24.10.2006. godine u 8 sati i 16 minuta registrovan je slabiji zemljotres na udaljenosti 49 km sjeverozapadno od Sarajeva, sa epicentrom na zapadnim obroncima planine Konjuh. Magnituda potresa u hipocentru je iznosila 2,7° Rihterove skale, a intenzitet potresa u epicentru je iznosio 4° Merkalijeve skale. Prema informacijama sa terena potres nije izazvao nikakve materijalne štete na građevinskim i drugim objektima.

6. Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom

Značajan broj prirodnih, a u zadnje vrijeme sve više i vještačkih vodenih akumulacija, koje se, pored potreba za industriju, najviše koriste, u ljetnom periodu u rekreativne svrhe, nalaže potrebu postojanja organiziranih snaga koje bi direktno sprovodile zaštitu

kupača i drugih rekreativaca u sezoni kupanja.

Nažalost, stanje iz ranijeg perioda se nije izmijenilo te možemo konstatirati da postojeće snage za zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom, u općinama Lukavac i Gradačac, (gdje postoje veće vodene akumulacije) iz godine u godinu sve više bivaju prepuštene same sebi te izostaje pomoć od nadležnih institucija za kvalitetno obavljanje ovih poslova.

I u ovoj godini nije potpisan ugovor između KPA "Modrac" i JP "Plaže jezera Modrac" te je izostao bilo kakav organiziran oblik zaštite kupača na ovoj hidroakumulaciji. Dio pripadnika ovog Kluba bio je angažiran na akumulaciji Bistarac koja je poslala jedno od značajnijih mjesta ljetnog okupljanja većeg broja kupača i rekreativaca sa područja TK.

Pripadnici Ronilačkog kluba "Vidara" u općini Gradačac, bili su zaduženi za svakodnevno dežurstvo na jezerima "Hazna" i "Vidara", tokom cijele sezone kupanja. Za ovaj klub se može reći da, zahvaljujući potpori općinskih vlasti, uspjeva provoditi planske aktivnosti na polju obuke i održavanja opreme za potrebe zaštite i spašavanja kupača..

Na hidroakumulaciji Snježnica, kojim gazduje Elektroprivreda BiH, ne postoji nikakav organiziran oblik zaštite kupača i drugih korisnika ove vodene akumulacije.

Period koji je pred nama traži znatno intenziviranje aktivnosti na uređenju problematike iz ove oblasti.

7. Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava

Koordiniranje i praćenje realizacija zadataka na polju neutralisanja neeksplozivnih i minskoeksplozivnih ubojitih sredstava, kao i operacija manuelnog čišćenja, tehničkog izviđanja i obilježavanja rizičnih površina na području Tuzlanskog kantona su poslovi i zadaci koji su obilježili ovaj izvještajni period. Svi navedeni poslovi i zadaci realizirani su preko tima za deminiranje civilne zaštite (TUN tim) i timova OS BiH kao i drugih domaćih i stranih kompanija-organizacija.

KUCZ je, kao i ranije, imala jednu od vodećih uloga u svim akcijama koje su vođene na nivou TK, a odnosile su se na segment deminiranja i uništavanja neeksplozivnih ubojitih sredstava. Zbog niza objektivnih okolnosti, tokom ove godine smanjenim intenzitetom su izvođene aktivnosti na realizaciji projekta sa Kantonalne liste prioriteta za deminiranje, a realizacija zadataka u sklopu projekata "Deminiranje obale i korita rijeke Spreče" također, nije bila na zadovoljavajućem nivou. Nažalost, u potpunosti su izostale aktivnosti na čišćenju terena od zaostalih mina i minskoeksplozivnih sredstava kao preduslovu za izgradnje kantonalne sanitarne deponije.

Izvještaj o radu

Početak 2006. godine potpisan je VIII Memorandum kojim su obezbjeđeni neophodni uvjeti za nastavak rada tima za deminiranje ("A" i "B" komponenta) civilne zaštite sa području F BiH. Sukladno potpisanom Memorandumu između Delegacije Evropske Komisije i Federalne uprave civilne zaštite o implementaciji Programa deminiranja za period 20-05/06 tim civilne zaštite je bio operativan 12 mjeseci. Kao i prethodni VII Memorandum i ovaj VIII se odlikovao znatnim prisustvom elemenata "izlazne strategije" što je praktično značilo da je učešće domaćih organa vlastu u finansiranju ovog projekta bilo vrlo značajno.

Ovaj trend povećanja finansijskog učešća domaćih organa biće još prisutniji ili potpun u narednom IX Memorandumu-fazi. Naime, predviđeno je da od 1.1.2007. godine domaći organi u potpunosti preuzmu finansijske obaveze prema timovima civilne zaštite, uz povećanje finansijskog učešća kantonalnih organa vlasti.

Višegodišnje iskustvo na ovim poslovima i dobra saradnja KUCZ sa svim subjektima, a posebno sa OSCZ sa područja TK i ove godine je rezultirala velikim uspjesima na polju neutralisanja neeksplozivnih ubojitih sredstava i deminiranju terena. Za ostvarivanje ovih rezultata neophodno je bilo ostvarivanje dobre uvezanosti svih subjekta koji imaju dodirnih tačaka sa ovim poslovima, a posebno dobra saradnja ostvarena je sa Regionalnim uredom BHMAC-a iz Tuzle, Menadžment timom, kao i drugim, tzv. entitetskim igračima kao što su OS BiH, policija i EUFOR.

Svakodnevna saradnja sa OSCZ je jedan od osnovnih preduvjeta za blagovremeno i kvalitetno obavljanje redovnih zadataka iz oblasti neutralisanja NUS-a i deminiranja terena, a posebno za kontinuirano provođenje Operacije "Žetva".

Tokom ove godine aktivnosti na provođenju

projekata „Žetva“ u organizaciji snaga EUFOR-a su, u odnosu na raniji period, bile znatno manjeg intenziteta, ali je zato na pripadnicima tima za deminiranje civilne zaštite bila veća obaveza djelovanja na polju obavljanja ovih zadataka.

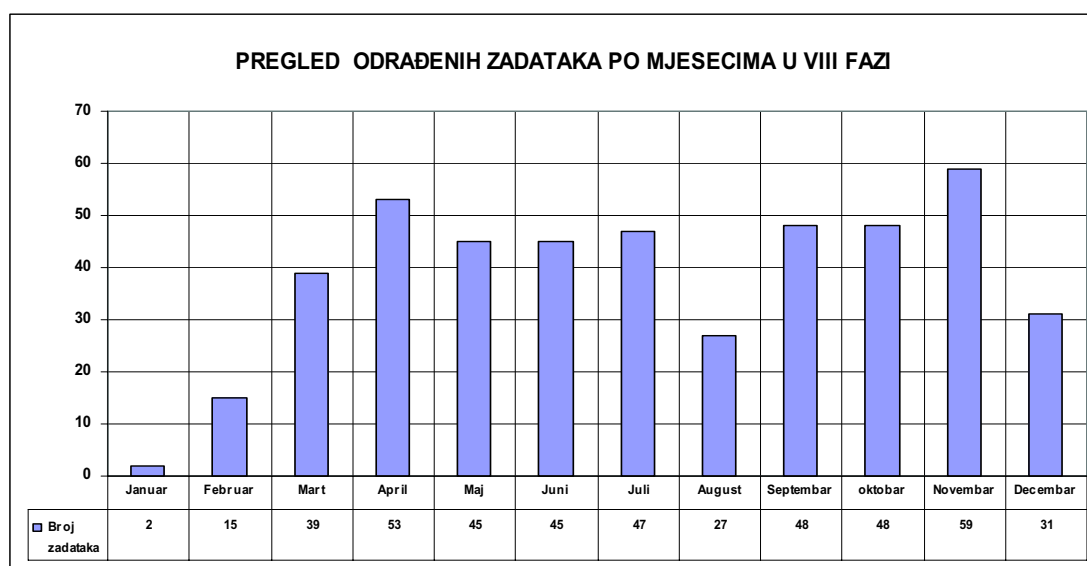
Operativni dio pri KUCZ Tuzla koji je sve ove poslove konkretno odradio na terenu naziva se Kantonalni tim za deminiranje - TUN tim civilne zaštite i čini ga 14 pripadnika razne specijalnosti koji su osposobljeni i opremljeni da intervišu na neutralisanju minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava, deminiranju terena kao i izvlačenju nastradalih osoba iz minskih polja ("Brzi odgovor").

Tim za deminiranje – "A" komponenta - uništavanje NUS-a

Prikupljanje i uništavanje minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava po zahtjevu OSCZ, kao i provođenje akcije preuzimanja minsko-eksplozivnih i drugih neeksplozivnih ubojitih sredstava od stanovništva sa područja TK poznate pod popularnim nazivom "Žetva" su poslovi zadaci koji su obilježili izvještajni period.

Ovu komponentu čine 4 pripadnika koji posjeduju sve odgovarajuće certifikate za rad sa neeksplozivnim ubojitim sredstvima i opremljeni su svom neophodnom opremom i sredstvima za rad.

Vremenska distanca od prestanka ratnih dejstava nije posebno značajno umanjila intenzitet na ovim poslovima nego se generalno može reći da aktivnosti na ovom polju su i dalje jako izražene, a konačno postignuti rezultati, kada su u pitanju neutralisana minsko-eksplozivna i neeksplozivna ubojna sredstva, su na nešto nižoj razini u odnosu na protekle Memorandume, što ipak potvrđuje orijentaciju običnog čovjeka da se konačno oslobodi ovih opasnih predmeta, te svoje okruženje učini sigurnijim za normalan život i

Izvještaj o radu

rad.

Vodeća uloga koju je "A" komponenta tima za deminiranje imala ranije u provođenju Operacije "Žetva" zadržana je i tokom ove faze rada.

Preuzeta i prikupljena minsko-eksplozivna i neeksplozivna ubojna sredstva, u pravilu, se uništavaju na improviziranim poligonima na općini sa koje je NUS i preuzet odnosno prikupljen. Nažalost, ni u jednoj općini ne postoji poligon na kojem bi se uništavao NUS, a da isti ispunjava veći dio zakonskih uvjeta. Radna eksplozivna materija kojom se uništava NUS smještena je u magacinu u krugu Rudnika Banovići.

U toku izvještajnog perioda pripadnici "A" komponenta su odradili **457** zadataka što je rezultat

koji ovaj tim svrstava u sam vrh u poređenju sa ostalim timovima sa područja F BiH. Zahvaljujući dobroj koordinaciji između KUCZ i CZ, a posebno pojedincima koji su zaduženi za ovu problematiku ostvaren je ovako dobar rezultat.

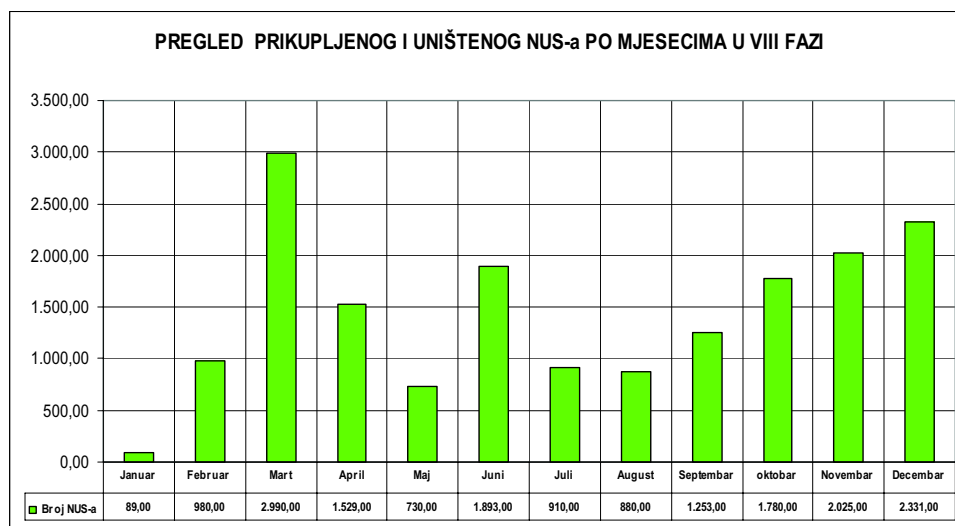
Kao period sa najintenzivnijim prikupljanjem NUS-a i dalje se može izdvojiti proljeće i jesen kada stanovništvo najviše vremena provodi obrađujući zemljište i pribavlja ogrjevno drvo.

Znači, tokom trajanja VIII faze pripadnici "A" komponente su neutralisali 17.385 komada raznog zaostalog NUS i 5,20 kg eksploziva raznih vrsta.

Od osnutka tima (I – VIII faza) neutralisano je 375.894 komada NUS i 1.103,40 kg raznih vrsta eksploziva

Pregled prikupljenog i uništenog NUS-a u toku faze VIII (red. aktivnosti i "Žetva")

R. b.	Naziv sredstva	Jed. mjere	Jan.	Febr.	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okto.	Novem.	Dece.	UKUPNO
1	Municija – razna	kom.	77,00	869,00	2.598,00	1.296,00	605,00	1.712,00	828,00	0,00	1.143,00	1.594,00	1.865,00	2.182,00	14.769,00
2	Ručna bomba - razne	kom.	9,00	44,00	180,00	105,00	76,00	136,00	32,00	0,00	50,00	84,00	87,00	84,00	887,00
3	Projektili – razni	kom.	1,00	13,00	47,00	63,00	15,00	17,00	11,00	866,00	23,00	47,00	31,00	27,00	1.161,00
4	Pješadijska mina - razne	kom.	0,00	1,00	6,00	9,00	6,00	2,00	5,00	0,00	2,00	3,00	6,00	4,00	44,00
5	tenkovska mina - razne	kom.	0,00	8,00	2,00	1,00	4,00	3,00	0,00	0,00	2,00	2,00	1,00	0,00	23,00
6	Tromblonska mina – razne	kom.	2,00	21,00	30,00	26,00	12,00	7,00	12,00	0,00	15,00	10,00	11,00	15,00	161,00
7	Raketa - "Osa", "Zolja", "Munja"	kom.	0,00	0,00	6,00	5,00	2,00	0,00	3,00	0,00	3,00	13,00	2,00	1,00	35,00
8	Upaljač – razni	kom.	0,00	20,00	70,00	15,00	5,00	3,00	6,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	121,00
9	Avio bomba	kom.	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
10	Ostalo (okviri, kapisle)	kom.	0,00	1,00	35,60	9,00	4,00	13,00	6,00	14,00	6,00	25,00	16,00	18,00	147,60
11	Eksplozivi - razni, štapin	kg./m	0,00	0,00	1,40	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	1,50	0,00	2,00	0,00	5,10
12	Trotijski metci -100,200 i 500 gr	kom.	0,00	3,00	14,00	0,00	0,00	0,00	7,00	0,00	7,50	1,00	3,00	0,00	35,50
	Ukupno		89,00	980,00	2.990,00	1.529,20	730,00	1.893,00	910,00	880,00	1.253,00	1.780,00	2.025,00	2.331,00	17.390,20

Izvještaj o radu

Deminiranje na području TK

1. Realizacija PMA u izvedbi timova civilne zaštite

a) Tim za deminiranje civilne zaštite - "B" komponenta – čišćenje i tehničko izviđanje terena

Druga komponenta tima za deminiranje civilne zaštite zadužena za pregled i čišćenje vitalnih objekata sastoji se od 10 pripadnika razne specijalnosti i u toku ove godine bila je angažirana na pregledu i čišćenju vitalnih objekata i poljoprivrednih površina u općinama:

Br.	Općina	Lokalitet	Namjena	Metoda rada	Površina /m2/
1.	Gračanica	Obala i korito r. Spreče	Priobalni pojas, polj.zemlj.	TI	15.200,00
2.	Čelić	Bučje-Drijenča	Kuće i okućnice	ČIŠĆENJE	1.194,18
3.	Lukavac	Spreča-pružni prelaz	Put i poljoprivr. zemljište	ČIŠĆENJE	891,00
4.	Lukavac	Spreča-Jaz	Poljoprivredno zemljište	TI	51.313,00
5.	Sapna	Džamuruša	Put i poljoprivr. zemljište	ČIŠĆENJE	4.089,75
6.	Sapna	Kraljevići-magacin	Građevinsko zemljište	ČIŠĆENJE	583,20
UKUPNO					73.271,13

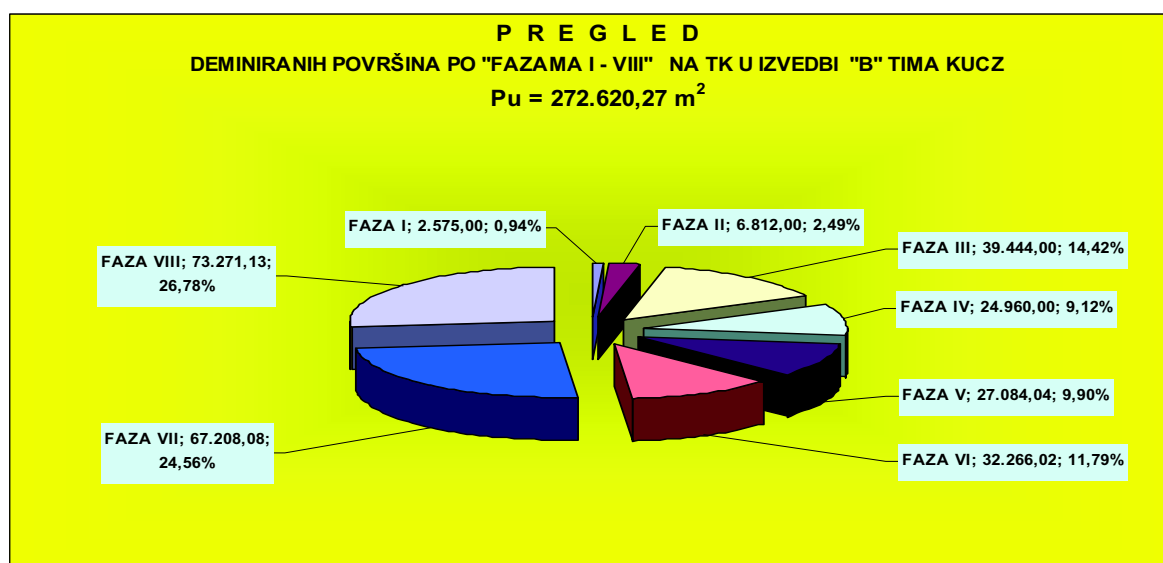
Znači, tokom Faze VIII odnosno Programa deminiranja 2005/06 "B" komponenta tima civilne zaštite uz pomoć PLANT, Mašinskog, tima PREGA i "B" komponente tima za deminiranje Sarajevskog kantona deminirala je površinu od 73.271,13 m².

Sukladno usvojenoj Listi prioriteta za rad "B" komponente TUN tima možemo konstatirati da je ista skoro u potpunosti realizirana, a da je ostvarena deminirana površina najveća od osnutka tima. Ovako dobar rezultat ostvaren je maksimalnim angažmanom svih pripadnika u timu, a dobra saradnja sa Menadžment timom civilne zaštite kada je u pitanju angažiranje POEK, PLANT i Mašinskog tima bila je od presudnog značaja za dostignutu deminiranu i tehnički izviđenu površinu.

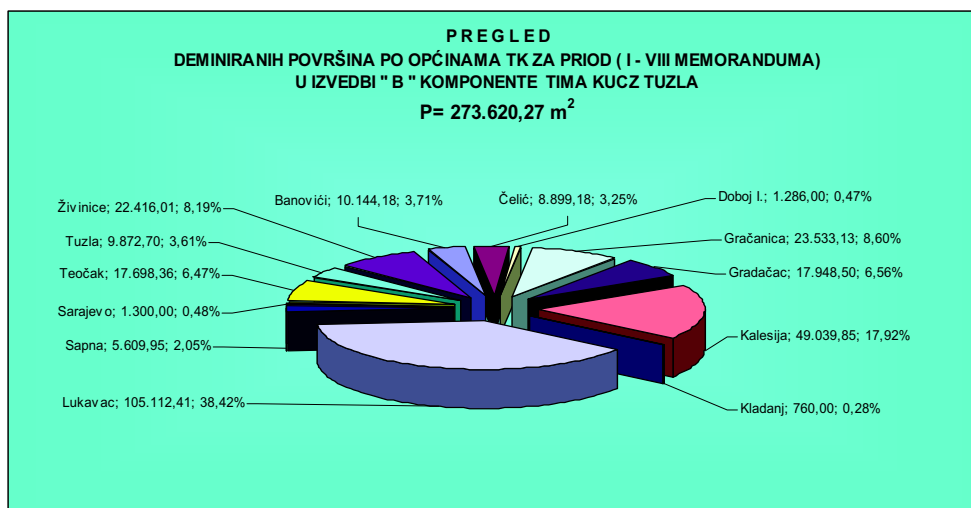
Posebno treba naglasiti da je na našem Kantonu bio angažiran deminerski tim civilne zaštite Sara-

jevskog kantona koji je bio uključen u realizaciju projekata deminiranja u slivu rijeke Spreče. Naime, sukladno zaključcima koji su doneseni prilikom posjete Predsjednika TK FUCZ, pripadnici "B" komponente deminerskog tima civilne zaštite Sarajevskog kantona u periodu od 26.09. do 01.12.2006. godine radili su na području općine Gračanica i dali svoj doprinos realizaciji strateškog projekta deminiranja obale i korita rijeke Spreče.

Trend deminiranja površina male kvadrature nastavljen je i tokom ove Faze. Naime, za ovakve zadatke ne postoji interes komercijalnih kompanija te jedino preostaje da deminerski tim civilne zaštite radi na ovakvim zadacima. Jedan takav zadatak je odrađen na području općine Lukavac, a drugi na općini Sapna gdje je za potrebe izgradnje sportske dvorane u samom centru grada po hitnom postupku deminiran jedan manji projekat.

Izvještaj o radu

b) Čišćenje ostataka porušenih objekata van minskih polja – PLANT tim civilne zaštite

Na osnovu utvrđenog plana o angažiranju PLANT tima civilne zaštite na poslovima uklanjanja ostataka ruševina na objektima van minskih polja, u periodu od 15.09. do 17.10.2006. godine ovaj tim je izvodio aktivnosti na području Tuzlanskog kantona.

S ciljem blagovremenog planiranja aktivnosti na terenu, Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla je ranije sačinila plan rada PLANT tima i dostavila ga u Federalnu upravu civilne zaštite.

Planom je predviđeno da se poslovi uklanjanja ruševina izvode na općinama **Srebrenik i Tuzla** gdje je u tom cilju bilo neophodno ostvariti potpunu saradnju struktura civilne zaštite sa Sekretarijatima za raseljena lica i utvrditi prioritete za uklanjanje ostataka porušenih objekata čime bi se stvarali uvjeti za ponovnu gradnju i povratak prognanih osoba na svoje prijeratne nastambe.

Općina Srebrenik

U periodu od 15. do 27. septembra Plant tim civilne zaštite je uklonio ostatke građevinskog i drugog materijala sa 11 objekata na području dvije mjesne zajednice i to:

- MZ Gornja Potpeć 6 objekata
- MZ Stara Tinja 5 objekata

Ukupno: 11 objekata

Općina Tuzla

U periodu od 27.09. – 17.10. 2006. godine tre-

tirano je 14 objekata i to u

- MZ Požarnica

14 objekata

Znači u periodu od mjesec dana PLANT tim je uklonio ostatke ruševina na 25 objekta.

"BRZI ODGOVOR"

Trend stradanja u minskim poljima, nažalost, nije izostao ni tokom ove faze. Bilježimo nekoliko nesretnih slučajeva stradanja od zaostalih mina, minskoeksplozivnih i neeksplozivnih ubojnih sredstava tako da su pripadnici TUN tima morali intervenirati na izvlačenju nastradalih osoba.

Angažiranje tima za deminiranje CZ kao jedine institucije na TK sa certifikatom za izvlačenje nastradalih osoba iz minskih polja ("BRZI ODGOVOR") bilježimo u općinama: Gračanica i Lukavac – dva puta.

Inače, od osnutka tima za deminiranje CZ, u okviru Operacije "Brzi odgovor" bilježimo 28 intervencija pripadnika tima na izvlačenju nastradalih osoba iz minskih polja.

Prema podacima sa kojima raspolaže Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla, od potpisivanja Dejtonskog sporazuma do danas bilježimo 213 minskih nesreća na području svih općina Tuzlanskog kantona u kojima je smrtno stradalo 98, a teže i lakše ranjeno preko 200 osoba.

Obilježavanje miniranih površina

Izdvajanje finansijskih sredstava iz općinskih i kantonalnog proračuna za obilježavanje i ograđivanje miniranih površina nastavljen je i tokom ove godine. Naime, KUCZ je iz svojih proračunskih sredstava do-

Općina	Lokalitet	Datum	Smrtno	Teže	Lakše	Godina
Lukavac	Loševica	30.03.2006.	1	-	-	2006
Gračanica	Skipovac	18.05.2006.	1	2	-	2006
Lukavac	Vijenac	11.09.2006.	1	-	-	2006
U K U P N O			3	2	-	2006

dijelila općinama pomoć za ove namjene u ukupnom iznosu od 20.000 KM, a i pojedine općine su planirale određena sredstva, ali zbog objektivnih i subjektivnih okolnosti većina njih ista nisu realizirali.

Od konkretnih poslova iz ove oblasti bilježimo obilježavanje velikih površina na području općine Kladanj u izvedbi nevladine organizacije "AMI", Brčko.

Također, i općina Banovići je uz ulaganje sopstvenih sredstava i pomoći od KUCZ uspjela skoro kompletan teritorij koji se vodi kao rizičan obilježiti sa upozoravajućim znacima.

Za razliku od prethodnih godina kada je realizirano nekoliko projekata trajnog obilježavanja postavljanjem ograde, ova godina predstavlja prekretnicu kada je u pitanju ovaj vid obilježavanja, jer je iskustvo pokazalo da se radi o vrlo skupom, a istovremeno i nezahvalnom poslu jer te ograde budu vrlo brzo predmet otuđivanja od strane neodgovornih građana, o čemu se vode i sudski procesi.

2) Deminiranje na području TK u izvedbi drugih organizacija i kompanija

Sukladno Kantonalnoj listi prioriteta za deminiranje u toku 2006. godine na poslovima deminiranja bile su angažirane i druge organizacije i kompanije

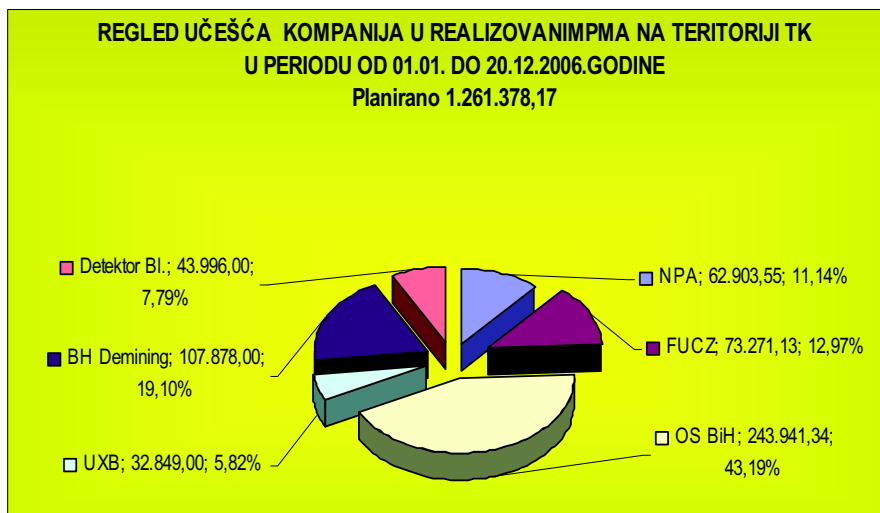
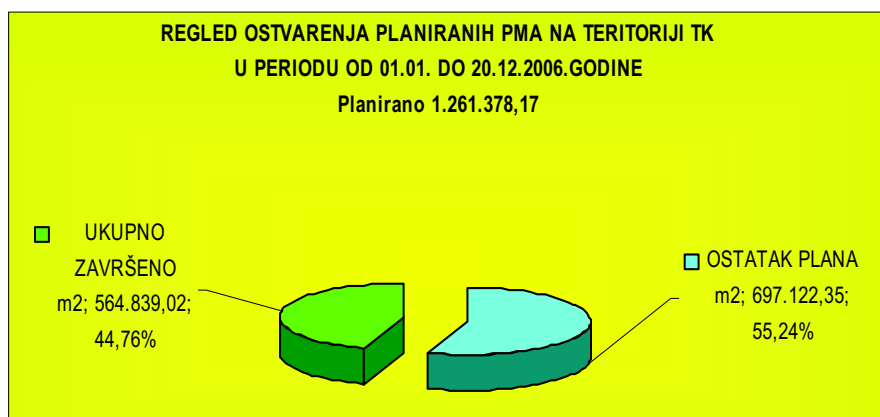
kao što su deminerski timovi OS BiH, te druge domaće i strane kompanije.

Generalno se može reći da je realizacija planiranih zadataka potpuno izostala i da je deminirana površina ispod 50%. To opominje i obavezuje cjelokupnu zajednicu na brže rješavanje problema koji su osnovna prepreka za priliv većih donatorskih sredstava, a i značajnijim angažmanom komercijalnih domaćih i stranih kompanija.

Sumirajući postignuti rezultat na polju deminiranja u toku 2006. godine možemo konstatirati da je, naspram planirane površine predviđene za deminiranje, postignut skroman rezultat, a razlog treba tražiti prije svega u neriješenom pitanju poreskih obaveza za donatore i kompanije koje izvode radove. Osim deminerskih timova OS BiH i CZ sve ostale organizacije i kompanije bilježe više nego skroman angažman na našem kantonu.

Tokom trajanja deminerske sezone u odnosu na planiranih 1.261.378,18 m² deminirano je 564.255,82 m² ili 44,73%.

Prema podacima s kojima raspolaže KUCZ može se konstatirati da od početka izvođenja deminerskih radova na našem kantonu do sada je deminirana površina terena od 5.203.532,87 m².

8. Zaštita i spašavanje od požara

Zaštita od požara kao djelatnosti od posebnog društvenog interesa, koja se organizuje i sprovodi u svim mjestima i na svim objektima izloženim opasnošću od izbijanja i širenja požara, imala je posebno mjesto i tretman u procesu sveukupnog provođenja mjera zaštite i spašavanja, te je KUCZ sukladno svojim zakonskim ovlaštenjima i stvarnim mogućnostima, poduzimala niz aktivnosti kroz blagovremenu dostavu Naredbi i Upozorenja o poduzimanju preventivnih i operativnih radnji na predupiranju nastajanja požara. Naročito se izdvajaju rani proljetni period kada se znatno intenziviraju proljetni poljoprivredni radovi, kao i početak grejne sezone kada se broj požara kao posljedica neodgovornog odlaganja pepela i drugih lako zapaljivih materija, enormno uvećava.

Prema podacima iz OSCZ, tokom ove godine registrirano je ukupno 974 požara od čega čak više od polovine otpada na požare na kontejnerima za odlaganje pepela i smeća. Trend značajnog smanjenja broja požara na šumskom blagu bilježimo i ove godine što je za svaku pohvalu. Da li je to znak pojačane preventive, nižih temperatura ili nečeg trećeg za sada je teško dati odgovor. Najvažnije je da broj požara na šumskim terenima u stalnom opadanju, a samim tim i štete po ljude i materijalna dobra su u odnosu na prošle godine znatno umanjene.

U ovoj godini ne bilježimo niti jedan požar čije su razmjere bile takve da je bilo nužno proglašavanje stanja prirodne nesreće. Inače u ovoj godini registrirano je 45 šumskih i 75 poljskih požara (nisko rastiње). Blagovremenim poduzimanjem operativnih rad-

nji od strane OS CZ i drugih relevantnih subjekata izbjegnute su teže posljedice i velika materijalna šteta.

Sa zadovoljstvom se može konstatirati da nije bilo niti jednog većeg šumskog požara za čije bi gašenje bilo nužno angažiranje velikog broja snaga i sredstava.

Na stambenim objektima je registriran 81, na poslovnim 32, a na pomoćnim objektima 53 požara. U nekoliko slučajeva požari su imali za posledicu totalno uništenje stambenih objekata te je bilo potrebno izvršiti zbrinjavanje cjelokupnih porodica. U općinama Tuzla i Srebrenik bilježimo požare sa najtežim posljedicama kada je pored velike materijalne štete bilo i smrtno stradalih osoba

Kao i ranije, najčešći uzrok većini požara je ljudski faktor. Ljudska nepažnja je glavni uzrok i većine ostalih požara, što potvrđuje činjenica da je registriran 52 požara na dimnjacima i preko 100 požara koji se odnose na gorenje deponija smeća, sijena i automobila.

Krajnje neodgovorno ponašanje stanovništva se ispoljava u vremenu grejne sezone kada bilježimo ogroman broj intervencija vatrogasnih jedinica na gašenju zapaljenih kontejnera za odlaganje smeća. Štete na kontejnerima su znatne, ali potencijalna opasnost za proširenje tih požara je stalno prisutna, a posljedice obično bivaju znatne. Samo na općini Tuzla, u ovoj godini registrirano je preko 450 požara na kontejnerima.

U sklopu međuentitetske saradnje bilježimo stalnu saradnju između općina Gračanica i Petrovo u RS, te angažman vatrogasaca iz Gradačca u susjed-

Pregled svih vrsta požara za 2006. godinu

Br.	Vrsta požara	januar	febru.	mart	apr.	maj	juni	juli	avg.	sep.	okt.	nov.	dec.	Ukupno
1.	Stambeni objekti	9	11	4	5	3	4	7	4	5	12	12	5	81
2.	Industrijski objekti	3	5	1	3	1	3	3	3	2	5	3	2	32
3.	Pomoćni objekti	8	7	4	4	4	3	5	5	3	3	6	1	53
4.	Šumski	0	0	6	5	1	6	8	6	0	2	3	8	45
5.	Nisko rastiње	1	9	19	11	1	8	11	6	0	4	3	2	75
6.	Kontejneri	95	71	74	28	10	3	3	0	4	23	117	81	509
7.	Dimnjaci	13	9	9	5	2	0	-	0	1	2	4	7	52
8.	Automobili	1	1	2	4	4	2	2	1	2	3	0	1	25
9.	Ostalo	5	12	7	10	4	2	22	15	5	10	6	7	105
UKUPNO		135	125	126	75	30	31	61	40	22	64	154	114	977

nim općinama u RS.

Generalno se može reći da postojeće snage po općinama koje su zadužene za zaštitu i spašavanje od požara, uglavnom, mogu odgovoriti lokalnim zahtjevima iz ove oblasti, a neophodnost stalnog poboljšanja stanja opreme i sredstava kao i obučenosti pripadnika jedinica i društava je stalna obaveza. Omasovljivanje novim kadrovima ide veoma teško, ali je očigledno da treba snage usmjeriti na profesionaliziranje postojećih snaga. Značajne aktivnosti na poboljšanju stanju opremljenosti pripadnika i infrastrukture vođene su na općinama Kalesija i Srebrenik. Međutim, imamo primjera da i ono postojećeg kadra i opreme nije moguće upotrijebiti zbog neriješenih odnosa i načina finansiranja.

Kada je u pitanju zakonska regulativa možemo konstatirati da, nažalost, u odnosu na prošlu godinu nije bilo nikakvih pomaka.

U nekim općinama je 1. Mart - Dana civilne zaštite iskorišten za prezentaciju pokazno taktičke vježbe iz oblasti protivpožarne zaštite.

Prva medicinska pomoć

Prva medicinska pomoć kao mjera zaštite i spašavanja osigurava preživljavanje povrijeđenih i oboljelih, kao i smanjenje štetnih posljedica na najmanju mjeru, brzom intervencijom na licu mjesta. U pružanju prve medicinske pomoći pored medicinskih službi Domova zdravlja, službi hitne medicinske pomoći,

učestvuju i Općinske organizacije crvenog križa/krsta kao i Kantonalni Crveni križ/krst.

Prva medicinska pomoć, kao mjera zaštite i spašavanja, obuhvata preventivnu zaštitu koju čine proti-epidemijske i higijenske mjere zaštite stanovništva, operativnu zaštitu koja se sastoji od pružanja prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinske trijaže ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetske evakuacije i transporta povrijeđenih lica do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili transporta do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja povrijeđenih i zdravstveno ugroženih lica.

U ovu mjeru zaštite i spašavanja, također, spadaju i aktivnosti higijensko-epidemioloških službi Domova zdravlja, koji kontinuirano prate pojavu i kretanje zaraznih i parazitarnih bolesti na području TK.

Općinske organizacije crvenog križa/krsta i Kantonalni Crveni križ učestvuju u organiziranju obuke stanovništva na pružanju prve medicinske pomoći, njegovanju povrijeđenih i oboljelih lica, organizovanju akcija dobrovoljnog davanja krvi, zatim u pružanju podrške i pomoći socijalno ugroženom stanovništvu. Organizacije Crvenog križa/krsta, također, provode i druge vidove humanitarnih aktivnosti.

Na osnovu podataka Zavoda za javno zdrav-

stvo TK, u periodu od 01.01.2006. do 31.12.2006. godini, prijavljen je, na području 13 općina TK, ukupno 3391 slučaj oboljevanja od zaraznih i parazitarne bolesti na pojedinačnim prijavama i slučajeva gripe na zbirnim prijavama.

Vodeće bolesti prema pojedinačnim prijavama bile su:

Varicella.....	1523	slučaja,
Enterocolitis acuta.....	747	slučajeva,
TBC activa.....	382	slučaja,
Hbs antigenaemia	143	slučaja,
Scabies.....	127	slučajeva,
Mononucleosis infect	48	slučajeva,
Toxiinfectio alimentaris	58	slučajeva
Salmonelosis	43	slučaja
Hepatitis virosa B	42	slučaja
Influenza	354	slučaja

U toku 2006. godine nisu prijavljene epidemije zaraznih bolesti.

Prijavljeno je 15 slučajeva smrti od zaraznih bolesti.

Kao posljedica TBC 11 slučajeva smrti, i po jedan slučaj smrti kao posljedica: AIDS-a, meningokokne sepse, purulentnog meningitisa i sepse.

10. Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla

U 2006. godini, na području TK, u okviru mjere zaštite i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla, OSCZ su, u suradnji sa veterinarskim i drugim nadležnim općinskim službama za ove poslove, provodile preventivne i operativne mjere na suzbijanju i iskorjenjivanju zaraznih bolesti kod životinja.

Stručna lica JP Veterinarska stanica, Tuzla su epizootiološkim izviđanjem na prostoru bivše baze "Orao" našli uginulog labuda. Isti materijal je proslijeđen Kantonalnom veterinarskom zavodu, Tuzla, kako bi materijal bio dostavljen Veterinarskom fakultetu Sarajevo, u cilju obavljanja dijagnostičkih procedura.

Na osnovu rezultata ispitivanja uzorka uginulog galeba, na Veterinarskom fakultetu, Sarajevo utvrđen je negativan nalaz na prisustvo virusa ptičje gripe.

Na području MZ Gornja Klesija pronađena je uginula čaplja. Na osnovu rezultata ispitivanja uzorka uginule čaplje na Veterinarskom fakultetu, Sarajevo utvrđen je negativan nalaz na ptičju gripu.

Prema informacijama veterinarske stanice Kalesija, na području ove općine registrovana je zarazna bolest ovaca toksimija od koje je do sada uginulo 67 ovaca. Ocjenjeno je da stanje ipak nije alarmantno.

Na području rudničkog kopa Lukavačka rijeka,

općina Lukavac pronađena je uginula ptica. Na osnovu rezultata ispitivanja uzorka uginule ptice u Veterinarskom zavodu, Tuzla utvrđen je negativan nalaz na ptičju gripu.

U selu Brgule, općine Kladanj, izvršena je, od strane veterinarske stanice, vakcinacija stada ovaca nakon uginuća 3 ovce.

Dana 23.02.2006. godine održana je sjednica OŠCZ Tuzla na kojoj je razmotrena problematika u vezi preduzimanja preventivnih mjera radi sprječavanja neželjenih posljedica od pojave ptičje gripe.

Zaključeno je da se nastavi provođenje Naredbe načelnika općine Tuzla o primjeni preventivnih mjera radi sprječavanja unošenja visokopatogene ptičje gripe na područje općine Tuzla. Također, je dogovoreno da JP Veterinarska stanica, Tuzla sačini Plan zaštite životinja prema novonastaloj situaciji.

Na području općine Živinice registrovano je uginuće 12 ovaca kod 2 stočara. Ispitivanjem uzoraka uginulih ovaca utvrđeno je da se radi o Hepatitis paratitariji.

Na području MZ Stupari, općina Kladanj, odstrijeljena je, dana 06.03.2006. godine, jedna lisica. Mikroskopskim pregledom mozga ubijene lisice dobiven je, tehnikom fluorescentnih antitijela (FAT), pozitivan rezultat na bjesnilo.

JVU "Veterinarska stanica" Živinice je radila na kontroli i inspekciji proizvoda životinjskog porijekla, dijagnostičko ispitivanje grla stoke i sprovela akciju cijepjenja goveda protiv antraksa.

Na području općine Živinice registrovana je pojava svinjske kuge čije širenje je, pravovremenom akcijom uposlenika Veterinarske stanice, spriječeno. U jednom domaćinstvu uginulo je 6 svinja i 12 prasića.

Na području općine Živinice registrovane su dvije oboljele krave od bruceloze što je utvrđeno analizom uzorka u Veterinarskom zavodu Tuzla i potvrđeno analizom na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu. Uginule krave su eutanazirane u skladu sa propisima u veterinarstvu. Otkriven je jedan slučaj leukozne krave, te su preduzete sve mjere na izolaciji krave i utvrđivanju stanja oboljele krave.

JVU Veterinarska stanica Živinice radila je kontrolu i inspekcijom nadzor proizvoda životinjskog porijekla i dijagnostičko ispitivanje stoke i provodila akciju cijepjenja goveda protiv antraksa, akutne metiljavosti goveda, atipične kuge peradi, bedrenice goveda, bjesnila, šuge ovaca, šuštavca goveda, svinjske kuge, parašustavca goveda i paraviroze, leptospiroze pasa.

Na području TK registrovano je ukupno slučajeva zaraznih bolesti kod životinja: bruceloza-6, antrax-1, bjesnilo-5, trihinelozna-4 i leukoza-1 slučaj.

Na području općina: Banovići, Gradačac, Sap-

na i Teočak, u 2006. godini, nisu evidentirane zarazne bolesti životinja, niti zoonoza (zarazne bolesti životinja koje se prenose na ljude), ali su i u tim općinama poduzimane neophodne preventivne mjere zaštite od zaraznih bolesti životinja.

11. Asanacija terena

U okviru ove mjere poduzimaju se odgovarajuće sanitarno-higijenske i sanitarno-tehničke mjere na terenu, u naseljenim mjestima, te u stambenim i drugim objektima u cilju sprječavanja širenja zaraze, epidemije i drugih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra.

Dana 31.01.2006. godine izvršena je asanacija terena u MZ Tupkovići, općina Živinice, gdje je od strane JVU "Veterinarska stanica" Živinice izvršena eutanazija dva grla krupne stoke koja su bila oboljela od bruceloze.

Na području općine Živinice izvršeno je neškodljivo uklanjanje 6 uginulih svinja i 12 prasića (svinjska kuga) od strane uposlenika Veterinarske stanice, a u saradnji sa drugim nadležnim općinskim službama.

12. Zaštita okoline

Stanje kvaliteta vazduha, vode i tla

Stanje kvaliteta vazduha

Na području Tuzlanskog kantona uspostavljen je sistem za praćenje kvaliteta zraka, kojim se vrši automatski monitoring kvaliteta zraka, a koji obuhvata pet fiksnih imisionih stanica na području općine Tuzla (Skver, BKC, Bukinje, Bekići i Cerik) i jednu mobilnu imisionu stanicu, koje su opremljene sa mjernim uređajima za mjerenje koncentracija osnovnih pokazatelja kvaliteta zraka (sumpor dioksid (SO₂), azot dioksid (NO₂), ugljen monoksid (CO), ozon (O₃) i taložna prašina) i meteoroloških podataka (temperatura zraka, brzina vjetera, pravac vjetera, barometarski pritisak, sunčevo zračenje i količina padavina), kao i centralnu jedinicu (server) za prikupljanje, pohranjivanje i obradu rezultata mjerenja.

O rezultatima ovih mjerenja javnost se redovno informiše, dnevnim i mjesečnim izvještajima, putem javnih medija i web stranice Vlade Kantona.

Prema rezultatima mjerenja kvaliteta vazduha dobijenim sa instaliranih mjernih stanica, do sada nisu registrirane koncentracije polutanata u vazduhu, koje prekoračuju upozoravajuće vrijednosti, kada se poduzimaju odgovarajuće preventivne mjere u cilju zaštite zdravlja stanovništva.

Povremeno, u toku godine, naročito u zimskom periodu, na nekim mjernim mjestima, u Tuzli, registriraju se koncentracije sumpordioksida i taložne prašine u vazduhu, koje odgovaraju trećoj kategoriji kvaliteta vazduha.

Najveći izvori zagađenja vazduha na području TK su: industrijska i termoenergetska postrojenja, saobraćajna motorna vozila, kotlane centralnog grijanja i domaćinstva koja za loženje koriste čvrsta goriva.

Izmjereni pokazatelji kvaliteta vazduha govore da je, gledano u prosjeku, na području općine Tuzla, što na izvjestan način može odgovarati i za čitav TK, imamo, u toku godine "umjereno zagađen zrak".

Ako se utvrđeni kvalitet vazduha analizira po vremenskim razdobljima u toku godine, može se zaključiti:

- Kvalitet zraka, skoro na svim lokalitetima i po svim pokazateljima mjerenja, izuzev u pojedinačnim slučajevima, u vremenskom periodu od proljeća do rane jeseni (ljetni period) odgovara "dobrom" kvalitetu zraka.

- Kvalitet vazduha, skoro na svim lokalitetima i po svim pokazateljima mjerenja, izuzev u pojedinačnim slučajevima, u vremenskom periodu od rane jeseni do proljeća (zimski period) odgovara „zagađenom“ kvalitetu zraka, a povremeno i "prekomjerno zagađenom" kvalitetu zraka.

Planom interventnih mjera u slučaju prekomjernog zagađenja zraka na području TK, a koji je donesen od strane Vlade TK utvrđuju se: vrste rizika i opasnosti, postupak i mjere za otklanjanje opasnosti, subjekti za provođenje pojedinih mjera, odgovornost i ovlaštenja u vezi sa primjenom Plana i finansiranje realizacije Plana.

Dana 02.10.2006. godine desio se eko incident na postrojenju bivše firme "2 Oktobar", sada firma "Kotornica", MZ Bukinje, Općina Tuzla, kada je, zbog nestanka električne energije i nepoštovanja tehnološke discipline, na navedenom postrojenju, došlo, usljed nefunkcionisanja filtera, do ispuštanja u atmosferu, veće količine kamene prašine koja je prekrila veću površinu okolnog zemljišta i mnoge objekte. Također je došlo, usljed velike zagađenosti vazduha kamenom prašinom i do ugrožavanja zdravlja stanov-

nika u okolini ovog postrojenja.

Na licu mjesta uviđaj je izvršio i kantonalni inspektor za zaštitu okoliša, koji će na osnovu svog nalaza preduzeti odgovarajuće mjere, u skladu sa svojim nadležnostima.

Stanje kvaliteta vodotoka

Nema egzaktnih podataka o kvalitetu vode u vodotocima na području TK jer se takva mjerenja u toku 2006. godine, nisu vršila.

Glavni zagađivači vodotoka, na području TK su: industrijska i termoenergetska postrojenja, rudnici uglja, stočne i preradarske farme, mesna industrija, ugostiteljski objekti i veća naselja.

U 2006. godini u pogona je bila fabrika hemijske industrije: "Polihem", Tuzla, što je doprinijelo potencijalnoj opasnosti od zagađenosti vodotoka. U radu su, također, bila i postrojenja Koksne industrije, Lukavac i Fabrike sode, Lukavac, te su u općinama: Lukavac, Gračanica i Doboj Istok koje se nalaze nizvodno od navedenih fabrika, iskazani zahtjevi da se poduzmu sve neophodne zaštitne mjere kako ne bi došlo do zagađenja rijeke Spreče koja je ugrožena zagađujućim materijama koje se ispuštaju iz proizvodnih postrojenja navedenih fabrika.

Zaštita vodotoka

U općini Čelić realizovana je, u toku avgusta 2006. godine, u organizaciji Općinske službe civilne zaštite, angažovanjem mehanizacije i ljudstva komunalnog preduzeća, akcija čišćenja i uređenja korita vodotoka.

U općini Živinice je u toku realizacija projekta čišćenja i produbljavanje korita rijeka Oskove i Spreče u cilju zaštite od poplava. Projekat se finansira sredstvima JVP "Slivovi rijeke Save", Sarajevo i općine Živinice. Prema dinamici izvođenja radova očekuje se da će poslovi planirani za 2006. godinu biti završeni do kraja 2006. godine.

Stanje kvaliteta zemljišta

Na zagađivanje i devastaciju zemljišta, na području TK najviše utiču industrijska i termoenergetska postrojenja, eksploatacija uglja i drugih mineralnih sirovina, kao i prisustvo velikog broja «divljih» deponija komunalnog i industrijsko-tehnološkog otpada.

Prema najnovijim podacima na području TK postoje samo dvije uređene sanitarne deponije i to u općinama: Tuzla i Čelić. Djelimično uređenih deponija ima ukupno 8, a tako zvanih "divljih" deponija ima 381.

Na navedenim deponijama vrši se odlaganje svih vrsta otpadnog materijala: čvrstog, komunalnog, industrijsko-tehnološkog, tečnog i otpada animalnog

porijekla što predstavlja veliku opasnost za zagađivanje vodenih tokova.

Na području općine Tuzla prisutna je specifična degradacija zemljišta, kao posljedica dugogodišnje eksploatacije slanice iz sonog ležišta što je dovelo do pojave slijeganja površine terena u urbanoj zoni grada Tuzle.

U općini Tuzla je u toku realizacija projekta postepenog zaustavljanja nekontrolisane eksploatacije slanice crpljenjem iz bunara na lokaciji Hukalo i Trnovac, što bi u dužem vremenskom periodu trebalo da se odrazi na stabilizaciju površine terena i prestanak slijeganja zemljišta na urbanom području Tuzle.

Visoke temperature vazduha

U posljednjoj sedmici juna 2006. godine registrovane su vrlo visoke temperature vazduha na području svih 13 općina TK. Registrovane temperature su najviše izmjerene temperature, na ovom području, u posljednjih 100 godina.

Osim značajnih zdravstvenih problema kod hroničnih bolesnika i starijih osoba visoke temperature vazduha nisu izazvale druge značajnije probleme niti štete.

Poplave

Martovske poplave

Obilne kišne padavine i naglo topljenje snijega u toku 21., 22. i 23. 03.2006. godine izazvale su izljevanje rijeka iz svojih korita i poplave na području općina: Banovići, Čelić, Doboj Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Srebrenik i Živinice.

Najteže stanje je bilo u općinama u slivnom području rijeke Spreče: Živinice, Lukavac, Gračanica, Doboj Istok i Kalesija.

Na općini Živinice rijeka Oskova i Spreča su se izlile iz svojih korita i poplavile više stotina hektara zemljišta i više desetina stambenih i pomoćnih objekata i lokalnih puteva u naseljima Strašanj, Baninovac, Donje Dubrave i Centar.

Na općini Lukavac bilo je pod vodom oko 100 ha a na općinama Gračanici i Doboj Istoku također kao i na općini Kalesija uzvodno od HA Modrac.

Obilne kišne padavine su i na općini Gradačac poplavile oko 400 ha i dovele do prekida saobraćaja prema više mjesnih zajednica.

Na općinama TK Kladanj, Srebrenik, Banovići i Čelić lokalne rječice i potoci su također pravile određene probleme ali bez težih posljedica.

Najviša razina vode u hidroakumulaciji Modrac zabilježena je 24. i 25.03.2006. godine kada je iznosila 59 cm preko preljeva i kada je preko brane ispuštano 137 m³/s vode.

Stanje se veoma brzo normaliziralo i već 29.03.2006. godine došlo je do povlačenja vode u vo-

dotoke.

Aprilske poplave

Obilne kišne padavine u toku 18. i 19. 04. 2006. godine izazvale su nagli porast vodostaja na svim rijekama na području TK.

U općini **Doboj Istok** izlila se rijeka Spreča iz svoga korita i poplavila oko 100 ha poljoprivrednog zemljišta. Nije bilo poplavljenih stambenih i infrastrukturnih objekata.

U općini **Gračanica** izlila se rijeka Spreča i poplavila oko 100 ha poljoprivrednog zemljišta u MZ: D.Orahovica, Lohinja, Pribava i Stjepan polje. U MZ D. Orahovica voda je okružila 3 kuće i 3 pomoćna objekta.

Nivo Spreče, na mjernom mjestu kod karanavačkog mosta, dostigao je iznos od 380 cm (80 cm iznad kritične tačke).

Na području općine **Lukavac** izlile su se rijeke: Spreča, Jala i Turija i poplavile oko 40 ha poljoprivrednog zemljišta na lokacijama Bokavičkog, Sprečkog i Turijskog polja.

Nije bilo poplavljenih stambenih i infrastrukturnih objekata.

U općini **Kalesija** izlila se rijeka Spreča i poplavila oko 150 ha poljoprivrednog zemljišta. Poplavljen je dio puta Kalesija-Gojčin, na lokaciji "Podvožnjak" u MZ Gojčin (visina vode oko 35 cm). Saobraćaj na ovom putu se, određeno vrijeme, odvija o teže.

Na području općine **Živinice** rijeka Spreča je poplavila oko 10 ha poljoprivrednog zemljišta, nizvodno od ušća Oskove u Spreču. Nije bilo poplavljenih stambenih i infrastrukturnih objekata.

U općini **Tuzla** izlili su se, dana 19.04.2006. godine, lokalni potoci u naseljima: Križani, Rapače i Brgule i poplavili manju površinu zemljišta.

Nakon intervencije, sa odgovarajućom mehanizacijom, eliminisana su začepjenja na navedenim potocima i voda se, u toku 20.04.2006. godine, povukla sa poplavljenih područja. Nije bilo poplavljenih stambenih i infrastrukturnih objekata.

Nakon nekoliko dana vodostaj je počeo da opada tako da se voda počela povlačiti sa poplavljenih površina, a 25.04.2006. godine stanje je potpuno normalizovano.

Junske poplave

Obilne kišne padavine u toku 06., 07. i 08. 06 2006. godine izazvale su nagli porast vodostaja svih vodotoka na području TK i izljevanje rijeka: Oskove, Spreče, Suha i Jale na području općina: Kalesija, Živinice, Lukavac, Kladanj Gračanica i Doboj Istok. Najteže stanje je bilo na području općine Živinice.

Posljedica navedenih kišnih padavina bila je u

Živinicama plavljenje oko 100 ha zemljišta i prekid saobraćaja na regionalnom putu R-455a i nekoliko lokalnih puteva kao i plavljenje više desetina stambenih objekata.

U Lukavcu je pod vodom bilo 200 ha, Gračanic i Doboj Istoku također i Kalesiji oko 100 ha.

Rijeka Suha je u MZ Stupari na općini Kladanj poplavila naselje Dubrave i oštetila lokalni put Stupari-Mejdan u dužini od više kilometara.

Razina vode u hidroakumulaciji Modrac 08. i 09.06.2006. godine dosegla je 36 cm preko preljeva.

Stanje je veoma brzo normaliziralo i došlo je do povlačenja voda u korita.

Snježne padavine

U toku 2006. godine na području TK nisu registrovane obilnije snježne padavine tako da nije bilo većih problema u odvijanju saobraćaja na lokalnim, regionalnim i magistralnim putevima, niti je bilo ugroženo normalno odvijanje života i rada u naseljenim mjestima.

Zimsko održavanje puteva

U svim općinama TK izvršene su, u toku novembra i decembra 2006. godine, odgovarajuće pripreme za zimsko održavanje gradskih ulica, lokalnih kategorisanih i drugih nekategorisanih puteva u nadležnosti općina. U većini općina potpisani su ugovori sa firmama koje će obavljati ove poslove u zimskom periodu. Obezbeđena je odgovarajuća mehanizacija, posipni materijal i pogonsko gorivo.

OSCZ su izvršile neophodne pripreme za angažiranje ljudstva i MTS, u vlasništvu građana, posebno u seoskim MZ, u slučaju većih snježnih padavina, kada redovno angažirane snage ne bi mogle obezbijediti prohodnost puteva.

Federalna direkcija cesta, Sarajevo i Direkcija za puteve TK obavili su sve neophodne pripreme za održavanje magistralnih i regionalnih puteva na području TK i potpisali ugovore sa odgovarajućim firmama, za održavanje navedenih puteva, u zimskoj sezoni 2006/2007. godine.

KUCZ je Informaciju o pripremljenosti nadležnih subjekata za održavanje puteva u zimskom periodu, na području TK, za sezonu 2006./2007. god. dostavila Vladi TK i FUCZ.

Klizišta

Naglo topljenje snijega i obilne kišne padavine, na području svih općina u TK, u toku 2006. godine, izazvale su reaktiviranje velikog broja starih i aktiviranje novih klizišta i odrona zemljišta, koja su izazvala rušenje (ruševno stanje-iseljene kuće) 15 kuća, znatno oštetila više desetina kuća, pomoćnih i raznih infrastrukturnih objekata, (putevi, elektro, vodovodne i

kanalizacione instalacije) i ugrozila više desetina individualnih stambenih, pomoćnih i raznih infrastrukturnih objekata. a i ugrozila i oštetila više regionalnih puteva i jedan magistralni put.

Pričinjena je velika materijalna šteta, prije svega na individualnim stambenim objektima, za čiju sanaciju će biti neophodno angažovanje šire društvene zajednice pored općina također, i Vlade Tuzlanskog kantona i Vlade Federacije BiH.

U mjesecu februaru najviše 10 klizišta je aktivirano na području općine Sapna zbog čega je zbog klizišta većih razmjera u MZ Zaseok proglašeno i stanje prirodne nesreće 28.02.2006. godine.

U istom mjesecu zabilježeno je u Gradačcu 9 klizišta, Kladanj 6 klizišta, Teočak 2 a od značajnih odrona zemljišta zabilježeni su u općinama Gračanici, Kalesija i Lukavac. Ukupno je u februaru zabilježeno 27 klizišta.

U toku marta zbog topljenja snijega i obilnih kišnih padavina došlo je do aktiviranja velikog broja klizišta na cijelom području TK.

Na području općine Banovići aktivirano je 9 klizišta, Gračanci 30, Doboj Istoku 7, Gradačcu 11, Kladnju 22, Srebreniku 10, Teočaku 7, Tuzli 11 i Živinicama 3 klizišta.

Navedenih 176 klizišta nanijelo je veliku materijalnu štetu na infrastrukturnim objektima, objektima stanovanja i pomoćnim objektima i ugrozilo cijelo naselje.

Najteže stanje i najveće štete doživjele su općina Doboj Istok, Sapna i Kladanj na kojima su proglašena stanja prirodne nesreće. U Doboj Istoku u MZ Velika Brijesnica trajno su oštećene 2 kuće iz kojih su iseljene 4 obitelji, u Sadni je iz više mjesnih zajednica evakuirano 12 obitelji sa 42 člana iz 12 kuća koje su trajno oštećene i u općini Gradačac je iz jedne kuće izmještena obitelj zbog trajnog oštećenja objekata.

U toku aprila došlo je do djelimične stabilizacije stanja.

Nova klizišta su aktivirana u Banovićima 1, Doboj Istok 6, Gračanica 7, Kalesija 1, Kladanj 4, Lukavac 2, Sapna 6, Teočak 1, Tuzla 4 i Živinicama 2 klizišta.

Klizišta su dodatno ugrozila objekte stanovanja i nanijela štetu na infrastrukturnim objektima.

U maju je u općinama Doboj Istok aktivirana 1, Gračanica 7, Kalesija 2, Kladanj 11, Sapna 1, i Srebrenik 2 klizišta.

U toku 2006. godine aktivirano je, na području TK, ukupno 400 starih i novih klizišta i 28 odrona zemlje.

Najviše klizišta je aktivirano na području općina: Sapna (68), Kladanj (60), Gračanica (49), Čelić (41), i Gradačac (20).

Prema nalazima općinskih komisija za procjenu šteta i Zbirnom izvještaju Kantonalne komisije za procjenu šteta, štete su procijenjene na 2.265.468,00 KM.

U toku 2006. godine izvršena je privremena-preventivna i trajna sanacija ukupno 33 klizišta.

13. Zaštita i spašavanje u rudnicima

Još uvijek se, sa žaljenjem, može konstatirati da zaštita u rudnicima nije na potrebnoj razini te su mogućnosti za nastanak neželjenih posljedica stalno prisutne. Nekoliko rudarskih nesreća sa najtežim posljedicama, koje su se desile prije rata, opomena su da na polju zaštite i spašavanja u rudnicima treba znatno više raditi.

Shodno složenoj ekonomskoj situaciji, te neblagovremenom završavanju sredstava zaštite u rudnicima, sve procjene govore da rizik od opasnosti za ljude i materijalna dobra se stalno uvećava.

U novije vrijeme se, u rudnicima sa jamskom eksploatacijom i na površinskim kopovima, počelo značajnije ulagati u zaštitu materijalnih vrijednosti, a posebno radnika, sa ciljem podizanja sigurnosti rudara u toku procesa rada.

Svi rudnici, na području TK, raspolažu sa odgovarajućim Planovima zaštite i spašavanja, a posebno mjesto u provođenju zaštite i spašavanja imaju rudarske inspekcije koje vrše kontrolu sigurnosti u rudarskim pogonima shodno Zakonu o rudarstvu i drugim pozitivnim zakonskim propisima.

U rudnicima su organizirane i djeluju službe zaštite tzv. Čete za spašavanje sa osposobljenim ljudstvom za djelovanje na zaštiti i spašavanju kako ljudi tako i materijalnih dobara u rudarskim oknima kao i na površinskim kopovima.

14. Zaštita bilja i biljnih proizvoda

Dana 19.05.2006. godine, u općini Tuzla, na području MZ Slavinovići, ulica Goste Lazarevića, registrovana je pojava biljnih štetočina nepoznate vrste (zeleni crvi dužine do 2 cm), koje se "napale" sedam stabala jasena.

Na lice mjesta su izašli predstavnici OSCZ, Tuzla, agronom iz nadležne općinske službe i kantonalni poljoprivredni i kantonalni šumarski inspektori koji su preduzeli odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti.

OSCZ je u saradnji sa općinskim agronomom angažovala stručna lica iz D.D. "Higijena", Tuzla koji su izvršili prskanje ugroženih stabala sredstvom-insekticidom „Kofumin“ EC-50, uz preduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera za okolinu.

Dana 22.05.2006. godine na licu mjesta je konstatovano da su preduzete mjere bile djelotvorne i da su štetočine-insekti uništeni.

IV ZAKLJUČCI

U izvještajnom periodu značajno je poboljšana efikasnost rada svih struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Rezultati su vidljivi kroz navedene aktivnosti i poduzete mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

Da bi se još više poboljšao rad struktura civilne zaštite, od KUCZ do OSCZ, te da bi se strukture civilne zaštite i drugi subjekti zaštite i spašavanja u Tuzlanskom kantonu, osposobili za realizaciju odredaba Zakona o zaštiti i spašavanju u praksi, odnosno da bi se uspješno odgovorilo svim zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća potrebno je poduzeti sljedeće:

1. Aktivno i neprekidno raditi na provedbi Zakona o zaštiti i spašavanju na kantonalnoj i općinskoj razini a posebno:

Obaviti potrebne aktivnosti i dogovore sa općinskim načelnicima da se sukladno članu 31. Zakona o zaštiti i spašavanju, u svim općinama Tuzlanskog kantona formiraju i kadrovski popune samostalne službe civilne zaštite u okviru kojih funkcioniraju općinski operativni centri sa minimalno jednim uposlenikom u radnom vremenu i stvorenim pretpostavkama za funkcioniranje kroz mobilizaciju u vanrednim prilikama i 24 sata dnevno.

Obaviti kadrovsku popunu KUCZ i stavljajući u funkciju Kantonalnog operativnog centra 24 sata dnevno.

Sredstvima posebne naknade za zaštitu i spašavanje iz člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju kojima raspolaže KUCZ izvršiti tehničko opremanje operativnih centara u skladu sa projektom FUCZ.

Donijeti nove odluke i rješenja o imenovanju KŠCZ i OŠCZ.

Rješenjem na čelo OŠCZ za komandanta imenovati općinskog načelnika ili njegovog zamjenika.

Pored komandanta, načelnika-rukovodioca općinske službe civilne zaštite i sekretara općinske organizacije Crvenog križa, koji su utvrđeni Zakonom o zaštiti i spašavanju, za članove OŠCZ imenovati i sve pomoćnike općinskog načelnika-rukovodioca općinskih službi za upravu.

Također za članove OŠCZ imenovati predstavnike policije, doma zdravlja, veterinarske službe i vatrogasne jedinice zbog specifičnosti i stručnog pristupa u donošenju naredbi prilikom rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja.

Zbog značaja, odgovornosti i kvalitetnijeg doprinosa u izgradnji sistema zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju za sve članove štaba civilne zaštite iz sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje i redovnih budžetskih sredstava osigurati odgovarajuću naknadu.

Donijeti Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Tuzlanskog kantona i u okviru njega utvrditi nadležnosti KUCZ, Vlade TK i njenih ministarstava, Skupštine TK, pravnih lica i građana TK u provedbi mjera zaštite i spašavanja.

Donijeti Odluku o organizaciji i funkcionisanju sistema zaštite i spašavanja na općini u kojoj treba detaljno utvrditi: nadležnosti svih općinskih organa vlasti u oblasti zaštite i spašavanja, općinskog načelnika i općinskog vijeća, prirodne i druge nesreće koje se mogu desiti na općini, odnose i saradnju općinske službe civilne zaštite i svih općinskih službi za upravu, saradnju općinske službe civilne zaštite sa KUCZ i općinskih službi za upravu sa odgovarajućim kantonalnim ministarstvima i drugim organima kantonalne uprave u pitanjima od zajedničkog interesa i nadležnosti, sastav i način rukovođenja općinskog štaba civilne zaštite.

Provesti potpunu implementaciju Zakona o zaštiti i spašavanju i izgraditi sistem zaštite i spašavanja građana i njihove imovine na općini kako je to navedenim zakonom predviđeno.

To podrazumjeva pored općinske službe i štaba civilne zaštite, formiranje štabova civilne zaštite i imenovanje povjerenika civilne zaštite u mjesnim zajednicama i drugim subjektima, službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite u skladu sa potrebama i mogućnostima općine.

Ubrzati aktivnosti na izradi i donošenju Programa razvoja i planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u skladu sa članom 173. i 174. Zakona o zaštiti i spašavanju.

U skladu sa članom 180. i 184. Zakona o zaštiti i spašavanju i Odluci o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih temeljem posebnog poreza (naknade) za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, tražiti da se u svim općinama TK otvori poseban račun u banci ili podračun na kojem će biti evidentiran priliv i potrošnja sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Potrošnju navedenih sredstava vršiti isključivo kako je to propisano navedenim zakonskim propisima.

U skladu sa članovima 49. do 62. Zakona o zaštiti i spašavanju provesti potrebne aktivnosti za

prikupljanje i potrošnju Naknade za izgradnju skloništa na razini kantona i općina.

U okviru nadležnih kantonalnih ministarstava uraditi programe kratkoročne i dugoročne zaštite zraka, vode i zemljišta na području TK.

U cilju rješavanja problematike klizišta najprioritetniji zadatak je rigorozno preduzimanje svih zakonskih mjera u sprječavanju bespravne izgradnje građevinskih, a naročito stambenih objekata, na terenima koji predstavljaju potencijalno nestabilne padine. Općine, također, trebaju uraditi planove sanacije i uređenja zemljišta, posebno u urbanim područjima općina, u cilju dobijanja građevinskog zemljišta za sigurnu izgradnju građevinskih objekata.

Također, treba uložiti više sredstava u sanaciju postojećih klizišta posebno onih koja ugrožavaju veći broj stambenih i infrastrukturnih objekata, kako bi se smanjile štete usljed aktiviranja klizišta.

Inspekcijski organi trebaju sankcionisati sve ljudske aktivnosti koje utiču na degradaciju zemljišta što pogoduje aktiviranju klizišta.

I dalje treba insistirati na provedbi zaključaka sa Savjetovanja (koje je organizovala KUCZ) na temu "Klizišta" donesenih u 2003. godini:

- Formirati stalno, kantonalno stručno tijelo za snimanje stanja klizišta i

predlaganje mjera za sanaciju.

- Izraditi jedinstven projekat metodologije za izradu katastarsa klizišta u svim

općinama Tuzlanskog kantona.

- Izraditi inženjersko-geološku kartu (1:25.000) za područje Tuzlanskog kantona.

4. Uspostaviti bolju suradnju struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona i EUFOR-a na poslovima zaštite i spašavanja od NUS-a.

5. Kod nadležnih općinskih organa i službi osigurati da se poduzimaju neophodne preventivne mjere u cilju sprječavanja nastanka opasnosti, kao posljedica prirodnih i drugih nesreća, koje ugrožavaju bezbjednost ljudi i materijalnih dobara. Od posebne je važnosti angažovanje inspekcijskih organa općina i Tuzlanskog kantona na sprječavanju protuzakonitih radnji i sankcioniranja istih, naročito u oblasti zaštite od požara, zaštite okoline (voda, vazduh i tlo), zaštite od poplava i klizišta, kontrole higijenske ispravnosti vode za piće i namirnica biljnog i životinjskog porijekla, zaštite od zaraznih bolesti ljudi i životinja, te pitanja vezana za problematiku skloništa.

6. Nastaviti aktivnosti na realizaciji proje-

kata regulacije korita vodotoka na području svih općina Tuzlanskog kantona, kao i akcija čišćenja korita vodotoka od deponovanog otpadnog materijala i raznog rastinja, jer se pokazalo da su ove aktivnosti doprinijele znatnom smanjenju intenziteta i šteta od poplava.

7. U saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK osigurati provedbu Kantonalnih i izradu i provedbu općinskih Planova preventivnih i operativnih mjera odbrane od poplava u skladu sa Uredbom o planovima odbrane od poplava koju je donijela Vlada F BiH.

8. U skladu sa članom 29. Zakona o zaštiti i spašavanju, odnosno zaključcima u usvojenoj Procjeni ugroženosti Federacije BiH od prirodnih i drugih nesreća, u budžetu kantona i općina planirati 1% sredstava godišnjeg budžeta za potrebe zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća za provođenje preventivnih, operativnih i sanacionih mjera zaštite i spašavanja.

9. Osigurati sredstva za rješavanje problema u vezi obezbjeđenja priručnih magacina u općinama, za uskladištenje NUS-a, kao i poligona za uništavanje NUS-a.

10. Osigurati potrebna sredstva, u budžetima općina i u budžetu Kantona, za deminiranje i trajno i hitno obilježavanje područja kontaminiranih NUS-om i MES-om.

11. Potrebno je voditi stalne aktivnosti u cilju aktivnog uključivanja, u sistem zaštite i spašavanja, na području Tuzlanskog kantona, osim struktura civilne zaštite, također i nadležnih općinskih službi za upravu, kantonalnih ministarstava, drugih organa uprave, javnih službi, javnih poduzeća, privrednih društava i drugih pravnih subjekata čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje, kako bi se ostvarila koncepcija Zakona o zaštiti i spašavanju, koja predviđa cjelovit i sveobuhvatan pristup poslovima zaštite i spašavanja, odnosno aktivno učešće u ovim poslovima svih navedenih subjekata.

12. U OSCZ i u KUCZ poduzimati sve neophodne mjere, putem obuke, savjetovanja i vježbi, kako bi se na viši nivo podigla spremnost pripadnika struktura civilne zaštite i građana, za poduzimanje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

13. Nastaviti i dalje unapređivati suradnju sa FUCZ, kantonalnim upravama civilne zaštite sa područja FBiH, te sa regionalnim i općinskim organima CZ RS i Distrikta Brčko.

OPASNOST OD ZARAZNIH BOLESTI ŽIVOTINJA

Iako je registrovan određeni broj zaraznih bolesti životinja na području većine općina u Tuzlanskom kantonu stanje se može ocijeniti kao relativno zadovoljavajuće. U svih 13 općina postoji neka vrsta veterinarske organizacije ili ustanove za zaštitu i liječenje životinja.

I Stanje i kretanje zaraznih bolesti životinja

1. Organi uprave na nivou Tuzlanskog kantona nadležni za zaštitu i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla:

- Ministarstvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo TK u kome se nalazi glavni kantonalni inspektor za veterinarstvo.

- JU Veterinarski zavod TK čija djelatnost je dijagnosticiranje zaraznih bolesti životinja i kontrola higijenske ispravnosti namirnica životinjskog porijekla.

- Kantonalna uprava civilne zaštite nadležna je za ovu oblast u okviru realizacije zadataka po mjeri zaštite i spašavanja: Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla.

2. Općinske službe za upravu nadležne za poljoprivredu i stočarstvo odnosno za veterinarsku zaštitu:

Banovići: Općinska služba za budžet, poduzetništvo i inspekcije.

Čelić: Općinska služba za privredu, promet i razvoj. JUV Veterinarska stanica Čelić.

Doboj Istok: Općinska služba za poduzetništvo i finansije.

Gračanica: Općinska služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i finansije.

Gradačac: Općinska služba za komunalne poslove i poduzetništvo.

Kalesija: Općinska služba za poduzetništvo, budžet i privredu.

Kladanj: Općinska služba za budžet, nadzor i poduzetništvo.

Lukavac: Općinska služba za opću upravu, privredu i društvene djelatnosti.

Sapna: Općinska služba za prostorno uređenje, geodetske, imovinsko-pravne poslove, poduzetništvo i finansije.

Srebrenik: Ne postoji općinska služba koja je nadležna za ovu oblast.

Teočak: Općinska služba za privredu, obnovu i razvoj.

Tuzla: Općinska služba za budžet i finansije. Općinska služba za inspekcije je nadležna za veterinarsku zaštitu.

Živinice: Općinska služba za poduzetništvo i inspekcijske poslove. JUV Veterinarska stanica Živinice.

Sve Općinske službe civilne zaštite nadležne su za ovu oblast u okviru realizacije zadataka po mjeri zaštite i spašavanja: Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla.

3. Pregled lokacija na kojima su registrovane zarazne bolesti domaćih i drugih životinja i mjere koje su poduzete na suzbijanju tih bolesti

Čelić

MZ Ratkovići: bruceloza kod jednog goveda.

Doboj Istok

MZ: Brijesnica Mala, Stanić Rijeka, Lukavica Rijeka i Klokotnica (zaseok Brdžani),

Gračanica:

MZ: Lukavica (antraks), Gračanica (trihinelozna i bjesnilo), Malešići, Stjepan Polje i Gornja Orahovica.

Gradačac:

Nisu registrovani slučajevi zaraznih bolesti kod domaćih i drugih životinja.

Dijagnostička ispitivanja: Veterinarska stanica Gradačac je u ovom periodu izvršila dijagnostičko ispitivanje 1.200 mliječnih krava na brucelozu, leptospirozu, TBC, i mastitis test, te 43 ovce na brucelozu.

Kalesija:

MZ Gojčin-bruceloza-2 slučaja.

Kladanj:

Zarazna bolest ovaca-naselje Brgule, MZ Stupari, bjesnilo lisica-naselja Hendek i Jaračko, MZ Kladanj- trihinelozna-naselje Prijanovići i Stupari, MZ Stupari.

Lukavac: Bjesnilo-lisica-jedan slučaj (naselje Jaruške) i trihinelozna-jazavac-jedan slučaj.

Potencijalno ugrožena područja od zaraznih bolesti životinja su lokacije uz tok rijeka:Jale, Spreče i Turije.

Srebrenik: Naselje Dedići-bruceloza-jedan slučaj.

Tuzla:

Naselje Pasci-bjesnilo-jedan slučaj. Zapadni dijelovi općine su prijemčivi za pojavu zaraznih bolesti životinja zbog intenzivnijeg prometa i kretanja domaćih i divljih životinja na tom području.

Živinice

MZ: Tupkovići i Centar: bruceloza kod 2 goveda. MZ Gračanica: leukoza kod jednog goveda. Dijagnostičkim ispitivanjem svinjskog mesa kod 4 uzorka

registrovana trihinelozu. MZ Oskova, naselje Pavičići: svinjska kuga. Neškodljivo uklonjeno 18 svinja.

Preduzete su sve zakonske mjere koje su predviđene za ovakve situacije (neškodljivo uklanjanje zaraženih životinja i asanacija terena).

Preventivno cijepljenje životinja

Akutna metiljavost: goveda-270, ovce-5.380

Atipična kuga peradi: 2.500 peradi

Bedrenica: goveda-4.616

Bjesnilo: psi-535

Šuga ovaca: ovce-5.380

Šuštavac: goveda-4.616

Svinjska kuga: svinje-209

Parašustavac: goveda-4.616

Parvoviroza, leptospiroza i Štenečnjak: psi-65

Dijagnostički ispitano

Bruceloza, TBC, leukoza i leptospiroza: goveda-2.105

Svinjska kuga: svinje-18

Trihinelozu: svinje-295

Na području ostalih općina, u ovom periodu, nisu registrovani slučajevi zaraznih bolesti domaćih i drugih životinja.

4. Gospodarska društva koja sudjeluju u provođenju zaštite i spašavanja ugroženih, stradalih i oboljelih domaćih i drugih životinja, kao i u zaštiti namirnica životinjskog porijekla

Doboj Istok: Veterinarska stanica, KP "Čisto" i Lovačko društvo "Fazanka".

Gračanica: Veterinarska stanica, Lovačko društvo i Ribolovno društvo.

Kalesija: Veterinarska stanica Kalesija, u okviru koje se nalaze 3 područne veterinarske ambulante.

Kladanj: Lovačko društvo "Sokolina" Kladanj.

5. Vrsta, broj i tip laboratorija (virusološka, mikrobiološka, serološka i parazitološka)

Gračanica: Postoji jedna parazitološka laboratorija u okviru veterinarske stanice Gračanica.

Tuzla: U Veterinarskom zavodu TK postoji jedna laboratorija za mikrobiološka, serološka i parazitološka ispitivanja.

U Veterinarskoj stanici Tuzla vrše se dijagnostička ispitivanja na trihinelozu i tuberkulozu životinja.

Na području ostalih općina ne postoji ni jedna vrsta laboratorija iz oblasti veterinarstva.

6. Broj i opremljenost veterinarskih apoteka

Čelić: Postoji jedna veterinarska apoteka, srednje opremljena lijekovima za životinje.

Doboj Istok: Postoje dvije veterinarske apoteke koje raspolažu sa osnovnim grupama lijekova za

životinje.

Gračanica: Jedna veterinarska apoteka u okviru Veterinarske stanice Gračanica i jedna privatna Veterinarska apoteka. Obadvije Veterinarske apoteke raspolažu sa svim potrebnim sredstvima za zaštitu i liječenje životinja.

Gradačac: U okviru Veterinarske stanice postoje 3 veterinarske apoteke koje su opremljene u skladu sa zakonskim propisima iz ove oblasti.

Kalesija: Postoje 3 veterinarske apoteke koje su locirane u područnim veterinarskim ambulantama. Apoteke su snabdjevene svim neophodnim lijekovima i sredstvima za liječenje životinja.

Kladanj: Ne postoji veterinarska apoteka, ali se lijekovi za životinje mogu nabaviti u Veterinarskoj stanici Kladanj.

Sapna: Postoji jedna veterinarska apoteka.

Tuzla: Postoje ukupno 4 veterinarske apoteke koje su dobro opremljene neophodnim sredstvima iz ove oblasti. Dvije veterinarske apoteke se nalaze u sastavu JP Veterinarska stanica Tuzla, a dvije apoteke su nalaze u privatnom vlasništvu.

Živnice: U okviru JUV Veterinarska stanica nalazi se jedna veterinarska apoteka koja je relativno dobro opremljena lijekovima.

7. Broj i vrsta klaonica kao i preduzeća za preradu namirnica životinjskog porijekla (izvozne i lokalne-društvene i privatne).

Kapaciteti klaonica i vrsta proizvoda. Način odlaganja otpada animalnog porijekla. Inspeksijski pregled klaonica i odlagališta otpada animalnog porijekla

Banovići: Postoji jedna klaonica za stoku koja je u privatnom vlasništvu čiji rad nadzire općinska sanitarna inspekcija.

Čelić: U funkciji je jedna lokalna klaonica koja je u privatnom vlasništvu. Odlaganje otpada životinjskog porijekla vrši se na gradskoj deponiji

Doboj Istok: Postoji jedna klaonica u MZ Stanić Rijeka, koja se nalazi u privatnom vlasništvu.

Gračanica: Postoji jedna klaonica, uvoznog karaktera, u privatnom vlasništvu. Kapacitet klaonice je 20 grla/dan.

Odlaganje otpada životinjskog porijekla vrši se na gradskoj deponiji otpada, u dijelu deponije koji je namjenski napravljen za ovu vrstu otpada (betonska jama). Inspeksijski pregled i nadzor odlaganja otpada životinjskog porijekla vrši Veterinarska stanica Gračanica.

Gradačac: Postoje 3 klaonice u privatnom vlasništvu smeća u Čeliću, kojom gazduje JKP "Čistoća", Čelić. Inspeksijski pregled klaonice i odlagališta otpada životinjskog porijekla vrši općinska komunalna i veterinarska inspekcija.: klaonica krupne

Zarazne bolesti životinja

stoke "Isić", MZ Vučkovci, klaonica peradi "Pilkom", MZ Kerep i klaonica peradi "Biberkić" MZ Međida.

Veterinarsko-sanitarni pregled mesa u ovim klaonicama, na poziv vlasnika, obavlja JP Veterinarska stanica Gradačac, a inspeksijski nadzor vrši kantonalna veterinarska inspekcija Tuzla.

Kalesija: Postoje ukupno 3 klaonice. Dvije (MZ Milanovci) u privatnom i jedna klaonica (MZ Kalesija Centar) u državnom vlasništvu. Ukupan kapacitet navedenih klaonica iznosi 40 grla krupne stoke/dan.

Odlaganje otpada životinjskog porijekla vrši se u iskopane jame u okolini klaonica što predstavlja veliki problem sa sanitarno-higijenskog aspekta.

Kontrolu rada i inspeksijski nadzor klaonica vrši veterinarski inspektor i veterinarska stanica.

Kladanj: Postoje dvije klaonice koje su u privatnom vlasništvu.

Odlaganje otpada životinjskog porijekla vrši se na gradskoj deponiji otpada.

Lukavac: Postoje 3 lokalne klaonice koje su u privatnom vlasništvu: klaonica „Modrac“ u MZ Modrac, kapaciteta 30 grla krupne stoke/dan, klaonica "Tokan", MZ Devetak, kapaciteta 10 grla krupne stoke/dan i klaonica "Spahić", Prline, kapaciteta 10 grla krupne stoke/dan.

Navedene klaonice imaju ugovor sa JP "Rad", o odlaganju i uništavanju otpada životinjskog porijekla.

Inspeksijski pregled u navedenim klaonicama vrši JP Veterinarska stanica, Lukavac, a inspeksijski nadzor vrši kantonalna veterinarska inspekcija.

Srebrenik: Postoji jedna klaonica većeg kapaciteta i 5 klaonica manjeg kapaciteta.

Ne postoji određena lokacija za odlaganje otpada životinjskog porijekla. Inspeksijsku kontrolu rada klaonica vrši kantonalni veterinarski inspektor.

Tuzla: Ne postoji legalno registrovana klaonica. Postoje dvije firme za preradu mesa: "Menprom", Tuzla i "Melki", Tuzla.

Otpad animalnog porijekla se odlaže na općinsku uređenu sanitarnu deponiju otpada "Desetine", MZ Solana, kojom upravlja JKP "Komunalac", Tuzla.

Kontrolu odlaganja otpada životinjskog porijekla vrši općinska služba za inspeksijske poslove.

Živinice: Postoje dvije klaonice za krupnu stoku i dvije klaonice za perad. Sve klaonice su u privatnom vlasništvu.

Odlaganje otpada animalnog porijekla vrši se na komunalnoj deponiji "Gornja Višća" na osnovu ugovora klaonica sa JP "Komunalno" Živinice.

Inspeksijski nadzor klaonica i mjesta za uništavanje otpada životinjskog porijekla vrši nadležna općinska inspekcija i JVU "Veterinarska stanica", Živinice.

8. Broj i vrsta objekata za proizvodnju hrane za životinje i sirovine kao i broj objekata za uskladištenje hrane za životinje

Banovići: Proizvodnjom hrane za životinje bavi se firma "Dames" Banovići, koja je u privatnom vlasništvu.

Čelić: Nema firmi za proizvodnju hrane za životinje. Postoji jedno skladište za hranu za životinje u firmi "Frigos", Čelić.

Doboj Istok: Postoje dvije firme za proizvodnju i skladištenje hrane za životine, u privatnom vlasništvu: DOO "Rebronja", MZ Brijesnica Velika i DOO "Koncentrana", MZ Klokočnica.

Gračanica: Postoji jedna fabrika za proizvodnju stočne hrane i jedna mljekara za preradu mlijeka i mliječnih proizvoda.

Gradačac: Registrovane su 3 firme za proizvodnju hrane za životinje: DOO „Flora“, ZZ "Lednička Dolina" i ZZ "Gradačački farmer".

Kalesija: Postoji jedna firma za proizvodnju stočne hrane i 24 objekta za skladištenje stočne hrane.

Tuzla: "Mlin Husinski rudar", Ljubače, proizvodi stočnu hranu, kao i firma "Petrović".

Živinice: Proizvodnjom hrane za životinje bavi se firma: "Poljogradnja" Živinice, koja u svom sastavu ima magacin za uskladištenje proizvedene hrane.

Na području ostalih općina ne postoje objekti za proizvodnju hrane za životinje niti skladišta za stočnu hranu.

9. Objekti za skupljanje, konzerviranje, skladištenje ili preradu sirove kože i krzna

Gračanica: Postoje 2 objekta za skupljanje, konzerviranje i skladištenja sirove kože.

Tuzla: Postoji jedna firma za skupljanje, konzerviranje i skladištenje sirove kože "Kotex derma", doo Tuzla, locirana u MZ Šiški Brod.

Na području ostalih općina ne postoje objekti za skupljanje, konzerviranje, skladištenje ili preradu

sirove kože i krzna

10. Objekti i mjesta za sajmove, tržnice i druga mjesta za trgovinu životinjama, izložbe i sportska takmičenja

Živinice: Stočna pijaca je locirana MZ Rudar, naselje Ciljuge.

Gračanica: Postoji jedna stočna pijaca.

Gradačac: Postoji stočna pijaca u MZ Mionica-Centar.

Kalesija: Postoje dvije tržnice za trgovinu životinjama.

Lukavac: Postoji jedna stočna pijaca u MZ Puračić.

Srebrenik: Postoji jedna stočna pijaca, koja nije uređena u skladu sa zakonskim propisima iz ove oblasti, a kojom upravlja općinsko Javno komunalno preduzeće.

Tuzla: Postoji jedna stočna pijaca koja je locirana u MZ Dokanj.

Na području ostalih općina ne postoje objekti niti mjesta za sajmove, tržnice, niti druga mjesta za trgovinu životinjama, izložbe i sportska takmičenja.

11. Formirana lokalna središta za nadzor avijarne influence (ptičija gripa). Sastav, opremljenost odgovarajućim sredstvima i opremom

Gračanica: U okviru Veterinarske stanice je formirano navedeno središte koje sačinjavaju svi zaposleni u Veterinarskoj stanici. Opremljenost: dezinfekciona sredstva, zaštitne maske, zaštitna odijela, 2 topa za dekontaminaciju terena i ručni i priručni frižideri.

Gradačac: JP Veterinarska stanica Gradačac napravila je interni plan mjera za slučaj pojave ptičje gripe. Veterinarska stanica raspolaže zaštitnom opremom koja se koristi prilikom uzimanja uzoraka uginulih ptica.

Tuzla: Nadležni općinski organi i institucije preduzimaju sve neophodne preventivne mjere u cilju sprječavanja unošenja ptičje gripe na područje općine.

Živinice: Općinski načelnik je donio naredbu o preduzimanju preventivnih mjera na sprječavanju unosa visokopatogene ptičje gripe na područje općine Živinice.

U ostalim općinama nema konkretnih aktivnosti u vezi sa nadzorom avijarne influence (ptičija gripa).

II Pregled veterinarskih organizacija i ustanova

1. Banovići

Jedna veterinarska stanica u privatnom vlasništvu u kojoj su zaposlena 3 lica (VSS-2 i SSS-1)

2. Čelić

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj su zaposlena 3 lica (VSS-1 i SSS-2)

3. Doboj Istok

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj su zaposlena 4 lica (VSS-2 i SSS-2) i jedna veterinarska stanica u privatnom vlasništvu u kojoj je zaposleno 8 lica (VSS-2 i SSS-6).

4. Gračanica

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj je zaposleno 6 lica (VSS-2 i SSS-4).

5. Gradačac

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj je zaposleno 8 lica (VSS-2 SSS-5 i NSS-1).

6. Kalesija

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj je zaposleno 13 lica (VSS-5 i SSS-8).

7. Kladanj

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj su zaposlena 4 lica (VSS-2 i SSS-2).

8. Lukavac

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj su zaposlena 4 lica (VSS-4) i jedna veterinarska stanica u privatnom vlasništvu u kojoj su zaposlena 2 lica (VSS-2)..

9. Sapna

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj su zaposlena 2 lica (VSS-1 i SSS-1) i jedna veterinarska stanica u privatnom vlasništvu u kojoj su zaposlena 2 lica (VSS-1 i SSS-1)

10. Srebrenik

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj je zaposleno 5 lica (VSS-2 i SSS-3).

11. Teočak

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj su zaposlena 2 lica (VSS-1 i SSS-1).

12. Tuzla

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj je zaposleno 11 lica (VSS-6 i SSS-5) i jedna veterinarska stanica u privatnom vlasništvu u kojoj su zaposlena 3 lica (VSS-2 i SSS-1).

13. Živinice

Jedna veterinarska stanica u društvenom vlasništvu u kojoj je zaposleno 10 lica (VSS-5 i SSS-5).

UKUPNO, na nivou TK ima 12 veterinarskih stanica u društvenom vlasništvu u kojima su zaposlena ukupno 72 lica (VSS-33, SSS-38 i NSS-1) i 5 veterinarskih stanica u privatnom vlasništvu u kojima je zaposleno ukupno 18 lica (VSS-9 i SSS-9).

Na području TK ne postoji ni jedna veterinarska klinika.

Mesud Tanović

OPASNOST ZVANA BRUCELOZA

U posljednje vrijeme na prostoru F BiH evidentan je porast i registracija opakih zaraznih bolesti, posebno onih zoonotičnog karaktera tj. bolesti koje se mogu prenijeti sa životinja na ljude, kojom prilikom nastaju višestruke štete, prije svega po zdravlje ljudi, životinja kao i veliki ekonomski gubici. Od tih bolesti smatramo da je posebno značajno istaći pravu epidemiju Bruceloze na prostoru velikog broja Kantona u F BiH, naročito je eksponiran Unsko sanski kanton gdje je epizootiološka – epidemiološka situacija izuzetno teška i kompleksna obzirom da bilježi u pojedinim općinama eksponenzijalan porast broja pozitivnih reaktora na Brucelozu čime se sve više ugrožava zdravlje i bezbjednost građana.

Također slučajevi Bruceloze zabilježeni su i u drugim kantonima prije svih Livanjskom, Sarajevskom, Tuzlanskom, Hercegovačko-neretvanskom, Zeničko-dobojskom itd. Kad su u pitanju osnovne karakteristike bolesti i specifičnost kliničke slike kod Bruceloze kao opake zarazne bolesti ljudi i životinja želimo istaći sljedeće:

Bruceloza je hronična zarazna bolest različitih vrsta domaćih životinja i čovjeka (zoonoza). Uzročnici su *Brucella melitensis*, *BR. abortus*, *BR. ovis* i *BR. suis*. Uzročnik nije osobito otporan u vanjskoj sredini. Bruceloza kod ljudi se manifestira u akutnom, febrilnom i hroničnom obliku. *Brucella melitensis*, izaziva u čovjeku najteže oblike bruceloze. Bruceloza životinja karakterizirana je nekrotičnim promjenama napadnutih organa (orhitis, epididimitis, bursitis i bronchitis) i pobačajem bređih životinja. Liječenje goveda, ovaca, koza i svinja u praksi se ne sprovodi. Oboljele ovce i koze se ubijaju i neškodljivo uklanjaju, svinje kastriraju, goveda prinudno kolju ukoliko postoje adekvatne sanitarne klaonice, educirani mesari i adekvatan bio sigurnosni režim.

Izvori infekcije domaćih životinja su divlje životinje, glodari, artropodi i krpelji. Domaće životinje su rezervoari infekcije za čovjeka. Bolest se pretežno širi peroralno kontaminiranom hranom, koitalno (svinja) ili perkutano insektima koji sišu krv. Zaraza se često unosi nabavkom novih grla, radi čega je obavezno sprovođenje karantina i dijagnostičko ispitivanje.

KLINIČKA SLIKA BRUCELOZE

Kada je u pitanju ova teška zarazna bolest ljudi i životinja mora se istaći da bolest počinje uglavnom nejasnim simptomima: malaksalošću, gubitkom apetita, općom slabošću, glavoboljom, krvarenjem iz nosa, nesanicom, zatvorom, postepenim povećanjem temperature koja poslije nekoliko dana dostiže i do 40°C.

Veoma često su zapažena jača kolebanja temperature, veoma često su izražena i obilna znojenja.

U pravilu za 10-12 dana na bolesniku se primjećuju i druge promjene u vidu: jače anemije, teške iscrpljenosti, povećanje žlijezda, čest je otok slezane, bolovi u mišićima i zglobovima, ponekad krvavi prolivi, mada je mnogo češći zatvor, krvarenja iz nosa, krvarenja po koži, ubrzan puls.

Za širenje ove zarazne bolesti od naročitog je značaja izlučivanje uzročnika mlijekom (krava, ovaca, koza) koje se često konzumira u ishrani nekuhano.

Pored mlijeka tako i mliječni proizvodi, osobito (sir, maslac) mogu biti izvor zaraze, jer je poznato da u pomenutim proizvodima uzročnik se može održati oko 44 dana, uz napomenu i prema podacima iz literature uzročnik Bruceloze u pojedinim mliječnim proizvodima npr. u siru može zadržati infektivnost i do 6 mjeseci. Za ljude posebna opasnost su bolesne životinje (misli se na širenje bolesti)

PRIJEDLOG OSNOVNIH MJERA ZAŠTITE

Osnovna mjera zaštite je uklanjanje oboljelih životinja (zaraženih krava, ovaca, koza) kao i drugih životinja koje izlučuju uzročnike, predstavlja jednu od najvažnijih zaštitnih mjera.

Kad je u pitanju mlijeko i mliječni proizvodi apsolutna je zabrana korištenja nekuhanog mlijeka. Također veliku pozornost treba obratiti i na svježu zelen i voće koje se jede bez termičke obrade, što može omogućiti unošenje uzročnika u čovjekovo tijelo.

Mjerama dezinfekcije treba posvetiti posebnu pažnju, obzirom da bolesnici ali i oni koji su prezdravili mogu biti izvor infekcije, jer izlučuju zarazne klice, koje se van tijela mogu dugo vremena održati u životu. Stroga dezinfekcija njihovih izlučevina i svih predmeta iz njihove blizine pomoći će da se bolest što uspješnije eradiciira i da se spriječi njeno dalje širenje.

Veterinarsko-zdravstveni pregledi i veterinarsko-sanitarna kontrola moraju biti kontinuirani i permanentno monitorirani uz napomenu da je neophodan strogi nadzor nad stokom koja predstavlja potencijalnu opasnost. Kada je u pitanju import (uvoz novih grla) neophodno je ispoštovati sve zakonske odredbe posebno one koje se tiču karantina (misli se na provedeno vrijeme u karantinu i provedbu svih dijagnostičkih procedura).

EPIZOOTIOLOŠKA SITUACIJA I MJERE

Radi sprječavanja širenja i iskorijenjavanja zaraznih bolesti posebno Bruceloze na prostoru općina TK neophodno je poduzeti sljedeće mjere:

Uzimanje uzoraka za dijagnostička ispitivanja od svih goveda, ovaca i koza na prostoru općina TK. Grla za koja se dijagnostičkim procedurama utvrdi da su pozitivna potrebno je neškodljivo uništiti i provesti adekvatne mjere dezinfekcije na terenu.

Sumnjiva grla izolovati do okončanja dijagnostičkog postupka.

Provoditi temeljite mjere dezinfekcije, deratizacije i deratizacije, od strane JP Veterinarska stanica općina TK (služba za poslove DDD).

Do sada na prostoru općina TK zbog nedostatka finansijskih sredstava nisu provedena ili su u malom obimu dijagnostička ispitivanja na Brucelozu kod krava, ovaca i koza.

Cijenimo da je neophodno provoditi Zakonom obavezna dijagnostička ispitivanja na Brucelozu kod pomenutih životinja kako bi se dobila objektivna slika epizootiološke situacije na prostoru općina TK. Također, predlažemo da urgentno stručne ekipe JP Veterinarska stanica TK uz prethodno obezbijeđena finansijska sredstva koja su neophodna za pomenute aktivnosti, započnu sa provođenjem preventivno dijagnostičkih procedura na terenu i to kod krava, ovaca i koza na prostoru općina TK, vezano za ponašanje sa zaraženim ili na zarazu sumnjivim životinjama, neop-

hodno je nastaviti sa izradom letaka, plakata, brošura i prigodnih predavanja u koordinaciji sa općinskim štabovima Civilne zaštite i Kantonalnom upravom CZ.

BRUCELOZA – ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

U cilju adekvatne zaštite protiv opakih zaraznih bolesti posebno Bruceloze na prostoru općina TK neophodno je sljedeće:

Kada je u pitanju Brucelozu cijeni se da je aktualna epizootiološko-epidemiološka situacija na prostoru FBiH izuzetno teška, krajnje kompleksna i slobodno možemo reći dramatična. Zabrinjava činjenica da se Brucelozu velikom brzinom širi na druge kantone i općine. Na bazi stručno naučnih pretpostavki očekujemo eskalaciju bolesti i na našem kantonu, tako da se moraju dodatno angažirati i mobilizirati sve relevantne političke strukture ali i stručno-tehničke efektivne unutar JP Veterinarskih stanica na prostoru TK i šire.

Općine kao osnivači JP moraju rezolutno štiti JP Veterinarske stanice od velikog broja „privatnih veterinaru“ koji rade nezakonito, obavljaju javne poslove za koje nisu nadležni nit odgovorni tako da bukvalno na terenu izazivaju kaos, konfuziju i slobodno možemo reći anarhiju. To se očekuje da će općine kao osnivači morati urgentno reagovati putem nadležnog Inspektorata kako bi se izvršila kontrola i poslovanje svih ovih subjekata koji sa takvim i ne profesionalnim radom mogu izazvati višestruke štete i katastrofalne posljedice.

Građanima na prostoru općina TK se preporučuje da se striktno poštuju principi i stavovi upućeni od strane kompetentnih stručnjaka JP Veterinarska stanica TK.

Sve preduzete mjere u cilju sprečavanja širenja i iskorijenjavanja Bruceloze moraju se provoditi kontinuirano i koordinirano na svakoj općini TK i šire.

DEMINERI CIVILNE ZAŠTITE REKORDNO

Kantonalnog tima za deminiranje i uništavanje neeksplozivnih ubojitih sredstava u Fazi VIII Programa deminiranja na području TK ostvario najbolje rezultate od svog osnivanja.

U V O D

Na osnovu zaključenog Memoranduma o razumijevanju u vezi stvaranja održivog Odjela za uklanjanje neeksplozivnih ubojitih sredstava u Federaciji BiH, potpisanog 1998. godine između Komisije Evropske Zajednice (KEZ) i Vlade Federacije BiH odnosno Federalne uprave civilne zaštite, te na osnovu dokumenta "Izlazna strategija za stvaranje održivih timova civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojitih sredstava u FBiH", u toku mjeseca januara 2006.godine potpisan je VIII Memorandum.

Njime je predviđeno da će timovi za deminiranje i uklanjanje NUS-a (neeksplozivna ubojita sredstva) nastaviti raditi na poslovima uništavanja pojedinačnog NUS-a ("A" komponenta) i pregleda, čišćenja i tehničkog izviđanja (deminiranja) vitalnih objekata ("B" komponenta).

Naime, za svaki Kanton je obrazovan po jedan ovakav tim kojeg čini 14 osoba razne specijalnosti koji su opremljeni i obučeni da intervišu u svim situacijama i okolnostima koje se odnose na njihov djelokrug rada.

Period trajanja Memoranduma bio je od 17.01.2006. do 17.01.2007. godine, odnosno punu godinu dana.

Trend stalnog smanjenja finansijskih sredstava koja donira Komisija Evropske zajednice bio je zadržan i tokom ove faze, tako da je Komisija snosila dio materijalnih i troškova plaća, a Vlada FBiH i Vlade kantona troškove zdravstvenog i penzionog osiguranja pripadnika tima civilne zaštite.

Znači, ova VIII faza bila je obilježena značajnijim učešćem domaćih vlasti u finansiranju kompletnog projekta, a prema elementima Izlazne strategije od 1.1.2007. godine u potpunosti prestaje pomoć KEZ i finansiranje u cjelosti preuzimaju domaće vlasti – federacija i kantoni.

NEEKSPLODIRANA UBOJITA SREDSTVA (NUS)

Tim za deminiranje CZ - "A" komponenta – uništavanje NUS-a

Poslovi pronalaženja, prikupljanja, prevoženja i uništavanja minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava po zahtjevu općinskih službi civilne zaštite, kao i provođenjem akcije preuzimanja minsko-eksplozivnih i drugih neeksplozivnih ubojitih

tih sredstava od stanovništva sa područja TK poznate pod popularnim nazivom "ŽETVA" su kao i ranije obilježili cijeli tok trajanja VIII faze.

Ove poslove na području TK obavlja "A" komponenta tima za deminiranje civilne zaštite koju čine 4 osobe koji posjeduju sve odgovarajuće certifikate za rad sa neeksplozivnim ubojitim sredstvima i opremljeni su svom neophodnom opremom i sredstvima za rad.

Generalno se može reći da aktivnosti na ovom polju su i dalje jako izražene, a konačno postignuti rezultati, kada su u pitanju neutralisana minsko-eksplozivna i neeksplozivna ubojna sredstva, su na nešto nižoj razini u odnosu na protekle Memorandume, što potvrđuje orijentaciju običnog čovjeka da se konačno oslobodi ovih opasnih predmeta, te svoje okruženje učini sigurnijim za normalan život i rad.

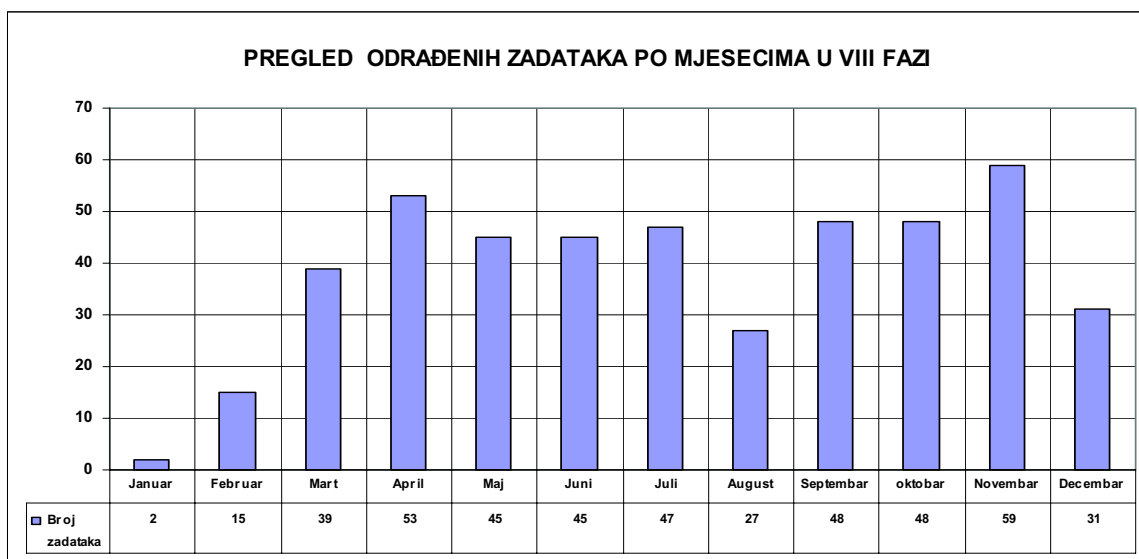
Sva prikupljena minsko-eksplozivna i neeksplozivna ubojna sredstva uništavala su se na licu mjesta ako to okolnosti dozvoljavaju ili se uništavanje vršilo na nekom od improviziranih mjesta za uništavanje NUS-a za što posjedujemo odgovarajuću saglasnost lokalnih organa vlasti. Problemi sa skladištenje radne eksplozivne materije riješeni su zahvaljujući razumijevanju organa vlasti općine Banovići u prostorijama unutar kruga Rudnika mrkog uglja Banovići.

Sa žaljenjem moramo konstatirati da i nakon 8 godina od postojanja i djelovanja tima za deminiranje i uklanjanje NUS-a još nije riješen problem sa mjestom-poligonom za uništavanje NUS-a i magacinom za privremeno uskladištenje istog do njegovog uništavanja.

U toku izvještajnog perioda pripadnici "A" komponenta su odradili **457** zadatka što je rezultat

Deminiranje

koji ovaj tim svrstava u sam vrh u poređenju sa ostalim timovima sa područja F BiH.

Zahvaljujući dobroj koordinaciji između Kantonalne uprave i općinskih službi CZ, a posebno pojedincima koji su zaduženi za ovu problematiku ostvaren je ovako dobar rezultat.

Kao period sa najintenzivnijim prikupljanjem NUS-a i dalje se može izdvojiti proljeće i jesen kada stanovništvo najviše vremena provodi obrađujući zemljište i pribavlja ogревно drvo.

Znači, tokom trajanja VIII faze pripadnici «A» komponente su neutralisali 17.385 komada raznog zaostalog NUS i 5,20 kg eksploziva raznih vrsta.

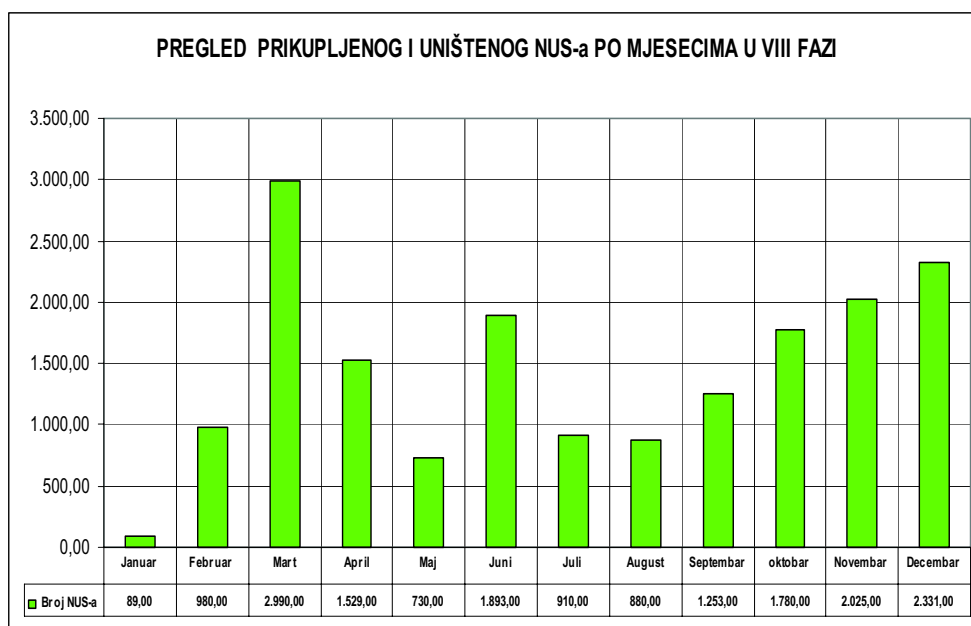
Od osnutka tima (I – VIII faza) neutralisano je 375.894 komada NUS i 1.103,40 kg raznih vrsta eksploziva

Red br.	Naziv Sredstva	janu	febr	mart	april	maj	juni	juli	aug.	sept	okt.	nov.	dec	UKUP.
1.	Municija	77	869	2.598	1.296	605	1.712	828	866	1.594	1.856	1.865	2.182	15.635
2.	r.bombe	9	44	180	105	76	136	32	0	50	84	87	84	887
3.	Projektili	1	13	47	63	15	17	11	0	23	47	31	27	295
4.	pj. Mine	0	1	6	9	6	2	5	0	2	3	6	4	44
5.	ten. Mine	0	8	2	1	4	3	0	0	2	2	1	0	23
6.	trombl. mina	2	21	30	26	12	7	12	0	15	10	11	15	161
7.	Rakete	0	0	6	5	2	0	3	0	3	13	2	1	35
8.	Upaljači	0	20	70	15	5	3	6	0	0	1	1	0	121
9.	avio bombe	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
10.	ostalo(kapis, okviri i sl.)	0	1	35	9	4	13	6	14	6	25	16	18	147
11.	ekspz-razni	0	0	1,4	0,2	0	0	0	0	1,5	0	2	0	5,10
12.	trotil. meci	0	3	14	0	0	0	7	0	7	1	3	0	35
UKUPNO		89	980	2.990	1.529	730	1.893	910	880	1.253	1.780	2.025	2.231	17.390

Pregled prikupljenog i uništenog NUS-a u toku faze VIII (red. aktivnosti i “Žetva”)

Deminiranje

DEMINIRANJE

Tim za deminiranje CZ - "B" komponenta – čišćenje i tehničko izviđanje terena

Druga komponenta tima za deminiranje CZ zadužena za pregled i čišćenje vitalnih objekata sastoji se od 10 pripadnika razne specijalnosti i u toku ove godine bila je angažirana na pregledu i čišćenju vitalnih objekata i poljoprivrednih površina u općinama:

Znači, tokom Faze VIII odnosno Programa deminiranja 2005/06 "B" komponenta tima civilne zaštite uz pomoć PLANT, Mašinskog, tima PREGA i "B" komponente tima za deminiranje Sarajevskog kantona deminirala je površinu od 73.271,13 m².

Sukladno usvojenoj Listi prioriteta za rad "B" komponente tima CZ možemo konstatirati da je ista skoro u potpunosti realizirana, a da je ostvarena deminirana površina najveća od osnutka tima. Ovako dobar rezultat ostvaren je maksimalnim angažmanom svih pripadnika u timu, a dobra saradnja sa Menadžment timom CZ kada je u pitanju

angažiranje POEK, PLANT i Mašinskog tima bila je od presudnog značaja za dostignutu deminiranu i tehnički izviđenu površinu.

Posebno treba naglasiti da je na našem Kantonu bio angažiran deminerski tim civilne zaštite Sarajevskog kantona koji je bio uključen u realizaciju projekata deminiranje u slivu rijeke Spreče. Naime, sukladno zaključcima koji su doneseni prilikom posjete Predsjednika TK Federalnoj upravi CZ, pripadnici "B" komponente deminerskog tima CZ Sarajevskog kantona u periodu od 26.09. do 1.12.2006. godine radili su na području općine Gračanica i dali svoj doprinos realizaciji strateškog projekta deminiranja obale i korita rijeke Spreče.

Trend deminiranja površina male kvadrature nastavljen je i tokom ove Faze. Naime, za ovakve zadatke ne postoji interes komercijalnih kompanija te jedino preostaje da deminerski tim CZ radi na ovakvim zadacima. Jedan takav zadatak je odrađen na području općine Lukavac, a drugi na općini Sapna gdje je za potrebe izgradnje sportske dvorane u samom centru grada po hitnom postupku deminiran jedan manji projekat.

Br.	Općina	Lokalitet	Namjena	Metoda rada	Površina /m ² /
1.	Gračanica	Obala i korito r. Spreče	Priobalni pojas, polj.zemlj.	TI	15.200,00
2.	Čelić	Buče-Drijenča	Kuće i okućnice	ČIŠĆENJE	1.194,18
3.	Lukavac	Spreča-pružni prelaz	Put i poljoprivr. zemljište	ČIŠĆENJE	891,00
4.	Lukavac	Spreča-Jaz	Poljoprivredno zemljište	TI	51.313,00
5.	Sapna	Džamuruša	Put i poljoprivr. zemljište	ČIŠĆENJE	4.089,75
6.	Sapna	Kraljevići-magacin	Građevinsko zemljište	ČIŠĆENJE	583,20
UKUPNO					73.271,13

Pregled ostvarenih rezultata od osnutka tima

Računajući period od osnutka tima može se konstatirati da je "B" komponenta deminirala i tehnički izvidila površinu terena od 273.620,27 m². Obzirom da su ovom tima po pravilu dodjeljivani zadaci male površine i nezanimljivi za komercijalne organizacije i kompanije sveukupni učinak se ocjenjuje kao vrlo zadovoljavajući.

"BRZI ODGOVOR"

Trend stradanja u minskim poljima, nažalost,

minskih polja (BRZI ODGOVOR) bilježimo u općinama: Gračanica, i Lukavac (dva puta).

Inače, od osnutka tima CZ, u okviru Operacije "Brzi odgovor" bilježimo 28 intervencija pripadnika tima na izvlačenju nastradalih osoba iz minskih polja.

U toku navedenog perioda na našem Kantonu bilježimo još minskih nesreća sa tragičnim posljedicama u kojima nije bilo angažiranja pripadnika tima CZ.

Prema podacima sa kojima raspolaže Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla, od potpisivanja Dejtonskog sporazuma do danas bilježimo 213 minskih

Općina	Lokalitet	Datum	Smrtno	Teže	Lakše	Godina
Lukavac	Loševica	30.03.2006.	1	-	-	2006
Gračanica	Skipovac	18.05.2006.	1	2	-	2006
Lukavac	Vijenac	11.09.2006.	1	-	-	2006
UKUPNO			3	2	-	2006

nije izostao ni tokom ove faze. Bilježimo nekoliko nesretnih slučajeva stradanja od zaostalih mina, minskoeksplozivnih i neeksplozivnih ubojnih sredstava tako da su pripadnici TUN tima morali intervenirati na izvlačenju nastradalih osoba.

Angažiranje Tima CZ kao jedine institucije na TK sa certifikatom za izvlačenje nastradalih osoba iz

nesreća na području svih općina Tuzlanskog kantona u kojima je smrtno stradalo 98, a teže i lakše ranjeno preko 200 osoba.

Benedin Pejić
Isudin Mujerjinić

GOJČIN KALESIJA

Kretanje putnom komunikacijam i posjeta mjesnom groblju od sada u potpunosti bezbjedno i sigurno

Lokalitet Hadžići-Gojčin 1. nalazi se na oko 8 km udaljenosti od grada Kalesija i tokom ratnih dejstava predstavljao je liniju razdvajanja zaraćenih snaga. Visoko mjesto na Listi prioriteta za deminiranje na području TK ovaj lokalitet je zauzimao jer se na istom nalazi pravoslavno groblje koje je kao i pristupni put tokom rata bilo neplanski minirano, a o čemu nisu postojali pouzdani podaci. Tokom 1996. godine na predmetnoj lokaciji je obavljeno vojno uklanjanje mina i NUS-a ali je ostala opasnost o postojanju još mina i neeksplodiranih ubojitih sredstava.

Uzimajući u obzir sve navedene činjenice za ovaj zadatak odabrana je protuminska akcija "tehničko izviđanje", a izvođenje konkretnih poslova povjereno je Kantonalnoj upravi CZ odnosno TUN timu civilne zaštite.

Radovi su otpočeli sredinom mjeseca oktobra uz kombiniranu upotrebu Mašinskog tima, te POEK-a (tim pasa) i TUN tima. Mašinski tim je skinuo vegetaciju sa površine od 8.450 m², a ostala površina je tretirana manuelno i POEK timom. Zbog

nadolazećih snježnih padavina zadatak je bio razdvojen na dvije cjeline s ciljem konzerviranja druge cjeline ako to vremenski uvjeti budu nalagali. Međutim, izrazito povoljno vrijeme za ovo doba godine omogućilo je da se i druga cjelina kvalitetno odradi tako da su stvoreni uvjeti za završno uzorkovanje i skidanje vegetacije. Naknadnim reizviđanjem od strane inspektora RUMAC-a prvobitno zadata površina je umanjena za oko 3.000 m² jer je u međuvremenu jedna livada obrađena poljoprivrednim radovima tako da je krajnje tehnički izviđena površina na ovom zadatku 23.728 m².

Obavljajući deminerske radove na ovoj lokaciji je pronađen 1 NUS (granata 60 mm) koji je od strane pripadnika TUN tima uništen na licu mjesta.

Ceremonija primopredaje tehnički izviđene površine obavljena je u utorak 13.decembra/prosinca 2006. godine uz prisustvo organa lokalne vlasti i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

BEHRANOVINA BANOVIĆI

Sigurno napajanje izvorskom vodom zahvaljujući deminirima KUCZ

S ciljem rekonstrukcije i osposobljavanje vodovodne mreže i izvorišta vode s kojeg se opskrbljuju stanovnici naselja Behranovina, ovaj zadatak se već duži period nalazi u samom vrhu prioriteta za deminiranje. Velika udaljenost i nepristupačni putevi do mjesta rada, kao i mala zadata površina, bili su glavni razlozi da nijedna komercijalna kompanija nije iskazivala interes za ovaj zadatak.

Blizina bivših linija koje su držali pripadnici VRS ukazivala je na postojanje mina koje su postavljani ispred rovova do samog izvorišta vode. Kao što je to bila praksa u prošlosti i sada je ovaj zadatak bio "rezerviran" za Civilnu zaštitu.

Sa operacijama manuelnog čišćenja startalo se 05. marta 2007. godine pravljenjem sigurnosnog pojasa u širini od 8 m ka izvorištu. Veliki nagib, šumski teren i blizina rovova bili su ograničavajući faktor u izvođenju deminerskih operacija. Tokom deminiranja **pronađene su 2 mine tipa PMR-2A** koje su uništene od strane pripadnika "A" komponente tima.

Na zahtjev inspektora RUMAC-a, a po odobrenju Kantonalnog koordinatora, zadatak je proširen za 170 m² s ciljem čišćenje terena oko jednog kaptaznog postrojenja koje nije bilo obuhvaćeno prvobitnim pla-

niranom površinom zadatka. Međutim snijeg koji je u međuvremenu pao privremeno je obustavio radove te je završetak morao biti prolongiran za nedjelju dana.

S ciljem uočljivog i sigurnog odvajanja deminiranog prostora od kontaminiranog, na očišćenom prostoru je postavljeno 15 trajnih znakova (željezni stub ukopan u zemlju na kojem se nalazi tabla sa natpisom) koji predstavljaju jasno upozorenje za opasnosti koje vrebaju za one koji se budu kretali van očišćenog prostora. Sav neophodan materijal za trajno obilježavanje obezbjedila je Služba CZ Banovići. Radovi si trajali 15 radnih dana.

Završno uzorkovanje deminiranog terena obavljeno je u utorak 03.04.2007. godine, a ceremonija primopredaje očišćene površine u utorak 10.04.2007. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda MAC-a, Općinske službe CZ Banovići i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

DŽAMURUŠA SAPNA

Nakon dužeg čekanja na Kantonalnoj listi prioriteta napokon od mina oslobođen lokalitet Džamuruša

Lokalitet Džamuruša, koji je bio predmet rada deminerskog tima, nalazi se na 1,7 m udaljenosti od centra Sapne uz mjesni potok Debeljak. U prijeratnom periodu na ovoj lokaciji se obavljali poljoprivredni radovi, a isti trend se zadržao i nakon ratnih dejstava. Međutim, pošto se ovaj lokalitet u toku rata nalazio između linija odbrane ABiH i VRS te postojanja validnih minskih zapisnika, a i prema izjavama svjedoka, postojala je opravdana sumnja o postojanju zaostalih protupješadijskih mina naročito uz sam potok.

Projektnom dokumentacijom predviđeno je da se deminerski radovi u potpunosti obave manuelnom metodom čišćenja.

Radovi su otpočeli 29.10.2006. godine uz pojas oko potoka gdje se očekivalo postojanje zaostalih mina. Sutradan je pronađena jedna mina PMA-3, a narednog dana još dvije mine istih karakteristika

(ukupno 3 mine PMA-3). Preostali dio terena pregledan je, takođe, manuelnom metodom uz upotrebu pipalica i detektora te otklonjena bilo kakva dalja sumnja o postojanju zaostalih mina i neeksplozivnih ubojitih sredstava na ovom lokalitetu i stvoreni uvjeti za sigurno i bezbjedno korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta. Za izvršenje ovoga zadatka bilo je angažirano 10 pripadnika tima koji su radili 19 radnih dana.

Završno uzorkovanje deminiranog terena obavljeno je u srijedu 22.11.2006. godine, a ceremonija primopredaje očišćene površine u utorak 28.11.2006. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda MAC-a, Općinske službe CZ Sapna i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

MIRIČINA GRAČANICA

Zajedničkim snagama demineri civilne zaštite Sarajevskog i Tuzlanskog kantona nastavili proces čišćenja terena u sklopu Projekta "Deminiranje obale i korita rijeke Spreče"

Površinu, koja je bila predmet rada, predstavlja desna obala rijeke Spreče i to od željezničkog do pontonskog mosta na teritoriji koja pripada MZ Miričina. Prosječna širina od rijeke ka kopnu koja je čišćena iznosila je oko 5 m, a dužina uz rijeku je oko 850 m. Na drugoj cjelini širina je bila znatno veća i obuhvatala je pojas između pruge, rijeke i makadamskog puta kojim se dolazi u polja.

Tokom rata rizična površina se nalazila između linija zaraćenih snaga. Uvidom u dokumentaciju ustanovljeno je da je u širem okruženje bilo postavljeno 15 minskih polja koja su 1996. godine uklonjena, ali ni jedno nije direktno bilo locirano na predmetnoj površini. Međutim, naknadnom provjerom podataka ustanovljeno je da su pripadnici VRS prelazili preko rijeke Spreče i postavljali mine za koje se ne zna da li su uklonjene. Minoincident koji se desio 2001. godine kada je vozač traktora aktivirao minu i prošao sa lakšim povredama samo je dodatno potvrdio potrebu deminiranja ovog terena.

Projektnom dokumentacijom bilo je predviđeno se rizična površina tretira metodom manualnog tehničkog izviđanja i to oko 80%, a preostali dio čišćenjem.

Izvođenje deminerskih poslova preuzela je Kantonalna uprava CZ koja je putem svojeg TUN tima – **"B" tim za deminiranje i NUS** sa radovima startala 27.03.2006. godine čišćenjem terena uz prugu Tuzla-Doboj. Zbog blizine magistralnog puta Tuzla-Doboj vršeno je povremeno obustavljanje prometa na istom. Kišne padavine koje su izazivale plavljenje terena bili su ograničavajući faktor u izvođenju radova koji su u nekoliko navrata prekidani, a 18.04. su u potpunosti obustavljeni i radilište konzervirano. Do tog momenta

pregledana je površina terena od oko 600 m².

Sukladno ranijim dogovorima između Premijera TK i direktora FUCZ, gospodina Alije Tihić o pružanju pomoći od strane FUCZ u realizaciji projekta "Deminiranje obale i korita rijeke Spreče", od 25.09.2006.godine ovaj zadatak na dalju realizaciju preuzima "B" komponente tima za deminiranje i NUS Sarajevskog kantona. Pripadnici tima su uz velike napore uspjeli prvu cjelinu zadatka od 5.700 m² relativno brzo pregledati, te se prešlo na drugu cjelinu na kojoj po izjavama velikog broja svjedoka i minoicidentu iz 2001. godine je trebalo pronaći nekoliko PT mina. U međuvremenu su izviđači RUMAC-a iz Tuzle obavili proširivanje rizične površine za dodatnih 4.200 m². Naime, napredovanjem deminerskih radova utvrđeno je da je rijeke Spreča promijenila korito te je proširenje zadatke bio jedini način da se utvrdi pravo stanje. Zbog velikih zemljanih nanosa koje je rijeka Spreča tokom plavljenja nanosila radovi su se odvijali dosta usporeno uz potrebu dubinskog kopanja i skidanja nanosa do tzv. nultog nivoa. Na ovom dijelu zadatka pronađena je **1 protutenkovska mina i 3 komada NUS-a** koji su na licu mjesta uništeni od strane "A" komponente TUN tima CZ.

Ceremonija primopredaje očišćene površine obavljena je u petak, 01.12.2006. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Federalne uprave CZ, Regionalnog ureda MAC-a, Općinske službe CZ Gračanica, i medija sa područja TK. Posebno treba istaći da je ceremoniji pored Načelnika općine prisustvovao i ambasador R Francuske u BiH sa svojim suradnicima.

Benedin Pejić

SPREČA JAZ LUKAVAC

Veliki kompleks poljoprivrednog zemljišta uzduž rijeku Spreče i pruge Tuzla - Doboj očišćen i predat na korištenje lokalnom stanovništvu

Rizičnu površinu na ovom zadatku predstavljao je obalni pojas uz desnu stranu rijeke Spreče, te šikare i obradive poljoprivredne površine koje se protežu sve do željezničke pruge Tuzla-Doboj, a sastojala se od 4 odvojene cjeline koje su zajedno činile površinu od 51.313,00 m².

Kao i svi projekti koje se nalaze uz rijeku Spreču i za ovaj je osnovna karakteristika da je rizična površina u toku rata bila u zoni konfrontacije AR BiH i VRS.

Sukladno podacima iz centralne baze podataka na rizičnoj površini bilo je postavljeno više minskih polja koja su uklonjena tokom 1996. godine od strane pripadnika Armije BiH. Međutim, da sve mine nisu uklonjene najbolje ilustrira podatak da se 23.06.2003. godine na predmetnoj lokaciji desila minska nesreća u kojoj je jedna osoba smrtno nastradala. Također, i izjave mještana o samoinicijativnom postavljanju mina na samom početku rata za koje ne postoje nikakvi pisani dokumenti bile su osnovnim razlogom kandidiranja ovog prostora za deminiranje.

Projektnom dokumentacijom bilo je predviđeno je da se rizična površina tretira metodom tehničkog izviđanja i to oko 30% uznemiravanjem mašinskim putem, a ostalo manuelnom metodom tehničkog izviđanja uz upotrebu POEK tima na oko 20% površine terena.

Radovi na deminiranju su otpočeli 05.06.2006.

godine uz primjenu manuelne metode tehničkog izviđanja i pravljenje tzv. boksova za stvaranje uvjeta za uvođenje POEK tima u process deminiranja. Istovremeno je u proces mašinskog uznemiravanja tla bila uključena teška deminerska mašina FML 200 koja je pripremila oko 25.000 m² za dalji tretman. S ciljem postizanja većeg efekta, obzirom na metode koje su bile u primjeni, projekat je izdijeljen u tri zasebne cjeline koje su odvojeno uzorkovane. Prvu cjelinu je predstavljala površina koja je tretirana mašinski, drugu ona koja je tretirana POEK timom i treću koja je pregledana manuelnom metodom tehničkog izviđanja. Uzorkovanje na sve tri cjeline obavljeno je od strane predstavnika RUMAC-a iz Tuzle koji su izrazili svoje zadovoljstvo sa obavljenim poslom. Skidanje vegetacije na trećoj cjelini trajalo je 9 radnih dana uz maksimalni angažman svih pripadnika tima kako bi se zadatak okončao prije nadolazećih jesenjih kiša.

Na samom početku deminiranja pronađene je jedna ručna bomba stare izvedbe, a osim veće količine žica nije otkriveno postojanje zaostalih mina.

Ceremonija primopredaje očišćene površine obavljena je u srijedu, 25.10.2006. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda MAC-a, Općinske službe CZ Lukavac, predstavnika Željeznica F BiH i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

SPORTSKA DVORANA SAPNA

Izgradnja sportske dvorane u općini Sapna neće kasniti

Sukladno urgentnom zahtjevu Načelnika općine Sapna za pregledom i čišćenjem terena na lokalitetu u samom centru Sapne gdje je predviđena izgradnja sportske dvorane, po hitnom postupku je obavljeno otvaranje radnog naloga za otpočinjanje procesa deminiranja. Pošto se radilo o relativno maloj površini koja je zagađena svim vrstama otpada i bila je predmet višegodišnjeg plavljenja rijeke Sapna za izvođenje radova nije bilo zainteresiranih deminerskih organizacija pa je po ustaljenoj praksi projekat dat na realizaciju Kantonalnoj upravi civilne zaštite odnosno njenom timu za deminiranje.

Lokalitet koji je bio predmet rada nalazi se u najstrožijem centru Sapne, neposredno uz glavnu prometnicu Sapna – Zvornik s jedne strane i uz rijeku Sapnu s druge strane.

Predmetna lokacija se nalazila između linija ABiH i VSR tokom cijelog ratnog perioda, a pouzdano se znalo da je ista bila predmet minskog zaprečavanja puta kao i pojasa oko puta ka rijeci. Također, vladalo se informacijama da je posada ruskih snaga sa oklopnim transporterom aktivirala jednu minu i da u toj nesreći nije bilo smrtno stradalih. Izjave svjedoka su upućivale da je na ovoj lokaciji ostalo još mina koje nisu skinute nego su prilikom regulisanja riječnog korita prekrivene materijalom koji je vađen iz rijeke. S ciljem utvrđivanja najoptimalnije strategije za izvođenje radova održan je radni sastanak kod načelnika općine na kojem su učešće uzeli pored načelnika općine i predstavnici RU BiH

MAC-a, PS Sapna, CZ Sapna, KUCZ i tima za deminiranje.

Radovi na pregledu i čišćenju terena otpočeli su 28. novembra uz polusatne obustave prometa na glavnoj prometnici Sapna-Zvornik za što su bili zaduženi pripadnici PS Sapna. Projektnom dokumentacijom je bilo predviđeno da se deminira površina terena od 709,35 m², ali je reizvidanjem rizična površina umanjena jer je izbačen jedan manji dio koji je bio predmet tretmana kod regulisanja riječnog korita. Nova zadata površina koja je bila predmet rada iznosila je 583,20 m².

Zbog zagađenosti terena svim vrstama otpada i velikom debljinom naplavka radovi su se odvijali vrlo otežano uz upotrebu samo pipalica i prekopavanjem zemljišta do nultog novoa. Vrlo povoljni vremenski uvjeti za rad pripadnika deminerskog tima omogućili su da se u zadatom roku obavi pregled i čišćenje terena. Najave da su, ipak, sve mine neposredno poslije rata uklonjene su se obistinile jer nije pronađena ni jedna mina. Ali najvažnija je spoznaja da na ovom lokalitetu nema zaostalih mina i minskoeksplozivnih sredstava, te se može bezbjedno pristupiti izgradnje predviđenog objekta.

Završno uzorkovanje deminiranog terena obavljeno je u četvrtak 14.12.2006. godine, a ceremonija primopredaje očišćene površine u utorak 19.12.2006. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda MAC-a, Općinske službe CZ Sapna i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

SKIPOVAC GRAČANICA

Deminiranjem putnog pojasa stvoreni uvjeti za povratak i obnovu porušenih objekata u naselju Skipovac

Rizična površina, obrađena projektnom dokumentacijom, tokom ratnih dejstava nalazila se između linija zaraćenih snaga i kao takva bila predmet minskog zaprečavanja. Nažalost, tokom mjeseca maja 2004. godine dvojica braće koji su radili na uklanjanju živice na ovoj lokaciji neposredno uz put aktivirali su zaostalu minu PROM 1. od koje je jedan poginuo na licu mjesta, a drugi je zadobio teške tjelesne povrede. Sve ove gore navedene činjenice bile su razlog da ovaj projekat zauzme jedno od vodećih mjesta na Listi prioriteta za deminiranje na području TK.

Deminerski radovi su otpočeli 19.04.2007. godine uvođenjem u proces rada Mašinskog tima za skidanje vegetacije koji je za tri radna dana pripremio 4.000 m² za dalji rad. Nakon izrade tzv. boksova u proces deminiranja uvedene su PREGE (tim pasa) koji je pregledao površinu od oko 3.000 m². Preostali dio terena je pregledan manuelno od strane pripadnika Kantonalnog tima za deminiranje. Tokom izvođenja ovih operacija **pronađene su dvije zaostale mine**

(PMA-3 i PMR-2A) koje su na licu mjesta uništene od strane pripadnika "A" komponente tima CZ. Deminerski radovi trajali su 15 radnih dana.

S ciljem odvajanja očišćenog-deminiranog od kontaminiranog terena na ovom zadatku je obavljeno trajno obilježavanje postavljanjem 6 stubova sa upozoravajućim natpisima čime je realiziran zadatak trajnog obilježavanja (broj projekta 4929) ukupne površine od 26.720 m². Sav neophodan materijal za obilježavanje obezbjedila je lokalna vlast. Tokom izvođenja deminerskih operacija svu neophodnu pomoć za nesmetano izvođenje radova pružala je općinska služba CZ Gračanica.

Završno uzorkovanje deminiranog terena obavljeno je u četvrtak 05.04.2007. godine, a ceremonija primopredaje očišćene površine u srijedu 11.04.2007. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda BHMACH-a, Općinske službe CZ Gračanica i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

KOVAČICA TUZLA

Mjesni vodovod, putna komunikacija i poljoprivredno zemljište od sada sigurni za korištenje

Rizična površina, obrađena projektnom dokumentacijom, nalazila se neposredno uz stambene objekte povratnika u selo Kovačica, a tokom cijelog vremena ratnih dejstava nalazila se između linija zaraćenih snaga i kao takva bila predmet minskog zaprečavanja i stalnih udara dalekometne artiljerije.

Čišćenjem predmetne lokacije stvoreni su uvjeti za nesmetano korištenje lokalnog puta do stambenih objekata mještana ovoga naselja, te sigurno i bezbjedno korištenje poljoprivrednog zemljišta.

Na temelju podataka iz baze BHMAC-a o ranije uklonjenim minskom preprekama i obavljenom humanitarnom deminiranju na lokaciji koja se naslanja na ovaj zadatak, projektnom dokumentacijom je bilo predviđeno da se metodom **tehničkog izviđanja** deminira površina terena od 10.481,22 m². Deminerski radovi su startali 09.04.2007. godine, ali je na samom početku radova došlo do proširivanja zadatka za oko 50% od početne zadate površine. Naknadnim reizviđanjem utvrđeno je da je rizična površina koju je trebalo pregledati iznosi 19.257,00 m².

Na samom početku izvođenja deminerskih radova demineri su pronašli 1 NUS (tromblon) koji je na licu mjesta uništen. Prisustvo ostataka metala od zaostalog NUS-a i MES-a bili su ograničavajući faktori u stepenu korištenja detektora te je većina manuelnog rada svedeno na korištenje pipalice i klasičnog kopanja terena. Nastavak radova se odvijao u dvije faze i to izradom sigurnosnih staza i pravljenjem boksova veličine 10X10 m. Ukupno je napravljeno oko 140 boksova. Krajem

maja mjeseca u proces deminiranja uključen je POEK tim koji je obavio pregled pripremljenih boksova. U ovom periodu pronađena je 1 mina tipa PMR-2A i još 1 tromblon i 1 granata. Znači, pored velikih količina dijelova NUS-a, na ovom zadatku su ukupno **pronađena 3 kom. NUS-a (2 tromblona i 1 granata) i 1 mina PMR-2A.**

Završno uzorkovanje deminiranog terena trajalo je 3 dana i to 2 dana izvođeno je sa POEK timom, a 1 dan manuelno. Završno skidanje vegetacije sa tehnički izviđenog terena trajalo je 4 dana.

Cjelokupan proces izvođenja deminerskih radova praćen je od strane inspektora FUCZ kao i inspektora RUBH MAC-a iz Tuzle.

S ciljem odvajanja očišćenog-deminiranog od kontaminiranog terena na ovom zadatku je obavljeno **trajno obilježavanje** postavljanjem 6 stubova sa upozoravajućim natpisima čime je realiziran i projekat br.4929 trajnog obilježavanja u iznosu od 26.720,00 m². Sav neophodan materijal za obilježavanje obezbjedila je lokalna vlast. Tokom izvođenja deminerskih operacija svu neophodnu pomoć za nesmetano izvođenje radova pružala je općinska služba CZ Tuzla.

Ceremonija primopredaje **očišćene i trajno obilježene** površine obavljena je u utorak 26.06.2007. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda BHMAC-a, Općinske službe CZ Tuzla i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

PLANT TIM FUCZ POMAŽE POVRATAK

PLANT tim Federalne uprave civilne zaštite i u 2006. godini dao značajan doprinos staranju uvjeta za obnovu i povratak na području Tuzlanskog kantona

Sukladno potpisanom Memorandumu o razumijevanju o stvaranju održivih timova civilne zaštite za provođenje zaštite i spasavanja od neeksplozivnih ubojitih sredstava i deminiranju terena pri Federalnoj upravi civilne zaštite organiziran je **Tim za mašinsku podršku uklanjanju i uništavanju NUS-a (Mašinski tim-PLANT tim)** koji je materijalno i finansijski podržan od strane Komisije Europske Zajednice.

Obzirom da kapaciteti ovoga tima nisu u početnoj fazi bili optimalno iskorišteni za pružanje podrške operacijama TUN timova (timovi za deminiranje i NUS), ocijenjeno je korisnim da se dio slobodnih kapaciteta Mašinskog tima iskoristi za uklanjanje ruševina porušenih objekata van minskih polja.

Temeljem planskih orijentacija o angažiranju PLANT tima civilne zaštite na poslovima uklanjanja ostataka ruševina na objektima van minskih polja, u periodu od 15.09. do 17.10.2006. godine ovaj tim je izvodio aktivnosti na području Tuzlanskog kantona.

S ciljem blagovremenog planiranja aktivnosti na terenu, Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla je ranije sačinila plan rada PLANT tima i dostavila ga u Federalnu upravu civilne zaštite.

Planom je predviđeno da se poslovi uklanjanja ruševina izvode na općinama **Srebrenik i Tuzla** gdje je u tom cilju bilo neophodno ostvariti potpunu saradnju struktura civilne zaštite sa Sekretarijatima za raseljena lica i utvrditi prioritete za uklanjanje ostataka porušenih objekata čime bi se stvarali uvjeti za ponovnu gradnju i povratak prognanih osoba na svoje prijeratne nastambe

Općina Srebrenik

U periodu od 15. do 27. septembra Plant tim civilne zaštite je uklonio ostatke građevinskog i drugog materijala sa 11 objekata na području dvije mjes-

ne zajednice i to:

MZ Gornja Potpeć6 objekata
MZ Stara Tinja5 objekata
.....
Ukupno: 11 objekata

Općina Tuzla

U periodu od 27.09. – 17.10. 2006. godine tretirano je 14 objekata i to u

- MZ Požarnica14 objekata

Znači u periodu od mjesec dana PLANT tim je uklonio ostatke ruševina na 25 objekata.

Iako je, na intervenciju Kantonalne uprave CZ, produžen angažman PLANT tima na našem kantonu za nekoliko dana broj objekata koji nisu tretirani je zaista veliki, a interes povratnika je ogroman.

U pružanju pomoći pripadnicima PLANT tima bili su angažirani predstavnici Kantonalne uprave CZ, posebno općinski službi CZ Srebrenik i Tuzla te druge općinske službe i naročito predstavnici SGV sa područja ovih dviju općina.

Kantonalna uprava civilne zaštite je vrlo zadovoljna odrađenim poslovima i uzima sebi za pravo da istakne vrlo profesionalan odnos pripadnika PLANT tima naspram zadatih obaveza.

Inače, od 2003. godine od kada bilježimo prvi dolazak ovoga tima na naš kanton očišćeno je 65 objekata i pružena potpora u procesu deminiranja i to:

2003. godina

Kalesija13 objekata
Tuzla4 objekata

2004. godina

Sapna2 objekta
Gračanicapotpra procesu deminiranja

2005. godina

Gradačac13 objekata
Kladanj 8 objekata

2006. godina

Srebrenik11 objekata
Tuzla14 objekata

Sukladno ranije sačinjenom planu, a prije svega trenutnim potrebama koje budu iskazane u narednom periodu, PLANT tim će i naredne godine biti angažiran na našem Kantonu i biti u službi stvaranja uvjeta za povratak i bezbjednost građana.

Benedin Pejić

PROGRAM DEMINIRANJA TUZLANSKOG KANTONA U 2007. GODINI

Vlada Tuzlanskog kantona usvojila Program deminiranja TK u 2007. godini koji je ponudila Kantonalna uprava civilne zaštite. Skupština Tuzlanskog kantona pokrenula inicijativu za oslobađanje donacija za deminiranje od obaveze plaćanja PDV-a.

UVOD

Rat koji je u periodu 1992. – 1995. godina, vođen na području Bosne i Hercegovine pored ostalog, za posljedicu je ostavio veliki broj minskih polja i neeksploziviranih ubojitih sredstava.

Prema izvršenim procjenama, veličina sumnjive površine u Bosni i Hercegovini poslije rata iznosila je oko 2.290 km² ili oko 4,4% od ukupne površine zemlje.

Ova sumnjiva površina se uglavnom nalazi između linija konfrontacije. Procjenjuje se da na ovoj površini ima više od 1.000.000 mina.

Područje Tuzlanskog kantona jedno je od najzagađenijih u Federaciji Bosne i Hercegovine minama i neeksploziviranim ubojitim sredstvima.

Prema najnovijim podacima Regionalnog ureda BH MAC-a u Tuzli u ovom trenutku na području Tuzlanskog kantona ukupna sumnjiva površina iznosi 86.563.838 m² ili 3,29%.

Iz tabele, u kojoj je prikazana minska situacija na području Tuzlanskog kantona, koju Vam dostavljamo u prilogu dat je pregled sumnjivih površina po općinama.

Iz navedene tabele se može vidjeti da je najviše sumnjivih površina na području općine Čelić, 17.225.656 m² ili 12,96% općine kao i da je u strukturi sumnjivih površina poljoprivrednog zemljišta oko 37.444.089 m² ili 42,26%.

LISTA – PROGRAM DEMINIRANJA

U okviru Bosne i Hercegovine formiran je Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BH MAC) u čiju nadležnost su prene-

seni poslovi deminiranja i uklanjanja neeksploziviranih ubojitih sredstava.

Jedna od važnih funkcija BH MAC-a je izrada Liste prioriteta humanitarnog deminiranja za svaku novu kalendarsku godinu i njeno dostavljanje Vladi Federacije BiH na usvajanje. To je propisano članom 11. Zakona o deminiranju u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 5/02)

Lista prioriteta deminiranja na području Tuzlanskog kantona za 2007. godinu, koju Vam dostavljamo u prilogu, rezultat je interesa lokalne zajednice na poslovima deminiranja u 2007. godini. Ona je rezultat usvojenih planskih veličina od strane BH MAC-a i projekata koje je na zahtjev općina uradio Regionalni ured BH MAC-a u Tuzli.

Prioritet projekata na navedenoj listi utvrđuju oćinski koordinatori za deminiranje i kantonalni koordinator za deminiranje koji potpisuje listu i dostavlja je u BH MAC-a.

Listom prioriteta deminiranja i trajnog obilježavanja minskih polja na području Tuzlanskog kantona za 2007. godinu planirano je da se od mina očisti ukupno 1.984.074,63 m² i trajno obilježi ukupno 5.077.557,00 m².

Od 85 projekata sa Liste 29 predstavljaju poljoprivrednu površinu a iz pregleda koji Vam dostavljamo u prilogu može se vidjeti da se radi o 939.809 m² ili 47,37% planiranih površina.

REALIZACIJA PROGRAMA DEMINIRANJA

Po usvajanju kantonalnih i Federalne liste prioriteta deminiranja iste se u okviru BH MAC-a službe-

no stavljaju na raspolaganje eventualnim investitorima i izvođačima radova.

Kod odabira projekata sa liste prednost imaju Oružane snage BiH i Civilna zaštita F BiH odnosno njihovi deminerski timovi.

Ostali projekti se putem javnog tendera ponude donatorima iz međunarodne zajednice za koje se po osiguranju sredstava vrši odabir izvođača odnosno neke od zainteresiranih agencija za deminiranje sa kojima se prave ugovori. Vrijednost jednog metra kvadratnog u takvim ugovorima kreće se od 2 do 4 konvertibilne marke.

Sa navedene Liste prioriteta Kantonalna uprava civilne zaštite je za Kantonalni tim za deminiranje i uništavanje NUS-a, odabrala 7 projekata ukupne kvadrature 67.504.00 m². Listu Vam dostavljamo u prilogu.

Prema trenutnim informacijama Oružane snage BiH su odabrale 7 projekata ukupne kvadrature 526.357,95 m².

Ukupna civilna zaštita i oružane snage su preuzele da u 2007. godini od mina oslobode 593.861,95 m² ili 29,93% od plana za 2007. godinu.

Na žalost ako zbog uvedenog PDV-a i na donacije za deminiranje izostane interes donatora kao u 2006. godini kada se to dogodilo i kada je od planiranih 1.261.378 m² urađeno samo 564.839 m² ili 44,78% od plana, rezultati će opet biti daleko ispod

planiranih

U ostvarenim kontaktima, prije donošenja Liste prioriteta za 2007. godinu dobivena su obećanja da će program deminiranja u 2007. godini biti značajnije podržan od donatora iz međunarodne zajednice. Zbog toga je i plan za 2007. godinu toliko uvećan.

VLASTITO UČEŠĆE U PROGRAMU DEMINIRANJA

Pored deminerskih timova Oružanih snaga Bosne i Hercegovine koji su profesionalci i čije je finansiranje predviđeno budžetom Bosne i Hercegovine u realizaciji navedenog programa učestvuje i deminerski tim koji djeluje u okviru Kantonalne uprave civilne zaštite.

Finansiranje navedenog tima od 10 članova od 2007. godine vrši se iz dva izvora. Veći dio sredstava osigurava iz budžeta Vlada Federacije BiH a iznos od 128.678,00 KM osiguran je u Budžetu Tuzlanskog kantona a namjenjen je za uplatu poreza na plaće, doprinosa na i iz plaća i doprinosa za beneficirani radni staž.

Pored navedenog u Budžetu Tuzlanskog kantona planirano je i 22.000,00 KM za trajno obilježavanje minskih polja.

Prema informacijama sa kojima raspolaže Kantonalna uprava civilne zaštite, u ovom trenutku u budžetima općina Tuzlanskog kantona planirano je: Čelić - 2.000 KM, Doboj-Istok - 3.000 KM, Gračanica - 27.000 KM, Gradačac - 8.000 KM, Kalesija - 7.000 KM, Kladanj - 10.000 KM, Lukavac - 5.000 KM, Sappna - 5.000 KM, Srebrenik - 1.500 KM, Tuzla - 5.000 KM i Živinice - 5.000 KM što ukupno predstavlja 78.5000 KM.

Ukupno na Tuzlanskom kantonu, pored sufinansiranja Kantonalnog tima za deminiranje i uništavanje NUS-a, planirano je oko 230.000 KM.

PRIJEDLOG MJERA

Na osnovu veličine područja, koje se vodio kao rizična površina i brzine njegovog „oslobađanja“ u proteklih 11 godina, postoji opravdana potreba da se navedenom problemu posveti posebna pažnja.

O kakvoj opasnosti se radi govori i količina neeksplozivnih ubojitih sredstava i eksploziva koje je u proteklom periodu prikupio i uništio Kantonalni tim za deminiranje i uklanjanje NUS-a i broj nastradalih u minskim poljima što se može vidjeti u Informaciji o rezultatima Kantonalnog tima civilne zaštite za deminiranje i uništavanje NUS-a, koju Vam u prilogu dostavljamo.

Činjenica je da je oko 37.000.000 m² poljoprivrednog zemljišta a gotovo isto toliko šumskog zemljišta još uvijek nedostupno građanima, a radi se o izvanrednom privrednom i razvojnom potencijalu, traži

Deminiranje

da se preduzmu vanredne mjere kako bi se ubrzalo oslobađanje navedenih resursa i povećala sigurnost građana.

U cilju bržeg i efikasnijeg rješavanja navedenog problema predlažemo sljedeće:

- Formirati Fond za deminiranje Tuzlanskog kantona

Izgraditi odgovarajuću normativnu i kadrovsku strukturu za funkcioniranje.

Izgraditi sistem za prikupljanje sredstava iz međunarodnih fondova i drugih izvora.

Izgraditi sistem za prikupljanje sredstava od pravnih lica.

Izgraditi sistem za prikupljanje sredstava od građana.

Izgraditi sistem za prikupljanje sredstava putem medija, sportskih i drugih manifestacija.

- U budžetima kantona i općina planirati značajna sredstva za finansiranje deminiranja.

- Uraditi karte u odgovarajućoj razmjeri sumnjivih površina za sve općine i Tuzlanski kanton i utvrditi stvarnu strukturu površina u skladu sa katastrom koji se vodi u općini.

- Voditi stalnu medijsku kampanju u afirmaciji rezultata i donatora.

ZAKLJUČCI VLADE I SKUPŠTINE TK

Program deminiranja je zajedno sa Listom prioriteta deminiranja i trajnog obilježavanja minskih polja na području TK za 2007. godinu, prihvaćen od strane Vlade Tuzlanskog kantona 12.04.2007. godine i prosljeđen Komisiji za poljoprivredu, vodoprivredu, šumarstvo i zaštitu okoliša Skupštine Tuzlanskog kantona.

Komisija je u potpunosti podržala ponuđeni Program deminiranja i Skupštini TK predložila pokretanje odgovarajućih inicijativa.

Skupština Tuzlanskog kantona je na sjednici održanoj 25.04.2007. godine donijela sljedeći:

ZAKLJUČAK

Skupština Tuzlanskog kantona pokreće inicijativu za izmjene i dopune Zakona o porezu na dodatnu vrijednost u smislu izuzimanja od obaveza plaćanja poreza na donirana sredstva u svrhu deminiranja terena.

Skupština Tuzlanskog kantona sugeriše Vladi Kantona i načelnicima općina, da u toku godine u Budžetima pokušaju iznaći dodatna sredstva u cilju povećanja sume za finansiranje deminiranja.

Zdenko Tadić

RAZVOJ PROTUMINSKIH AKCIJA U BiH OD 1996. GOD.

1. Razvoj strukture protuminskih akcija u BiH

Organizovano suprotstavljanje problemu mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini počinje 1996. godine. Ovo razdoblje su karakterizirale tri faze.

U prvoj fazi, koja počinje sredinom 1996. i traje do sredine 1998. godine, proces vodi međunarodna zajednica. Bosna i Hercegovina je zatražila pomoć od Ujedinjenih naroda, u januaru 1996. godine, zato što nije mogla ispuniti preuzete obveze iz Daytonskog mirovnog sporazuma u vezi uklanjanja mina i NUS-a. Iste godine je formiran Centar za uklanjanje mina UN (UNMAC) u Bosni i Hercegovini. Na Londonskoj konferenciji, održanoj 1996. godine, definirane su dugoročne obveze Bosne i Hercegovine u oblasti deminiranja.

Druga faza počinje sredinom 1998. godine i završava početkom 2002. godine. Početkom 1998. godine je imenovana Komisija za deminiranje, kao državno tijelo odgovorno za protuminske akcije. Sredinom 1998. se uspostavljaju operativna tijela, transformacijom dotadašnjeg UNMAC-a u dva entitetska i državni centar za uklanjanje mina. U ovoj fazi raste broj organizacija koje se bave humanitarnim deminiranjem, donose se prvi državni standardi, poboljšava materijalna osnova i vrši se stručno usavršavanje.

Treća faza počinje početkom 2002. godine, donošenjem Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini. Dotadašnja struktura se integrira u jedinstven Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (BHMACH), usvojena je Strategija deminiranja, jača materijalna osnova i ljudski resursi. Od 2003. godini dolazi do značajnog napretka u upravljanju protuminskim akcijama. Provodi se istraživanje utjecaja mina, uvode nove tehnike za procjenu i planiranje protuminskih akcija i poboljšava sistem za osiguranje kvalitete. Stvoreni su preduvjeti da se, revizijom postojeće strategije deminiranja, unaprijedi sistem protuminskih akcija i riješi problem nedostatka finansijskih sredstava za postizanje strateških ciljeva. U septembru 2004. godine je završen proces revizije, kada je Vijeće ministara usvojilo Strategiju protuminskih akcija u Bosni i Hercegovini.

2. Stanje resursa za protuminske akcije u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini postoje dovoljni i stabilni kapaciteti za mnogo veći obim operacija humanitarnog deminiranja nego što je to sada slučaj.

Krajem 2006. godine je akreditirano oko 2.800 deminera i 35 deminerskih organizacija.

Akreditirane organizacije mogu angažovati oko

1.400 deminera, a raspolažu sa 22 stroja za pripremu zemljišta za deminiranje, 3 za uklanjanje vegetacije i 8 za uklanjanje otpada, 1020 metaldetektora i 85 pasa za otkrivanje eksploziva (POEK).

Za uklanjanje i uništavanje NUS-a, prema bazi podataka BHMACH-a, ukupno je akreditirano 16 EOD (TUN) timova i to:

- Civilna zaštita F BiH..... 9 timova
- Civilna zaštita RS..... 4 tima
- Civilna zaštita Brčko distrikt BiH... 1 tim
- Norwegian Peoples Aid (NPA)..... 2 tima

Godišnje mogućnosti za humanitarno deminiranje ovih organizacija se kreću od oko 12,8 km² (41%) za čišćenje i 18,1 km² (59%) za tehničko izviđanje. Iskorišteno je tek oko 20% raspoloživih kapaciteta.

Upozoravanjem na mine se aktivno bavi šest nevladinih organizacija, a još pet organizacija realizira projekte za pomoć žrtvama mina.

Svaka akreditirana organizacija ima najmanje jednu kvalificiranu osobu za kontrolu kvalitete, a veće organizacije imaju tim za kontrolu kvalitete. Za dodatni nadzor po zahtjevu investitora specijalizirane su dvije monitoring organizacije.

Generalno izviđanje minskih polja u Bosni i Hercegovini i izradu projektne dokumentacije za operacije humanitarnog deminiranja vrši Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini. Centar ima 39 izviđača raspoređenih u izviđačke timove sa po dva izviđača. Sadašnji kapaciteti Centra za uklanjanje mina za generalno izviđanje su ograničeni na 100-110 km² rizične površine godišnje ili 1.500-1.700 izviđanih lokacija godišnje uz maksimalno naprezanje i punu iskorištenost vremena. Uz normalno naprezanje godišnje se izviđa oko 80 km² rizične površine.

Stručni nadzor nad operacijama humanitarnog deminiranja provode inspeksijski organi Centra za

uklanjanje mina. Maksimalni kapaciteti Centra za uklanjanje mina su 5.200 inspeksijskih posjeta godišnje (što uključuje i testiranja pasa, opreme i strojeva i uzorkovanje čišćene površine) i do 400 završnih kontrola. Pod normalnim uslovima i opterećenjem to je 4.160 inspekcija i oko 320 završnih kontrola godišnje. Postojeći resursi za stručni nadzor su dovoljni za praćenje humanitarnog deminiranja na oko 7 do 8 km² godišnje. Više od toga zahtijeva povećanje kapaciteta.

3. Komponente protuminskih akcija u BiH

Protuminske akcije se sastoje od pet međusobno povezanih komponenata:

- a/ Upozoravanje na mine;
- b/ Humanitarno deminiranje: izviđanje mina i NUS-a (generalno, tehničko, završno), izradu karata, obilježavanje i (ukoliko je potrebno) čišćenje mina;
- c/ Pomoć žrtvama, uključujući njihovu rehabilitaciju i reintegraciju;
- d/ Uništavanje zaliha protivpješadijskih mina;
- e/ Zastupanje politike protiv upotrebe protupješadijskih mina.

a/ Upozoravanje na opasnost od mina.

Međunarodni standardi daju više sličnih definicija upozoravanja na mine. U Pojmovniku međunarodnih standarda za protuminske akcije (IMAS 04.10) upozoravanje na mine je „proces koji promovira usvajanje sigurnijeg ponašanja grupa koje se nalaze u zoni rizika, a povezuje ugrožene zajednice s ostalim komponentama protuminskih akcija i drugim sektorima.“ U vodiču za upravljanje upozoravanjem na mine (IMAS 07.11) ovaj pojam se "odnosi na edukacijske aktivnosti kojima se nastoji smanjiti rizik ozljeđivanja od mina i NUS-a porastom svijesti i promocijom promjena u ponašanju, što uključuje javno oglašavanje informacija, edukaciju i obuku i povezivanje sa protuminskim akcijama na nivou zajednice".

b/ Humanitarno deminiranje

Humanitarno deminiranje je najstarija, a po obimu angažiranih finansijskih, materijalnih i ljudskih resursa, dominantna protuminska aktivnost. Međunarodni standardi za protuminske akcije definišu pojam humanitarnog deminiranja kao "aktivnosti koje vode uklanjanju opasnosti od mina i NUS-a, uključujući tehničko izviđanje, izradu karata, čišćenje, obilježavanje, dokumentaciju nakon čišćenja, povezivanje protuminskih akcija u ugroženoj zajednici i primopredaju očišćene površine". Pored ovih elemenata, kako su definisani međunarodnim standardima, u Bosni i Hercegovini dio humanitarnog deminiranja je generalno izviđanje minskih polja, projektovanje zadataka za operacije humanitarnog deminiranja i osiguranje kvalitete humanitarnog deminiranja. Humanitarno deminiranje i upozoravanje na mine čine zajedno aktivnosti kojima se reducira rizik od mina.

Umjesto pojma humanitarno deminiranje, u novoj politici protuminskih akcija Ujedinjenih naroda je uveden pojam "čišćenje mina i EOR-a" (što uključuje i sve ostale aktivnosti koje su također bile dio humanitarnog deminiranja).

c/ Pomoć žrtvama, uključujući njihovu rehabilitaciju i reintegraciju.

Međunarodni standardi za protuminske akcije definišu da se pomoć žrtvama "odnosi na svaku pomoć, olakšicu, utjehu i podršku osiguranu za žrtvu (uključujući preživjele) s ciljem smanjivanja neposrednih i dugotrajnih zdravstvenih i psiholoških implikacija njihovih trauma".

d/ Uništavanje zaliha protivpješadijskih mina.

U međunarodnim standardima za protuminske akcije uništavanje zaliha se odnosi na "procedure fizičkog uništavanja koje vode prema neprekidnom smanjivanju državnih zaliha" eksplozivnih sredstava.

e/ Zastupanje politike protiv upotrebe protupješadijskih mina

Komponenta protuminskih akcija koja se odnosi na javnu potporu, preporuku ili pozitivni publicitet s ciljem uklanjanja ili barem ublažavanja opasnosti i uticaja od mina i EOR-a.“

Pored osnovnih pet komponenata, provodi se niz drugih važnih aktivnosti kojima se osigurava visoka efikasnost, kvaliteta i stabilnost procesa, kao što su: procjena minske situacije, planiranje aktivnosti i postavljanje prioriteta, upravljanje kvalitetom i informacijama, razvoj strukture i obuka, osiguranje adekvatne opreme i mobilizacija resursa.

Nedžad Kukuruzović

DEMINIRANJE OBAVEZA DOMAĆIH VLASTI

U organizaciji entitetskih uprava civilne zaštite u Sarajevu je obilježen uspješan završetak Programa deminiranja u BiH koji je finansirala Delegacija evropske komisije u BiH.

Rat koji je u Bosni i Hercegovini vođen u periodu 1992. do 1995. godine ostavio je oko 4% teritorije kontaminirane minama i ogromne količine neeksplozivnih ubojitih sredstava (NUS-a) i oružja.

Želeći pomoći stanovništvu Bosne i Hercegovine Evropska unija je preko Delegacije evropske komisije u BiH (DEK) odlučila instalirati i finansirati sistem koji će ukloniti opasnost od mina i NUS-a.

Početkom 1998. godine potpisan je prvi Memorandum o razumijevanju između Bosne i Hercegovine i DEK-a kojim se za implementatora navedenog projekta Programa deminiranja u BiH odabrana civilna zaštita.

Nosioci navedenih aktivnosti bile su Federalna uprava civilne zaštite F BiH i Republička uprava civilne zaštite RS.

Formirani su deminerski timovi, izvršeno tehničko opremanje i pokrenut projekat koji se u proteklih osam Faza – Memoranduma dao izuzetne rezultate i umanjio opasnost od pogibije građana ali, omogućio povratak i opstanak prognanih i izbjeglih lica i obno-
vu ratom devastiranih naselja.

Po završetku prve tri faze, koje je u potpunosti finansirala DEK-a, finansiranje navedenog projekta polako se prenosi na vlasti u Bosni i Hercegovini.

Od devete faze koja je počela početkom godine kompletan projekat je prešao na finansiranje entitetskih vlada i kantona.

Želeći se zahvaliti DEK-a na velikoj pomoći koja nam je pružena, u organizaciji Federalne i Republičke uprave civilne zaštite upriličena je svečanost na kojoj je obilježen završetak zajedničkog Projekta deminiranja u BiH.

Navedena ceremonija je održana 09.07.2007. godine u Sarajevu.

Direktori Alija Tihic (FUCZ) i Dragan Tupajic (RUCZ), koji su bili i domaćini, na ceremonijal su pozvali pored najodgovornijih predstavnika vlasti BiH, F BiH i RS-a i predstavnike međunarodne zajednice od Visokog predstavnika za BiH, DEK-a, Japa-

Deminiranje

na, Kanade, UNHCR-a, drugih institucija i medija.

Poslije okupljanja gostiju obavljen je obilazak deminerskog centra entitetskih uprava civilne zaštite u Azićima i upoznavanje sa opremom i sredstvima kojima centar raspolaže.

Svečani dio ceremonijala obavljen je u centru za obuku FUCZ na Stupu gdje su se prigodnim govorima prisutnim obratili direktori FUCZ i RUCZ i ambasador DEK-a gospodin Dimitris Koorkoulas.

Po završetku službenog dijela upriličen je prigodan koktel za sve prisutne.

Dobijena su obećanja o novoj pomoći u rješa-

vanju opasnosti od mina u Bosni i Hercegovini.

Na žalost iskustva iz ranijih godina i sam završetak navedenog Projekta DEK-a nedvosmisleno govori da je to ubuduće samo naš problem i da sami moramo izgraditi sistem koji će ga riješiti.

To je na kraju i naša obaveza.

Nije pošteno da našim potomcima ostavimo prostor za život nesigurnim od onog koji smo naslijedili od naših predaka!

Zdenko Tadić

OBRAĆANJE GOSPODINA ALIJE TIHIĆA, DIREKTORA FUCZ, PRILIKOM POSJETE AMBASADORA DEK-a

Vaša ekscelencijo, gospodo predstavnici državnih i entitetskih organa, predstavnici medija, dame i gospoda, dragi gosti,

Kada je 02.04.1998. godine potpisan prvi Memorandum o razumljevanju između Bosne i Hercegovine i Delegacije Europske Komisije u BiH o ostvarivanju održivih timova za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava, niko nije mogao ni predpostaviti, koje će sve faze u tom razvoju morati prolaziti i koje otpore i poteškoće savladati.

Sada kada je iza nas osam veoma uspješno realizovanih Programa deminiranja, možemo s pravom reći da je to bio pun pogodak Delegacije Europske Komisije u BiH i organa vlasti u Bosni i Hercegovini. Implementator Programa deminiranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i u Republici Srpskoj, je uprava civilne zaštite.

Implementacijom Programa dat je veliki doprinos u stvaranju uvjeta za realizaciju Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma (povratka izbjeglih i prognanih) i stvaranja sigurnijeg prostornog okruženja za sve građane Bosne i Hercegovine kroz deminiranje lokaliteta od posebnog društvenog značaja, čišćenja kuća i drugih vitalnih objekata, te u oblasti uklanjanja i uništavanja NUS-a, prikupljanje ubojnih sredstava od građana kroz operaciju "Žetva" uništavanju nepotrebnih zaliha eksploziva i drugom.

Ovdje ćemo pomenuti samo neke od rezultata Federalne uprave civilne zaštite:

Različitim metodama deminiranja tretirano je (deminirano, tehnički izviđeno i sl.) preko 3, 700.000 m² sumljive površine,

Timovi za deminiranje radili su na više od 300 deminerskih radilišta u okviru kojih je deminirano i očišćeno preko 1. 000 stambenih i drugih vitalnih objekata.

Treba istaći da su to uglavnom teži zadaci za deminiranje koji nisu bili komercijalno interesantni. Kroz rad timova za uklanjanje i uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava uklonjeno je i uništeno preko 229.000 komada različitog NUS-a, 18.543 protupješađijskih i 2.900 protutenkovskih mina, uništeno je preko 200 tona raznog NUS-a vojne proizvodnje, oko 50 tona raznog eksploziva, pružena stručna podrška Provedbi operacije „Žetva“ i pri tome realizirano preko 21.000 prijava pojedinačnog NUS-a fizičkih i pravnih lica.

Realizirano 86 operacija „Brzi odgovor“ – izvlačenja stradalih iz minskih polja i pružanje podrške radu policijskih i sudskih organa pri ostvarivanju uviđaja, kontinuirano pružena podrška Međunarodnom komitetu za traženje nestalih osoba (ICMP) kada su njihove aktivnosti bile ugrožene prisustvom minskih polja ili NUS-a.

Deminiranje

Kao ilustracija činjenice da su timovi za deminiranje Federalne uprave civilne zaštite radili najteže zadatke navest ću samo dva primjera:

Izvlačenje i uništavanje preko 36.000 kilograma eksplozivnog materijala iz depoa i podzemnih magazina i pogona firme "Pretis" Vogošća, što nisu mogli obaviti nijedna međunarodna ili domaća institucija ili organizacija;

Deminiranje prostora Remontnog zavoda u Hadžićima, koji je bio kontaminiran i osiromašenim uranijom, pa je bilo nužno paralelno raditi dekontaminaciju i deminiranje, što je jedinstven primjer u Bosni i Hercegovini, a ubjeđen sam i mnogo šire.

Malo je deminerskih organizacija u Bosni i Hercegovini koje se mogu pohvaliti ovakvim rezultatima. Oni su i veći ako ukažem na činjenicu da nijedan deminer nije poginuo obavljajući ovu opasnu zadaću, jer se u ovoj upravi insistira na striktnoj primjeni standardnih procedura deminiranja i procedura bezbjednosti, pa ovom prilikom želim da izrazim posebnu zahvalnost deminerima, jer su istaknuti rezultati Programa deminiranja njihovi, uz siguran i pouzdan menadžment koji im je stvarao uslove za takve rezultate.

U Realizaciji osam Programa deminiranja u kojima je bilo angažirano od 164 do 227 uposlenika u pojedinim programima, Europska Komisija je investirala 9.713.000,00 Eura, a vlada Federacije BiH 6.748.494,00 Eura. Posebnim ulaganjima Program deminiranja su u značajnoj mjeri podržali Vlada Japa-

na, Vlada Kanade, UNHCR, UNICEF, CIDC što je rezultiralo stvaranjem reprezentativnog deminerskog Centra civilne zaštite na lokaciji koju smo upravo obišli, te nabavkom dodatne opreme mašina za deminiranje, pasa za traženje eksploziva, provođenjem obuke za upozoravanja na opasnost od mina i drugo.

Delegacija Europske komisije prepoznala je i podržala Federalnu upravu civilne zaštite kao nosioca sistema zaštite i spašavanja, pa je uz Program deminiranja finansijski podržala i druge njene aktivnosti civilne zaštite kroz poseban Program, cijeneći da ulaganja u prevenciju u zaštiti i spašavanju ulažemo budućnost i smanjujemo rizik od posljedica prirodnih i drugih nesreća. Izdvajam:

- finansiranje međunarodnog programa obuke instruktora civilne zaštite,
- finansiranje programa obuke kantonalnih i općinskih štabova od strane instruktora civilne zaštite i kadrova Federalne uprave civilne zaštite, opremanje Federalnog operativnog centra za potrebe zaštite i spašavanja,
- finansiranje izrade i štampanja Zbirke propisa civilne zaštite čija je promocija bila 01. marta ove godine za Dan Civilne zaštite i 20 brošura iz civilne zaštite.

Šta reći sada, osam godina nakon potpisivanja prvog Memoranduma i završetku ove zajedničke aktivnosti?

Civilna zaštita Federacije BiH, zahvaljujući ulaganjima Europske komisije i vlade FBiH jeste jed-

Deminiranje

na od najvećih i najopremljenijih deminerskih organizacija u Bosni i Hercegovini koja raspolaže sa svim deminerskim kapacitetima: visoko obučeni i iskusnim kadrovima, mašinama za deminiranje i tehničko izviđanje, mašinama za uklanjanje ruševina, psima za traženje eksploziva, timovima za uklanjanje i uništavanje NUS-a, te servisom za popravku voznog parka koji čini preko 60 terenskih vozila.

Pored svih deminerskih organizacija u Bosni i Hercegovini, pa i pred civilnom zaštitom u budućnosti i dalje stoje veliki izazovi. Još je mnogo Bosne i Hercegovine ostalo da se deminira, mnogi povratnici čekaju da im se deminira kuća ili okućnica, mnogi društveni prioriteti čekaju deminersku aktivnost, mnogo je neeksplozivnih ubojnih sredstava u Bosni i Hercegovini koji predstavljaju latentnu opasnost za građane, dosta je NUS-a koji se nalazi unutar Oružanih snaga BiH i za čije će uništavanje trebati godine kontinuiranog rada. Da bi odgovorili svim tim izazovima trebat će i dalje ulagati u osvježanje i obnavljanje deminerskih kadrova, znavljanje i obnovu svekolike deminerske opreme, vozila, mašina za deminiranje, pasa za traženje eksploziva i drugog.

Vaša ekscelencijo,

Ovom prilikom bi Vas zamolio da prenesete rukovodstvu i centrali Evropske Zajednice u Briselu, poreskim obveznicima Evropske Unije čiji je novac investiran u Program deminiranja unutar civilne zaštite u Bosni i Hercegovini, Vašim saradnicima ovdje u BiH i drugdje:

- da su kroz stvaranje deminerskih kapaciteta unutar civilne zaštite u državi Bosni i Hercegovini učinili veliku i dobru stvar, što potvrđuju rezultati proteklog vremena;

- da su kroz realizaciju osam Programa deminiranja činili dobro malim, običnim

ljudima, povratnicima, onima koje rat nije poštedito, onima koji su u ratu stradali.

Mnogima od njih, Program deminiranja je dao novu priliku da se vrate u svoje kuće i okućnice, da

pokušaju ponovo urediti svoj život kako priliči zemlji koja pretenduje da u budućnosti postane članicom Evropske Zajednice;

- da su ulaganjima u civilnu zaštitu u BiH stvorili državnu strukturu koja danas omogućuje građanima Bosne i Hercegovine da se sa jednim telefonskim pozivom, na pouzdan i siguran način, riješe prisustva bilo kakvog NUS-a u vlastitoj okolini, i da građani BiH svakodnevno koriste ovu mogućnost

- da su kroz program deminiranja ojačali državnu strukturu koja je danas u stanju da angažira stručne kadrove na bilo kojem dijelu teritorije BiH i da u bilo koje vrijeme dođu i pomognu u izvlačenju unesrećenih iz minskih polja. U sadašnjoj organizaciji, zajednica jednostavno ne bi imala adekvatan odgovor u takvim situacijama;

Sve ovo ne bi bilo moguće bez podrške Evropske zajednice, kao i podrške domaćih organa vlasti svih nivoa.

Ali gledajući u budućnost moram da iskažem svoju nadu kroz posljednju poruku. Nađimo načina da na putu Bosne i Hercegovine u evropske i evroatlanske integracije omogućimo civilnoj zaštiti put ka novim sredstvima i pristupnim fondovima Evropske zajednice i nađemo načina da domaće vlasti svih nivoa shvate njen značaj i povećaju svoja ulaganja, kroz dugoročne Programe razvoja zaštite i spašavanja. Takva ulaganja doprinijet će prije svega očuvanju života građana i materijalnih dobara.

Vaša ekscelencijo,

Ovom prilikom, u ime svih uposlenika organizacije civilne zaštite, u ime hiljada onih koji zahvaljujući aktivnostima deminerskih timova civilne zaštite danas žive u sigurnom okruženju, u ime 187 uposlenika Programa deminiranja koji su angažirani u sadašnjem Programu, i u svoje lično ime želim da se zahvalim Delegaciji Evropske komisije na razumijevanju, uvažavanju i ukazanoj podršci.

EKSTREMNO VISOKE TEMPERATURE NANIJELE VELIKU ŠTETU POLJOPRIVREDI

Ekstremno visoke temperature zraka zabilježene u julu mjesecu ugrozile su zdravlje građana, nanijele ogromne štete poljoprivrednim proizvođačima i izazvale veliki broj požara.

UVOD

Veoma visoke temperature koje su, gotovo cijeli jul mjesec, vladale na području Tuzlanskog kantona nanijele su veliku štetu.

Kako se u ministarstvu zdravlja i Zavodu za javno zdravstvo ne vode konkretni podaci o uticaju ekstremno visokih temperatura na zdravlje građana nije moguće utvrditi prave posljedice. No sigurno je da je značajan broj teških bolesnika i starijih građana platio cijenu.

Kada je u pitanju poljoprivreda stanje je mnogo jasnije, štete je lakše sagledati i one su izuzetno visoke.

Prinosi povrća, voća, sijena i kukuruza će biti prepolovljeni a negdje i u potpunosti izostati.

Ekstremno visoke temperature i izostanak padavina stvorile su izvanredni ambijent za nastanak požara. Nepažnja građana dodatno je doprinijela nastanku manjih i većih požara.

Stvarne štete će biti utvrđene naknadno od strane komisija za procjenu šteta, ali već sada je sigurno da će se one mjeriti milionima maraka i da će dovesti do poskupljenja hrane i značajno pogoršati standard građana.

SJEDNICA KANTONALNOG ŠTABA CIVILNE ZAŠTITE

Iako ni na jednoj općini Tuzlanskog kantona nije proglašeno stanje prirodne nesreće procijenjeno je da treba staviti u funkciju Kantonalni štab civilne zaštite, sagledati situaciju i preduzeti potrebne mjere.

Sjednica je održana 25.07.2007. godine. Sjednicom je predsjedavao komandant Sead Mujanović.

Razmatranje stanja na području TK izazvanog izuzetno visokim temperaturama zraka u dužem vremenskom periodu, je bila točka dnevnog reda u kojoj je posebna pažnja posvećena posljedicama na: zdravstveno stanje stanovništva, stanje u poljoprivredi, vodoprivredi i šumarstvu kao mogućnostima i potrebi djelovanja sa aspekta rada i radnih odnosa.

Pored članova štaba Mesuda Tanovića, Nermin Mehinović, Mirsade Glavinić i Jasmina Ferizbegović u okviru navedene rasprave izvjestioci su bili i gospoda Zijad Bešlagić iz Zavoda za javno zdravstvo TK, Refik Hodžić iz JP „Šume TK“ D.D. Kladanj i Anto Iljkić iz Ministarstva za rad i socijalnu politiku TK.

Poslije opsežne rasprave KŠCZ je ocijenio da nije svrsishodno proglašavati stanje prirodne nesreće ali je donio više zaključaka kao preporuku i zaduženje za građane, pravna lica i institucije.

ZAKLJUČCI

I

Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara predviđeno je da su svi štabovi civilne zaštite određeni i ovlašteni da provode sistem zaštite i spašavanja na području FBiH. Formiranje kriznih štabova, stručnih i drugih tijela koja će se baviti zaštitom i spašavanjem ljudi i materijalnih mora biti vođe-

no putem općinskih, Kantonalnog i Federalnog štaba civilne zaštite jer u drugim slučajevima to nije u skladu sa Zakonom.

II

Zadužuju se nadležna kantonalna ministarstva i druge institucije i pravna lica da u skladu sa svojim, zakonom propisanim obavezama, o svim aktivnostima koje su vezane za zaštitu i spašavanje redovno obavještavaju KUCZ.

III

Zadužuje se Ministarstvo zdravstva TK i Zavod za javno zdravstvo TK da preduzmu potrebne aktivnosti koje će omogućiti da se kvalitetno evidentira štetni uticaj po zdravlje građana kao posljedica ekstremno visokih i niskih temperatura na području TK.

IV

1. Zaduguje se ministarstvo zdravstva TK da preko zdravstvenih ustanova osigura primjenu Upustva Federalnog ministarstva zdravstva vezano za rad zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika i određeni prioriteti za rizične grupe stanovništva.

2. Nalaže se Kantonalnom ministarstvu zdravstva da osigura da se putem JZU vode potrebne evidencije o zdravstvenom stanju stanovništva i da se o tome Ministarstvo svakodnevno izvještava, na osnovu

čega će se cijeliti trenutna situacija i preporučivati eventualno dodatne mjere zaštite zdravlja stanovništva.

3. Preporučuju se preventivne mjere individualno, vezano za samozaštitu pojedinaca, za situaciju kada su izuzetno povišene temperature vazduha, kao i oprez i zaštita, naročito rizičnih grupa kao što su mala djeca, starije stanovništvo i hronični bolesnici.

4. Preporučuju se kolektivne mjere zaštite od visokih temperatura vazduha, koje obezbjeđuju drugi sektori, a koji su u službi zdravlja (vodosnadbijevanje, saobraćaj, komunalna infrastruktura-otpad, pranje ulica, osvježanje na javnim mjestima, izbjegavanje javnih skupova na otvorenom i dr.).

V

1. Zabranjeno je loženje vatre u šumama i na šumskom zemljištu, kao i na drugom zemljištu na udaljenosti od 150 metara od šuma.

2. Vatra u šumama i šumskom zemljištu može se ložiti samo na mjestima određenim i obilježenim od strane Kantonalnog šumsko-privrednog društva.

3. Zabranjeno je kretanje motornih vozila u šumama i na šumskom zemljištima, osim motornih vozila koja su u funkciji gospodarenja šumama, kao i za potrebe lokalnog stanovništva.

4. Sva lica imaju pravo kretati se kroz šumu ili šumsko zemljište u cilju rekreacije, planinarenja, lova i ostalog. Smatra se da lica koja tako koriste šumu ili šumsko zemljište preuzimaju sve rizike ovakvim postupkom.

5. J.P. "Šume TK" DD Kladanj će putem službe za zaštitu šuma pratiti kretanje svih posjetilaca i motornih vozila u šumi i na šumskom zemljištu u cilju eventualnog otkrivanja požara i njenog brzog gašenja.

6. Protiv lica koja su izazvala požar JP "šume TK" DD Kladanj će podnijeti odgovarajuću prijavu za sankcionisanje, u skladu sa Zakonom nadležnom tužilaštvu.

7. Molimo sva lica koja primijete vatru u šumi ili na šumskom zemljištu da dojavu u najbližu Policijsku stanicu, Vatrogasno društvo ili na telefon JP "Šume TK" DD Kladanj 035/621-212, 061/724-001 i 061/ 316-940.

VI

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike usljed nepovoljnih vremenskih prilika izazvanim visokim temperaturama zraka daje, **preporuku:**

1. Preporučuje se poslodavcima da provedu mjere zaštite kojima će spriječiti nastupanje posljedica po zdravlje zaposlenika na način da skrate zaposlenicima vrijeme rada tijekom dnevnog radnog vremena.

2. Ukoliko proces rada dozvoljava poslodavci mogu mjere zaštite osigurati i preraspodjelom radnog vremena u tijeku radnog dana.

3. Mjere zaštite mogu se osigurati i raspoređivanjem zaposlenika na druge poslove u tijeku radnog vremena.

VII

U cilju zaštite stočnog fonda (svih vrsta i kategorija) životinja od ekstremno visokih temperatura neophodno je da svi farmeri – držaoci – vlasnici životinja uvažavaju i koriste savjete i preporuke stručnjaka u domenu veterinarske medicine.

a) Životinje napasati, šetati izvoditi u igru u ranim jutarnjim i kasnim večernjim satima.

b) Svim vrstama i kategorijama životinja obezbjediti redovno napajanje vodom.

c) Bez obzira na vrstu i kategoriju životinja neophodno je izbjegavanje eksponiranja životinja direktnoj sunčevoj svjetlosti. To podrazumijeva postojanje objekata, skrovišta, nastrešnice i to u cilju zaštite od visokih temperatura.

d) Za male kućne ljubimce (pse i mačke) koji se prevoze putničkim automobilom bitne su pauze svaka 2 sata uz šetnju i obavezno napajanje vodom.

e) Poznato je da visoke temperature omogućavaju brže kvarenje namirnica animalnog porijekla sa

moogućim posljedicama po zdravlje ljudi. Insistirati da nadležne inspekcijske službe vrše rigoroznu veterinarsko-sanitarnu kontrolu svih subjekata koji se bave proizvodnjom, skladištenjem i prometom namirnica animalnog porijekla (meso, mlijeko, jaja, ribe, školjke, rakovi, puževi i proizvodi od istih) u cilju permanentne zaštite građana na prostoru TK.

VIII

1. Posljedica izuzetno visokih temperatura u prethodnom periodu, bez padavina, za posljedicu imaju smanjenu izdašnost raspoloživih količina vode na izvorištima, sa kojih se vrši zahvatanje i distribucija u sisteme vodosnabdijevanja stanovništva i industrije. Kako se slični vremenski uslovi prognoziraju i za naredni period, u cilju obezbjeđenja potrebnih količina vode neophodno je vodu što racionalnije koristiti.

2. U domaćinstvima potrošnju vode potrebno je ograničiti prije svega za piće i za zadovoljenje higijensko-sanitarnih potreba.

3. Nadležne općinske službe će u mjesnim područjima, u kojima se vodoopskrba vrši putem mjesnih i grupnih vodovoda, u slučaju duže redukcije, distribucija vode vršiti prema utvrđenom rasporedu i prioritetima dostavljati vodocisternama, uz obavještenje stanovništva putem organa MZ.

4. Preduzećima kojima su povjereni javni sistemi vodoopskrbe dužni su putem medija obavijestiti korisnike o eventualnom uvedenom vremenskom ograničenju isporuke vode, navesti vremenski period redukcije vode i naselja u kojima će se redukcija uvesti.

5. Na odgovorne u privrednim društvima, koja vodu koriste u tehnološkom procesu također, se apeluje da uvedu maksimalnu racionalizaciju potrošnje.

6. Da bi se poljoprivredne kulture zaštitile od visokih temperatura, potrebno je zalijevanje vršiti u poslijepodnevnim i večernjim satima. Na taj način će se spriječiti prekomjerno isparavanje vode iz zemljišta. Bolje je to činiti rjeđe, u većim količinama vode, reda veličine 20 – 50 l/m² odnosno 200 – 500 m³/ha, u ovisnosti od vrste poljoprivredne kulture, nego češće i u manjim količinama.

7. Za sprečavanje isparavanja i zadržavanje vlage u zemljištu znatno pomaže okopavanje i razbijanje pokorice poslije svakog zaljevanja.

8. Voda za zalijevanje treba da je hemijski čista, nepoželjno je da sadrži više od 1-1,25 kg/l rastvorljivih soli. Naročito se mora voditi računa da se za zaljevanje ne koristi otpadna voda industrije, jer štetno djeluje na biljku. Za zalijevanje se može koristiti bunarska ili tekuća voda vodeći pri tome računa o temperaturi vode. Naime, voda za zalijevanje ne treba da bude suviše hladna, najbolje je ako temperatura vode odgovara temperaturi biljke.

9. Manje površine mogu se pokriti nekim materijalom kako bi se spriječilo nekontrolisano isparavanje. Za ove svrhe obično se koristi slama, pokošena trava i plastična folija.

Zaključci su proslijeđeni Vladi TK i njenim ministarstvima, općinskim načelnicima i općinskim službama civilne zaštite, nadležnim institucijama i medijima.

Bez obzira na kišu koja je u međuvremenu počela sa prekidima padati efekat donešenih zaključaka i preduzetih mjera će sigurno ublažiti a u buduću i spriječiti nastanak i visinu šteta.

Zdenko Jadić

POŽARI VELIKA PRIJETNJA

Ekstremno visoke temperature tokom juna i jula omogućile nastanak velikih šumskih požara na svim djelovima Bosne i Hercegovine pored šteta koje se mjere desetinama miliona maraka

UVOD

Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća utvrđeno je da je zaštita i spašavanje od požara, jedna od 15 aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju koje se provode u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Zaštita i spašavanje od požara obuhvata: pripremu i provođenje preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoji mogućnost nastanka požara, organiziranje i pripremanje snaga za gašenje požara, organiziranje osmatranje i uzbunjivanje o pojavama požara, gašenje i lokaliziranje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom.

"Zaštita i spašavanje od požara organizira se i provodi kao lična i uzajamna zaštita.

Organi u prave i druge institucije koje se bave zaštitom od požara kao svojom glavnom djelatnošću, a posebno profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice, kao i drugi oblici vatrogasnog organiziranja, dužni su djelovati u skladu sa ovim zakonom i naredbama nadležnih štabova civilne zaštite" (Član 83., Zakona o zaštiti i spašavanju)

U članu 26., 28. i 31. Zakona o zaštiti i spašavanju, kojima je utvrđeno koje poslove, u oblasti zaštite i spašavanja, obavljaju Federalna uprava, Kantonalna uprava i Općinska služba civilne zaštite piše: „organizira i koordinira provođenje mjera zaštite i spašavanja te organizira i provodi poslove zaštite od požara i vatrogastvo“.

Drugi stav, člana 84., istog zakona, kaže: "Pitanja koja se odnose na upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne, propagandne i druge mjere i postupke, a koji se preduzimaju u cilju sprečavanja izbijanja i širenja požara, njihovog otkrivanja i gašenja i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od opasnosti od požara, te osnivanje i djelovanje vatrogasnih društava, **obavljaju se u okviru sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, na način utvrđen posebnim zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu i ovim zakonom**".

Sve navedeno nedvosmisleno kaže da je zaštita od požara u nadležnosti struktura civilne zaštite i da su subjekti koji se bave zaštitom od požara dužni djelovati u sastavu ili u koordinaciji sa službama civilne zaštite odnosno Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu.

NAREDBA FEDERALNOG ŠTABA CIVILNE ZAŠTITE

Na osnovu podataka prikupljenih sa terena o podataka da se u periodu od 01.01. do 17.04. 2007. godine dogodio 301 požar i da je opasnost od požara znatno povećana u odnosu na raniji period FUCZ je zakazala sjednicu Federalnog štaba civilne zaštite i podnijela Informaciju o stanju i problemima šumskih i drugih požara u Federaciji BiH.

Na sjednici održanoj 19.04.2007. godine FŠCZ je donio

NAREDBU O ORGANIZOVANJU I PROVOĐENJU PREVENTIVNE ZAŠTITE OD POŽARA NA PODRUČJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Na većem području Federacije Bosne i Hercegovine u više opština pojavljuju se učestali požari, što već sada, u ranom proljeću predstavlja zabrinjavajuću pojavu. Očekujući dolazak ljeta i velikih vrućina, a u cilju preventivnog djelovanja na sprečavanju nastanka požara, naređuje se svim opštinskim štabovima civilne zaštite, da u okviru svoje nadležnosti, preduzmu sve potrebne radnje i postupke da se neposredno provode mjere i aktivnosti koje se odnose na zaštitu od požara, a utvrđene su u dijelu opštinskog plana zaštite i spašavanja.

Ukoliko u torn planu nisu utvrđene potrebne mjere, neophodno je preduzeti mjere i aktivnosti da opštinska služba civilne zaštite u saradnji sa drugim nadležnim opštinskim organima uprave i drugim institucijama, u što kraćem roku, izradi navedeni dokument plana.

U okviru ovog plana obavezno treba razraditi sistem komunikacije i veza i način dostavljanja i razmjene podataka između svih nosilaca realizacije ove naredbe, s tim da su nosioci veza opštinski i kantonalni operativni centri civilne zaštite.

2. Organizirati i provoditi preventivne zaštite od požara, prema ovoj naredbi je stalan zadatak svih organa, službi i institucija koji su obuhvaćeni opštinskim planom zaštite i spašavanja, a opštinski štabovi civilne zaštite trebaju redovno u određenim rokovima, da razmatraju stanje provođenja te zaštite i da preduzimaju odgovarajuće mjere da se ta zaštita neprekidno provodi na propisani način.

3. Provoditi preventivne mjere zaštite od požara, obavezno u saradnji sa svim nosiocima planiranja putem povjerenika i uz punu saradnju sa građanima organizovati osmatranje područja opštine od mogućeg nastanka požara. Podatke o nastalom požaru dostavljati opštinskom operativnom centru civilne zaštite, odnosno kantonalnom operativnom centru civilne zaštite, kako bi opštinski štab civilne zaštite mogao blagovremeno preduzimati mjere i aktivnosti na sprečavanju širenja požara, odnosno njegovog gašenja, te uklanjanja uzroka.

4. Aktivnosti na organizovanju i provođenju preventivne zaštite od požara iz tač. 1. i 2. ove naredbe, treba organizovati i provoditi prema odredbama čl. 83. do 85. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i odgovarajućim odredbama Zakona o zaštiti od požara ("Službeni list SRBiH", broj 15/87, 37/88, 38/89, 19/90 i 36/90 i "Službeni list RBiH", broj 20/95), a za šumske požare prema Zakonu o šumama ("Službene novine Federacije BiH", br: 20/02, 29/03 i 37/04) i propisima donesenim na osnovu tih zakona.

5. Svi nadležni organi i pravna lica iz oblasti šumarstva, zaštite od požara, šumsko-privrednih društava (koja gazduju, održavaju i čuvaju šume), inspekcijски organi i nadležni organi unutrašnjih poslova, svako u svom domenu, u skladu sa propisima, trebaju osigurati provođenje ove naredbe i konkretizirati mjere na sprečavanju nastanka požara, sankcionisanje svih onih koji su izazvali požare krajnjom nepažnjom ili namjerno, a u cilju smanjenja posljedica od požara.

Zahtjeva se od kantonalnih štabova civilne zaštite, a ujedno preporučuje vladama kantona, da konkretizuju mjere iz prethodnog stava ove tačke.

6. Kantonalni štabovi civilne zaštite dužni su u okviru svojih ovlaštenja i u saradnji sa svim nosiocima zaštite i spašavanja preduzeti organizovano, blagovremeno i adekvatno provođenje preventivne zaštite od požara na području kantona u skladu sa mjerama i aktivnostima utvrđenim u kantonalnom planu zaštite i spašavanja. Time treba obezbijediti da se pre-

ventivna zaštita od požara na području cijelog kantona provodi na organizovan i adekvatan način i da se blagovremeno pruži odgovarajuća pomoć opštini na čijem se području pojavi požar većih razmjera.

7. Opštinske službe civilne zaštite i kantonalne uprave civilne zaštite dužni su redovno, mjesečno, dostavljati Federalnoj upravi civilne zaštite objedinjen pismeni izvještaj o organizovanosti provođenja preventivne zaštite od požara, problemima koji postoje u provođenju te zaštite i mjerama koje se preduzimaju za područje kantona.

8. Federalna uprava civilne zaštite će, na osnovu izvještaja iz tačke 7. ove naredbe, izraditi zbirni izvještaj i dostaviti ga Federalnom štabu civilne zaštite na upoznavanje i davanje mišljenja u funkciji pripreme sistemskih rješenja u oblasti protupožarne zaštite koji će se, po potrebi, razmatrati na Vladi Federacije BiH.

9. Za provođenje ove naredbe odgovorni su opštinski i kantonalni komandanti štabova civilne zaštite, te rukovodioci opštinskih službi civilne zaštite, odnosno direktori kantonalnih uprava civilne zaštite, kao i direktor Federalne uprave civilne zaštite, svaki u granicama nadležnosti organa kojim rukovode.

10. Ova naredba važi za 2007. godinu.

11. Ova naredba stupa na snagu danom donošenja.

Naredba je dostavljena svim kantonalnim upravama a preko njih i općinskim službama civilne zaštite na daljnje provođenje.

Proveden je niz aktivnosti u skladu sa dobijenom Naredbom. Održane su sjednice općinskih štabova civilne zaštite i dogovorene daljnje aktivnosti kako bi se spremno dočekalo ljeto i povećana opasnost od požara u tom periodu

LJETNI POŽARI

U toku ljetnih mjeseci juna a posebno jula, na području Federacije BiH došlo je do pojave više stotina požara koji su uništili šumu i rastinje na više hiljada hektara i nanijeli ogromnu štetu zajednici. Na jugu države bilo je posebno vanredno stanje jer su vatrenom stihijom bila ugrožena cijela naselja.

U općinama Čitluk, Neum i Stolac, proglašeno je stanje prirodne nesreće.

Nedostatak zakonskih propisa, tehničkih sredstava i neorganiziranost sistema protiv požarne zaštite doveli su u pitanje kompletan sistem zaštite i spašavanja.

Ipak uz nadljudske napore vatrogasaca, vojske, naroda i kišnih padavina koje su počele stanje se počelo normalizirati.

POŽARI NA PODRUČJU TK

Ekstremno visoke temperature, i preko 40°C, koje su u dužem vremenskom periodu bile prisutne i

na području Tuzlanskog kantona pospješile su nastanak većeg broja požara.

Iako je zabilježeno više stotina požara na sreću nije bilo vanrednog stanja i štetnih posljedica ogromnih razmjera.

Registrirano je i nekoliko desetina šumskih požara.

U okviru aktivnosti koju je, zbog pojačane ugroženosti od požara na području Federacije BiH, vodila FUCZ u okviru KUCZ su prikupljeni podaci sa terena i dostavljeni u FUCZ.

Na sjednici KŠCZ koja je održana 25.07.2007. godine razmatran je

IZVJEŠTAJ

o organizovanosti provođenja preventivne zaštite od požara u toku 2007. godine, na području Tuzlanskog kantona

Banovići

Na području općine Banovići formirana je Općinska vatrogasna jedinica (OVJ) sa ukupno 16 zaposlenih od čega je samo 11 vatrogasaca, čiji rad je organiziran tako da rade po trojica vatrogasaca u jednoj smjeni.

U okviru RMU Banovici formirana je Četa za spasavanje koja, kad god se dese požari većih razmjera intervenira zajedno sa pripadnicima OVJ.

Što se tiče preventivnog djelovanja, Općinska služba civilne zaštite općine Banovići je u nekoliko

navrata putem lokalnih medija plasirala obavijesti sa preventivnim mjerama i načinom postupanja kod izbijanja požara.

Svim pravnim subjektima su odaslane obavijesti o zakonskoj obavezi organiziranja protupožarne zaštite. Pojedina preduzeca su uradila svoje planove zaštite od požara i iste dostavila Općinskoj službi civilne zaštite Banovići.

Sto se tiče problema koji su evidentirani u provođenju rješenja zaštite od požara na prvom mjestu treba napomenuti zastarjela materijalno-tehnička sredstva sa kojima raspolaže OVJ. Pojedina vozila su starosti i preko trideset godina. Prisutan je i nedostatak pojedinih materijalno-tehničkih sredstava, (naprtnjače, hidrantska crijeva i druga materijalno-tehnička sredstva). Također, problem predstavlja i nedovoljan broj vatrogasaca u OVJ.

Kada je u pitanju zaštita od požara u privatnim stambenim objektima i zgradama evidentan je nedostatak protupožarnih aparata i hidrantskih crijeva.

Čelić

OŠCZ Čelić održao je sjednicu na kojoj je razmotrena Naredba FŠCZ, Sarajevo i u vezi sa tim donio slijedeće zaključke:

- Nadležna općinska služba za civilnu zaštitu treba, u saradnji sa drugim nadležnim općinskim organima uprave i drugim institucijama da uradi, u što kraćem vremenskom roku, Općinski plan zaštite od požara, u kome treba navesti sve potrebne radnje i

postupke u vezi neposrednog provođenja mjera i aktivnosti koje se odnose na zaštitu od požara.

- U što kraćem vremenskom roku treba staviti u funkciju Općinski operativni centar civilne zaštite i opremiti ga neophodnim MTS-om, u skladu sa mogućnostima općine.

- Organizovati osmatranje područja općine, sa aspekta zaštite od požara, putem povjerenika u MZ.

- Upozoriti JP "Šume TK", Radna jedinica Čelić, Vatrogasno društvo Čelić, Policijsku stanicu Čelić, JKP „Čistoća“ Čelić, na njihove zakonske obaveze spriječavanja nastanka požara: pojačati čuvanje šuma od požara putem čuvara šuma i osmatrača požara na osmatračkim mjestima, očistiti i održavati prohodnost šumskih puteva radi omogućavanja prilaza vatrogasnim vozilima, označiti najugroženije šumske lokacije sa znacima upozorenja o zabrani loženja vatre i odlaganja smeća i slično. Neophodno je uvesti dežurstvo u Vatrogasnom društvu Čelić za vrijeme trajanja ekstremno visokih temperatura vazduha, provjeriti ispravnost hidrantske mreže i obezbijediti prilaz istoj.

- Putem lokalnog radija emitovati upozorenje o obavezi građana i pravnih subjekata o potrebi provođenja svih neophodnih preventivnih mjera zaštite od požara, a posebno o zabrani paljenja vatre na otvorenom. Navesti i zakonske sankcije za subjekte koji izazovu požar namjerno ili u slučaju krajnje nepažnje.

Doboj Istok

Postupajući po naredbi FŠCZ OSCZ Doboj Istok poduzela je niz aktivnosti na preduzimanju preventivnih mjera u oblasti protupožarne zaštite u cilju poboljšanja stanja u ovoj oblasti.

Održana je sjednica OŠCZ na kojoj je ocijenjeno da je stanje u ovoj oblasti, kada je u pitanju broj požara u ovom periodu, zadovoljavajuće.

Kao prioritetan zadatak postavljen je izrada i usvajanje Općinskog plana zaštite od požara kao i donošenje Odluke o organizaciji protupožarne zaštite na području općine.

Na terenu će se pojačati sve predviđene preventivne i operativne mjere od strane svih subjekata

čija je to zakonska obaveza (OSCZ; MUP, šumska preduzeća, Vijeća mjesnih zajednica i građani).

Općina u svom budžetu nije predvidjela sredstva za protupožarnu zaštitu.

OSCZ će se angažovati na animiranju i obavljanju građana i drugih odgovornih subjekata, praktično sredstava javnog informisanja i na drugi pogodan način, o potrebi preduzimanja svih neophodnih preventivnih mjera u cilju spriječavanja nastanka opasnosti koje mogu izazvati požar.

Na području općine ne postoji nikakav organizovani oblik protivpožarne zaštite i gašenja požara. Ove poslove obavlja, u skladu sa odgovarajućim potpisanim ugovorom, profesionalna vatrogasna jedinica općine Gračanica.

Pored navedenih problema ozbiljni problemi su: loše vodostndijevanje u nekim mjesnim zajednicama, nedostatak priručnih sredstava za početno gašenje požara, nedovoljan broj protupožarnih aparata u stambenim, poslovnim i drugim objektima i loša mreža šumskih puteva za pristup vatrogasnih vozila.

Poseban problem predstavlja činjenica da su šumski kompleksi koji se nalaze u zapadnom dijelu općine, u područjima bivših zona borbenog razdvajanja, kontaminirana NUS-om i MES-om, tako da je gašenje šumskih požara u tim zonama jako otežano.

Gračanica

Teritorijalna vatrogasna brigada (TVB) u Gračanici organizaciono se nalazi u OSCZ.

Zbog povećanog obima korištenja vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara dolazi do bržeg habanja navedenih sredstava te je OSCZ, uz suglasnost općinskog načelnika, pokrenula proceduru za nabavku određenih količina neophodne vatrogasne opreme, rezervnih dijelova za servisiranje protupožarnih aparata kao i nabavku sredstava za gašenje požara. Također, će se izvršiti popravka i ugradnja rezervoara za pjenilo sa sistemom od 8000 l vode što će, i pored starosti vozila, povećati efikasnost protivpožarnih intervencija

TVB Gračanica obavlja, na osnovu odgovarajućih ugovora, poslove protivpožarne zaštite i gašenja požara i za potrebe općina Doboj Istog i Petrovo u RS.

OSCZ u periodima koji su rizični po izbijanje požara kontinuirano upućuje, preko lokalnog radija, apele stanovništvu i pravnim subjektima o potrebi preduzimanja svih neophodnih preventivnih mjera protivpožarne zaštite.

U toku je procedura usvajanja Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća od strane nadležnih općinskih organa.

OSCZ Gračanica apeluje na KUCZ i FUCZ da finansijski pomognu kod kupovine jednog vatrogas-

nog vozila, za potrebe TVB, za kojim se osjeća velika potreba imajući u vidu područje na kome ova TVB djeluje i broj požara u čijem gašenju učestvuje u toku godine.

Gradačac

U vezi sa Naredbom FŠCZ OSCZ Gradačac je preduzela slijedeće preventivne mjere u vezi protupožarne zaštite:

- Preko Radio Gradačca redovno se upućuju apeli stanovništvu i pravnim subjektima o potrebi preduzimanja svih preventivnih mjera protupožarne zaštite (paljenje vatre na otvorenom i drugo) kao i o postupcima koje treba preduzeti u slučaju izbijanja požara, Objavljuju se, također, i brojevi telefona Vatrogasne jedinice, Operativnog centra OSCZ i PU Gradačac.

- OSCZ redovno ostvaruje kontakt sa mjesnim zajednicama u vezi preduzimanja neophodnih preventivnih mjera protupožarne zaštite.

U završnoj fazi su aktivnosti na donošenju općinskog Plana zaštite od požara.

Kalesija

U vezi sa Naredbom FŠCZ OŠCZ-Kalesija je održao sjednicu na kojoj su doneseni slijedeći zaključci:

- Na lokalnoj radio stanici „Feral“ organizovat će se kontakt emisije na temu "Preduzimanje preventivnih mjera protupožarne zaštite", u kojoj će učestvovati članovi OŠCZ zaduženi za problematiku protupožarne zaštite u općini Kalesija.

- Realizovati Odluku općinskog načelnika o zabrani loženja vatre u šumskim i poljoprivrednim kompleksima, uz asistenciju Policijske uprave Kalesija i drugih nadležnih pravnih subjekata.

- Saopćenjima za javnost, preko lokalnih sredstava informisanja, obavještavati stanovništvo o provođenju odgovarajućih preventivnih i operativnih mjera protupožarne zaštite.

- Skrenuti pažnju pravnim i fizičkim licima o njihovoj obavezi preduzimanja odgovarajućih mjera protupožarne zaštite.

- Sa pripadnicima Teritorijalne vatrogasne jedinice (TVJ) Kalesija, koji su locirani u vatrogasnom domu u Kalesiji, vrši se kontinuirana obuka radi podizanja obučenosti na veći nivo, a također se vrši kontrola i provjera ispravnosti vatrogasnih vozila i druge opreme radi potpune spremnosti za gašenje požara.

Kladanj

Protupožarna zaštita na području općine Kladanj organizovana je na način da je formirano Vatrogasno društvo u kome je stalno zaposleno 5 vatrogasaca, a također se po potrebi angažuje 6 vatrogasaca volontera.

Vatrogasno društvo raspolaže sa 3 vatrogasna vozila koja su zastarjela. Jedno vozilo je neispravno a jedno nije registrovano. a odgovarajuća oprema za gašenje požara, koja je zastarjela i dotrajala te bi je trebalo uz pomoć, osim općine, pomoći i od strane KUCZ i FUCZ:

Planirano je da se u što kraćem vremenskom roku izvrši reorganizacija Vatrogasnog društva u smislu radno-pravnog statusa, načina finansiranja, nabavke neophodne opreme, kao i boljeg povezivanja sa privrednim društvima i drugim pravnim subjektima na području općine.

Privredna društva koja se bave raznim vidovima proizvodnje na razne načine su organizovali protupožarnu zaštitu. Raspolažu sa hidrantskom mrežom, vatrogasnim aparatima i drugom opremom, ali ni jedno privredno društvo nema potpisan ugovor sa Vatrogasnim društvom.

Preduzeće koje gazduje šumama na području općine Kladanj je veoma dobro organizovano, raspolaže sa odgovarajućom opremom, ima dovoljan broj ljudstva na terenu, posmatrača-dojavljiivača požara i raspolaže sa odgovarajućim sistemom veza za dojavu požara.

Lukavac

Provođenje preventivnih mjera zaštite od požara na području općine Lukavac provodi se u skladu sa Planom zaštite od požara koji je donesen 1978 godine.

U postupku su aktivnosti na donošenju novog Plana zaštite od požara jer je znatno promijenjena slika požarnog opterećenja.

Poduzete su slijedeće preventivne mjere zaštite od požara:

- kontrola poštovanja propisa zaštite od požara prilikom planiranja i izgradnje objekata i naselja (odgovarajući odabir građevinskog materijala, izgradnja putnih komunikacija, izgradnja i pravilan raspored hidrantske mreže),

- obezbjedenje vode za gašenje požara (vodo-

Prirodne nesreće

vodna mreža, bunari, bazeni i dr.),

- obavezna nabavka i servisiranje PP aparata,
- redovna obuka uposlenika i građana za gašenje početnih požara,

- kontrola pravilnog skladištenje. transporta i upotrebe zapaljivih materijala,

- nabavka priručnog alata za početno gašenje požara, i

- osposobljavanje i opremanje vatrogasnih jedinica za brzu intervenciju.

Od preventivnih mjera zaštite od požara na otvorenom prostoru vrši se kontrola slijedećeg:

- izgradnja osmatračnica,

- rasijecanje i uređenje šumskih kompleksa,

- izrada i održavanje šumskih puteva,

- razrada i osposobljavanje sistema dojavljiva-

nja,

- postavljanje oznaka o zabrani upotrebe vatre na rizičnim prostorima i redovno obavještanje i upozoravanje građana, putem sredstava javnog informisanja i plakata, o opasnostima od požara i njihovim obavezama u takvim situacijama,

Naprijed navedene preventivne mjere provodi: Općinska služba za urbanizam, stambeno-komunalne, geodetske i imovinsko pravne poslove, Vodovod i kanalizacija, TVJ Lukavac, preduzeća i druga pravna lica koja u procesu proizvodnje koriste opasne materije, Općina Lukavac, OSCZ i vlasnici objekata.

Navedene preventivne mjere zaštite od požara na otvorenom prostoru provode, također i slijedeći subjekti: JP "Šumarija", vlasnici šuma, inspektori zaštite od požara MUP-a TK, TVJ Lukavac, Policijska stanica, Općinske službe uprave, OSCZ i građani.

Sa aspekta požarne ugroženosti područje općine karakteriše postojanje velikih šumskih kompleksa, velikih površina pod usjevima, kao i razvijena i raznovrsna industrijska i zanatska djelatnost, te povećana gustina naseljenosti u centralnom području općine.

Šumski kompleksi, koji zahvataju 37% površine

općine ili 125,5 km² su osjetljivi na požare jer se koriste i kao mjesta za odmor odnosno kao izletišta, a požarnoj osjetljivosti doprinose i visoke temperature zraka koje vladaju u ljetnim mjesecima.

Neadekvatno održavanje šumskog fonda u državnom i u privatnom sektoru, kao i pojava divljih deponija otpadnog materijala usložnjava požarno opterećenje.

Ako razmatramo ugroženost teritorije općine sa pomenutih aspekata onda je možemo, prema stepenu požarne ugroženosti i povredivosti, podijeliti u tri zone:

- prvu, najugroženiju zonu, čini gradsko jezgro sa prigradskim naseljima, objekti Koksno-hemijskog kombinata, Fabrike sode Lukavac, Fabrike cementa Lukavac i brana "Modrac" sa cjelokupnom infrastrukturom centralnog dijela općine.

- drugu, ugroženu zonu, čine mjesne zajednice Bistarac Donji, Bistarac Gornji, Bokaviči, Tabaci, Puračić, Devetak i Dobošnica Donja sa infrastrukturom,

- treću, neznatno ugroženu zonu, čine ostala udaljenija brdska naselja: Kruševica, Dobošnica Gornja, Gnojnica i Berkovica, kao i mjesne zajednice na lijevoj obali Spreče, koje gravitiraju planini Ozren .

Kada je u pitanju hidrantska mreža, treba istaći da je stanje nezadovoljavajuće.

Stanje vanjske hidrantske mreže:

- u funkciji je osam podzemnih i deset nadzemnih hidranata koji su izgrađeni u skorije vrijeme porred većih trgovačkih centara.

Stanje unutrašnje hidrantske mreže:

- u stambenim zgradama, je vrlo loše, zbog devastiranosti i nebrige o istoj a njena upotrebljivost je ispod 30%.

Navedeno stanje se odnosi samo na urbani dio MZ-e Lukavac Grad, dok u ostalim mjesnim zajednicama ne postoji nikakva hidrantska mreža (osim u većim školama u Dobošnici, Puračiću i Turiji).

Problemi u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara su:

- neprimjenjivanje postojećih zakonskih propisa u segmentima preventivne zaštite od strane kako organa za upravu, tako i privrednih subjekata i samih građana.

- neprimjenjivanje sankcionih mjera od strane inspekcijskih organa

Sapna

Na području općine Sapna ne postoji nikakav organizovani oblik protivpožarne zaštite, tako da se u slučaju izbijanja požara koriste usluge Vatrogasnih jedinica susjednih općina.

Požari se najčešće pojavljuju u povratničkim

naseljima. Rastošnica i Skakovica, a uzroci izbijanja požara su paljenje korova prilikom proljetnih poljoprivrednih radova, kao posljedica nepažnje mještana. U dosadašnjem periodu istražni organi nisu uspjeli da otkriju niti jednog počinioca koji je nepažnjom ili namjerno izazvao požar.

Od ukupne površine općine Sapna (122 km²) pod šumama se nalazi oko 60 % površine općine.

Zbog vrlo nepovoljne konfiguracije terena i neizgrađenih šumskih puteva prilaz šumama, u slučaju požara je nepristupačan za korištenje vatrogasnih vozila, nego se za gašenje šumskih požara koriste raspoloživa priručna sredstva sa kojima raspolažu mjesne zajednice i preduzeća koja gazduju šumama.

Dodatni problem kod šumskih požara predstavljaju tereni koji su kontaminirani NUS-om i MES-om jer u tom slučaju nije moguće gašenje požara.

U centralnom dijelu općine ugrađena je hidrantska mreža, kao i u MZ Vitinica.

U svim poslovnim objektima na području općine ugrađena je hidrantska mreža za punjenje cisterni, a također, u istim postoje i aparati za gašenje početnih požara.

Srebrenik

Kategorija domaćinstava i njihova gazdinstva je najugroženija i najčešće na tim objektima dolazi do požara, te je stanje tu najkritičnije i na niskom nivou zaštite. Činjenice koje ukazuju na loše stanje protivpožarne zaštite kod fizičkih lica su sljedeće:

- Gotovo ni jedno domaćinstvo (uključujući i ona u stanovima) nema niti jedan potupožarni aparat

- Gotovo niti jedno putničko motorno vozilo nema aparat za gašenje početnih požara.

- Veliki procenat individualnih stambenih objekata je građen mimo projektne dokumentacije.

- Neobučenost građana za gašenje početnih požara je velika.

- Elektro instalacije koje se koriste kod starijih domaćinstava nikada nisu prekontrolisane a masovna je pojava da se potrebni elektro-instalacioni materijal koji se ugrađuje u novije objekte kupuje na tržnici "Arizona" koji je nekvalitetan i van svih standarda;

- Veoma je mali broj domaćinstava osigurao imovinu od požara, što kod nastanka šteta stvara društveni problem. I ovdje je najčešći razlog nerazumijevanje za tu oblast i loša finasijska situacija građana;

- Dimovodne cijevi (dimnjaci) se ne čiste redovno, a morali bi se čistiti najmanje dva puta u toku godine

- Sva domaćinstva u slučaju nastanka požara koriste kante za vodu ili gumena crijeva za vodu iz postojeće vodovodne mreže ili koriste vodu iz bunara. Praksa je pokazala da se tako ne može ugasiti niti jedan razvijeni požar.

Vatrogasna jedinica, tokom svojih dosadašnjih obilazaka stambenih zgrada i domaćinstava nije pro našla niti jedan aparat za početno gašenje požara a također, su i svi hidrantski ormarići nekompletni - bez vatrogasnih crijeva i mlaznica.

Analizirajući navedene činjenice, da se zaključiti da se domaćinstva mogu, u slučaju požara, osloniti jedino na intervenciju Vatrogasne jedinice Srebrenik, što je do sada i bio slučaj.

Prema raspoloživim podacima OSCZ i Vatrogasnog društva Srebrenik stanje na terenu u vezi provođenja preventivnih mjera protupožarne zaštite kod pravnih subjekata je sljedeće:

- Hidrantska mreža, kod pravnih subjekata koji je imaju. je nekompletna. Oko 1/3 pravnih subjekata nema nadzemne hidrantske izvode, isti nisu obilježeni, a oni koji su u hidrantskim ormarićima nisu u potpunom stanju (nedostaju crijeva, a postojeća su dotrajala). Također, nedostaju mlaznice i slično.

- Veoma mali broj pravnih subjekata je osigurao svoju imovinu od požara. Najvjerovatniji uzrok tome je teška finasijska situacija u preduzećima.

- Najveći broj pravnih subjekata posjeduje potrebnu propisanu dokumentaciju u svom preduzeću koja tretira. ovu oblast. Medutim, čest je slučaj da je ono šta su oni sami propisali u koliziji sa stvarnim stanjem. Najčešće obrazloženje je finasijske prirode.

- Požarni aparati kod pravnih subjekata se, najvećim dijelom, redovno kontrolišu i servisiraju. Čest je slučaj da isti ipak, kada se trebaju koristiti, nisu funkcionalni. Kapacitet i broj potupožarnih aparata ne odgovara stvarnim potrebama korisnika. U ovoj oblasti je najbolje stanje kod pravnih subjekata koji se bave transportom i distribucijom nafte i naftnih derivata.

- Niti jedno pravno lice nema organizovanu poduzetnu Vatrogasnu jedinicu niti ima ugovor o gašenju požara sa Vatrogasnim društvom.

Gradska hidrantska mreža je zapuštena i najveći broj (od ukupno 11) hidrantskih izlaza je zatrpan, neispravan, neobilježen ili je na drugi način van upotrebe. Djelomično su u funkciji hidrantski izlazi kod komunalnog preduzeća i kod Vatrogasnog doma. U Mjesnim zajednicama, van grada, nema niti jednog vanjskog hidrantskog mjesta.

Iako je pokretana inicijativa, pa i od strane Općinskog vijeća, u posljednje vrijeme nije vršena popravka i osavremenjavanje hidrantske mreže. Vatrogasna jedinica je zbog toga prinuđena da se po vodu vraća, bez obzira na kojem dijelu općine interveniše, u centar grada, na punjenje cisterne vodom zbog čega se pruža mogućnost ponovnog razbuktavanja požara.

Unutrašnja hidrantska mreža postoji u gotovo svim zgradama, all hidrantski ormarići su nekomplet-

ni, zbog čega i ova mreža ne ispunjava svoju namjenu.

Stanje opremljenosti i popunjenosti Vatrogasne jedinice u Vatrogasnom društvu Srebrenik.

Sve aktivnosti vezane za represivnu zaštitu od požara na području općine Srebrenik obavlja Vatrogasna jedinica Srebrenik koja je obrazovana u sastavu Vatrogasnog društva Srebrenik. Osnovna djelatnost Vatrogasne jedinice je spašavanje ljudi i imovine ugrožene prirodnim i drugim nesrećama.

Vatrogasno društvo Srebrenik postoji od 1968. godine. Od kapitalnih sredstava, 1971. godine kupljeno je prateće vozilo kapaciteta cca 3.000 litara i kamion sa vodenim topom, a 1981. godine kamion sa vodenim topom, kapaciteta cca 8000 litara, te izgrađena garaža za smještaj vozila i opreme. Za prijeratni stupanj razvoja općine, te dobrovoljnost u radu vatrogasaca, to je bilo dovoljno, iako se nikada nije pristupilo niti djelimičnoj profesionalizaciji.

Vatrogasno društvo se danas 100 % finansira iz budžeta općine u kojem je za 2007. godinu planirano izdvojiti 30.000 KM za rad i 15.000 KM za nabavku opreme.

Oprema, kao što su crijeva i mlaznice su zadržane zahvaljujući pomoći koju pruža općina. Trenutno je za gašenje požara na raspolaganju slijedeća oprema: Cisterna sa vodenim topom cca 8.000 litara stara 33 godine, prateće vatrogasno vozilo cca 3.000 litara staro 23 godine i ljestve nastavljace dužine 18 metara (za čije rukovanje treba 6 vatrogasaca)

Vatrogasna vozila su djelimično ispravna, te se pouzdanost istih na intervenciji ne može u potpunosti garantovati.

Vatrogasna jedinica je sastavljena od vatrogasaca na dobrovoljnoj osnovi kojima se isplaćuje naknada u visini od 30 KM za svaki izlazak na intervenciju. Ni jedan, vatrogasac nije osiguran od nesretnog slučaja (a morao bi po Zakonu biti) dok je propisana zaštitna oprema na nivou improvizacije (platneni kombinezon i gumene čizme).

Trenutno nema izgrađenog sistema dežurstva

po principu "non-stop". Dojave požara prima dežurna služba MUP-a koja obavještava komandira Vatrogasne jedinice, a komandir poziva od kuća vatrogasce koji dolaze u jedinicu. Vatrogasna jedinica nema razvijen unutrašnji sistem veze.

Gašenje požara se uglavnom vrši sa vodom što za posledicu ima dodatne štete na objektima koji su zahvaćeni požarima, sto je posljedica nedostatka praha i pjene za gašenje požara.

Mjere koje se preduzimaju na području općine

Zaključno sa 01..07.2007 godine završen je projekat opremanja vatrogasno-tehničkog vozila za brze intervencije. Naime. općina je u protekle dvije godine iz svojih sredstava obezbijedila kupovinu novog vozila „Kombi Citroen” i izvršila nabavku i ugradnju specijalne vatrogasne opreme i sredstava za to vozilo. Cijena ukupne investicije iznosi cca 100.000 KM.

Vrlo brzo će se ovo vozilo staviti u kompletnu funkciju i bit će veoma značajno za provođenje represivne zaštite od požara.

Općina, također, veoma ozbiljno razmatra mogućnost pristupanju obrazovanja profesionalne vatrogasne jedinice pri OSCZ, sa najmanje 13 pripadnika, a sve u cilju podizanja represivne zaštite od požara na viši nivo u skladu sa potrebama i zahtjevima građana.

Teočak

U općini Teočak na postoji nikakav organizovani oblik za gašenje požara. U slučaju manjih požara organizuje se stanovništvo u Mjesnim zajednicama za gašenje požara, a u slučaju većih požara angažuju se Vatrogasne jedinice susjednih općina.

OSCZ je u saradnji sa drugim nadležnim općinskim subjektima preduzela slijedeće preventivne mjere u vezi protupžarne zaštite:

- Pismeno su obaviješteni svi povjerenici u MZ o potrebi redovnog nadgledanja šumskih područja i upozoravanja stanovništva o potrebi maksimalne pažnje prilikom spaljivanja korova krčevina i drugog otpadnog materijala u toku pripreme zemljišta za poljoprivredne radove.

- Pismeno su obaviješteni nadležni subjekti u preduzećima koja gazduju šumama o potrebi redovnog obilaska šumskih površina i primjeni svih preventivnih mjera koje su predviđene planom protupžarne zaštite, kao i da redovno obavještavaju nadležne subjekte o stanju u šumskim gazdinstvima.

- Predstavnici OSCZ Teočak redovno vrše obilazak posebne najugroženijih područja za izbijanje požara i upozoravaju stanovništvo o maksimalnoj pažnji prilikom čišćenja poljoprivrednog zemljišta i spaljivanja korova i da odmah organizuju akcija i koriste sredstva za početno gašenje požara.

- Također su upućeni pismeni dopisi svim

pravnim subjektima o potrebi kontrole ispravnosti električnih i plinskih instalacija i uređaja.

Tuzla

U vezi Naredbe FUCZ o potrebi preduzimanja preventivnih mjera protupožarne zaštite OSCZ Tuzla je uputila odgovarajući dopis, sa priloženim aktima koji su dobiveni od FUCZ, slijedećim subjektima:

- Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK.
- Ministarstvo unutrašnjih poslova TK.
- Profesionalna vatrogasna brigada Tula.
- Služba za inspeksijske poslove općine Tuzla.

U dopisu OSCZ Tuzla navedenim subjektima je naglašeno da je neophodno da, u okviru svoje nadležnosti, a u skladu sa propisima, osiguraju provođenje Naredbe FUCZ i konkretizuju sve neophodne preventivne mjere u cilju sprječavanja nastanka požara kao i da sankcionišu sve one koji su izazvali požar krajnjom nepažnjom ili namjerno.

Živinice

Na području općine ne postoji organizovani oblik (Vatrogasna jedinica ili Vatrogasno društvo) za gašenje požara.

OSCZ je, u skladu sa Naredbom FUCZ uputila dopis lokalnim sredstvima informisanja koji se svakodnevno emituje, u kome se navode zakonske obaveze svih pravnih subjekata i stanovništava o potrebi preduzimanja svih neophodnih preventivnih mjera u cilju sprječavanja nastanka požara i preduzimanja operativnih mjera kroz angažovanje u gašenju požara.

U proteklom periodu 2007. godine, na području općine registrovano je 7 požara, koji su uspješno ugašeni a pričinjena je manja materijalna šteta.

Kantonalni štab civilne zaštite je donio i odgovarajući

ZAKLJUČAK

"Zadužuju se općinski načelnici, općina Tuzlanskog kantona, da u skladu sa zakonskim propisima urade ili inoviraju postojeće planove zaštite od požara na općini kao i osiguraju protivpožarnu zaštitu građana, njihove imovine i imovine općine".

Zaključak je zajedno sa Zaključcima Vlade Federacije BiH, koji su u međuvremenu doneseni, upućen svim općinskim načelnicima TK.

ZAKLJUČCI FEDERALNE VLADE

Federalna uprava civilne zaštite kao najodgovorniji subjekt za zaštitu i spašavanje je na osnovu prikupljenih informacija sa terena uradila odgovarajuću informaciju i dostavila je Vladi Federacije BiH na razmatranje.

INFORMACIJA

O POŽARIMA NA PODRUČJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Požari u Federaciji Bosne i Hercegovine u razdoblju od 16. 07. do 26. 07. 2007. godine (operativna situacija 11,00 sati 26.07.2007. godine)

Zbog izuzetno visokih temperatura koje su zahvatile područje Federacije BiH, došlo je do pojave velikog broja požara. Radi se uglavnom o požarima na otvorenom prostoru jačeg intenziteta, kojima su zahvaćene veće površine niskog rastinja i šuma. Naročito je ugroženo područje Hercegovačko-neretvanskog kantona, nešto manje ugrožena su područja Zapadno-hercegovačkog, Unsko-sanskog i Tuzlanskog kantona, a sporadičnim požarima ugroženo je područje, Zeničko-dobojskog kantona i Kantona 10, što se vidi iz **tabele** koja prikazuje aktuelna požarišta na području Federacije BiH, prema informacijama Federalnog operativnog centra civilne zaštite, za razdoblje od 16.07. do 25.07.2007.godine.

Broj evidentiranih požara, njihov intenzitet kao i vremenski uvjeti, manevarske karakteristike terena i mjestimično prisustvo minsko-eksplozivnih i drugih zaostalih ubojitih sredstava, u Hercegovačko-neretvanskom i drugim kantonima značajno otežava gašenje požara. Raspoložive snage u ljudstvu i minimalna materijalno-tehnička sredstva za gašenje požara na otvorenom prostoru umanjuju učinkovitost gašenja, a požarište se teško lokaliziraju i kontroliraju.

Usljed ovih uvjetovanosti dolazi do povećanog zamora ljudstva i tehnike što upozorava na pojačane mjere prevencije zbog otežanog operativnog djelovanja, i ukazuje na potrebu osiguravanja dodatnih uvjeta za gašenje požara, **pravnom prinudom sustava zaštite i spašavanja -proglašavanjem stanja prirodne nepogode i druge nesreće za područje cijeloga kantona ili više kantona.**

U postojećoj situaciji na području Hercegovačko-neretvanskog kantona nije moguće ostvariti zakonske postupke proglašenja stanja prirodne nepogode i druge nesreće, jer za to nisu ispunjeni administrativno pravni uvjeti koji su izvan ovlaštenja upravnih struktura sustava zaštite i spašavanja, u sferi politike (*nekonstituiranje Vlade, i kantonalnog stožera civilne zaštite, jer ga kantonalna vlada obrazuje svojim propisom*).

Zbog toga je sustav zaštite i spašavanja značajno reduciran u kapacitetu učinkovitog upravljanja akcijama zaštite i spašavanja i djelovanju na ublažavanje i saniranje posljedica prirodne nepogode i druge nesreće.

I pored toga, Kantonalna uprava civilne zaštite, općinske službe civilne zaštite, vatrogasne postroj-

Prirodne nesreće

KANTON	UKUPNO POŽARA	BROJ POŽARA U OBJEKTIMA	OTVORENI PROSTOR	OPOŽARENA POVRŠINA u ha	OPĆINE ZAHVAĆENE POŽARIMA	OPĆINE KOJE SU PROGLASILE STANJE PRIRODNE I DRUGE NEPOGODE	AKTIVNI POŽARI NA DAN 25/26.07.2007.
Unsko-sanski	49	2	47	28,1	Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Cazin. Velika Kladuša, Bihać, Sanski Most i Ključ.		
Posavski	-	-	-	-			
Tuzlanski	42	-	42	113,1	Tuzla, Lukavac, Živinice, Gradačac, Čelić		
Zeničko-dobojski	12	1	11	31,4	Maglaj, Zavidovići, Žepče, Olovo		- Požar u naselju Bijeje ploče na području općine Maglaj, - Požar u mjestu Ograjina na području općine Žepče,
Bosansko-podrinjski	3	-	3	33	Goražde		
Srednjobosanski	11	1	10	-	Kreševo, Novi Travnik, Travnik i Vitez		
Hercegovačko-neretvanski	103	-	103	2.502,5	Neum, Čitluk, Stolac, Čapljina i Mostar,	Čitluk, Neum i Stolac	- Požar na planini Zaba u općini Neum, - Požar na Buni - Grad Mostar, - Požar u naselju Dobro selo na području općine Čitluk. -na području općine Stolac aktivno 5 požarišta
Zapadno-hercegovački	32	-	32	144,5	Široki Brijeg, Ljubuški i Crude		- Požar u Gornjoj Vitini u općini Ljubuški,
Kanton Sarajevo	6	1	5	-	Ilidža i Vogošća		
Kanton 10	13	-	13	1	Tomislavgrad, Drvar i Livno, Bos. Grahovo		Požar na planini Triglav i u zahvatu magistralnog puta Livno - B. Grahovo u mjestima Sajkovići i Kazanci; dužina požara 5 km
UKUPNO	271	5	266	2.853,6	36	3	

be i dobrovoljna vatrogasna društva, u koordinaciji sa Federalnom upravom civilne zaštite i Ministarstvom sigurnosti BiH - Sektorom civilne zaštite i uz pomoć savjesnih građana, raspoloživim mogućnostima rješavaju probleme nastale situacije. Federalna uprava civilne zaštite inicirala je i mogućnost angažiranja Oružanih snaga BiH i pismenim putem od Ministarstva obrane BiH zatražila stupanj pripravnosti tih resursa za slučaj potrebe.

U ovom razdoblju, tijekom intervencija na

opožarenim površinama nije bilo težih povreda niti ljudskih gubitaka kod vatrogasaca niti kod mjesnog stanovništva.

U općinama **Čitluk, Neum i Stolac**, općinski načelnici, svojim odlukama proglasili su **stanje prirodne nepogode - požara**.

Na području općine Neum, dana, 25. 07. 2007. godine, požarišta su najvećim djelom lokalizirana i nad istima se vrši stalni nadzor od strane vatrogasaca i mjesnog stanovništva, radi pripravnosti za

pravodobno djelovanje na gašenju. Aktivno požarište još uvijek je na planini Žaba prema selu Gradac. Zbog nepristupačnosti terena vatrogascima je posao otežan. Za sada ne postoji veća opasnost za stanovništvo i kuće.

Na području općine Čapljina, dana, 25. 07. 2007.godine, požari u Doljanima, Grabovinama, Domanovićima i dva požara u naselju Bjelave su ugašeni.

U gašenju požara na području općina Neum i Čapljina bili su angažirani kanaderi iz Republike Hrvatske koji su ostvarili preko trideset naleta, a pomoć je stigla i u vatrogasnim vozilima i ljudstvu (ekipe vatrogasaca iz Orebića i Metkovića). Ova pomoć ostvarena je prema Standardnom operativnom postupku između Državne uprave za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske i Ministarstva sigurnosti BiH o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora.

Na području općine Stolac, dana, 25.07. 2007.godine, požar na potezu Orahovica, Žujina Gradina proširio se prema selima: Kruševo, Serovo, Bovan, Habatnice, Dolumi i prema kanjonu Bregavi. Gori trava i nisko rastinje i zasada ne prijete kućama. Istog dana u 04.15, izbio je požar na području Maslina iznad Gutinih kuća, gori trava i nisko rastinje, te na području Borojevica gdje gori borova šuma. Na sva tri požarišta vatrogasci su na terenu u operativnom dodiru s požarištima. **Na dan 26.07.2007. godine na području ove općine aktivno je pet požarišta ukupne površine od oko 500 ha na lokalitetima: Kruševo, Bovan, Orahovica, Habatnica i Bačnik koji ne prijete naseljenim mjestima i kućama ali se radi o nepristupačnom terenu.**

Prema informacijama Federalnog operativnog centra civilne zaštite, na dan 25.07.2007.godine, aktivni požari, pored navedenih u općini Neum, Čapljina i Stolac, su na području općine Čitluk u naselju Dobro Selo i na području Grada Mostara - požar na Buni. Isto tako u Zapadno-hercegovačkom kantonu, aktivan je požar u općini Ljubuški, naselje Gornja Vitina. U Zeničko-dobojskom kantonu aktivan je požar na području općine Maglaj, u naselju Bijele Ploče i na području općine Žepče, u naselju Ograjina gdje gori oko 30 hektara šume.

Na dan 26.07.2007. godine svi požari koji su evidentirani na dan 25.06.2007. godine svi su stavljeni pod kontrolu osim požarišta na planini Žaba na području općine Neum i pet novih požarišta na području općine Stolac.

Federalna uprava civilne zaštite ne raspolaže potpunim podacima o uzrocima ovih požara, iako postoje određene indicije o uzročnicima požara na otvorenom prostoru, koje se službeno provjeravaju. Po

općem utisku može se zaključiti da je uglavnom uzrok požara ljudski faktor zbog krajnje nepažnje. Preliminarni podaci o nastalim štetama na šumskim kulturama, voćnjacima, vinogradima, poljoprivrednim površinama, još uvijek nisu dostavljeni od strane kantona i općina koji trpe posljedice ugroza požarom.

II

2. Poduzete aktivnosti na provođenju prevencije u zaštiti od požara od strane Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog stožera civilne zaštite

Pritivpožarna zaštita i vatrogastvo kao integralni dio sustava zaštite i spašavanja, dio su razvojne orijentacije definirane u **Programu razvoja sistema zaštite i spašavanja u Federaciji BiH 2007-2011**, kojega je Vlada Federacije BiH usvojila 18. 09. 2007. godine i uputila na Parlament Federacije BiH 22.10. 2006. godine na razmatranje i usvajanje, što još uvijek nije završeno.

Analizirajući stanje šumskih i drugih požara na otvorenom prostoru u razdoblju 01.01.2007. do 17.04.2007. godine, Federalna uprava civilne zaštite došla je do pokazatelja da je, u tom razdoblju, evidentirano za 4 puta više požara otvorenog prostora u odnosu na isto razdoblje od 2006. godine. Upozorena tim činjenicama Federalna uprava civilne zaštite sačinila je **"Informaciju o stanju i problemima šumskih i drugih požara na području Federacije BiH"**, koja je bila predmet razmatranja na izvanrednoj sjednici Federalnog stožera civilne zaštite, održanoj 19.04.2007. godine u sjedištu Federalne uprave civilne zaštite.

Sukladno zaključcima iz navedene Informacije na istoj sjednici Federalni stožer civilne zaštite donio je **"Naredbu o organiziranju i provođenju preventivne zaštite od požara na području Federacije BiH"**, koja je zajedno sa Informacijom dostavljena svim kantonalnim i općinskim strukturama civilne zaštite na provođenje.

Temeljem točke 7. navedene Naredbe, Federalna uprava civilne zaštite, inicirala je:

- aktivnosti kod svih kantonalnih uprava civilne zaštite u vezi dostavljanja redovnih mjesečnih izvješća o organiziranosti provođenja preventivnih mjera zaštite od požara,

- sagledavanje problema koji postoje u provođenju zaštite i spašavanja od požara i mjerama koje se preduzimaju na upravnom i operativno-stručnom planu na području kantona od strane svih nositelja planiranja zaštite od požara.

Sušтина Naredbe Federalnog stožera civilne zaštite je u postizanju kapaciteta prevencije od požara i jačanju kontrole i motrenja područja i objekata osjetljivih na požar, gašenju početnih požara i sudjelova-

nju u akcijama gašenja većih požara na otvorenom prostoru. To se osobito odnosi na nositelje planiranja zaštite od požara u tijelima vlasti, javna poduzeća koja gazduju šumama, druge pravne osobe i same građane.

Realizirajući obveze iz navedene Naredbe, a na temelju dostavljenih izvješća kantonalnih uprava civilne zaštite o njenom provođenju, **Federalna uprava civilne zaštite** sačinila je „**Izvješće o stupnju implementacije zaključaka iz prethodne Informacije i navedene Naredbe**“.

To je Izvješće razmatrao Federalni stožer civilne zaštite na svojoj **14. redovitoj sjednici, održanoj dana, 17. 07. 2007.g.** i tom je prilikom, u cilju provođenja preventivnih mjera zaštite od požara, donio zaključke koji se odnose:

- na potrebu dodatne koordinacije, suradnje i ostvarivanja obaveza nositelja planiranja u zaštiti i spašavanju (tijela civilne zaštite, vatrogasne strukture/organizacije, policija, Oružane snage BiH, građani, zdravstvene i komunalne službe) u cilju sprječavanja posljedica koje sa sobom nose požari na otvorenom i drugim prostorima.

- Federalni stožer civilne zaštite je preporučio svim tijelima vlasti, javnim ustanovama i poduzećima, drugim pravnim osobama i građanima, animiranje i pridržavanje mjera prevencije od visokih temperatura zraka, a u slučaju potrebe, na temelju stručnih parametara nadležnih ministarstava i drugih tijela uprave, razviti i operativne mjere sustava zaštite i spašavanja u općini, kantonu i Federaciji BiH.

- Federalni stožer civilne zaštite, zadužio je Federalnu upravu civilne zaštite, da kontinuirano prati izvršavanje obaveza kantonalnih uprava i općinskih službi civilne zaštite iz navedene Naredbe, o čemu će blagovremeno obavještavati Federalni stožer civilne zaštite i po potrebi Vladu Federacije BiH.

III

3. Problemi u organizaciji i provođenju zaštite od požara i aktivnosti Federalne uprave civilne zaštite po ovom pitanju

Podaci o aktuelnim požarima prikazanim u tabeli, prvog poglavlja ove Informacije ukazuju na niz problema u oblasti protivpožarne zaštite na području Federacije BiH.

Problemi u operativnom smislu odnose se uglavnom na nedostatak opreme i materijalno-tehničkih sredstava za gašenje požara.

Vatrogasne strukture (profesionalne vatrogasne jedinice, dobrovoljna vatrogasna društva i dr.) u Federaciji BiH, ne raspolažu standardiziranim, adekvatnom i savremenom opremom i materijalno-tehničkim sredstvima za gašenje požara na otvorenom prostoru.

Postojeća oprema i materijalno-tehnička sredstva kojom su opremljene vatrogasne strukture koncentrirana je u većim gradovima koji su razvili profesionalne vatrogasne brigade (Sarajevo, Zenica, Tuzla), uglavnom dobijena iz donacija i nešto izravnom kupovinom putem natječaja. Ostali kantoni i općine uglavnom imaju zastarjelu opremu i sredstva, te ljudstvo koje nema nikako ili neadekvatno riješen radno-pravni status.

Isto tako, u većini općina zahvaćenih požarom podsustav zaštite i spašavanja od požara nije u funkciji, ne postoji operativno stručno tijelo koje osigurava koordinirano djelovanje, zapovijedanje i kontrolu svih subjekata u operacijama gašenja.

Pored navedenog, razlog ovakvog stanja je i nepostojanje federalnog zakona o zaštiti od požara iz čega proizilazi, neusuglašenost zakona i propisa koji se odnose na provođenje mjera zaštite od požara, u domenu prevencije i vođenju akcija gašenja požara.

Određena razina pravne uređenosti u ovoj oblasti postoji kod dijela kantona (kao što su kantonalni zakoni zaštite od požara i na njima doneseni provedbeni propisi, pravilnici, planovi i procjene od požara i tehnoloških eksplozija).

Na razini Federacije BiH kao i na državnoj razini, nije pravno sankcionirana ova problematika.

Takvo stanje onemogućava postizanje sustavnog odgovora na ove probleme, te je zbog nastajanja mogućih posljedica nedopustivo i **traži žurnu reviziju stanja i žurno pravno, organizacijsko i funkcionalno usklađivanje i sankcioniranje ove problematike u svim kantonima i Federaciji BiH.**

Informacija je razmatrana na sjednici Federalne Vlade održanoj 27.07.2007. godine.

Data je podrška FUCZ i doneseni sljedeći

ZAKLJUČCI

1. Usvaja se Informacija o požarima na području Federacije Bosne i Hercegovine sa prijedlogom zaključaka.

2. Informacija Federalne uprave civilne zaštite o stanju i problemima šumskih i drugih požara na području Federacije BiH", od 18. 04. 2007. godine, Naredba Federalnog štaba civilne zaštite o organiziranju i provođenju preventivne zaštite od požara na području Federacije BiH, od 19.04.2007. godine, kao i Izvještaj o stepenu implementacije zaključaka iz prethodne Informacije i navedene Naredbe od 17.07.2007. godine su usmjeravajući operativni dokumenti u funkciji ojačanja prevencije i postizanja pripravnosti i spremnosti za odgovor na prirodnu nepogodu i drugu nesreću - naročito zaštitu od požara.

3. Vlada Federacije BiH će u Parlamentu Federacije BiH inicirati što hitnije razmatranje i usvajanje Programa razvoja sistema zaštite i spašavanja 2007 -

2010 kako bi se u vezi toga moglo pristupiti rješavanju većine sistemskih i drugih razvojnih pitanja zaštite i spašavanja među kojima je i protivpožarna zaštita i vatrogastvo.

4. U cilju sprječavanja nastanka požara i efikasnom provođenju mjera i radnji da se nastali požar lokalizira i ugasi u što kraćem vremenskom roku, te spašavanju ljudi i materijalnih dobara od opasnosti od požara, potrebno je hitno pristupiti radu na donošenju federalnog zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, kojim treba kvalitetno, sistemski i institucionalno pozicionirati protivpožarnu zaštitu i vatrogastvo radi potpunog ostvarivanja sadržaja mjere zaštite od požara.

5. U cilju realizacije tačke 4., ovih zaključaka, na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, Vlada Federacije BiH će donijeti Rješenje o imenovanju radne grupe za izradu federalnog zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu na prvoj narednoj sjednici.

6. Radi prevazilaženja sadašnjih problema i slabosti u organizaciji i funkcioniranju sistema zaštite od požara, Vlada Federacije BiH upućuje na potrebu primjene odredbi Zakona o zaštiti od požara ("Službeni list SR BiH", br. 15/87, 37/88, 38/89, 19-/90 i 36/90 i Službeni list R BiH", br. 20/95) i podzakonskih propisa donešenih na osnovu zakona u skladu sa odredbom poglavlja IX. članak 5 (1) Ustava Federacije BiH.

7. Zadužuju se inspeksijski organi uprave ovlašteni za nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara da dosljedno provode odredbe Zakona o zaštiti od požara, Zakona o prijevozu opasnih materija, Zakona o prometu eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i plinova, Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Zakona o šumama, Zakona o zaštiti okoliša i drugih zakona i podzakonskih propisa kojima su propisane mjere zaštite od požara, te da zbog povrede odredbi istih, podnose zahtjeve za pokretanje prekršajnih postupaka i prekršajnih naloga za koje su zakonom ovlašteni, kako bi se omogućilo pravovremeno i dosljedno kažnjavanje pravnih i fizičkih lica koji ne provedu mjere zaštite od požara.

8. U cilju ostvarivanja spremnosti za suočavanje sa vanrednim situacijama ugroženosti požarom na svim nivoima vlasti (Federacija BiH, kanton, općina) ostvariti punu koordinaciju između upravnih i operativno stručnih organa civilne zaštite, vatrogastva, šumskih gazdinstava, policije, oružanih snaga BiH, zdravstvenih i komunalnih službi, građana i dr.

9. Za postizanje sistemskog odgovora na prirodne ili druge nesreće, potrebno je hitno formirati štabove civilne zaštite odnosno operativno-stručne organe za upravljanje akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, kao i svim drugim kantonima i općinama

gdje to nije urađeno.

10. Hitno pristupiti formiranju službi zaštite i spašavanja u kantonima i općinama, kao i formiranju jedinica civilne zaštite specijalističke namjene, radi postizanja spremnosti za adekvatan odgovor na požar u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i Pravilnikom o organizovanju službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada.

11. S obzirom da je evidentna potreba za formiranjem operativne jedinice prvog odgovora zaštite i spašavanja na prirodnu nepogodu i drugu nesreću na nivou Federacije BiH, zadužuje se Federalna uprava civilne zaštite da Vladi Federacije BiH dostavi na razmatranje prijedlog Uredbe o formiranju specijalizirane mješovite jedinice civilne zaštite za hitne intervencije.

12. U cilju izgradnje jedinstvene komunikacijsko informacijske podrške upravljanju akcijama zaštite i spašavanja Federacija BiH, kantoni i općine trebaju osigurati uvjete da operativni centri civilne zaštite mogu vršiti funkcije prijema i slanja svih informacija o prirodnim i drugim nesrećama, izazvanim posljedicama, gubitcima i štetama, kao i prijenos naredbi, mjera i aktivnosti stožera civilne zaštite, u kojem pravcu integrirati kapacitete i mogućnosti svih imatelja funkcionalnih sustava veza u skladu sa člankom 157. Zakona o zaštiti i spašavanju.

13. Zadužuje se Federalna uprava civilne zaštite da putem Ministarstva sigurnosti BiH inicira aktivnosti prema Ministarstvu odbrane BiH, u vezi donošenja dokumenta kojim će se utvrditi procedure za sudjelovanje Oružanih snaga BiH u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, u skladu sa odredbom člana 13. Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine.

14. Federalna uprava civilne zaštite u saradnji s Uredom za informiranje Vlade Federacije realizirat će provedbu informativno-promidžbenih aktivnosti u cilju podizanja nivoa protivpožarne kulture i upoznavanja građana sa opasnostima od nastanka požara i posljedicama koje požari izazivaju (objavljivanjem sadržaja vezanih za zaštitu od požara, kroz emisije televizijskih i radio postaja, članaka u novinama itd.) na svim nivoima vlasti (Federacija BiH, kanton, općina)

15. Zaključke dostaviti svim vladama kantona i svim općinskim načelnicima od kojih se traži da na svom području cjelovito sagledaju stanje ostvarivanja sadržaja preventivnih i operativnih mjera zaštite od požara, te sačine informaciju o posljedicama izazvanih požarom po ljude, životinje i štetama izazvanih na materijalnim dobrima sa konkretnim zadaćama i aktivnostima upravne i operativno-stručne konsolidacije zaštite od požara na području kantona odnosno općina.

Zaključci su proslijeđeni KUCZ a preko njih i općinskim službama civilne zaštite Federacije BiH.

Posljedica navedenih aktivnosti i kišnih padavina bilo je smirivanje požara na području Federacije BiH.

Dugoročni efekti treba tek da se vide.

ZAKON O ZAŠTITI POŽARA I VATROGASTVU

Istovremena pojava većeg broja požara i iskazane slabosti u gašenju istih doveli su i do nepotrebne polemike po pitanjima odgovornosti i nadležnosti.

Čak je i premijer susjedne države u koju je prešao požar iz naše države dao sebi za pravo da bude uvučen u nepotrebnu polemiku.

Ono što posebno nije dobro jeste reakcija nekih ljudi iz Vatrogasnog saveza Federacije BiH i prebacivanje odgovornosti na civilnu zaštitu odnosno na priznavanje civilne zaštite kao subjekta kojem je zakonom povjerena protivpožarna zaštita u nadležnost.

Poznato je da protivpožarna zaštita nije zakonski kvalitetno uređena.

Osim navedenog dijela utvrđenog Zakonom o zaštiti i spašavanju nema zakonskih okvira koji uređuju tu oblast.

Novi ustavno-pravni ustroj Bosne i Hercegovine nije do kraja riješio pitanje nadležnosti.

Na razini države nema urađenog Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu. Istina postoji Zakon o zaštiti od požara Socijalističke republike Bosne i Hercegovine koji je objektivno deplasiran. Neki kantoni su donijeli svoje Zakone o zaštiti od požara ali nisu Zakone o vatrogastvu što ne omogućava izgradnju i funkcioniranje sistema.

Neriješen status vatrogasnih jedinica, dobrovoljnih vatrogasnih društava pa i profesionalnih vatrogasnih brigada i teret nasljeđa stare opreme i kadrova ne omogućavaju kvalitetan i učinkovit odgovor kod svih većih požara.

Navedenom polemikom kojom je Vatrogasni savez doveo u pitanje ingerencije civilne zaštite i pokušao prebaciti odgovornost za posljedice i kvalitet

odgovora na požare na civilnu zaštitu, ne koristi niti jednim ni drugima.

Zbog svega toga FUCZ je predložila a Vlada Federacije BiH prihvatila i formirala radnu grupu koja treba da uradi radnu verziju Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu.

Radna grupa je formirana i u nju su imenovani najodgovorniji predstavnici iz FUCZ, ministarstva Vlade Federacije BiH i nadležna institucija.

Nadamo se da će taj posao kratko trajati i da će naša država, kao države u našem okruženju, dobiti zakon koji će omogućiti unapređenje protivpožarne zaštite i sistema zaštite i spašavanja u cjelini.

PREPORUKE FUCZ

Kao posljedica svih događaja FUCZ je pripremila i kantonalnim upravama a preko njih i općinskim službama civilne zaštite, dostavila

KONTINUITET UPRAVNIH I OPERATIVNIH STRUČNIH AKTIVNOSTI

U cilju što boljeg razumijevanja aktualne situacije u vezi s požarima na otvorenom prostoru i što učinkovitijeg ostvarivanja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, primjereno aktualnoj situaciji izrazitih opasnosti od požara i uveliko stvorenih posljedica od požara na otvorenom prostoru u Federaciji BiH, dostavljamo vam preliminarno stajalište Federalne uprave civilne zaštite koje ima za cilj upravnu i operativno stručnu konsolidaciju svih nositelja planiranja zaštite i spašavanja radi postizanja učinkovitog odgovora na izazove prirodnih nepogoda i drugih nesreća, na svim razinama vlasti u Federaciji BiH.

1. Aktualni trenutak ukupne sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini, opterećen je pored ostalog, velikim požarima na otvorenom prostoru - uglavnom namjerno izazvanim od strane ljudskog faktora. Može se s pravom zaključiti, kako je sigurnosna situacija značajno pogoršana, a pravni, operativno-stručni, ljudski i materijalno-tehnički kapaciteti sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara nedovoljno razvijeni, dezintegrirani, nespremni i nepripravni za odgovor na društvena i sigurnosna opterećenja izazvana fenomenom požara na otvorenom prostoru. Posljedice (gubitci i štete) koje proizvode prirodne nepogode i druge nesreće - u ovom slučaju požar na otvorenom prostoru - najprije pogađaju ljude, životinje i materijalna dobra i okoliš u mjestu gdje žive i rade, tj općini, mjesnoj zajednici ili pak drugoj pravnoj osobi na tom lokalitetu.

2. Spособnost društvene zajednice da reagira na rizike i opasnosti od prirodnih i drugih nesreća ogleda se u razvijenosti samozaštite (samopomoći), uzajamne pomoći samih građana do postizanja kapaciteta

upravne, kadrovske, materijalno-tehničke i operativno stručne strukture sustava zaštite i spašavanja.

3. Naučene lekcije, u vezi sa požarima na otvorenom prostoru ukazuju na velike slabosti provođenja prevencije u redovitoj djelatnosti nositelja planiranja, što razotkriva uvećanu podložnost, ranjivost i nesposobnost odgovora velikog dijela društvene zajednice na efekte prirodnih nepogoda i drugih nesreća, i potvrđuje već konstatirane ocjene iz Procjena ugroženosti od tih nesreća.

4. To se najvećim dijelom odnosi na općinske razine razvijenosti namjenske institucionalne strukture za vršenje upravnog i operativno-stručnog nadzora i upravljanja procesom, kako je to predviđeno sistemskim zakonima, provedbenim i drugim propisima, te operativno planskim dokumentima.

5. Također, aktualna situacija pokazuje slične osobenosti, ali nešto povoljnije stanje administrativno-upravne razvijenosti na razini kantona. Postojeća struktura snaga zaštite i spašavanja, nije ni približno obrazovana u odnosu na sustavne zakonske zahtjeve i analize potreba izraženih u Procjeni ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća područja Federacije BiH, procjenama ugroženosti općina, odnosno kantona.

6. Mjere kojima se ostvaruju ciljevi politike razvoja sustava zaštite i spašavanja u pravilu se donose u postupku suodlučivanja, dakle zajedničkom odlukom općinskih načelnika i općinskih vijeća, vlada kantona i kantonalnih skupština, Vlade Federacije i Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Najznačajnije kreature za takve postupke izrađuju upravna i operativno stručna tijela civilne zaštite surađujući sa svim drugim ministarstvima i tijelima uprave u Federaciji BiH, kantonu i općini, kao nositelja planiranja sektorskog razvitka i u okviru toga segmenta zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

7. Imajući u vidu složenost postupaka u donošenju odluka značajnih za razvoj sustava zaštite i spašavanja uvjetovanih složenim ustrojem državne strukture Bosne i Hercegovine, Federalna uprava civilne zaštite je u okviru planova godišnjih aktivnosti, anali-

ze i zaključaka iz Procjene ugroženosti od prirodnih nepogoda i drugih nesreća na području Federacije BiH, cijenila prioritarnim uspostavljanje institucionalne upravne i operativno-stručne strukture civilne zaštite i njeno namjensko osposobljavanje za vršenje poslova iz ovlaštenja općine i kantona. U okviru toga provedene su obuke svih kantonalnih i općinskih stožera civilne zaštite. Svima odgovornim u općini i kantonu za ostvarivanje zaštite i spašavanja ukazano je na sva važna pitanja od značaja za funkcioniranje i razvoj sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

8. Sve zakonski formirane upravne i operativno stručne strukture civilne zaštite na razini kantona i općina korektno su asistirali provođenju ovih aktivnosti što nije bio slučaj kod značajnog dijela nositelja odgovornih funkcija (najvažnijih) u institucijama kantona i općina. Kod dijela onih koji nisu davali potporu navedenim aktivnostima osposobljavanja institucija i jačanju ukupnih kapaciteta zaštite i spašavanja, posljedice od prirodnih nepogoda i drugih nesreća na žalost uzimaju veliku cijenu.

9. Naravno, logičkim redoslijedom sužava se prostor komotnosti, a dolazi vrijeme odgovornosti, polaganja računa za urađeno ili neurađeno. Jednako tako postupak u stručnoj procjeni šteta i saniranja posljedica, planiranje procesa oporavka od nesreća, uvjetovani su postupkom upravnog postupanja svih čimbenika od općine do Federacije BiH, bez obzira što sustav zaštite i spašavanja nije institucionalno upravno i operativno stručno razvijen na razini općine.

II

10. Upravo rukovođeni Procjenom ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća na području Federacije BiH, Federalna uprava civilne zaštite i Federalni stožer civilne zaštite, svjesni predhodno navedenih činjenica i potrebe ostvarivanja sadržaja svih ostalih mjera zaštite i spašavanja, posebnu su pažnju poklonili stanju i problemima šumskih i drugih požara odnosno zaštiti od požara na otvorenom prostoru, o čemu su službeno servisirane sve kantonalne uprave i općinske službe civilne zaštite. Temeljem toga je Federalni stožer civilne zaštite svojom Naredbom o organiziranju i provođenju preventivne zaštite od požara na području Federacije Bosne i Hercegovine od 19.04.2007.godine usmjerio, ukazao i tražio vršenje preventivnih i drugih aktivnosti u vezi s tim.

11. Na svojoj 14. sjednici održanoj 17.07.2007. godine, Federalni je stožer civilne zaštite između ostalih točaka dnevnog reda, zbog povećanja indeksa opasnosti od požara, a u svrhu što boljeg nadzora područja i protivpožarne intervencije, u okviru druge točke, razmatrao Izvješće o stupnju implementacije zaključaka iz Informacije o stanju i problemima

šumskih i drugih požara u Federaciji BiH, također, i stupnju izvršenja navedene Naredbe.

12. Temeljem tih ocjena i na zahtjev premijera Vlade Federacije BiH, Federalna je uprava civilne zaštite pripremila Informaciju o požarima na području Federacije BiH s prijedlogom zaključaka. Vlada je Federacije BiH usvojila navedenu Informaciju i Zaključke, pod brojem: V. broj:494/2007, od 27 jula 2007. godine. Isti su uz ostala operativna dokumenta i mjere obrazložene našim aktom broj 05-44/1-321-2/07, od 02.08. 2007. godine, dostavljeni svim vladama kantona, općinskim načelnicima i kantonalnim i općinskim tijelima civilne zaštite na postupanje u skladu s zakonskim ovlaštenjima i odgovornostima.

III

13. Pored zakonskih i obveza iz provedbenih propisa u ostvarivanju zaštite i spašavanja, naročito u provođenju protiv požarne zaštite i gašenju požara na otvorenom prostoru, svi nositelji planiranja trebaju biti potaknuti na obvezu poštivanja i provođenja navedenih Zaključaka. Imajući u vidu da su predmetni zaključci obuhvatili više važnih problema ostvarivanja protivpožarne zaštite i zaštite i spašavanja kao sustavnog razvojnog planiranja, izrazito je važno planski pristupiti njihovoj realizaciji, svatko u svom domenu zakonskog područja rada i odgovornosti, u općini, kantonu i Federaciji BiH. Posebnu odgovornost za provođenje predmetnih Zaključaka imaju tijela uprave za poslove civilne zaštite. Tamo gdje nema formiranih tijela uprave i operativno-stručnih tijela civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja odgovorni su po definiciji stvari općinski načelnici odnosno predsjednici kantonalnih vlada.

14. U svim slučajevima, za vrijeme rizika i opasnosti od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, tamo gdje nisu formirane potrebne strukture civilne zaštite sve oblike pomoći (upravno i stručno) nadomještaju kantonalne uprave i kantonalni stožeri civilne zaštite, po odlukama kantonalnih vlada. U slučajevima da upravna i operativno-stručna tijela civilne zaštite nemaju kapacitete (resurse) za vršenje svojih poslova, upravljanje procesom akcija zaštite i spašavanja odgovaraju općinski načelnici i kantonalne vlade.

15. Temeljem parametara iz procjene ugroženosti svih općinskih i kantonalnih područja i operativnih podataka s područja pogođenih prirodnom nepogodom i drugom nesrećom (aktualno ugroženih požarom) prilagoditi sve aktivnosti života i rada zahtjevima operativne situacije, u prvom redu spašavanju života, a onda ublažavanju, otklanjanju i saniranju posljedica. Što se požara tiče to podrazumijeva ostvarivanje niza preventivnih postupaka u smislu održavanja i podizanja spremnosti i smanjenja vremena reakcije pri eventualnom izbijanju požara, primjerice prelazak

za 24-satno dežurstvo, povećanje intenziteta ophodnji, njihovu dislokaciju na posebice ugrožena područja i sl. Detaljno definiranje postupaka u tom smislu određuje kantonalna šumsko-gospodarska društva i kantonalne uprave za šumarstvo, općinske službe civilne zaštite, svako dragovoljno vatrogasno društvo i javna vatrogasna postrojba za sebe u skladu sa svojim mogućnostima (brojem tehnike, ljudstva i sl.) i specifičnostima područja na kojem djeluje, a sve integrirano u okviru upravljanja akcijama zaštite i spašavanja koje provodi stožer civilne zaštite, ako se proglašuje stanje prirodne i druge nesreće.

16. Planove djelovanja u zaštiti od požara u pravilu treba prilagoditi trima stupnjevima opasnosti: t **Kategorija: normalni stupanj opasnosti:** uobičajena razina protupožarnog djelovanja tijekom ljetne sezone), n. **Kategorija: povećani intenzitet protupožarnog djelovanja** na koji se prelazi kada indeks opasnosti od požara 5 dana za redom pređe u stupanj vrlo velike opasnosti. **III. Kategorija : maksimalni intenzitet protupožarnog djelovanja** na koji se prelazi kada indeks opasnosti od požara 5 dana za redom pređe u stupanj vrlo velike opasnosti i kada brzina vjetra pređe granicu 10,7 m/sek) U svemu tome, koristiti dosadašnja iskustva susjednih i drugih država.

17. Prilikom provođenja svih navedenih mjera i aktivnosti treba postupati po Zakonu o zaštiti i spašavanju i podzakonskim propisima (vidjeti propise objavljene u Zbirci propisa iz oblasti zaštite i spašavanja - koju ste blagovremeno dobili), a posebno:

- Pravilnik o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite,

- Pravilnik o organiziranju službi zaštite i spašavanja i postrojbi civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada,

- Pravilnik o načinu rada i funkcioniranju stožera i povjerenika civilne zaštite

- Odluka o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Sve navedene preporuke imaju cilj da se lokalnim tijelima vlasti u Federaciji BiH pruži sva potrebna pomoć ali i skrene pozornost na odgovornost provođenja preventivnih i operativnih mjera zaštite od požara i svih drugih mjera zaštite i spašavanja, za šta su zakonski izravno odgovorna tijela lokalne vlasti. Federalna tijela i državna tijela Bosne i Hercegovine mogu ostvariti svoju funkciju u ovoj oblasti (koordinacija i pružanje odgovarajuće pomoći u gašenju požara i spašavanju ljudi, uključujući i međunarodnu pomoć) samo ako se prethodno provode zakonske mjere i postupci.

Zdenko Tadić

SARADNJA DIREKTORA CIVILNE ZAŠTITE

Održavanje sastanka direktora FUCZ sa direktorima KUCZ na terenu ubrzalo proces izgradnje novog sistema zaštite i spašavanja

U redovnom programu rada Federalna uprava civilne zaštite (FUCZ) uvedena je praksa da se kada su u pitanju važniji projekti u civilnoj zaštiti, održavaju odgovarajući radni sastanci sa direktorima Kantonalnih uprava civilne zaštite (KUCZ). Sastanci su održavani periodično i prema potrebi u prostorijama Centra za obuku FUCZ na Stupu u Sarajevu.

Na jednom od tih radnih sastanaka, koje organizira direktor FUCZ gospodin Alija Tihić, održanom 31.05.2006. godine dogovoreno je da se sastanci počnu održavati i na terenu u kantonima.

Poseban posao bila je detaljna analiza primjene Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, koja je tada vođena i iskazana potreba da se kroz tematske sjednice detaljnije obradi primjena navedenog zakona.

Dogovoreno je da domaćin prve tematske sjednice bude Tuzlanski kanton odnosno KUCZ.

Sastanak je održan 29.06.2006. godine u Tuzli. Na dnevnom redu pored novih propisa iz oblasti iz zaštite i spašavanja bio je i nastavni plan i program obuke općinskih štabova civilne zaštite.

U Tuzli je dogovoreno da novi sastanak bude u Goraždu, koji je i održan 20.09.2006. godine. Na sastanku je detaljnije analiziran sadržaj, Prijedloga Programa razvoja zaštite i spašavanja F BiH i rad operativnih centara civilne zaštite.

Do kraja 2006. godine održan je još jedan sastanak na Bjelašnici u Sarajevu. Na dnevnom redu bila je problematika provedbe zakonskih propisa vezanih za skloništa i posebnu naknadu za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Pomoćnik direktora Ismet Poljo je elaborirao provedenu obuku općinskih štabova civilne zaštite u toku 10. i 11. mjeseca u F BiH. Konstatirao je da je odaziv na obuku bio oko 75% imenovanih i da je ista provedena veoma odgovorno i kvalitetno od svih učesnika.

Domaćin prvog zajedničkog sastanka u 2007. godini bio je gospodin Vladimir Babić direktor KUCZ Hercegovačko-Neretvanskog kantona.

Sastanak je održan 03.04.2007. godine i već po običaju pored direktora FUCZ i njegovih saradnika sastanku su prisustvovali direktori svih KUCZ iz F BiH.

Sastanak je bio tematski posvećen prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i organiziranju službi zaštite i spašavanja u F BiH.

Direktor Tihić je iskoristio okupljanje u Mostaru da prvi put javno predstavi kapitalni projekat koji je trajao više više mjeseci odnosno promovira i podjeli direktorima KUCZ Zbirku propisa iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u F BiH !

Drugi sastanak u tekućoj godini održan je u Zenici 07.06. 2007. godine. Domaćin je bio gospodin Husejin Hajdarbegović, direktor KUCZ "Zeničko-Dobojskog" kantona.

Osnovna tema sastanka bila je predstojeće aktivnosti na organiziranju i opremanju operativnih centara civilne zaštite u kantonima i općinama.

Učesnici sastanka su upoznati i sa Programom inspeksijskog nadzora u o blasti zaštite i spašavanja iz nadležnosti FUCZ u 2007. godini.

Navedeni tematski sastanci, na kojima se vodi zapisnik, i čiji izvod veoma brzo dobiju svi učesnici, pokazali su se kao pun pogodak.

Stručna obrazloženja, mišljenja i iskustva u provedbi propisa na terenu svima su od koristi.

Ostvareno je jedinstvo struktura FUCZ i KUCZ što će sigurno dati pozitivne efekte u započetoj izgradnji novog savremenog sistema zaštite i spašavanja u F BiH.

Zdenko Tadić

SARADNJOM UNAPRIJEDITI SISTEM ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U organizaciji općinske službe civilne zaštite Šamac u Donjem Žabaru održan zajednički sastanak predstavnika civilne zaštite regije Doboj, Tuzlanskog i Posavskog kantona

Sporazumom o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite, koji su uz suglasnost entitetskih vlada, zaključili Federalna i Republička uprava civilne zaštite Federacije BiH odnosno Republike Srpske 2001. godine, otvorio je mogućnost za saradnju u oblasti zaštite i spašavanja građana i njihove imovine od prirodnih i drugih nesreća.

U proteklim godinama ta saradnja se ogledala kroz zajednički nastup prema međunarodnim subjektima, uvježbavanje struktura i pružanje pomoći u konkretnim akcijama na terenu.

Rezultat toga je unapređenje sistema zaštite i spašavanja koji se uspostavlja po uzoru na razvijeni dio Evrope i svijeta.

Razmjena iskustava i zauzimanje stavova o zajedničkim problemima iskazivalo je potrebu za održavanjem odgovarajućih sastanaka i druženja.

Jedan od takvih sastanaka održan je 21.12. 2006. godine, u organizaciji Službe civilne zaštite Šamac, u Donjem Žabaru.

Sastanku su prisustvovali predstavnici civilne zaštite regija Doboj, Tuzlanskog i Posavskog kantona.

Sastanku su prisustvovali direktor Republičke uprave civilne zaštite gospodin Dragan Tupajić i njegov pomoćnik za organizaciju, planiranje i obuku.

Ispred civilnih zaštita Tuzlanskog i Posavskog kantona sastanku su prisustvovali direktori kantonalnih uprava civilne zaštite gospoda Zdenko Tadić i Ilija Jezidžić.

Na radnom sastanku je razmatrana aktuelna problematika sa težištem na zaštiti i spašavanju od poplava, većih snježnih padavina, klizišta kao i uzeivanja zajedničkog djelovanja snaga civilne zaštite Dobojske regije, Tuzlanskog i Posavskog kantona.

Nakon sveobuhvatne i kvalitetne diskusije svih učesnika donešeno je više zaključaka koji su dostavljeni svim učesnicima sastanka.

Naglašena je opravdanost održavanja zajedničkih sastanaka i poboljšanja saradnje.

Domaćin sastanka, koji je organizirao i vodio gospodin Boro Bogdanović, zaslužuje sve pohvale.

Zdenko Tadić

EKIPE POKAZALE NE SAMO DOBRO ZNANJE NEGO I POZITIVAN TAKMIČARSKI DUH

U Gračanici održano deveto kantonalno takmičenje "Svjesnost postojanja opasnosti od mina"

Ovogodišnje takmičenje o opasnostima od mina sigurno će ostati u lijepom sjećanju ne samo pobjednicima, nego i svim ostalim učesnicima: takmičarskim ekipama, njihovim trenerima, organizatorima, posmatračima i domaćinima. Treme, nestrpljenja, žurbe, neizvjesnosti da li će sve proteći u najboljem redu, kakav će rezultat postići- bilo je naravno i ovaj put, ali sve s mjerom. Ono što je najbitnije i što najviše raduje jeste činjenica da su djeca bila zadovoljna nakon takmičenja, da nije bilo suza, ljutnje, niti nezadovoljstva koji su ponekad nezaobilazni pratioci takmičenja djece ovog uzrasta. Svi osnovci otišli su kući raspoloženi, s osjećajem da su pokazali da dosta toga znaju o minama i opasnostima od njih i što je najvažnije s osjećajem da je takmičenje proteklo u fer atmosferi. Ostali učesnici, kao i organizatori takođe su bili zadovoljni kako je takmičenje proteklo i s pozitivnim ukupnim utiskom o njemu.

Male inovacije u takmičarskim zadacima

Na devetom kantonalnom takmičenju o opasnostima od mina za učenike osnovnih škola učestvovalo je 11 ekipa iz općina Tuzlanskog kantona. Općine Kladanj i Sapna nisu imale svoje predstavnike. Ciljevi ovog tradicionalnog takmičenja su: razviti svijest o opasnostima od mina i na taj način umanjiti posljedice rata i zaštititi živote djece smanjiti radoznalost u odnosu na opasne predmete i oružja, te razviti odbojnost prema oružju, sumnjivim predmetima, neispitanim i ugroženim područjima, da učenici i na ovaj način pošalju poruku o opasnostima od mina djeci BiH i svijeta kao i onima koji proizvode i upotrebljavaju mine promovisati pojedince, aktiviste Crvenog križa kao i učenike i nastavnike koji su u toku godine postigli rezultate u nastavnom procesu i vannastavnim aktivnostima, te promovisati osposobljenost i obučenost učenika.

Ove godine uvedene su i manje promjene u samom načinu takmičenja u smislu inoviranja takmičarskih zadataka što se pokazalo opravdanim s obzirom da je takmičenje rasterećeno suvišnih detalja i pojednostavljeno u proceduralnom smislu, te omogućilo adekvatnije ocjenjivanje znanja takmičara. O regularnosti takmičenja brinuo je šestočlani žiri koji su činili predstavnik Kantonalne uprave CZ, zatim BH MAC-a Tuzla, CK TK, Prosvjetno-pedagoškog Zavoda TK i CZ općine Gračanica.

Pobijedila ekipa OŠ Banovići

Učenici, nastavnici i menadžment OŠ Miričina zaslužili su ocjenu 10. Svi su odlično obavili svoj dio posla i zaista se ponašali domaćinski i učinili da se gosti osjećaju dobrodošlima. Članovi hora ove škole, te fol-

klorne i plesne sekcije pripremili su za ovo takmičenje zanimljiv kulturno-zabavni program i razvedrili prisutne. Moramo spomenuti i to da je sam ambijent škole bio prijatan s obzirom na to da je tu i njihov botanički kutak s dosta brižljivo njegovanog cvijeća, kao i likovni radovi učenika, neobičan historijski kutak sa karakterističnim bh predmetima iz prošlosti itd. Učenici ove škole nisu bili učesnici takmičenja, pa su i sami domaćini bili rasterećeni eventualnog pritiska o rezultatima takmičenja. Sve je bilo u duhu druženja i učenja.

Iako su sve ekipe pokazale da su se pripremile za ovo takmičenje, neko je ipak bio još bolji. Najviše bodova osvojila je ekipa OŠ Banovići iz Banovića sa ukupno 68 bodova i time postala pobjednik devetog kantonalnog takmičenja iz ove oblasti. Članovi pobjedničke ekipe su: Begajeta Kutnić, Alma Hodžić i Raif Aličić. Drugo mjesto pripalo je ekipi OŠ Kalesija sa osvojenih 67 bodova koju su činili Sumeja Ramić, Armin Karić i Azra Gazibegović. Ekipa Druge osnovne škole iz Gračanice u sastavu Nedim Purač, Dženana Muftić i Sanja Hasanbašić osvojili su treće mjesto sa 66 bodova.

Zanimljivo je da, iako su se, kako su nam rekli, dugo pripremali za takmičenje, članovi pobjedničke ekipe nisu očekivali prvo mjesto. «Mislili smo da ćemo biti treći» odgovorili su nam na pitanje o očekivanom plasmanu. Skromni, ali ponosni i zadovoljni postignutim rezultatom primili su svoj pobjednički pehar. Svim ekipama uručene su zahvalnice, a prve tri ekipe dobile su pehare da ih podsjećaju na njihov uspjeh.

Sekretar CK TK Jadranka Duraković poželjela je puno uspjeha ekipi iz Banovića koja će predstavljati TK na Federalnom takmičenju o svjesnosti postojanja opasnosti od mina. Ona se takođe zahvalila kolektivu škole, gostima i učesnicima, jer su svi na svoj način uljepšali ovo takmičenje.

VJEŽBA PRUŽANJA PRVE POMOĆI U PRIRODNOJ KATASTROFI

U organizaciji Crvenog križa održana vježba "Prva pomoć i zbrinjavanje ugroženih u prirodnoj katastrofi u općini Lukavac"

U skladu sa Programom rada za 2006 godinu i utvrđene saglasnosti od strane CK BiH, CKFBiH, CKRS i Kantonalne uprave CZ Tuzlanskog kantona, utvrđen je scenarij za organizovanje pokazne, međuentitetske vježbe Višenamjenskih terenskih ekipa iz Tuzlanskog kantona, Regije Bijeljina i Zvornik.

Organizator vježbe je Crveni križ Tuzlanskog kantona sa aktivnim učešćem VTE CK Tuzlanskog kantona, VTE Regije Bijeljina i Zvornik, VTJ iz Tuzle, Banovića, Kalesije, Lukavca i Gračanice, kao i učešćem jedinice CK Lukavac, CZ općine Lukavac, vatrogasne jedinice Lukavac i Policijske uprave Lukavac.

Kao suorganizatori i posmatrači na vježbi su bili prisutni predstavnici MKCK sjedište Tuzla, predstavnici Društva CKBiH, generalni sekretari CK FBiH i CKRS i predstavnici medija. Predsjedništvo CK Tuzlanskog kantona je u punom sastavu rukovodilo Programom vježbe, a za rukovodioca vježbe je imenovan DPP koordinator CKT Ibrahim Nurkić.

Cilj ove zajedničke vježbe je provjera obučenosti i spremnosti struktura Crvenog križa za brzi odgovor na prirodnu katastrofu sa akcentom na učešće i koordinaciju strukture Civilne zaštite i organa vlasti u ovim aktivnostima sukladno zakonskim obavezama i ovlaštenjima.

Na ovoj zajedničkoj vježbi su aktivnog učešća uzele i Višenamjenske terenske jedinice Crvenog križa Republike Srpske, odnosno Regija Bijeljina i Zvornik.

U vježbi je aktivno učešće uzelo oko 100 aktivista Crvenog križa/krsta, 10 pripadnika CZ općine Lukavac, 20 predstavnika državnih organa, 10 posmatrača i 10 markiranata.

U cilju priprema za vježbu koordinatori DPP su u dva navrata (dva dana prije vježbe) sa rukovodstvom vježbe organizovali pripremne sastanke na mjestu izvođenja vježbe.

I Pretpostavka prirodne katastrofe

Mjesto : Poljice-Općina Lukavac

Vrijeme 18.11.2006.godine od 08-16 sati

Dana 18.11.2006.godine oko 6 časova šire područje općine Lukavac zadesio je zemljotres jačine 5,5 stepeni Rihterove skale, sa epicentrom u selu Poljice. Prema prvim dostupnim informacijama nastupile su

velike materijalne štete na objektima i infrastrukturi, a ima i ljudskih žrtava.

Najveće materijalne štete i ljudske žrtve prema dostupnim informacijama nastale su u mjesnoj zajednici Poljice.

Izvori informacija CK Lukavac, CZ Lukavac, CZ Tuzlanskog kantona i mediji.

II Aktivnosti nadležnih organa vlasti i Crvenog križa

Odmah po saznanju za prirodnu katastrofu u periodu od 08-09 sati Načelnik Općine Lukavac na prijedlog općinskog štaba CZ donosi odluku o proglašenju stanja prirodne katastrofe, gdje se pored ostalih mjera upućuje zahtjev (preko sekretara, članova štaba) za angažovanje Crvenog križa Lukavac da u ljudstvu i materijalnim dobrima pristupi saniranju posljedica zemljotresa.

S obzirom na razmjere prirodne katastrofe i ograničene resurse, sekretar CK Lukavac upućuje zahtjev CK TK za pomoć za angažovanje višenamjenskih terenskih ekipa sa područja kantona i pomoć u opremi.

Sekretar CKTK o nastaloj situaciji na terenu (oko 9¹⁵sati) obavještava Predsjednika CKTK koji hitno saziva sjednicu Predsjedništva i donosi Odluku o mobilizaciji VTE CKTK i VTJ Banovića, Kalesije, Lukavca, Gračanice i Tuzle.

Ujedno se upućuje zahtjev za pomoć DCKBiH i CKFBiH. Društvo CK BiH (sekretar) izdaje naređe-

nje za mobilizaciju još dvije VTE iz CK RS (Bijeljina i Zvornik) i na ugroženo područje odmah šalje tim za brzu procjenu šteta (članovi tima su sa područja TK). Takođe se upućuje apel DCKBiH i MFDCK i CP radi pružanja materijalne pomoći.

U roku od dva sata od prijema poziva, sve Višenamjenske ekipe /jedinice dolaze na lice mjesta i stavljaju se pod komandu koordinatora DPP CKTK.

Tim za brzu procjenu šteta, DCKBiH odmah po dolasku na teren vrši procjenu stanja na ugroženom području. Prema informaciji tima odmah po dolasku na teren vrši procjenu stanja na ugroženom području. Prema informaciji tima i informaciji CZ utvrđuje se da su od zemljotresa poginule 4 osobe, 62 su lakše i teže povrijeđene, oštećeno 273 objekta za stanovanje i pomoćnih objekata, a potrebna je evakuacija i privremeni smještaj za 104 porodice sa 228 članova.

Aktivnosti na mjestu prirodne katastrofe

U saradnji sa jedinicom Civilne zaštite i Vatrogasnom jedinicom, VTE/VTJ su nesrećenim na licu mjesta pružili Prvu medicinsku pomoć.

Svi povrijeđeni su nakon pružene prve pomoći upućeni na dalje liječenje u Dom zdravlja Lukavac i UKC Tuzla (ukupno 62 osobe)

Na terenu je organizovan prihvatni centar za ugroženo, nepovrijeđeno stanovništvo sa slijedećim aktivnostima:

Evidentiranje i prihvatanje ugroženog stanovništva

Pružanje psiho-socijalne podrške

Rad službe traženja

Prihvatanje ugroženog nepovrijeđenog stanovništva u privremeni smještaj u obližnjem planinarskom domu i obezbjeđenje svih uslova za boravak u tom objektu (hrana, odjeća, ležajevi, higijena i slično) za prvih 5 dana za ukupno 43 osobe. Stalnu brigu o privremenom smještaju preuzima VTJ iz Lukavca

Organizovanje smještaja ostalih građana koji su smješteni kod rodbine i prijatelja i obezbjeđenje ishrane za iste (ukupno 123 osobe)

Analiza vježbe

Nakon realizacije svih planiranih aktivnosti utvrđenih scenarijem zajedničke vježbe, pristupilo se ocjeni i analizi vježbe na kojoj su učestvovali svi rukovodioci VTE/VTJ, članovi Predsjedništva CKTK, predstavnici DCKBiH, CKFBiH, CKRS, kao i predstavnici Civilne zaštite i ostali učesnici vježbe van strukture Crvenog križa.

Opća ocjena svih učesnika je da su u konkretnoj situaciji - pretpostavljena prirodna katastrofa, u potpunosti funkcionisale višenamjenske terenske ekipe/jedinice, koje su u ovom slučaju angažovane, kako u pogledu spremnosti i uvježbanosti svih dijelova

Crvenog križa za odgovor na prirodnu katastrofu, tako i u pogledu brzine reagovanja na pretpostavljenu situaciju.

Posebna vrijednost u ovoj vježbi je aktivnost i djelovanje VTE iz CK Republike Srpske, što pokazuje jedinstvo djelovanja svih dijelova Crvenog križa/krista na području cijele Bosne i Hercegovine.

Takođe, veoma značajna je koordinacija i saradnja sa nadležnim državnim institucijama i organizacijama u svim fazama spašavanja i zbrinjavanja ugroženog stanovništva a posebno sa Civilnom zaštitom, vatrogasnom jedinicom, zdravstvenim službama i policijom. Ovo je veoma značajno radi jačanja uloge Crvenog križa u pripremama i odgovoru na prirodne katastrofe, a što je u skladu sa Zakonom o spašavanju ljudi i materijalnih dobara u prirodnim katastrofama.

Praćenjem cijelog toka pripreme i realizacije vježbe i uvidom u dokumentaciju i Odluke, koordinatori DPP konstatuju potpunu usklađenost cijelog toka vježbe sa zakonskim i statutarnim ovlaštenjima Crvenog križa u ovakvim aktivnostima

Svi dijelovi aktivnosti VTE/VTJ su adekvatno i efikasno odgovorili na terenu postavljenim zadacima na spašavanju i zbrinjavanju ugroženog stanovništva i to od pružanja prve pomoći do obezbjeđenja svih uslova za privremeni smještaj ugroženog stanovništva

Osnovni nedostaci u cjelokupnoj vježbi su nedovoljna adekvatna materijalna opremljenost kako pripadnika Crvenog križa, tako i Civilne zaštite i vatrogasne službe, što potvrđuje pravilo da postoje kvalitetni ljudski resursi ali je njihova materijalna opremljenost nedovoljno i neadekvatno datoj situaciji.

Takođe je kao, istina manji nedostatak ocjenjeno da pripadnici policije nisu angažovani u ovoj vježbi u skladu sa svojim nadležnostima (održavanje javnog reda i mira, regulisanje saobraćaja, sigurnost ugroženih građana, sprečavanje kriminala i slično) ali se taj nedostatak može prepisati i organizatoru vježbe, jer iste aktivnosti nisu ni planirane Programom vježbe.

RECIKLIRANJE OTPADA

U programu rada KUCZ Tuzla za 2007. godinu istaknut je poseban akcent na Poplave koje na područje Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu TK) svake godine izazivaju velike materijalne štete posljedica su kako pojave velikih voda te nerazvijenih i nereguliranih riječnih korita, tako i smanjenja proticajnog profila, pa i potpunog zatvaranja korita vodotoka zbog odlaganja otpadnog materijala u riječna korita. Inicirati uređenja sistema odbrane od poplava u skladu sa Uredbama o izradi planova odbrane od poplava Vlade Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj: 3/02). Nastaviti sa aktivnostima od strane nadležnog kantonalnog ministarstva na detaljnom snimanju stanja vodotoka i predložiti odgovarajuće mjere za nastavak aktivnosti koje se trenutno vrši na saniranju vodotoka sredstvima Vlade TK.

BiH u sklopu priprema za sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU morala bi donijeti set zakona i propisa o upravljanju otpadom i zaštiti životne sredine, a jedan od njih je vezan uz tvornice pića i sokova u plastičnoj ambalaži, koji će ukratko, ubuduće morati organizirati sakupljanje ambalaže u kojoj prodaju svoje proizvode ili naći druge koji će to učiniti.

Poznato je da su u BiH dolazili predstavnici firmi iz Norveške i Slovenije koji su zainteresovani za ambalažni otpad (sirovine) Ovdje se radi o ozbiljnom biznisu u kojem se ostvaruje veliki profit. Kako raste cijena sirove nafte, tako plastični otpad postaje sve profitabilniji. Sa malo ulaganja, boce i drugi plas-

tični otpad, tkz PET ambalaža, može se iskoristiti za pravljenje kanti za smeće, kontenere, kašete za pića. A malo finiji proizvodi mogu se koristiti za proizvodnju granulata od kojih će se ponovo praviti boce.

Poznato je da su rijeke, jezera, potoci na području TK pretrpani otpadom koji može da se reciklira, milioni PVC flaša, plastike, staklenih flaša, najlona, aluminijumskih konzervi smanjuju proticajni profil a na mjestima potpuno i zatvaraju korita vodotoka rijeka, rječica, i potoka na području TK. U najskorije vrijeme trebalo bi što hitnije preduzeti odgovarajuće korake kako bi se očistila životna sredina u kojoj živimo a ujedno ostvarili milionski iznosi recikliranjem ambalažnog otpada, čime bi se stvorili i uslovi za finansijski profit za sakupljače ambalažnog otpada, a milioni Eura bi ostali na području našeg kantona ako bi se išlo u osnivanje firme za recikliranje otpada na TK.

Kako je navedeno u programu rada KUCZ Tuzla za 2007 godinu, potrebno je poseban akcent posvetiti ovom problemu i preuzeti odgovarajuću ulogu u rješavanju ovog problema jer se pored Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice, općine, kantona direktno tiče i same djelatnosti CZ jer navedeni otpad kojima su rijeke, rječice, i potoci pretrpani uzrok je čestim poplavama koje na području TK godišnje odnosi dragocjena sredstva u sanaciji istih.

Gore navedeni otpad je jedan od najtraženijih energenata poslije nafte na svjetskom tržištu gdje se

Plastične boce u rijeci Spreči

recikliranjem mogu ostvariti milioni Eura, a ujedno smanjenje opasnih svojstava otpada čiji se nestanak ne može spriječiti, kao i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada u materijalne i energetske svrhe (reciklaža).

Susjedne zemlje Hrvatska je riješila ovaj problem, tako što su u Hrvatskoj otvorena otkupna mjesta ambalažnog otpada (tkz reciklažna dvorišta) gdje je za 9 mjeseci prikupljeno oko 529 miliona jedinica ambalaže. Za svaku prikupljenu jedinicu ambalaže, plastičnu ili staklenu bocu te limenku kupcima se daje po 50 lipa, tako da se umjesto na odlagalištima i u prirodi, ambalažni otpad završavao u prerađivačkim pogonima, a milioni eura zarađeni prodajom recikliranog otpada mogu se iskoristiti u ekološke svrhe.

U Srbiji već 5 godina postoji fabrika za otkup i reciklažu termoskupljajuće folije i PET ambalaže, ujedno fabrika proizvodi sopstvene mašine za mljevenje i presovanje otpada opširnije i kontakt na www.brzanplast.com

Realiziranjem ideje da TK bude osnivač fabrike za reciklažu otpada stvorili bi se uslovi da novac od ambalažnog otpada koji bi se reciklirao i sa drugih kantona BiH završi u budžetu TK, a ujedno bi se napravio iskorak ispred BiH u koja mora u sklopu priprema za sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU donijeti set zakona i propisa o upravljanju otpadom i zaštiti životne sredine.

1. U ovu akciju uključiti udruženja koja se bazi-
raju na zaštiti čovjekove okoline, nezaposlene sa biroa koji bi na određenim lokacijama prikupljali ambalažni otpad, i isti na licu mjesta reciklirali i razvrstavali od strane sakupljača ambalažnog otpada.

2. Općine bi iz svoga proračuna u suradnji sa kantomom isplaćivali sakupljačima ambalažnog otpada premiju za skupljenu ambalažu.

3. Prodajom recikliranog otpada općine i kanton vratili bi sredstva u svoje trezore, a zarađeni novac mogao bi se iskoristi za plaće zaposlenim na poslovima recikliranja otpada i za zaštitu ekologije na području TK.

4. TK bi bio osnivač fabrike za preuzimanje i recikliranje otpada.

5. Trebalo bi trebalo pripremiti zakon i staviti u proceduru a ujedno tražiti podršku vlade (što je jedan od naprednijih vidova ekološke borbe) podrška za projekte recikliranja od velikih fabrika (Coca-Cola, Pepsi, Tuzlanska pivara, Bony itd) koje su dužne da plate dio recikliranja otpada koji ostaje poslije upotrebe njihovih proizvoda.

6. KUCZ Tuzla mogla bi ovu temu otvoriti na dan civilne zaštite 1. marta ili na 23.04.2007 godine na Danu planete Zemlje u okviru javne tribune uz prisustvo medija na temu "Upravljanje ili gospodarenjem otpada TK" jer je ovaj problem direktno vezan i

za djelatnost KUCZ a to je zatrpavanje riječnih tokova, nastanak poplava, teških bolesti koje izaziva ovaj biološko nerazgradiv otpad.

7. Po školama organizovati druženje na temu "Čuvajmo okolinu, oblikujmo budućnost", "Pravilno odloži svoj otpad" sa ciljem jačanja savjesti o važnosti temeljite promjene odnosa čovjeka prema prirodi i okolini.

8. Javno na trgu grada Tuzle organizovati druženje građana zajedno sa udruženjima za zaštitu okoliša, ekoloških sekcija iz škole, sredstvima javnog informisanja, a cilj akcije "Značajni u očuvanju okoline TK" stvaranje dobrog ozračja u kojem bismo svi mi, kao građani, trebali probleme okoline i otpada prepoznati i doživjeti kao svoje probleme, tj. Kao područje djelovanja na kojemu možemo i trebamo dati svoj puni doprinos kako bi se što više podigla razina kvaliteta života na području TK a i same BiH.

9. Provesti edukaciju nastavnika u dječijim vrtićima na temu pravilnog odlaganja otpada i očuvanje čovjekove okoline, a znanje bi isti prenosili na najmanje uzraste. Poslije edukacije nastavnika organizovati za najmlađe naraštaje takmičenje za predstavnike predškolskih uzrasta na temu "Pravilno odlaganje otpada" a sve to popratiti medijima i prenijeti javnosti.

Cilj ovih kampanja bio izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada te smanjenje opasnih svojstava otpada čiji nastanak ne može spriječiti, kao i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada u materijalne i energetske svrhe (reciklaža)

Opasnosti po zdravlje stanovnika od otpada

Kod većine medicinskih sredstava od PVC-a (npr. kese za intravensku infuziju, kese za krv i cjevčice), kao plastifikator koristi se dietilheksil-ftalat (DEHP) koji ima štetan uticaj na razvoj muškog reproduktivnog sistema i produkciju normalne sperme. Jedan od osnovnih aditiva u PVC-u su ftalati, koji mu daju svojstvene fizičke osobine. Čak i cucla u dječijim ustima ili mekana plastična igračka oslobađa ftalate. Ftalati su labavo vezani za lance polimera i lako se otpuštaju, dovodeći do teških posljedica, kao što su hormonski dizbalans, sistemski poremećaji, smanjenje broja spermatozoida i karcinom.

Kada gore plastične mase koje sadrže olovo ili kadmijum, ovi teški metali naći će se u pepelu iz kojeg će kasnije biti saprani u podzemne vode ili će, pak, biti raznijeti vjetrom i na druge načine dospjeti u organizam čovjeka.

Olovo djeluje toksično na nervni sistem, utičući na inteligenciju, naročito kod djece. Kadmijum, kojeg ima u crvenoj boji i baterijama, može teško da ošteti bubrege. Tako da kada pročitate na bateriji "must be disposed of properly" ili "do not dispose in fire or

Recikliranje otpada

Koliko vremena treba da bi se razložio čvrsti otpad:

Papir	nekoliko dana do pola godine
Ogrizak od jabuke	2 nedjelje
Papirne čaše za piće	više od pola godine
Tanka guma (znate za šta se koristi)	1 godina
Kora od pomorandže ili banane	1 do 3 godine
Filter od cigarete	1 do 5 godine
Čarape (vuna)	5 godina
Metalna konzerva	1,5 do 5 godina
PVC (plastika)	5 do 10 godina
Plastična flaša	5 do 10 godina
Plastična kesa	10 do 20 godina
Žvakaća guma	20 do 25 godina
Najlon	40 godina
Koža	maks 50 godina
Aluminijumska konzerva	80 do milion godina
Plastična nosiljka za konzerva	100 godina
Staklena flaša	milion godina
Polistiren čaša za kafu	zauvijek

water", ili kad vidite da je na njima nacrtan znak sa precrtanom kantom za đubre, vi se nađete zbunjeni jer nemate informaciju šta da radite sa njom i jednostavno je bacite sa kućnim đubretom. Vremenom se ova baterija razgradi i kadmijum dospijeva u podzemne vode. Sada je moment da mislite na bubrege svoje djece i unučadi!

Polistiren (stiropor) – još jedan često korišteni polimer za pakovanje hrane, proizvodnju termos-šolja i građevinskih izolacijskih blokova. Ispušta otrovnu hemikaliju bisfenol A, koja se koristi i za premaze prehrambenih konzervi i poklopaca. Takođe, ova hemikalija izaziva i različite tipove malignih tumora, ali i hormonski dizbalans, tako što remeti endokrini sistem imitirajući ženski polni hormon estrogen.

Kada gore, neki polimeri oslobađaju cijanovodonik, drugi hlorovodonik, treći fluorovodonik i kao takvi predstavljaju direktnu prijetnju po život onog koji ih udiše, npr. vatrogasaca. Međutim, veću pažnju skrenuo bih na podmukle materije koje imaju sporo, ali evidentno štetno dejstvo na ljudski organizam. U ovoj grupi dokazan je čitav spektar supstanci koje se oslobađaju sa zapaljene deponije ili lomače, na kojoj je samo jedan mali komad polivinil-hlorida (PVC).

Hormonski poremećaji, rak i povećan broj respiratornih poremećaja dokazani su kod ljudi koji su bili izloženi isparenjima zapaljene plastike. PVC se smat-

ra za najvećeg zlikovca u porodici plastičnih masa jer se njegovim sagorijevanjem na otvorenom stvaraju, pored visoko kancerogenog VCM-a (vinilhlorid monomera), dioksini i furani – "najsuptilniji" napasnici među svim hemikalijama.

Dioksine, najtoksičnije supstance na svetu, oslobađa i zapaljeni poliuretani (PU), od kojeg se prave izolacijske pjene i ploče, ali i ikebane koje se koriste i nerijetko spaljuju po beogradskim grobljima. Za dioksine se zna da ne izazivaju samo karcinom nego i endokrini dizbalans i poremećaje reproduktivnih organa. U porastu je uspostavljanje povezanosti između ljudi koji spaljuju plastiku i rađanja njihove dece sa defektom. (Health & Environment 01/02. 2003)

Polikarbonati – koriste se za pravljenje dječjih flašica i većine balona za vodu za višekratnu upotrebu. Mogu izazvati teška sistemska oštećenja kod djece.

Drugi tipovi plastike, kao što je PET (polietilen tereftalat), od kojeg se proizvode milioni flaša za vodu i bezalkoholna pića; HDPE (polietilen visoke gustine) koji se koristi za proizvodnju flaša za jestivo ulje; LDPE (polietilen niske gustine) koji je vitalna komponenta plastičnih kesa; PP (polipropilen) koji se koristi za izradu plastičnih kontejnera, a po novoj modi i kućnih vodovodnih instalacija (za pijaću vodu) – svi oni utiču na zdravlje populacije, a kada su zapalje-

ni, stvaraju čitav dijapazon otrovnih isparenja.

Živa isparava i udišemo je u obliku pare. Živa izaziva ozbiljna oštećenja nervnog sistema.

Polistiren (stiropor) – još jedan često korišteni polimer za pakovanje hrane, proizvodnju termos-šolja i građevinskih izolacijskih blokova. Ispušta otrovnu hemikaliju bisfenol A, koja se koristi i za premaze prehrambenih konzervi i poklopaca. Takođe, ova hemikalija izaziva i različite tipove malignih tumora, ali i hormonski dizbalans, tako što remeti endokrini sistem imitirajući ženski polni hormon estrogen.

Nakupljanje raznog otpada je pojava karakteristična samo za naše gradove, pa bismo možda uzrok nesrazmjernog broja oboljelih od karcinoma pluća mogli da potražimo i u ovom aspektu naše tužne svakodnevnice. Kako da pomognemo?

U velikom gradu sasvim je očekivano prisustvo industrijskih i saobraćajnih izduvnih gasova i u tom smislu se zapadna tehnologija pobrinula u pravcu značajne redukcije koncentracije štetnih materija u ovim gasovima. Ono što u civilizovanim društvima nije očekivano, jer je zakonom (koji se primjenjuje) rigorozno sankcionisano, to su razne paljevine najrazličitijih vrsta otpada. Protiv ove pojave borba je samo naša.

Automobilske gume su visoko zapaljive. Njihovo spaljivanje proizvodi gust i čađav dim sa toksič-

nim isparenjima koja zagađuju vazduh, vodu, tlo i vegetaciju. Mnoga od otrovnih isparenja koja se oslobađaju sposobna su da izazovu teške genske mutacije koje mogu da dovedu do maligniteta ili genskih oboljenja u budućim generacijama. Smatra se da nekontrolisano spaljivanje guma ima osam puta veću šansu za izazivanje genskih mutacija nego što je to slučaj sa spaljivanjem plastike. Voda koja se koristi za gašenje požara spira zagađivače u zemljište...

Svakodnevni prizor i miris zapaljenog kontejnera koji smo svi osjetili u svojim nozdrvama. Kada vidite da neko pali otpad ili poljanu na kojoj ima otpada, sjetite se samo dioksina, furana i kadmijuma i nemojte misliti na još hiljade različitih visoko ili srednje kancerogenih jedinjenja koja se oslobađaju u atmosferu Zemlje, naše zemlje, grada, ulice i ulaze u pluća kao neizbježna doza otrova. Postoji li neki nacionalista u našoj vlasti?

Više nije pitanje da li je karcinom pluća bolest u ekspanziji na našim prostorima. Pitanje je da li smo sagledali sve potencijalne aspekte njegovog uzroka onda kada smo se osvrnuli na pušenje, hronični stres i gensku predispoziciju. I da li su ekološki zakoni, koji se ne sprovode, jedna od osnovnih mjera u prevenciji malignih tumora?

Pripremio : *Štrašević Salih*

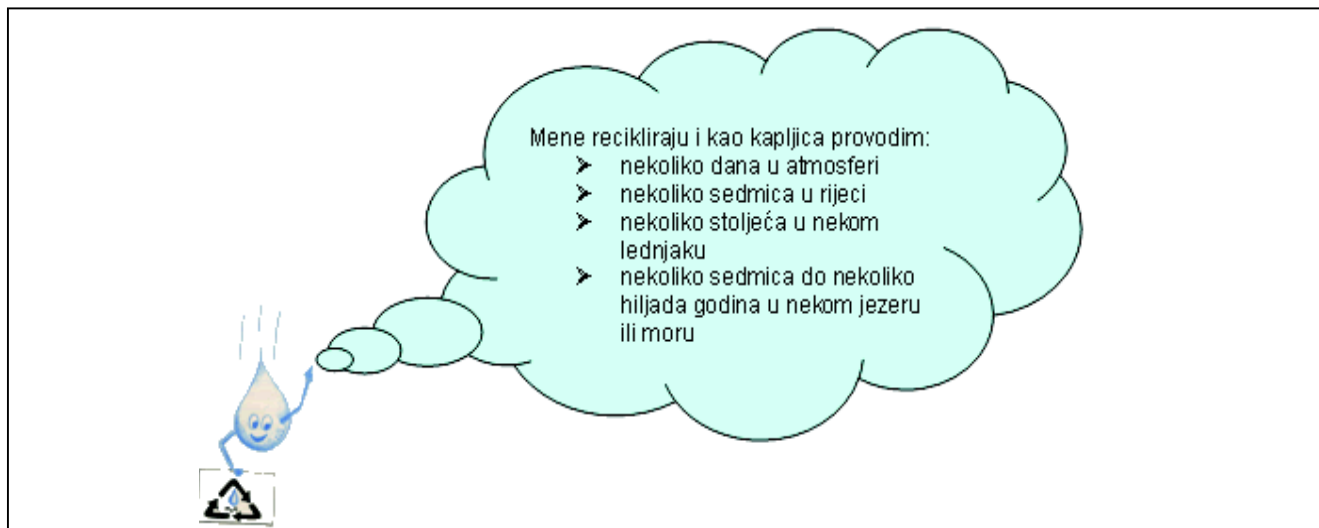
VODA

Već milionima godina na Zemlji postoji ista količina vode, koja se ne smanjuje ali i ne povećava. Njen kvalitet zavisi od našeg ophođenja prema njoj. Pitka voda je dragocjena voda

U jednom indijanskom selu koje se nalazi u predjelu Arizone (SAD) koji je oskudan sa pitkom vodom, ljudi svakodnevno moraju preko jednog sata pješaćiti da bi donijeli pitku vodu. Ovi ljudi uporno

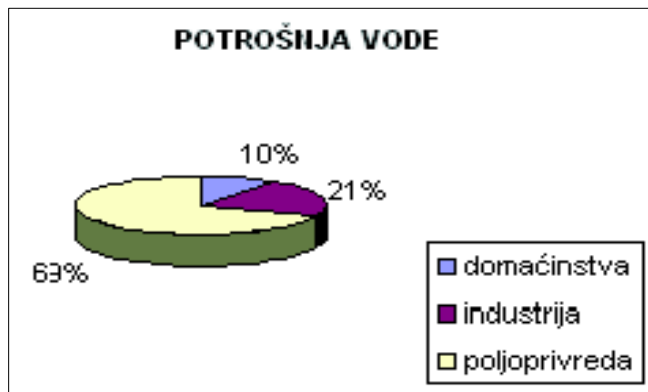
su odbijali pomoć ureda koji se bavi pitanjima Indijana a koji je želio izgraditi vodovod do sela. Njihovo obrazloženje za odbijanje ovog vodovoda bilo je :

"Voda je tako dragocjena tako da bi mi bili vrijedni nje moramo se dobro potruditi za nju. Samo onaj ko najprije jedan sat dugo nosi težak kanister za vodu i znoji se na suncu osjeća koliko je voda dragocjena i odnosi se pažljivo prema njoj."

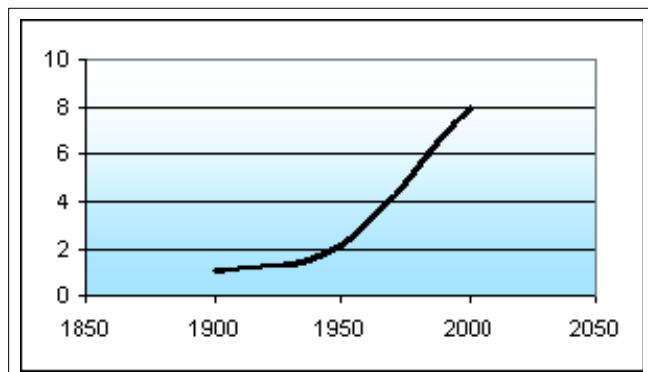
POTROŠNJA VODE

Trend porasta potreba za vodom u svijetu, pa i kod nas je i danas naglašen. Stanovništvo, industrija i poljoprivreda su najveće stavke u bilansu potrošnje. Potrošnja vode je drastično porasla posljednjih pedeset godina, a u posljednjih 100 godina se povećala osam puta.

1,2 milijarde ljudi nemaju dovoljnu količinu pitke vode, a prema prognozama do 2025. godine 3,5 milijardi ljudi na našoj planeti osjećat će posebno je zabrinjavajuća okolnost što je evidentan trend smanjivanja raspoloživih zaliha vode po stanovniku na svim kontinentima. Ovakav trend nije posljedica smanjenja količine vodenih resursa jer je ona konstantna, nego je posljedica porasta broja stanovnika, klimatskih promjena, velikih gradova i sve većeg zagađivanja, posebno površinskih voda.

Dramatičan porast stanovnika počeo je 1950. godine kada je bilo 2,5 milijarde stanovnika na Zemlji. Već 1990. bilo je 5,3 milijardi stanovnika. Procjene za 2025. god. je 8,3 mld., a za 2050. dramatičnih i kritičnih 10 mldi. stanovnika.

Poznato je da je za život i privređivanje čovjeka u naseljenim mjestima danas potrebno 200-500 l/stan./dan pitke vode. U nekim razvijenim zemljama, gdje je industrija veoma razvijena i po naseljima, potrošnja vode prelazi preko 500 l/stan./dan (Birmingen 655, Moskva 600, Oslo 593).

S druge strane u zemljama u razvoju jedna osoba, u prosjeku, potroši 10 litara vode na dan.

Kada jednom pustite vodu iz vodokotlića potrošite toliko vode koliko jedna prosječna osoba, u zemljama u razvoju, na dan potroši za piće, pranje, kuhanje i čišćenje.

Prosječno evropsko domaćinstvo potroši 180 litara vode po osobi dnevno.

ZABRINJAVAJUĆE INFORMACIJE O VODI

Zabrinjavajuće informacije o vodi, sanitarnim i higijenskim uslovima

- 1,1 milijarda ljudi, tj. jedna šestina svjetske populacije, nema pristup čistoj vodi.

- 2,4 milijarde ljudi na svijetu, to je oko 2/5 svjetske populacije, nemaju pristup adekvatne sanitarne uslove.

- 2,2 milijarde ljudi, većinom djeca, u zemljama u razvoju, umiru svake godine od bolesti koje su uzrokovane neadekvatnim sanitarnim i higijenskim uvjetima, te nedostatkom čiste vode.

- Ukupno 6000 djece svaki dan umre zbog nedostatka čiste vode, neadekvatnih sanitarnih i higijenskih uslova. To je kao da se svaki dan 20 džambo jetova (aviona) sruši.

- Jednu polovinu svih bolničkih kreveta u svijetu zauzimaju bolesnici, koji boluju od bolesti koje su .

- 200 miliona ljudi na svijetu je inficirano schistosomiasis-om, od čega 20 miliona pati od teških posljedica. Ta bolest se danas može naći u 74 zemlje svijeta. Naučne studije pokazuju da se zaraze smanjuju za 77%, ako su riješeni problemi sanitarija i vode.

- Prosječna dužina koju prepješače žene u Aziji i Africi, da bi sakupile vodu, je 6 km.

- Težina tereta koji nose u rukama je 20kg (maksimum za avionski prtljag).

- U zemljama u razvoju jedna osoba, u prosjeku, potroši 10l vode na dan.

- U Velikoj Britaniji jedna osoba u prosjeku potroši 135 litara vode na dan.

- Kada jednom pustite vodu iz vodokotlića potrošite toliko vode koliko jedna prosječna osoba, u zemljama u razvoju, na dan potroši za piće, pranje, kuhanje i čišćenje.

- Usporedba cijena: - U Evropi se 11 milijardi \$ svake godine potroši na sladoled; - U SAD-u i Evropi se 17 milijardi \$ potroši na hranu za kućne ljubimce; - U Evropi se 105 milijardi \$ godišnje potroši na alkoholna pića; - To je desetostruki iznos novca sa kojim se može obezbijediti adekvatna voda, sanitarni

i higijenski uslovi za sve.

- U zadnjih 10 godina je diareja ubila više djece nego svi oružani sukobi koji su se desili poslije Drugog svjetskog rata.

- U Kini, Indiji i Indoneziji je duplo više ljudi umrlo od diareje, nego od HIV-a/ ADIS-a.

- 1998. godine u Africi je 308 000 ljudi umrlo u ratu, a više od 2 miliona (šest puta više) je umrlo od diareje.

- Stanovnici Kiberije, siromašna četvrt kod Nairobija, Kenija, plaćaju pet puta višu cijenu za vodu nego stanovnici Amerike.

- 25% stanovnika gradova u zemljama u razvoju koriste vodu koju prodavači prodaju po značajno višoj cijeni od cijene vode gradskog vodovoda.

- Predviđanja za 2025. godinu pokazuju da će broj stanovnika u gradovima, u zemalja u kojima nema dovoljno vode, porasti na 3 milijarde. Danas 470 miliona ljudi živi u takvim regionima.

- Samo pranje ruku sapunom i vodom smanjuje diarejna oboljenja za jednu trećinu.

- Nakon u Guatemali 1998. godine, bilo je 322000 manje oboljelih od diareje godišnje, a prije te inicijative bilo je 1,5 miliona oboljele djece.

- U Zambiji, jedno od petoro djece umre prije svog petog rođendana. Nasuprot tome, u Velikoj Britaniji manje od 1% djece ne napuni pet godina.

- Tokom jednog istraživanja u Karachi došlo se do saznanja, da se u područjima bez adekvatnih sanitarnih uslova i edukacije o higijeni, troši šest puta više novca na medicinske tretmane, nego na područjima koja imaju adekvatnu sanitaciju i higijenu.

- Bolesti koje potiču iz vode (kombinacija nedostatka čiste vode i neadekvatne sanitacije) koštaju Indiju 73 miliona radnih dana godišnje. A u epidemiji kolere u Peruu ranih 90-ih, izgubljena je 1 milijarda \$ u turizmu i izvozu za samo 10 sedmica.

- Provjerom kvaliteta vode i korištenjem kvalitetne vode smanjuju se diarejna oboljenja kod djece za 15-20%, bolja higijena (pranje ruku i sigurna priprema hrane) smanjuju ih za 35%, a adekvatno zbrinjavanje dječijeg izmeta smanjuje ih za skoro 40%.

- U bilo koje vrijeme, 1,5 milijardi ljudi inficirano je crvima, koji potiču iz izmeta i urina koji se nalazi u njihovoj okolini. Ove infekcije se mogu kontrolirati i smanjiti boljim sanitarnim i higijenskim uslovima, kao i sigurnim pristupom vodi. Ovi paraziti mogu uzrokovati pothranjenost, anemiju ili poremećaj u rastu, zavisno od stepena inficiranosti.

- Po istraživanjima, na diareju, tuberkulozu i malariju otpada 20% od svih svjetskih bolesti, a na

njih se troši manje od 1% iz svih javnih i privatnih zdravstvenih fondova.

- Ekološka sanitacija je jedna opcija koju koriste stanovnici Kine, Meksika i Vijatnama. Izmet sadrži značajne hranjive materije. Mi proizvodimo oko 4,56 kg nitroгена, 0,55 kg fosfora i 1,28 kg kalijuma po osobi godišnje putem urina i izmeta. To je dovoljno da se provizvedu dovoljne količine kukuruza i pšenice za čitavu godinu za jednu osobu.

Jedan gram izmeta može imati 10 000 000 virusa, 1 000 000 bakterija, 1000 ćelija parazita i 100 jaja od parazita.

RASOLOŽIVE KOLIČINE

Voda je životna sredina u kojoj je nastao život. Bez čiste i zdrave vode nema života. Kad presuše izvori pitke vode, čovjek tek tada shvati njen značaj. Najstariji poznati bunari za dobijanje pitke vode potiču još iz vremena 4000 godina prije nove ere (Sumeranci u Mezopotamiji).

Prvu vodovodnu mrežu je napravio kralj Solomon u Jeruzalimu 1000 prije nove ere. Stari Rimljani su prvi usavršili prave vodovodne mreže sa olovnim cijevima. Posebno je interesantno to što su Rimljani odvajali vodu u tri klase:

Prva klasa je bila za piće,

Druga za kupališta

Treća za ispiranje kanalizacije

Voda je najrasprostranjenija tvar u prirodi. Oko tri četvrtine površine na zemlji prekriveno je vodom i procjenjuje se oko 1,4 milijarde km³. Iako vode na zemlji ima veoma mnogo, ipak sva voda nije upotrebљiva za ljudske potrebe, 97,5% vode u morima i okeanima je slana voda i ona se može koristiti samo u određene, ograničene svrhe. Ukupna količina slatkih voda iznosi 37575*10³ km³ odnosno oko 2,5%, a podijeljena je sa 69,6% na lednjake i glečere, 30% na podzemnu vodu, te 0,03% vlaga u tlu, 0,05% močvare, 0,01% rijeke i 0,3% jezera.

Kruženje vode u prirodi se ostvaruje putem hidrološkog ciklusa. Isparavanja vode sa vodenih površina, tla i vegetacije vrši se pod uticajem sunčeve

Vodeni bilans kontinenata						
Kontinenti	Padavine (mm)	OTICANJE			Koeff. otic. (%)	Isparava. (mm)
		Površina (mm)	Podz. (mm)	Ukupno (mm)		
AFRIKA	686	91	48	139	20	547
AZIJA	726	217	76	293	40	433
AUSTRALIJA	736	172	84	226	30	510
EVROPA	734	210	109	319	43	415
SJEV.AMERIKA	670	203	84	298	43	383
JUŽNA AMERI.	1648	373	210	583	35	1065

energije i vjetra. Isparena voda odlazi u atmosferu formirajući oblake, iz kojih se u vidu padavina, ponovo vraća na Zemlju (kiša, snijeg ili led zavisno od temperaturnih i drugih uvjeta u atmosferi).

Zahvaljujući fizikalnim osobinama vode i djelovanju sunčeve energije male količine slatkih voda na Zemljinoj kori su obnovljive. Globalno promatrano, ukupna količina padavina je jednaka količini isparene vode. Međutim, distribucija padavina i isparenja nije jednaka iznad mora, okeana i kopna. Sa mora i kopna više ispari vode, a manje se vraća u vidu padavina dok je iznad kopna obrnuto. Intenzitet padavina iznad pojedinih područja kopna je različit i zavisi od geografske širine, prirodne vegetacije i od blizine vodenih površina i vodenih tokova.

Po pravilu, u predjelima sa većom nadmorskom visinom, u predjelima koji su pokriveni šumama i iznad urbanih područja ima više padavina. Pustinjske oblasti, koje su bez vegetacije, godinama su bez padavina. Dio vode koja u vidu padavina dolazi na kopno ponire, dio otiče potocima i rijekama, dio ostaje kao površinska voda (jezera, močvare), a dio ponovo ispari u atmosferu.

Sa okeana i mora ispari godišnje $454 \cdot 10^3 \text{ km}^3$ vode, u okeane i mora ponovo pada $416 \cdot 10^3 \text{ km}^3$ vode, dok vjetar nosi na kopno $38 \cdot 10^3 \text{ km}^3$ vode. Sa kopna ispari $72 \cdot 10^3 \text{ km}^3$ vode, tako da zajedno sa vodom koju vjetar donosi sa morskih površina to čini $110 \cdot 10^3 \text{ km}^3$ vode koja pada na kopno.

Prosječne padavine na čitavoj planeti su oko 1130mm, ali se mijenjaju u izrazito širokom rasponu od pustinjskih zona praktično bez padavina, do nekih zona u tropskom pojasu sa padavinama preko 10

000mm. U zavisnosti od toga formira se i oticaj. U toku kišnih sezona nakon intenzivnih padavina otekne rijekama u mora oko 2/3 ukupnog oticaja (vremenski vrlo neravnomjernog) oko $25 \cdot 10^3 \text{ km}^3$, a samo oko $14 \cdot 10^3 \text{ km}^3$ čini bazni ili osnovni oticaj sa kojim se može računati u toku cijele godine.

KARAKTERISTIKE VODENOG BOGATSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

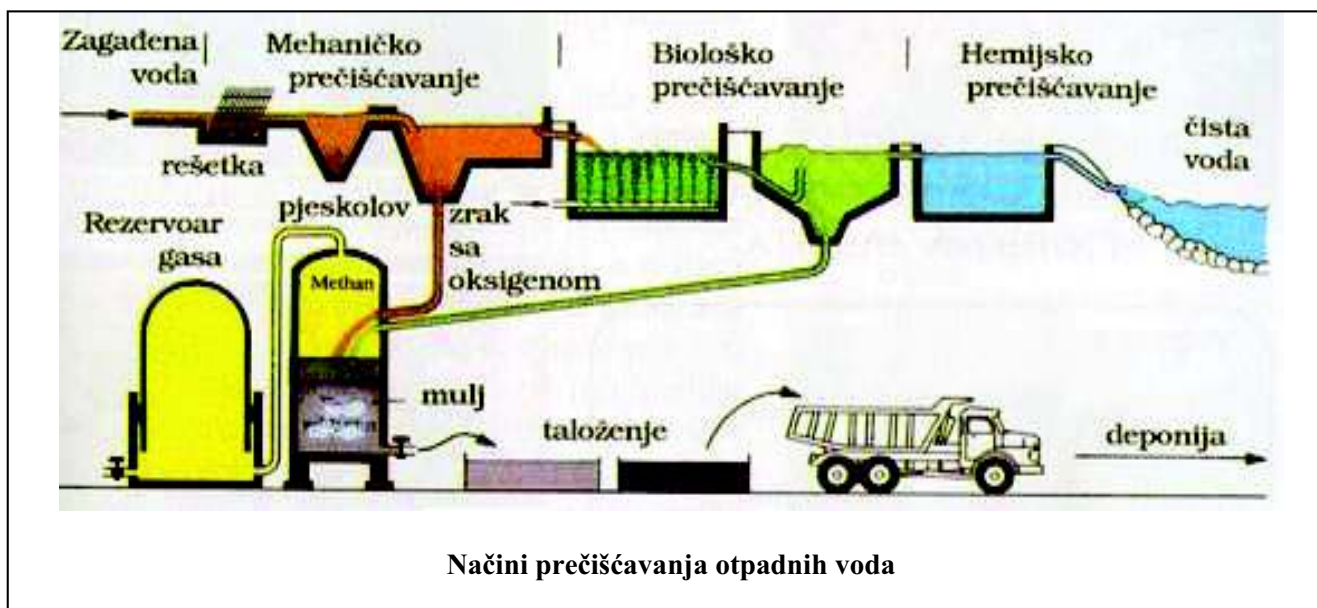
Na teritoriji Bosne i Hercegovine se godišnje formira oticaj prosječne vrijednosti od oko 38 km^3 vode. Računajući sa oko četiri miliona stanovnika, B&H raspolaže sa oko $9 \cdot 10^6 \text{ m}^3$ po stanovniku godišnje vlastitih površinskih voda i oko 120 m^3 po stanovniku godišnje podzemnih voda. Na osnovu ovih podataka bi se moglo zaključiti da je vodnost relativno visoka što je upravo i bila osnovna zabluda koja je utjecala na loše upravljanje vodama.

Problemi proizilaze iz toga jer se radi o veoma velikim razlikama u veličini godišnjih padavina na teritoriji BiH, ali i o distribuciji oticanja u okviru godine, koja se uglavnom ne poklapa sa potrebama. Najveće prosječne godišnje padavine su koncentrisane na jugoistoku zemlje gdje iznose 1500 - 2000 mm. Nasuprot tome, sjeverni dijelovi zemlje, na kojima su potrebe za vodom veće, imaju znatno manje padavine od svega 700mm godišnje. Osnovne naznake prostorne neravnomjernosti date su kroz nekoliko uobičajenih specifičnih pokazatelja u slijedećoj tabeli.

OTPADNE VODE

Dugo vremena se kod nas i u svijetu vodno bogatstvo ocjenjivalo prema ukupnoj količini vode te

Vodeni bilans Bosne i Hercegovine					
Veličina BiH (km ²)	Padavine (mm)	Oticanje (mm)	Koeficijent oticanja (mm)	Isparavanje (mm)	Zapremina Godina otic. m ³ * 10 ⁹
51 129	1 250	750	60	500	38

raspoloživom energetskom potencijalu. Nakon sve učestalijih incidenata nastalih kao posljedica onečišćenja otpadnim tvarima došlo se do saznanja da je kvalitet vode bitan element za procjenu moguće raspoložive količine od ukupne vodne mase.

Za kvalitet voda od posebnog je značaja ispuštanje tekućih i krutih razgradivih otpadnih tvari te unošenje toplote, radioaktivnih i nerazgradivih otpadnih tvari.

Šta je otpadna voda?

To je upotrijebljena voda iz naselja i industrije kojoj su promijenjena fizikalna, hemijska i biološka svojstva tako da se ne može koristiti u poljoprivredi niti u druge svrhe. Ova voda se do postrojenja za prečišćavanje odvodi kanalizacijom. Ona sadrži: prljavu vodu, "stranu vodu" i kišnicu.

Šta je prljava voda?

To je sva otpadna voda iz domaćinstava, privatnih preduzeća i industrije kao i kišnica sa jako prometnih dijelova ulica koja mora biti odvedena do postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Šta je "strana voda"?

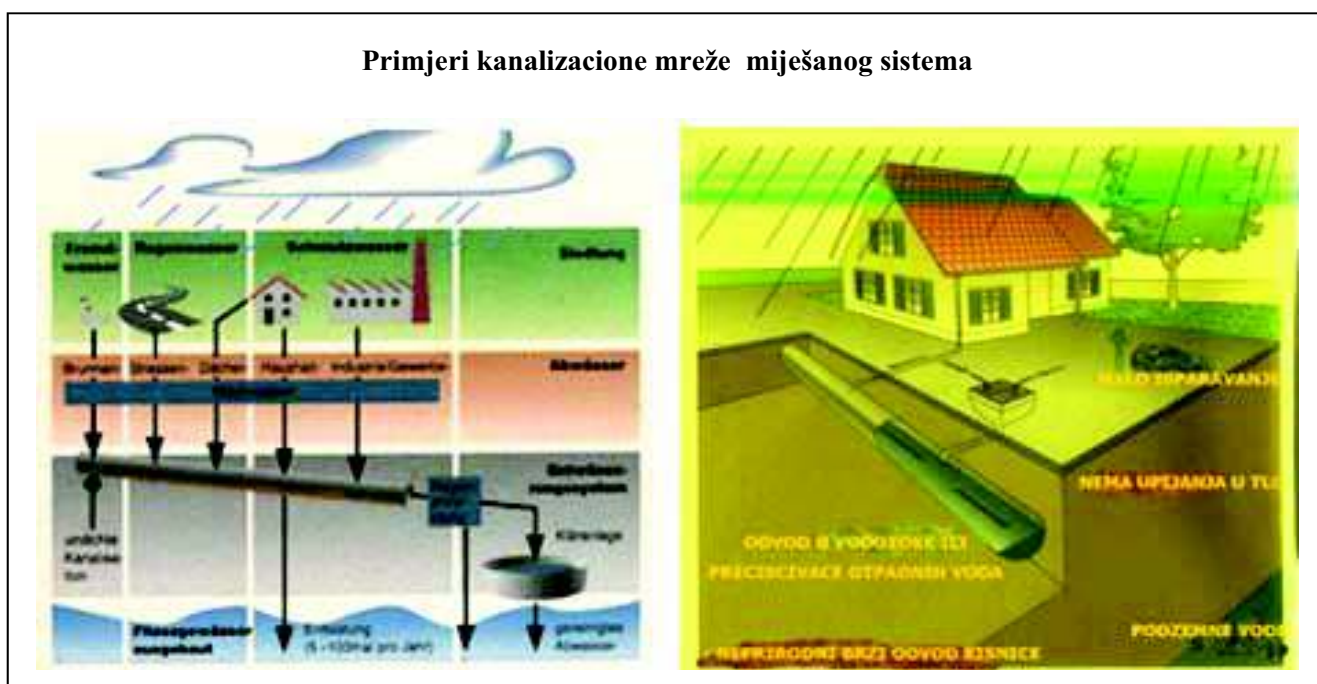
To je čista voda koja završava u kanalizaciji i zbog svoje čistoće u odnosu na druge vode koje se odvođe kanalizacijom je "strana". Ona dospijeva u kanalizaciju iz podzemnih voda, bunara, drenaža, kao višak iz bazena pitke vode ili kao rashladna voda.

Šta je kišnica?

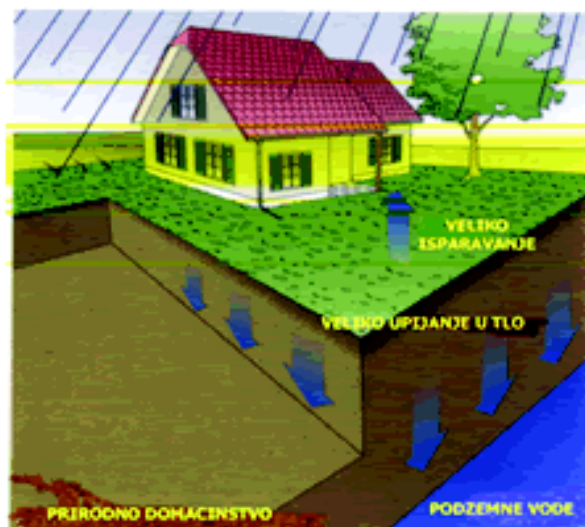
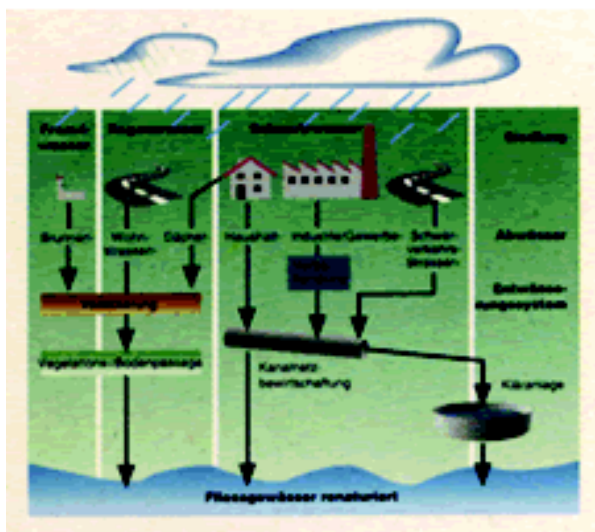
To je voda koja nastaje iz padavina. Prema mjestu dospijevanja razlikujemo prljavu (npr. sa autocesta) i čistu (npr. sa krova) kišnicu.

Otpadne vode se od mjesta nastajanja do pos-

Primjeri kanalizacione mreže miješanog sistema

Primjeri kanalizacione mreže odvojenog sistema

trojenja za prečišćavanje, odnosno do ispuštanja u vodotoke, odvođe kanalizacijom koju čini sistem cijevi, kanala i uređaja.

Kanalizacije nisu izum novijeg doba. Još u staroj Indiji za vrijeme tkz. Indus kulture bila su u upotrebi moderna postrojenja (3000 p.n.e.).

Kao pravi majstori za kanalizacije dokazali su se Rimljani. Odvod otpadnih voda starog Rima uslijedio je u poznatoj "Cloaca maxima".

Tek u novije vrijeme čovjek je primijetio da odvod otpadnih voda u rijeke ili njihovo poniranje u tlo može imati štetne posljedice za pitku vodu. Nehigijenska, zagađena voda je često bila uzrok velikih tragedija i epidemija u srednjem, ali i kasnije sve do kraja XIX stoljeća (npr. velika epidemija kolere 1854 godine koja je zadesila London i od koje je umrlo oko 5 000 ljudi ili epidemija kolere u Hamburgu 1892 godine od koje je umrlo 10 000 ljudi).

Izgradnja vodovoda je utjecala na količinu otpadne vode, koja se naglo povećala, i koja je putem kanalizacije odvođena u rijeke tako da je nivo samopročišćavanja vodotoka bio brzo dosegnut usljed čega je proistekla nužnost izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

NAČINI PREČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA

Danas većina kanalizacionih mreža u svijetu je tkz. miješanog tipa gdje se čista kišnica odvodi u postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda zajedno sa prljavom vodom. Kod jakih kiša, sva ova voda nema dovoljno mjesta u prečišćivaču, tako da velika količina neprečišćene otpadne vode završi direktno u vodotocima. Osim toga otpadne vode bivaju jako razrije-

đene tako da se procesi prečišćavanja usporavaju.

U budućnosti je neophodno "stranu" vodu (kišnicu sa krovova, pješačkih staza ili ne zagađenih dijelova ulica) odvoditi u tlo ili ako to nije moguće, direktno u vodotoke posebnim sistemima.

Postoje različite vrste postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda a najčešći su : mehaničko-biolška postrojenja, biolško biljno postrojenje, biolško postrojenje sa prokapsnim filterom, mehaničko-hemijsko-biolško postrojenje, pješćano-biljni prečišćivač, mehaničko-hemijsko-biolško postrojenje.

Zanimljivo:

Alpski će ledenjaci nestati do 2050., upozorili su znanstvenici na konferenciji o klimatskim promjenama temeljeći svoje zaključke na dokazima o polaganom, ali stalnom otapanju ledenih površina na tom području.

Ledenjaci u Tirolu smanjuju se oko tri posto na godinu što znači da se njihova ukupna masa smanjuje približno jedan metar svake godine", rekao je Roland Psenner s Instituta za ekologiju sveučilišta u Innsbrucku. Prosječna debljina ledenjaka u Alpama je 30 metara pa se čini sigurnim da ih do 2050. više neće biti. Ostat će jedino oni u najvišim predjelima koji se nalaze iznad 4000 m nadmorske visine", rekao je Psenner.

Stručnjaci nisu za ove promjene optužili globalno zagrijavanje, ali su zatražili reviziju preventivnih mjera koje štite stanovnike alpskih dolina koji bi se mogli suočiti s povećanom opasnošću od poplava.

Pripremio : *Salih Strašević*

ZRAK

Zrak je naša svakodnevna potreba. Koliko je zrak neophodan čovjeku, najbolje govori podatak da čovjek može da živi bez hrane oko 40 dana, bez vode 5 dana, a bez zraka samo 5 minuta.

U toku 24 sata čovjeku je potrebno oko 1 kg hrane, 2.5 kg vode i 12 kg zraka. Dok kvalitet hrane čovjek može da bira, dotle je prinuđen da uzima zrak u kom momentalno živi.

Cjelokupno čovjekovo biće, svi njegovi vitalni organi, neposredno ili posredno zavise od kvaliteta utrošenog zraka. Život na Zemlji, sve što je izgrađeno, što se gradi, funkcioniše, živa i mrtva priroda, Zemlja kao planeta okruženi su zračnim omotačem.

Stiče se utisak da tog bogatstva ima neizmjereno, da je to neiscrpn rezervoar iz kojeg svako može da uzme koliko mu treba, odnosno koliko misli da mu treba. Međutim, mora se postepeno mijenjati odnos prema kvalitetu zraka, odnosno prema onome što udišemo, jer tako ponašanje počinje da ugrožava naše zdravstveno stanje, što naročito dolazi do izražaja u gusto naseljenim urbanim sredinama.

Bez obzira što je zračni omotač oko Zemlje relativno ravnomjerno raspoređen, postoje područja maksimalne aero zagađenosti u industrijskim zonama i naseljenim mjestima, gdje je intenzivna čovjekova radna aktivnost.

Najveći zagađivači atmosfere su: saobraćaj (prevoz ljudi, transport robe), industrija (hemijska, drvna, tekstilna, papirna, farmaceutska, metalurška, industrija građevinskog materijala i proizvodnja pare), energetika (termoelektrane, nuklearne elektrane), ložista u gradovima, gradska i industrijska odlagališta otpada.

Zbog sve većeg zagađenja atmosfere dolazi do pojava koje imaju štetne posljedice na životnu okolinu. To su: efekt staklenika, pojava kiselih kiša i smanjenje ozonskog omotača (ozonska rupa).

Efekat staklenika

Nažalost, ljudske su aktivnosti poremetile prirodnu ravnotežu plinova u Zemljinoj atmosferi pa se povećana količina ugljen dioksida (CO₂), nastala izgaranjem ugljena, ulja i plina, metana (CH₄), azotmonooksida (N₂O), freona (hlorofluorouglikovodonici) i ozona. Njihova povećana koncentracija u atmosferi uzrokuje smanjenje gubitaka topline zračenjem sa površine u svemir, pa se zbog toga povećava temperatura na površini zemlje.

Predviđanja su da će u 21. vijeku doći do globalnog zagrijavanja za novih 2-5 °C. Zatopljenje bi se najviše osjetilo na polovima, a otopljeni led povećao

bi nivo mora za najmanje jedan metar i poplavio mnoštvo niskih obala i riječnih ušća.

Biljke i životinje se ne bi uspjele prilagoditi ovako brzim promjenama, a nije moguće predvidjeti uticaj na cjelokupnu okolinu. Pošumljavanjem bi se uklonio dio ugljendioksida, ali tek šuma veličine Argentine uspješno bi se oduprla velikom broju automobila, a gdje su nebrojene tvornice, elektrane...

Kisele kiše

Kisele kiše štetno utiču na eko sistem što se ogleda u: zakiseljavanje rijeka jezera i površinskih voda (uništava se vodenih flora i fauna), uništavanje šumskih kompleksa i druge vegetacije, oštećenje građevinskih, metalne konstrukcije i sl., oštećenja spomenika kulture, indirektni uticaj na zdravlje ljudi. Smanjenje emisije kiselih kiša može da se ostvari na nekoliko načina: kontrolom i smanjenjem emisije oksida sumpora i azota, dodavanje krečnjaka u jezera i površinske akumulacije, uklanjanjem sumpora iz goriva prije njegove upotrebe (posebno ugljeva), ugradnjom uređaja za smanjenje emisije SO₂ i NO_x u postojeća energetska postrojenja.

Ozonska rupa

Stručnjaci procjenjuju da svake godine prirodnim putem nastane oko 130 milijardi tona ozona. Primarnu ulogu u stvaranju ozonskog omotača ima UV-zračenje koje uzrokuje raspadanje molekule O₂ i stvaranje slobodnih kiseonikovih atoma koji se spajaju sa molekulama kiseonika stvarajući pri tome ozon. Energijom siromašniji dio UV-zraka djeluje sada na tako nastale molekule ozona i ponovo ih razgrađuje. Rezultat je jedna molekula O₂ i jedan atom kiseonika - O. Tako se prirodnim putem razgrađuje višak ozona. Prema tome, ozon se stalno izgrađuje i razgrađuje. Oba ova procesa su do sada bili u ravnoteži, ali u posljednjih 30 godina ta ravnoteža je narušena, što za posljedicu ima smanjenje i destrukciju ozonskog sloja.

Osnovni uzrok smanjenja i destrukcije ozonskog sloja je emisija pojedinih spojeva u gornje slojeve atmosfere, posebno spojeva koji sadrže atome hlora. Istraživanja su pokazala da freoni (CFC) i haloni najviše oštećuju ozonski sloj.

Posljedica stanjenja ozonskog omotača bi bila povećana opasnost od kancerogenih oboljenja (naročito raka kože). Pojačano UV-zračenje uticalo bi negativno i na biljni svijet. Danas se zna da pretjerano UV-zračenje uzrokuje oštećenje imunološkog sistema, podstiče mutaciju gena, oštećuje DNK i izaziva prerano starenje. Jednom riječju kada ne bi bilo ozona nastao bi život na zemlji.

Pripremio : *Salih Strašević*

RACIONALIZACIJA POTROŠNJE GORIVA VATROGASNIH VOZILA

Često komandiri vatrogasnih jedinica, potrošnji goriva vatrogasnih vozila ne pridaju dovoljno pažnje. No, da tome treba posvetiti više pažnje, pokušat ćemo ukazati ovim tekstom.

Ekonomičnost potrošnje goriva – to je sposobnost vozila da ostvaruje prevoz pri minimalnom rashodu goriva za svaki kilometar pređenog puta ili sata rada u stacionarnom režimu.

To je jedan od najvažnijih pokazatelja koji karakterišu eksploataciono-tehnička svojstva vatrogasnih vozila.

NORME RASHODA GORIVA

Normiranje rashoda goriva za vatrogasna vozila vrši se diferencirano u zavisnosti od mase svakog vozila, kao i putnih i klimatskih uslova u kojima se vozila eksploatišu.

Za vatrogasna vozila uvedena su dva vida norme.

- norma rashoda goriva kod kretanja vozila,
- norma rashoda goriva u stacionarnom režimu rada vozila.

Osnova za proračunavanje normi rashoda goriva pri kretanju vatrogasnih vozila su važeće norme koje definišu rashod goriva za opremljeno vozilo na dionici puta od 100 km.

Pod opremljenom masom vozila podrazumijeva se masa šasije sa opremom, rezervnim točkom, ali bez posade.

Norme rashoda goriva za vatrogasna vozila u transportnom režimu mogu se odrediti koristeći jedinačinu :

$$Q_{id} = Q_{Ld} + 2 (G_a - G_{su})$$

Q_{Ld} – linearne norme rashoda goriva za dizel motore L/100 km,

G_a - masa vatrogasnog vozila s nadgradnjom,

G_{su} - masa opremljenog vatrogasnog vozila bez nadogradnje.

Pri proračunu normi rashoda goriva teritorija zemlje dijeli se na tri zone: južnu, srednju i sjevernu, pri čemu se te norme u zimskim uslovima povećavaju.

Pri kretanju do mjesta požara u teškim cestovnim uslovima, norme rashoda goriva mogu biti veće i do 35%. Pri kretanju vatrogasnih vozila u gradovima sa gustom gradnjom (postojanje na 1 km puta više od pet zaokreta prečnika ispod 40 m) norme se mogu uvećati do 10%.

Pri radu vatrogasnih vozila u stacionarnom opterećenju, na njegovu ekonomičnost potrošnje goriva utiče tehničko stanje ne samo motora, već i specijal-

Neispravnost ili narušavanje režima eksploatacije	Rashod goriva
Motor	%
smanjenje stepena sabijanja u cilindrima motora	3 - 4
smanjenje temperature tečnosti u sistemu hlađenja za 10°C ispod norme	5
obrazovanje taloga u motoru debljine 1 mm	4 - 5
pojava detonacije uslijed primjene goriva neodgovarajuće kvalitete	1 - 5
Sistem napajanja	
zaprljanje prečišćivača vazduha i ispusnog cjevovoda	4 - 5
defekti u ubrizgavajućoj pumpi	3 - 5
neispravnost jedne brizgalice dizel motora	25 - 30
Transmisija i pokretni dio	
neispravnost mehanizma transmisije	15 - 20
nepravilna regulacija zazora u kočionim mehanizmima	10 - 20
smanjenje pritiska u gumama za 0,1 MPa	10

nih agregata-potrošača stacionarne snage. U najvećem stepenu na rashod goriva utiče pogoršavanje tehničkog stanja motora.

U navedenoj tabeli, navedene su osnovne neispravnosti u agregatima vozila, koje utiču na rashod goriva.

SPOSOBNOST VOZAČA I RASHOD GORIVA

Istraživanja pokazuju, da u zavisnosti od metoda vožnje i profesionalnog umijeća vozača, rashod goriva, u poređenju sa normativima, može da se smanji u prosjeku 2 – 3 %.

Iskusni vozači mogu u odnosu na početnike uštedjeti 20 – 30 % više goriva.

Vozača početnika neophodno je educirati u smislu ekonomičnije vožnje vatrogasnog vozila.

Vozača početnika neophodno je naučiti optimalnom izboru transmisije i brzine kretanja, upoznati sa intenzitetom saobraćaja u zoni dejstva vatrogasne jedinice.

Veliku pomoć vozačima mogu ukazati razrada i uvođenje shema i maršuta optimalnog kretanja vezanih za konkretne putne uslove, karakteristične za područje dejstva vatrogasne jedinice.

Određene rezerve za ekonomiju goriva postoje i pri radu vatrogasnog vozila u stacionarnom režimu rada.

Iskusni vozač pri radu pumpnog postrojenja uvijek može odabrati najekonomičniji režim, koji obezbjeđuje dobivanje potrebnih parametara stanja na mlaznici sa minimalnim gubicima snage motora, a prema tome i goriva.

Pri stacionarnom režimu rada vatrogasnog vo-

zila treba stalno pratiti toplotno stanje pogonskog motora, ne dopuštajući njegovo pregrijavanje.

Po mogućnosti treba ograničiti rad pumpe sa nultom predajom, pri čemu se ne samo neproduktivno rashoduje gorivo, već se i povećava intenzitet habanja elemenata pumpe.

Sposobnost vozača moguće je posmatrati kao jedan od bitnih elemenata ekonomičnosti potrošnje goriva.

USLOVI EKSPLOATACIJE I RASHOD GORIVA

Mogućnosti uticaja na ovaj faktor rashoda goriva su ograničene. U zavisnosti od klimatskih uslova, stanja puteva, godišnjeg doba i plana grada, zavisice i rashod goriva.

Međutim, određene rezerve ekonomije goriva postoje i ovdje. Na primjer u zimsko vrijeme predviđa se povećanje norme rashoda goriva od 5 do 15 %.

U zimskim uslovima rashod goriva zavisi od toplotnog stanja motora. Pri sniženju temperature tečnosti za hlađenje za 10 °C ispod optimalnog nivoa, rashod goriva se povećava za 5 %. Pri kretanju vatrogasnog vozila u sniženom toplotnom režimu, može se konstatovati da je faktički rashod goriva veći od normativnog, posebno pri sniženoj temperaturi u garažnom prostoru.

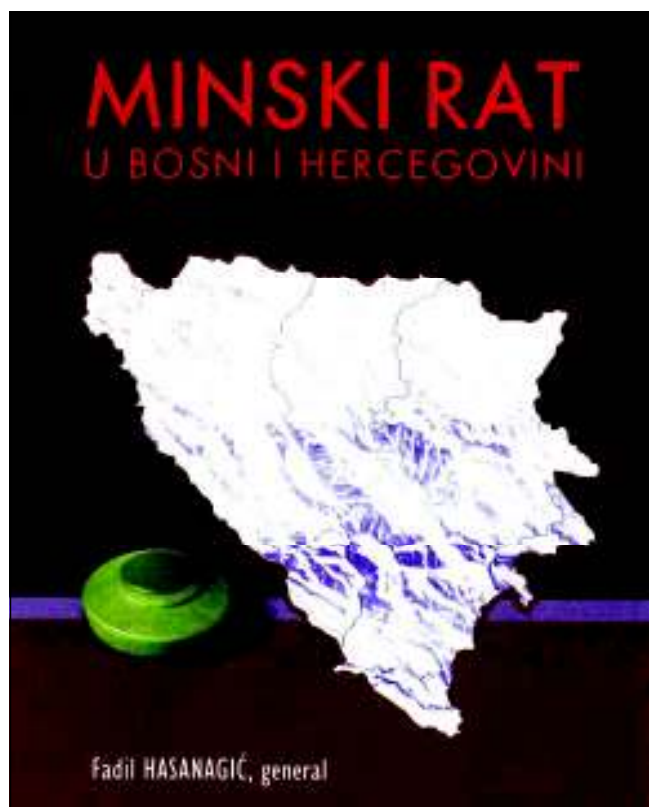
Zato će sve mjere usmjerene na ubrzanje zagrijavanja motora i njegovo održavanje u zagrijanom stanju u režimu pripravnosti, rezultirati ne samo povećanju srednje brzine, već i smanjenje rashoda goriva.

mr. Ibrahim Hadžić dipl.ing.sig.

MINSKI RAT U BOSNI I HERCEGOVINI

U Tuzli je 17.02.2007. godine promovisana knjige "Minski rat u Bosni i Hercegovini"
autora Fadila Hasanagića

Prisustvo mina na teritoriji Bosne i Hercegovine sigurno je jedan od najozbiljnijih problema u saniranju ratnih razaranja i obnovi zemlje.

Prema podacima BH MAC-a, sumnjiva površina u Bosni i Hercegovini iznosi oko 2.290 km² ili oko 4,4% njene teritorije. Uglavnom se radi o prostoru između linija ratne konfrontacije. Pretpostavlja se da na toj površini ima više od milion mina i NUS-a.

Navedene sumnjive površine nalaze se na području 1.366 mjesnih zajednica u 128 općina gdje živi oko 1.400.000 građana.

Od navedenih zajednica 85% su ruralne a gotovo 50% zajednica je vezano egzistencijalno za poljoprivredu i iskorištavanje prirodnih resursa.

U oko 40% ugroženih mjesnih zajednica su blokirani infrastrukturni objekti i resursi neophodni za održivi život.

Obnova kuća, pristup obradivoj zemlji i pašnjacima, izvorima vode za piće i minirani putevi su najčešći uzroci minskih nesreća u proteklom periodu.

Zbog svega toga proces povratka ide veoma sporo i veliki broj prije rata nastanjenih i obrađenih površina zauvijek je izgubljen.

Proces deminiranja je u toku ali se zadnjih godina odvija veoma sporo i ako nastavi postojećim tempom ne nazire mu se kraj. U međuvremenu, stanovništvo u ugroženim područjima mora prilagoditi svoje ponašanje kako bi izbjegli mogućnost stradanja i minsku opasnost.

Ne postoji način da se ukloni svaka opasnost od mina, ali poznavanje nekih osnovnih pravila ponašanja u ugroženim područjima može spasiti mnoge živote. Kvalitetno obilježavanje minskih polja također je doprinos sigurnosti.

Zbog svega navedenoga stanovništvo koje živi u ugroženim područjima mora biti kvalitetno upozoreno i obučeno da može opstati u svom opasnom okruženju.

Projekti hitnog i trajnog obilježavanja minskih polja i svjesnosti o postojanju mina koje realizira crveni križ kod najmlađih imaju neprocjenjiv značaj.

Jedan od projekata takvog značaja je i knjiga Minski rat u Bosni i Hercegovini autora Fadila Hasanagića – koja je svoju promociju doživjela i na Tuzlanskom kantonu 17.02.2007. godine.

Radi se bez sumnje o projektu neprocjenjivog značaja koji je napravio profesionalac general ali i prva osoba profesionalnog Udruženja za zaštitu od mina „ZOM“ Bihać.

Promocija knjige je obavljena u amfiteatru Rudarsko-Geološko-Građevinskog fakulteta Tuzla.

Moderator promocije je bio gospodin Nedžad Kukuruzović a promotor gospoda prof.dr. Amir Baraković, Doc.dr. Eldar Husejinagić, mr. Senad Saračević i Muhamed Delalić.

U veoma prijatnoj atmosferi koju su napravili autor, moderator, promotori i veliki broj prisutnih svi su osjećali da prisustvuju posebno važnom događaju.

Ono što zaslužuje da se posebno pomene jeste i publikacija pod nazivom „Upute za smanjenje rizika od mina u ugroženim zajednicama u BiH“ koju je autor uradio u sklopu promocije knjige.

Knjiga je toliko vrijedna da sigurno zaslužuje da bude u svakoj povratničkoj kući i kući blizu linije razdvajanja, svakoj školskoj biblioteci ali sigurno i na stolu svakog funkcionera u strukturi vlasti na svim razinama u Bosni i Hercegovini.

Zdenko Tadić

SVEČANO OBILJEŽEN DAN CIVILNE ZAŠTITE

Strukture civilne zaštite na svim razinama i ove godine svečano obilježili svoj dan
1. mart – Dan civilne zaštite

UVOD

U Federaciji Bosne i Hercegovine po drugi put je svečano obilježen 1. mart – Dan civilne zaštite.

Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća uređena je i procedura kandidiranja i dodjele priznanja i nagrada pojedincima i pravnim licima za rezultate i izvanredan doprinos afirmaciji i razvoju poslova zaštite i spašavanja.

Kantonalna uprava civilne zaštite i ove godine je provela obimne pripreme za obilježavanje navedenog datuma kako bi se isti iskoristio za afirmaciju rada struktura i poslova civilne zaštite i kako bi se u skladu sa Uredbom o vrsti i kriterijima i postupku za dodjeljivanje priznanja i nagrada civilne zaštite, istaknutim pojedincima i organizacijama dodijelila odgovarajuća priznanja i nagrade za doprinos u razvoju zaštite i spašavanja.

Isto je urađeno o d strane Federalne uprave civilne zaštite i većine općinskih službi civilne zaštite.

Održane su sjednice štabova civilne zaštite na svim razinama i donešene odluke o dodjeli priznanja i nagrada civilne zaštite u 2007. godini.

FEDERALNA PRIZNANJA I NAGRADE

Svečana sjednica FŠCZ održana je kao i prošle godine u Centru za obuku FUCZ na Stupu.

Sjednici je pored većine članova FŠCZ i uposlenika FUCZ prisustvovao i veliki broj gostiju.

Zbog odsutnosti komandanta u ime Federalnog štaba civilne zaštite, prisutne je pozdravio i prigodni referat podnio načelnik štaba gospodin Alija Tihić, direktor FUCZ.

U okviru sjednice upriličen je veoma uspio kulturno zabavni program.

Priznanja su dodjeljena sljedećim pojedincima i organizacijama sa područja Tuzlanskog kantona.

I Plaketu civilne zaštite:

Fikret (Huso) Križevac – Kalesija

II Zlatna značka civilne zaštite:

Porobić (Ibro) Nurija - Tuzla

III Pismenu pohvalu civilne zaštite:

Teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici
– Kalesija

Deminerskom „B“ timu Kantona Tuzla

Mujić (Himzo) Hasib – Banovići

IV Pismenu zahvalnicu:

Regionalni ured BH MAC-a – Tuzla

KANTONALNA PRIZNANJA I NAGRADE

Svečana sjednica Kantonalnog štaba civilne zaštite upriličena je 02.03.2007. godine u Kongresnoj dvorani hotela Tuzla, zajedno sa općinskim štabovima civilne zaštite Gračanica i Kalesija. Svečane sjednice ostalih općinskih štabova civilne zaštite održane su na općinama.

Prigodan referat, povodom Dana civilne zaštite podnio je gospodin Zdenko Tadić direktor Kantonalne uprave civilne zaštite.

Svečanoj sjednici je bio prisutan gospodin Sead Mujanović, komandant KŠCZ koji je uputio čestitke za praznik i postignute rezultate i naglasio značaj civilne zaštite u zaštiti građana i njihove imovine u zajednici u cijelini. Ovoj sjednici ispred FŠCZ prisustvovao je gospodin Mirsad Teskeredžić, pomoćnik direktora za mjere zaštite i spašavanja i gospođica Ivka Marić stručni savjetnik za mjere zaštite i spašavanja.

Na prijedlog direktora KUCZ, KŠCZ je također donio odluku o dodjeli priznanja i nagrada civilne zaštite istaknutim pojedincima i organizacijama sa područja TK.

Priznanja su dodjeljena:

I Zlatna značka civilne zaštite:

Avdić (Fadil) Pašaga – Banovići
Tadić (Mijo) Zdenko – Živinice

II Pismene pohvale civilne zaštite

Bijedić Mahmut – Tuzla
Gutić Abdulah – Kalesija
Jašarević Nermin – Srebrenik
Pejić Benedin – Tuzla
Ramić Ibro – Sapna
Šibonjić Šefik – Gradačac
Lovačko društvo „Toplice“ – Živinice
OŠCZ – Gračanica
Ronilački klub „Vidara“ – Gradačac.

III Novčane nagrade civilne zaštite (u iznosu od 400,00 KM)

Kulić Senad – Gračanica
Mujezinović Izudin – Tuzla
Mavrović Božo – Živinice
Zubanović Esad – Tuzla
Kantonalni tim za deminiranje i uklanjanje NUS-a Tuzla (1.400,00 KM)

Priznanja su dobitnicima uručili komandant KŠCZ i direktor KUCZ gospodin Sead Mujanović i Zdenko Tadić.

OPĆINSKA PRIZNANJA I NAGRADE

Općinski štabovi civilne zaštite Gračanica i Kalesija su svečanu sjednicu KŠCZ iskoristili kao lijepu priliku da u okviru nje dodjele priznanja i nagrade za svoje općine.

OŠCZ Doboju Istok, Srebrenik i Živinice su to uradili na svojim svečanim sjednicama.

Na žalost na osam općina: Banovići, Čelić, Gradačac, Kladanj, Lukavac, Sapna, Teočak i Tuzla nisu održane svečane sjednice i dodjela priznanja i nagrada. Svakako da nije jednostavno provesti potrebnu proceduru do dodjele priznanja i nagrada ali nije dobro propustiti priliku da se to uradi. Ne treba pretjerivati i devalvirati priznanja ali uvijek ima onih koji zaslužuju da se njihov entuzijazam, požrtvovanje i aktivnosti na takav način istaknu.

Priznanja i nagrade na općinskoj razini Tuzlanskog kantona su dodijeljena sljedećim pojedincima i organizacijama.

OŠCZ Doboju Istok

I Pismena pohvala civilne zaštite:

Klokić Osman, Mala Brijesnica
Hodžić Behara, – Klokočnica
JP „Veterinarska stanica“ Doboju Istok
Policajska uprava Doboju Istok
Mjesna zajednica Klokočnica

OŠCZ Srebrenik

I Pismena pohvala civilne zaštite

JP „9 Septembar“ d.d., Srebrenik
Mjesna zajednica Špionica centar
Radio Srebrenik, Srebrenik

II Novčane nagrade civilne zaštite (u iznosu 300,00 KM)

Zukić (Abdulah) Maksida – Srebrenik
Mjesna zajednica Rapatnica

OŠCZ Živinice

I Pismena pohvala civilne zaštite:

DOO "HIH" – Živinice
MZ Barice
Habibović Osman – Živinice

II Novčane nagrade civilne zaštite (u iznosu od 300,00 KM)

Beširović Amira – Živinice

OŠCZ Kalesija

I Pismena pohvala civilne zaštite

Policajska uprava, Kalesija
DOO "KuWet", Kalesija
"B2 komponenta tima za deminiranje i uklanjanje NUS-a, Tuzla
"Rile promet“, Memići
Hodžić Nedim, Kalesija

II Novčane nagrade civilne zaštite (u iznosu od 300,00 KM)

Bečić (Avdo) Selim, Bulatovci
Hamzić Dr. Senad, Kalesija

OŠCZ Gračanica

I Pismene pohvale civilne zaštite

Žunić (Sadik) Muhamed, Gračanica
Mehmedović (Huso) Omer, Gračanica
Mujačić (Adem) Zehra, Gračanica
Policajska stanica, Gračanica
Radio Gračanica
DOO „Gramat“, Gračanica

REFERAT

Povodom Dana civilne zaštite 2007. godine

Poštovane dame i gospodo dozvolite mi da Vas, na početku ovog svoga kratkog obraćanja, najtoplije pozdravim i zahvalim Vam na dolasku na ovo našu svečanost upriličenu povodom 1. marta Dana civilne zaštite.

UVOD

Civilna zaštita potiče od latinske riječi "civis" građanin.

Nastanak civilne zaštite vezuje se za čovjeka i njegovu borbu za opstanak u prirodi.

Kao organizacija i kao sistem, počela se uspostavljati u Evropskim državama nakon Prvog svjetskog rata u kojem su prvi put upotrijebljeni bojni otrovi, artiljerija i avijacija.

Prenošenjem borbenog djelovanja i fronta u pozadinu značajno je porastao broj ranjenih i poginulih civilnih stanovnika u odnosu na vojnike. Sve to stvorilo je potrebu ozbiljnog pristupa izgradnji sistema zaštite civilnog stanovništva u ratnim uvjetima. Učestalost prirodnih i drugih nesreća u poslijeratnom periodu nametnuo je prilagođavanje i funkcioniranje navedenog sistema i u mirnodopskim uvjetima.

U bivšoj državi Jugoslaviji civilna zaštita je nastala 1948. godine kao aktivnost i kao organizacija protiv avionske zaštite. Od tada do raspada bivše države navedeni poslovi mijenjali su naziv i resore kao dio sistema općenarodne odbrane i društvene samozaštite i bili kao strategijska komponenta tog sistema.

Prvog marta 1972. godine formirana je međunarodna organizacija civilne zaštite, kao međudržavna vladina organizacija i od tada se prvi mart obilježava kao Dan civilne zaštite. Taj dan usvojen je i kao Dan civilne zaštite u Bosni i Hercegovini.

RATNI PERIOD

Od uspostavljanja civilne zaštite u Bosni i Hercegovini 1992. godine, pa do donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, 2003. godine, poslove civilne zaštite obavljali su jedinice, štabovi i povjerenici civilne zaštite u sastavu Ministarstva odbrane.

Iz tog perioda i danas zaslužuje da se spomene uloga struktura i pripadnika civilne zaštite TK u posljednjem ratu.

Aktivnosti koje su vođene provođene su u izuzetno teškim i opasnim uvjetima.

Cijena je plaćena izuzetno visoko.

U obavljanju zadataka zaštite i spašavanja građana i njihove imovine poginulo je 37, teže ranjeno 26 i lakše 9 pripadnika civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Demobilizaciju 31.01.1996. godine, struktura civilne zaštite dočekalo je, 189 jedinica opće i specijalizovane namjene civilne zaštite sa 2.242 pripadnika.

Mada su prema Uredbi Predsjedništva Republike BiH pripadnici civilne zaštite, kao dio sistema odbrane trebali imati ista prava kao i drugi pripadnici oružanih snaga to prvo nisu uspjeli ostvariti.

Iako smo posljednjih godina vodili intenzivnu

aktivnost, prema federalnim organima vlasti, još uvijek nisu riješena statusna pitanja za doprinos i žrtve koje su podnijeli pripadnici civilne zaštite u posljednjem ratu.

I dalje ćemo preduzimati potrebne aktivnosti da se navedena nepravda ispravi.

SISTEM ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Zakonom o zaštiti i spašavanju, po njegovom donošenju, implementiran je i na području TK.

Kantonalni štab i općinski štabovi civilne zaštite prerasli su u Kantonalnu upravu i službe civilne zaštite.

Kantonalni i općinski štabovi civilne zaštite formirani su kao stručno-operativna tijela na razini kantona i općina.

Zakonom su u civilnu zaštitu preneseni poslovi osmatranja i uzbunjivanja kao operativni centri u KUCZ i OŠCZ.

Formirane su Kantonalna i općinska komisija za procjenu šteta i intenzivirana primjena preko 30 propisa koji su u međuvremenu doneseni.

Na žalost iako smo proteklih godina imali prisustvo prirodnih nesreća, posebno poplava i klizišta, zakonom propisani oblik organiziranja još uvijek nije proveden u svim općinama.

Još uvijek u jednoj općini nije formirana samostalna služba civilne zaštite a u više općina nisu u funkciji operativni centri u okviru navedenih službi.

Kadrovska popuna KUCZ i OSCZ nije dovršena ali i pored svih problema novi, suvremeni sistem zaštite i spašavanja polako zaživljava i daje rezultate na području našeg kantona.

REZULTATI U 2006. GODINI

Pored aktivnosti navedenih u Izvještaju o radu KUCZ u 2006. godini, zaslužuje da se posebno navede:

- Pružanje interventne i druge pomoći za saniranje šteta od poplava i klizišta općinama: Sapna, Doboj Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Lukavac, Srebrenik, Kladanj i Živinice iz ukupnog iznosu od 205.000,00 KM,

- Pripreme i provedba dvodnevne obuke općinskih štabova civilne zaštite Tuzlanskog kantona,

- Izrada Prednacrta Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća područja Tuzlanskog kantona za period 2006. - 2010. godina,

- Deminirano 73.271,13 m² područja općina Gračanica, Čelić, Sapna i Lukavac, prikupljeno i uništeno kroz 457 zadataka 17.390 komada NUS -a i 5,1 kg eksploziva i tri intervencije na izvlačenju nastradalih iz minskih polja od strane Kantonalnog tima za deminiranje i uklanjanje NUS-a,

- Izdat novi broj glasila Civilna zaštita itd.

ZADACI

Na osnovu svega što sam rekao može se zaključiti da su stvorene sve zakonske pretpostavke za izgradnju modernog sistema zaštite i spašavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine i našem kantonu.

Moguće opasnosti i nesreće traže da svi mi, svako u svojoj nadležnosti, dovršimo započete i zakonom propisane poslove.

Ono što svakako zaslužuje da se posebno istakne je:

1.) Na razini kantona i u općinama donijeti odgovarajuće pravne akte kojima bi se uredila organizacija i funkcioniranje sistema zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju odnosno utvrdilo sljedeće: nadležnost svih organa vlasti u općini i na razini kantona u oblasti zaštite i spašavanja, prirodne i druge nesreće koje se mogu desiti na općini, odnose i saradnju općinske službe civilne zaštite i svih općinskih službi za upravu i KUCZ, saradnju općinske službe civilne zaštite sa Kantonalnom upravom civilne zaštite i općinskih službi za upravu sa odgovarajućim kantonalnim ministarstvima i drugim organima kantonalne uprave u pitanjima od zajedničkog interesa i nadležnosti, sastav i način rukovođenja općinskog štaba civilne zaštite.

2.) Obaviti kadrovsku popunu KUCZ i stavljanje u funkciju Kantonalnog operativnog centra 24 sata dnevno,

3.) U skladu sa Zakonom op zaštiti i spašavanju, u svim općinama TK formirati i kadrovski popuniti samostalne službe civilne zaštite u skladu sa važećim zakonskim propisima.

4.) Iz budžetskih sredstava kantona i općina i iz sredstava Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća izvršiti opremanje operativnih centara civilne zaštite, KUCZ, KŠCZ, OSCZ i OŠCZ.

5.) Na osnovu donešenih procjena ugroženosti dovršiti aktivnosti na donošenju programa razvoja i planova zaštite i spašavanja kantona i općina od prirodnih i drugih nesreća.

6.) Provesti potpunu implementaciju Zakona o

zaštiti i spašavanju na kantonu i općinama, odnosno formirati štabove civilne zaštite i imenovati povjerenike civilne zaštite u mjesnim zajednicama i drugim subjektima, službe zaštite i spašavanja i jedinice CZ u skladu sa potrebama i mogućnostima općina.

7.) U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju provesti potrebne aktivnosti za prikupljanje i potrošnju naknade za izgradnju skloništa na razini kantona i općina.

8.) U okviru nadležnih kantonalnih ministarstava uraditi programe kratkoročne i dugoročne zaštite zraka, vode i zemljišta na području TK.

9.) Osigurati potrebna sredstva u budžetima općina i u budžetu kantona za deminiranje i trajno obilježavanje područja kontaminiranih NUS-om i MES-om kao i preuzimanje kantonalnog tima za deminiranje NUS-a od strane FUCZ.

10.) Voditi stalne aktivnosti u cilju aktivnog uključivanja, u sistem zaštite i spašavanja, na području Tuzlanskog kantona, osim struktura civilne zaštite, također i nadležnih općinskih službi za upravu, kantonalnih ministarstava, drugih organa uprave, javnih službi, javnih poduzeća, privrednih društava i drugih pravnih subjekata čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje, kako bi se ostvarila koncepcija Zakona o zaštiti i spašavanju, koja predviđa cjelovit i sveobuhvatan pristup poslovima zaštite i spašavanja, odnosno aktivno učešće u ovim poslovima svih navedenih subjekata.

11.) Raditi na permanentnom obučavanju i uvježbavanju struktura CZ i podizati njihovu spremnost za odgovor na sve vrste moguće opasnosti i nesreća.

Na nama je da izgradimo sistem zaštite i spašavanja koji će u svakom trenutku vladati informacijama sa terena, imati stručne, uvježbane i opremljene strukture koje će u svakom trenutku biti osposobljene za preventivno operativno i sanaciono djelovanje.

Sistem u kojem ćemo u potpunosti osigurati naše građane i njihovu imovinu i imovinu naše zajednice.

Ja sam uvjeren da ćemo u tome uspjeti.

U ime KUCZ, KŠCZ i u svoje ime svima koji su dali svoj doprinos u provođenju mjera zaštite i spašavanja u proteklom periodu iskazujem zahvalnost i želim puno uspjeha u daljem radu.

Dobitnicima priznanja i novčanih nagrada civilne zaštite upućujem posebne čestitke jer su ona znak zahvalnosti, čast ali svakako i obaveza da se u narednom vremenu još više uključe u izgradnju sistema zaštite i spašavanja.

Sretan Vam 1. mart Dan civilne zaštite i Dan nezavisnosti države BiH.

Zdenko Tadić

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA II FEBRUAR VELJACA 2004.G. BROJ 4

Donešen Zakon o zaštiti i spašavanju
Izveštaj o radu KŠCZ u 2003.godini
Program rada KUCZ za 2004. godinu
Demineri nastavili oslobađanje Tuzlanskog kantona
OŠCZ Kalesija, Klodanj, Lukavac, Sapna,
Sreberenik, Teočak, Tuzla i Živinice

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA II OKTOBAR LISTOPAD 2004.G. BROJ 5 6

Provedba zakona o zaštiti i spašavanju
Čist kanton - pitanje obraza i naše budućnosti
Terenska vježba "Pomoć nesrećenim 2004"
Deminiranje i uređenje korita rijeke Spreče
Obuka članova KŠCZ u Sarajevu

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA III FEBRUAR VELJACA 2005.G. BROJ 7 8

Problemi u primjeni Zakona o zaštiti i spašavanju
Izveštaj o radu KUCZ u 2004.godini
Program rada KUCZ za 2005. godinu
Nastavak radova na deminiranju rijeke Spreče

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA III NOVEMBAR STUDENI 2005.G. BROJ 9 10

PRIMJENA ZAKONA TUĐA BRIGA
PROCJENA UGROŽENOSTI TUZLANSKOG KANTONA
POPLAVE PROBLEM KOJI TRAJE
OPASNOST ZVANA PTIČJA GRIPA
DEMINIRANJE
ZASTOJ U DEMINIRANJU SPREČE

ISSN 1840-1554

9 771840 155007